208

alli 5 d'Agosto si fece La scomessa
di due testoni contro un testone
..nò ... sei mesi

Srade 2β1:

Leo P. P. X.

Dilecti filij salutem, et Ap.licam Benedictionem. Promeretur vestra ergo
nos, et Sanctam Rom: Eccl.ae statum fides atq. devotio, ut vos favoribus
atq. gratijs prosequamur opportunis, et ea quae pro commodis, et
quiete vestra a Rom: Pontificibus Predecessoribus nris concessa fuerunt
grata habere debeamus. Itaq. Oratoris vestris quos nuper ad
nos misistis ... supplicationibus paterne inclinati, [illegible] Omnia
et singula Capitula et statuta vestra, nec non privilegia, Immunitates
Concessiones, Brevia, et Indulta per quoscumq. Rom: Pontifices pred.
nros Ap.licaeque Sedis legatos aut alios quomodolibet habentes
vobis concessa quatenus iusta, et rationabilia sint, et contra Eccl.ae liber=
tatem non tendant, et actenus laudabiliter observata fuerint, tenore
presentium auctoritate ap.lica confirmamus, et approbamus, et quatenus opus sit
ea de novo vobis concedimus. Et ut magis vos in vestra solita fide
et fervention persistere possitis quo a nobis alterius gratiae
fructus prosequuti ac vestris commodis atq. paci consulere vo=
lentes. Vos oppidum vrum eiusq. territorium Universitatem ha=
bitatores [illegible] habitatores et incolas, ac res, et bona quecumq. a dominio
subiectione iurisd.ne et potestate quorumcumq. sub: eximimus
et liberamus. Vos oppidum [illegible] Universitatem, et homines,
incolas et habitatores res et bona subiectionis ligati haec
sub: [illegible] tempore [illegible] [illegible] fel: Rec: Iul. II Pr: nrii
esse voluit libidinosus [illegible] [illegible] non obstantibus qui=
buscumq. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo
Piscatoris die [illegible] M. D. XIII [illegible] N. anno p.o
Bal.a [illegible] [illegible] [illegible] dilectis fil: [illegible]
et Universitati [illegible] [illegible] Montoni

Vedi ASCANI, Montone
pag. 311
n. 8
documenti 24

Alex: Papa sextus

Vedi ASCOMB [illegible] Montanus pag. 305 doc. 18

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Cum alias fel: rec: Inn: papa
vi. predecessor noster intellexisset penas maleficijs istic perpetratis et
alijs extraordinarijs provenientes in alios usus quam debitos per eum [illegible] alias
Com: vestre concessas esse converti illas l. C. 8. applicavit ac in
reparatione murorum [illegible] conferri mandavit, et deinde
considerantes redditibus et proventibus vestris ita tenues esse, quod [illegible]
pene pred.e vobis ademptae essent magna vos [illegible] incommoda
subire oportere voluit statuit et ordinavit quod pecunie
ex maleficijs [illegible] istic perpetratis per-
venientes vestre Com: essent et in reparatione murorum vestrorum
[illegible] castellanie [illegible] pro tempore existentes
una [illegible] diligenter advertere [illegible] expo-
nerent [illegible] pecunias ex capitulis [illegible] damnis [illegible] et
extraordinarijs pro tempore exigendas vobis et Com: vestre concessit
et liberaliter donavit exponendas tam in murorum reparatione
quam aliis necessitatibus vobis incumbentibus conditione adiecta
quod [illegible] consilia de penis maleficiorum exceptis
atrocibus quarum integra pena l. C. 8. esse deberet remissio usque ad
dimidium fieri posset [illegible] suffragia consilij obtinendo. Item voluit et
ordinavit quod [illegible] qui pro tempore foret negligens esset
in exactione penarum maleficiorum [illegible] in statutis vestris contra [illegible]
ne castellanus [illegible] militibus [illegible]
[illegible] non [illegible] diversis [illegible]
[illegible] ipsius predecessoris [illegible] plenius dicitur contineri.
Cum autem [illegible] concessiones vobis factas [illegible]
confirmari. Nos [illegible] Com: vestre [illegible] inter ceteros [illegible]
[illegible] confectas [illegible] favore prosequi [illegible]

concessiones factas, et p.ta omnia concernente omnia et singula in dictis

posterioribus Brevi contenta Apostolica auctoritate tenore approbamus et

confirmamus ac praedictis scriptis patrocinio communimus. Praeterea

vobis concedimus ut nemo qui in ista Terra sive eius districtu

non habeat aliquas possessiones, ac immobilia bona in dicto

territorio emere aut retinere valeat aliudve novum edificium

sine licentia vestri Consilij edificare possit contrariis

non obstantibus quibuscumque. Datum Romae apud S.

Petrum sub annulo Piscatoris sub die ij Iulij

1490 P. nri. Anno Quinto L. Grifus

III

J. M. J.

Adsit Deus

Index Rerum Memorabilium que in hoc Volumine Statuti Continentur

Lib. primus Statutor. Montoni

De Electione D.D. Sex Rub. 2a pag. 1

De Off.o et Arb.o D.D. Sex Rub. 3a pag. 2

Quod propositio fiat p(er) Cam. Rub. 4a pag. 3

Qualiter propositio deliberentur Rub. 5 pag. 3

Qualiter partita mittantur Rub. 6a pag. 3

De Electione Consiliarior. Rub. 7a pag. 4

De Cera habenda in festo S. Dionisij Beat. Rub. 8a pag. 4

De iis qui esse non possunt de Consilio nec habere Consilium Rub. 9a pag. 5

De iis qui ad Offitium Consiliariorum elegi non possunt Rub. 10a pag. 5

De Electione Cancellij Rub. 11a pag. 5

De Electione Camerarij Rub. 12a pag. 5 sequ.

De Offitio d.i Camerarij Rub. 13 pag. 6

Quod Camerarij expendi non possint sine licentia D.D. Sex Rub. 14 pag. 6

De Electione Sindicij Offic. Rub. 15 pag. 6 sequ.

De Electione Duum Sindicator. Generalium Rub. 16 pag. 7 sequ.

De iis qui non possunt esse Sindici nec DD. Sex rub.ca 17. pag: — 8

De Consº Sindaci gli Anziani Deceni de Maiori libro congruendis ad istam DD. Sex rub.ca 18: pag: — 8

De famulis et viis accedendis rub.ca 19 pag: 8: tergo

De Electione Officialium Abbundantiae rub.ca 20 pag: — 8: tergo

De Electione Vialium et eorum Officio rub.ca 21. pag: — 9

De Electione Registratoris et eorum Officio rub.ca 22. pag: — 9: tergo

De petitionibus dandis eorum Officialibus ~~et super~~ regiis rub.ca 23: pag: — 10

De Electione Decemviri de Maiori libro et eorum Offº rub.ca 24. pag: 11

De Electione Baiulorum rub.ca 25. pag: 11. tergo

Quod nullus possit tenere Officium sibi datum rub.ca 26 pag: 11. tergo

De Cereo portando in festo S. Joannis Bapt. ad Ecclesiam Plebis rub.ca 27. pag: 12

De Cereo dando fratribus S. Franc. in festo S. Mariae rub.ca 28 pag: — 12: tergo

De Eleemosina fratrum S. Franc. rub.ca 29 pag. 12: tergo

Qualiter Scribere teneantur habitantes possessiones in Terra Montoni rub.ca 30 pag: 12: tergo

De Assignatione librorum Justitiae
Offitij Potestatis Rub.ca 31 pag: 13
De Salario Annunciatorum rub.ca 32 pag: 13
De Sindicatu Potestatis et Balij:
norum Communis Celebranda Rub.ca
33: pag: — 13: Tergo
De Platea Spurganda per Baiulos
Rub.ca 34 pag: 14 —
De exemptione et franchisia et
quae permissione forensium
Rub.ca 35: pag: — 14. Tergo
De Mensuris Bonorum Artificum
Rub.ca 36. pag: — — 14. Tergo
De Lavantibus in fontibus Communibus
Rub.ca 37: pag: — 15.
De possessionibus Alibrarij alibran:
dij Rub.ca 38 pag: — 15
De his qui non possunt habere ali
quod Offitium in Communi Rub.ca 39.
pag: 15. Tergo
De Condemnatis non manifestatis
Offitialibus Rub.ca 40 pag: — 15. Tergo
De Mensuribus et Ponderibus aiustan
dis Rub.ca 41 pag: 16.
De Mensuribus et Ponderibus in Communi
habendis Rub.ca 42 pag: — 16. Tergo
Quod nullus Condemnatus pro fisco
possit habere Offitia Rub.ca 43: pag: 17
~~Qualiter Citationes fiant in Ci~~
~~vilibus Causis et de Contu~~
~~macia Aliorum.~~

Liber secundus.

De Causis Civilibus

de modo libellandi: Qualiter Citationes fiant in Civilibus Causis et de Contumacia Reorum Rub.ca 1.a pag: 19

De Compositionibus Reorum in Libellis dandis Rub.ca 2.a pag: 20: tergo

De Libellis dandis Rub.ca 3.a pag: 21.

De Cit.e Heredis alicuius defuncti Rub.ca 4.a pag: 21: tergo

De Iure Iurando Rub.ca 5.a pag: 22

De Confitentibus aliquid Reum in Iudicio Rub.ca 6.a pag: 23

De Oppositionibus faciendis super Probationibus Rub.ca 7.a pag: 24

De Iustitia Causarum Rub.ca 8.a pag: 24: tergo

De Executione Instrumentorum et Sententiarum Rub.ca 9.a pag: 25.

De Executione Testamentorum et Ultimarum Voluntatum Rub.ca 10. pag: 26

De Venditionibus et Donationibus Inter Vivos Rub.ca 11 pag: 27

Quod nullus Contrahat cum filio familias Rub.ca 12 pag: 27: tergo

De Possessionibus a forensibus sine licentia conservandis Rub.ca 13. pag: 28

Quod Ius reddatur Forensibus Rub.ca 14. pag: 28: tergo

De represaliis contra forenses concedendis Rub.ca 15 pag: 28 tergo

De penis Imponendis Jn Ciuilibus Cau-
sis rub.ca 16 pag. — 29 Tergo

De debitoribus Suspectis rub.ca 17 pag. 30

Quod tertia pars dotis remaneat
apud virum rub.ca 18 pag. 30. Tergo

Qualiter Consanguinei discordes
ad Concordiam reducantur
rub.ca 19 pag. 31

Quod nullus Capiatur Jn domo pro-
pria uel conducta rub.ca 20 pag. 31

Quod qui possideat aliquam rem per
decem annos sit verus dominus rub.ca
21 pag. 31. Tergo

Quod Potestas teneatur dare Con-
silium sapientis rub.ca 22 pag. 32

De Registris Notariorum defunctorum
et similium suspensorum rub.ca 23 pag. 32. Tergo

Qualiter detur Copia Jstri. [illegible] Pro-
tocoli rub.ca 24 pag. 33

De Rebus Venditis depositis mutua-
tis vel promissis rub.ca 25 pag. 33. Tergo

Quod nulla mulier possit pro debi-
to Jn Palatio detineri rub.ca 26
pag. 33. Tergo

De non Cogendis fideiussionibus rub.ca
27 pag. 34

De Cogendo principales ad rele-
vationem fideiussorum rub.ca 28 pag. 34.

De Sequestrationibus rub.ca 29 pag. 34. Tergo

Qualiter Cogantur Creditores ad facien-
dam refutationem debitoribus rub.ca 30
pag. 34. Tergo

De Instrumentis et promissionibus occasione Ludi Rub.ca 31 pag. 33

Quod Exbanniti non audiantur nec in civilibus, nec in criminalibus Rub.ca 32 pag. 35

De Causis summariis et extraordinariis Rub.ca 33 pag. 35 tergo

De Feriis Rub.ca 34 pag. 36

De aliis feriis statuendis [?] Rub.ca 35 pag. 36

De petito Consilio Sapientis Rubrica 33 pag. 38

De Procurationibus dandis personalibus [?] Rub.ca 36 pag. 38 tergo

Quod non reddatur Ius non solventibus datia Rub.ca 37 pag. 38 tergo

De Exbannitis pro debito relaxandis Rub.ca 38 pag. 39

De Tutoribus et Curatoribus dandis Rub.ca 39 pag. 39 tergo

Quod Tutores et Curatores reddant Administrationis Rationem Rub.ca 40 pag. 39 tergo

De Responsione facienda positionibus Rub.ca 41 pag. 41 tergo

De Testibus cogendis Rub.ca 42 pag. 41 tergo

Quod non producantur ultra decem Testes Rub.ca 43 pag. 42

De Statu filiorum probando rub.ca 44 pag. 42 tergo

De novo opere faciendo rub.ca 45 pag. 42 tergo

De praeceptis sententiis pronunciandis [illegible] exequendis rub.ca 46 pag. 43

De praecepto Guarentigie rub.ca 47 pag. 43 tergo

De Arbitris et laudis rub.ca 48 pag. 46 tergo

De executione sententiarum et laudorum rub.ca 49 pag. 48 tergo

De mercedibus scriptorum Banchi rub. 50 pag. 49

Quod alienator alicuius tenetur ad defensionem rei alienatae rub. 51 pag. 50 tergo

Quod uxor non possit se obligare sine consensu viri et consanguineis rub.ca 52 pag. 52

Quod alimenta praestentur filiis [illegible] rub.ca 53. 54 pag. 52 tergo

Quod se obligantes et fideiubentes [illegible] rub.ca 55 pag. 53

De successionibus ab intestato rub. 56 pag. 54 tergo

De habere arbores super terreno alterius rub. 57 pag. 55

De instrumentis restituendis rub. 58 pag. 55

Qui comederit et biberit [illegible] voluerit rub. 59 pag. 56

Ubi ad quem et infra quantum tempus liceat appellare rub. 60 pag. 56

A quibus [illegible] appellari non possit rub. 61 pag. 58

[illegible] rub. 62 pag. 58

De praescriptionibus rub. 63 pag. 58

Quod testamenta [illegible] in 4.to gradu [illegible] rub. 64 pag. 59

De Divisionibus faciendis rub: 65 pag. 61
De Executionibus Condemnationum Rub: 66 pag. 64
De Executionibus et solutionibus faciendis Rub: 37 pag. 64
De Solutionibus faciendis [illegible] de [illegible] quartari-
nis [illegible] Rub: 303 pag.
De Executionibus Rub: 65 @ 301 tergo
Gabella Bestiaminum @ 450

Incipit liber tertius super Maleficiis

De Officio, et arbitrio Dni Potestatis super Maleficiis Rub: 1 pag. 66
De modo, et ordine procedendi in maleficiis, et de Citationibus fiendis rub: 2 pag.
Qualiter procedatur contra Inquisitos de [illegible] rub: 3 pag: 68
Infra quod tempus debeat expediri processus, et modo [illegible] rub: 4 pag:
Infra quantum tempus [illegible] maleficii [illegible] rub: 5 pag: 69
De [illegible] [illegible] rub: [illegible] pag: 69
De Poenis imponendis [illegible] Potestatis, et eius [illegible] rub: 7 pag: 70
De Poenis infamantibus rub: 8 pag: 70
Qui Personae accusare possint in maleficiis, et infra quod tempus rub: 9 pag:
Quod quilibet teneatur probare, et prosequi accusationem rub: X pag: 71
Quod nulla [illegible] detineatur in [illegible] rub: XI pag: 71
De [illegible] maleficiis in [illegible] non audiendis rub: 12 pag: 72
De poena facientis [illegible] rub: 13 pag: 72
Quod Concordia habitantes in una familia [illegible] accusari
rub: 14 pag: 73
De Poena [illegible] cum armis vel sine rub: 15 pag: 73
De poena dicentis verba iniuriosa, et respondentis aliquid [illegible] rub: 16 pag:
De poena [illegible] vel [illegible] aliquem cum armis vel sine rub: 17
pag: 74
De poena [illegible] vel [illegible] rub: 18 pag: 76
De poena [illegible] armis [illegible] rub: 19 pag: 77
De poena [illegible] maleficiorum rub: 20 pag: 78

VIII

De poena impedientis vel exeuntis [illegible] rub: 21 pag: 78
De poena extraordinaria [illegible] rub: 22 pag: 79
De poena occidentis vel debilitantis animalia aliena
rub: 23 pag: 79
De poena decipientis vel necantis pisces vel aves
rub: 24 pag: 79
De poena extrahentis aliquem de possessione rub: 25 pag: 80
De poena mittentis quemquam in aliquam possessionem rub: 26 pag: 80
De poena dolosi rub: 27 pag: 81
De poena facientis robariam vel furtum rub: 28 pag: 81
Quod de maleficiis de quibus non est poena determinata iudex
procedat de similibus ad similia rub: 29 pag: 83
De mitigationibus poenarum rub: 30 pag: 83
De maleficiis in quibus pax facta est [illegible] rub: 31 pag: 84
De duplicatione poenarum rub: 32 pag: 84
Quod nulla concordia vel compositio fiat [illegible] rub: 33 pag: 84
De poena committentis maleficium [illegible] in nocte rub: 34
pag: 85
De poena frangentis loca religiosa rub: 35 pag: 85
De poena euntis ad domum alicuius violenter rub: 36 pag: 85
De vitio sodomitico rub: 37 pag: 86
De poena adulterii, stupri, incestus et violentiae mulierum rub:
38 pag: 86
De poena committentis homicidium rub: 39 pag: 88
De poena maledicentis Deum vel sanctos et blasphemantis rub: 40 pag: [illegible]
De poena offendentis dominos vel capitaneos rub: 41 pag: 89
De poena rumpentis pacem rub: 42 pag: 90
De poena incipientis rixas rub: 43 pag: 90
De poena proponentis [illegible], et [illegible] dominos
vel capitaneos confinatos rub: 44 pag: 90
De poena contrahentis matrimonium cum aliqua muliere
contra voluntatem patris vel fratris rub: 45 pag: 91

vel auxilium praestantium
De pena receptantium exbannitos rub: 48 pag: 91
De pena comparentium officialibus rub: 47 pag: 92
De pena expansantium ante domum inaedificati rub: 48 pag: 92
De pena minorum 14 annorum mittentium rub: 49 pag: 92
Quod nullus laborator possit exportare bladum de possessione, seu
mezzadro de lineo rub: 50. pag: 92
Quod quilibet laborator sit subiectus rub: 51 pag: 93
Quod nullus recipiat res Cesenae contra Communem vel alias speciales
personas rub: 52 pag: 93
De pena petentium debitum iam solutum rub: 53 pag: 93
Quod nullus faciat malos fumos nocivos in terra rub: 54 pag: 94
Quod nullus frangat clausuras seu formale molendini rub: 55 pag: 94
Quod dentur fideiussores de non offendendo rub: 56 pag: 94
De pena ingrossantium terra aliena rub: 57 pag: 95
Quod nullus derivet aquam in terra aliena rub: 58 pag: 95
De homine vel bove occidente bestiam alienam rub: 59 pag: 95
Quod sponsus habeat plenam dotem rub: 60 pag: 95
Quod filiusfamilias admittatur ad accusandum rub: 61 pag: 95
Quod bona exbannitorum vendantur rub: 62 pag: 96
De opponentibus de familia dominorum rub: 63 pag: 96
Quod magistri viarum et pontium reficere vias rub: 64 pag: 95
De pena capientis seu incidentis aliquod damnum rub: 65 pag: 96
Quod condemnationes fiant quolibet mense, vel solvi infra duos
menses rub: 66 pag: 97
De pena frangentium laborerium rub: 67 pag: 97
De inquisitionibus faciendis ad petitionem cuiuslibet dominorum rub:
68 pag: 97
De pena testium se ipsos rub: 69 pag: 97
De pena explicantium in facto vel contractu ponitentium rub: 70 pag:
97

9 IX

De extrahentibus et derobantibus aquam a suo solito cursu rub: 71 pag: 99
De arboribus pendentibus super alieno solo rub: 72 pag: 99
De macellariis et carnificibus rub: 73 pag: 99
De lavantibus in trivio et occupantibus vias rub: 74 pag: 101
Quod nullus possit retinere nisi duos porcos rub: 75 pag: 101
De [illegible] rub: 76 pag: 102
Quod Potestas possit compellere personas inimicantes ad pacem
vel ad fideiubendum rub: 77 pag: 103
De modo puniendi servos derobantes vel furantes rub: 78 pag: 103
De lusoribus dictae terrae post tertium sonum campanae rub: 79 pag: 104
De poena venantium [illegible] rub: 80 pag: 104
De poena capientium columbos vel columbaria offendentium rub: 81 pag: 104
De poena incidentium lignum vel lapidem alienum rub: 82 pag: 104
Quod nulla persona [illegible] vendat aliquam possessionem
personis non subiectis rub: 83 pag: 105
De poena discapillantium [illegible] dictae terrae vel eius capientium rub: 84 pag: 105
Quod nullus permittat linum [illegible] rub: 85 pag: 105
Quod quilibet de dicta terra habeat Ortum rub: 86 pag: 106
De portinariis rub: 87 pag: 106
De poenis summarie solvendis rub: 88 pag: 106
De poena privati latronis rub: 89 pag: 107
De poena prohibentium volucres emere vel vendere rub: 90 pag: ~~107~~ 107
De poena aucupantium pro qualeis seu sturnis rub: 91 pag: 108
De poena venantium pro leporibus seu capriolis rub: 92 pag: 108
De poena piscantium ad [illegible] rub: 93 pag: 108
De poena apiantium sive [illegible] iuxta [illegible] rub:
94 pag: 109
De poena proicientium aliquid supra [illegible] rub: 95 pag: 109
De poena [illegible] pullos, vel [illegible] rub: 96 pag: 109

Quod pena determinatur a statuto ampliari debeat pro minori
rub: 97 pag: 110

Incipit 4us liber super extraordinariis

De mensuris et ponderibus in loco habendis rub: 1 pag: 111
Quod nullus in officio extra dictum ad recipiendum panem tenendum rub: 2
pag: 111
De cavallis dandis ad bevendum rub: 3 pag: 111
Quod qui vult facere pro se ad faciendum rub: 4 pag: 112
De tabernariis et personis prohibitis rub: 5 pag: 112
Qualiter officiales contravenientes et accusantes in terris communis
rub: 6 pag: 112
Quod fiat in loco uno liber, qui scribantur lites et tempore dicti loci
rub: 7 pag 113
Quod dominus fieri faciat librum causarum civilium et maleficiorum
rub: 8 pag 113
De terminationibus faciendis rub: 9 pag: 113
De pena ludentium ad ludum taxillorum rub: x pag: 114
De animalibus mortuis faciendis extra dictum rub: xi pag: 115
De lapidibus in stratis non ponendis rub: 12 pag: 115
De pena proicientium turpitudinem inter muros dictos sive prope rub:
13 pag 116
De pena euntium per domos aliorum rub: 14 pag: 116
~~De vaticiniis et aliis nundinarum rub: 15 pag: 116~~
Qualiter sabbatis ad ignem rub: 15 pag: 115
De pena non servientium secundum loci rub: 16 pag: 116
Quod nullus possit lavare in stratis rub: 17 pag: 117

De tabernarijs qui vinum vendunt rub: 18 pag: 113
Qualiter ligna [illegible] et [illegible] die Sobarchi
rub: 19 pag: 113
De lavoris et [illegible] rub: 20 pag: 110
De [illegible] in fontibus, puteis et [illegible] rub: 21
pag: 110
Quod habitantes non audeant ponere lectamen, et pone id extra menia
rub: 22 pag: 110
Quod nullus ponere quod discoperto [illegible] rub: 23 pag: 119
De vendentibus vinum die [illegible] rub: 24 pag: 119
De procuratoribus contra inobedientes rub: 25 pag: 119
De pena ponentium aquam in [illegible] rub: 26 pag: 119

Incipit liber 5us in quo continentur
Ordinationes super damnis datis

De Cognitionibus damnorum datorum rub: 1 pag: 120
De Modo et ordine procedendi super damnis datis rub: 2 pag: 120
De Personis quae possint accusare et accusari in damnis datis
rub: 3 pag: 121
De Officio custodum [illegible] rub: 4 pag: 121
De termino accusandi et accusationes prosequendi rub: 5 pag: 121
De damnis datis in bonis rub: 6 pag: 122
Quod domini vel conductores possint accusare pro damnis datis rub
7 pag: 122
Quod laboratores conducti ad laborandum non possint portare de bonis
conductoris rub: 8 pag: 122
Qui intelliguntur bestiae grossae et minutae rub: 9 pag: 123
De damnis datis in canneto, saliceto et [illegible] rub 10 pag: 123
De bestiis [illegible] in herbis, bladis [illegible] rub 11 pag: 123
De damnis datis in vineis, locis vel bladis rub: 12 pag: 124

De damnis datis in arboribus domesticis rub: 13 pag: 124
De damnis datis in segetibus, et arboribus rub: 14 pag: 124
De damnis datis in [illegible] stipulis vel [illegible] rub: 16 pag: 125
De damnis datis in sepibus vel [illegible] rub 18 pag: 125
De incendiis et vagationibus rub: 17 pag: 125
De canibus ligandis rub: 10 pag: 126
De probationibus pro sufficientia in damnis datis, et de separatione
accusationis rub: 19 pag: 126
De emendatione damnorum datorum rub: 20 pag: 126
De duplicatione poenarum rub: 21 pag: 127
De bonis non portandis sine licentia et quando sit licitum
vindemiare rub: 22 pag: 127
et gallinis possunt occidi — Quod bestias invenientes dare damnum possint impune capi rub: 23 pag: 127
De capiendo damnum dantes, et pro contumacibus rub: 24 pag: 127
De forensibus non [illegible] de [illegible], et non dicentibus eorum
nomen rub: 25 pag: 128
Quod suspicionis boves [illegible] non possint accusari
pro furto rub: 26 pag: 128
De accusatoribus et notariis rub: 27 pag: 128
De poenis et condemnationibus exigendis rub: 28 pag: 129
Quod [illegible] possit deferre [illegible] vel lignum de suis
expensis rub: 29 pag: 129
De licentia non concedenda sine licentia Officialis rub: 30
pag: 129
De ortis habendis rub: 31 pag: 129
De capris et [illegible] rub: 32 pag: 130
De [illegible] non tenendis in [illegible], et extra domum sine
anulo rub: 33 pag: 130

XI

De viis et stradis ampliandis manutenendis, et reparandis
Rub. 34 pag. 131
De pena Bestiarum laborantium Rub. 35 pag. 131
De penis non determinatis et statuto damnorum datorum Rub.
36 pag. 131
De canibus damnum dantibus in uvis in territorio Rub. 37 pag. 131
De auferentibus et portantibus ligna aliena Rub. 38 pag. 132
De pena damnum dantium in Zaffaranum Rub. 39 pag. 132
De pena damnum dantium in fabis Rub. 40 pag. 132
De lamine in Macello non ponendo Rub. 40 pag. 132
De barillis non mittendis in fontibus Rub. 41 pag. 132
De inquisitionibus faciendis super damnis datis occultis Rub.
42 pag. 133
De exportantibus et devastantibus bona alicuius Rub.
43 pag. 133
Quod licitum sit cuicumque ire ad suas possessiones et loca dominorum
Rub. 44 pag. 133
Quod ubi devastata fuerit bona possit ire et possessionem intrare
Rub. 45 pag. 133

Concilium super correptione Statuti lib. 4 rub. 64 de testamentis
insinuandis infra decem dies pag. 135
Cedola della Gabella del Vino e del Bestiame e Mercato
della terra e valle e distretto di Montone pag. 135
Capitolum de exemptionibus forensium pag. 139
De libertate Mercati Montoni pag. 140
De pena non perinentium pag. 140
De Arbitrio Rectoris super questionibus pag. 141

Penas et Condemnationes Aerario applicari Com.ti pag: 142 et 143

Quod D. Potestas penas et condemnationes non possit minuere nisi cum Consilio publ. [illegible] pag: 143

Informationes super Maleficijs et damnis datis fiendis

De Copijs mittendis ad Cameram pag: 144

Quod de accusatis [illegible] querelis pag: 144

Quod Commune habeat quartam partem partis sextis paenis pro pecuniarijs pag: 145

Che gl'Officiali non possino accusare senza licenza delli Padroni [illegible] i D. D. con le pene negl' [illegible] pag: 146

Ordine del Passaggio 146

Di quelli che scandagliano il passo pag: 147

De rebus assignandis Doganerio et [illegible] pag: 147

Quod Rex teneatur facere fieri Monstram armorum pag: 148

Quod d.s Rex non possit conuinci nec teneatur ad Custodiam pag: 148

De modo, et ordine Sindicandi Doganerio pag: 148

Ordine di fare venire le Bestie alla Fiera pag: 148

De tempore Nundinarum pag: 149

Che il Podestà non possa riscuotere la sua paga, se prima non haverà fatto [illegible] quella spettante alla Comunità pag: 149

Che non sia lecito tirare alle Colombe pag: 150 206

Che chi ha debito le debba fare allibrare nel libro del Commune pag: 150

Tassa delle Sportole del Podestà in Civile, e Criminale pag: 151
Nelle Mercedi del Banco in Criminale Civile pag: 152
Mercedi del Banco Civile pag: 154
Seguono le tasse degli Esecutori
Capitoli della Depositaria de pegni pag: 156
Mercedi del depositario nova di Ripassione pag: 157
Mercedi e Sportule del Banco Civile pag: 157
Confirmazione Statuti fatta per Innocenzio Papa VIII
Bolla di Papa Alesandro VI Che il Podestà e Castellano
debba essere Cittadino romano, e sopra l'applicazione
e concessione delle Pene e Maleficij fatta alla Comu.tà di
Montone con l'obligo del mantenimento delli Mur.i
Castellano e Rocca, e delli Capitoli, e danni dati Pag:
✳ in principio

XIII

In Dei Nomine Amen Die octaua Julij
1556

Fit fides indubiam p me Angelum m.r Angeli de Sancta Cruce olim de Perusia, et nunc de Terra Montoni Not.m pub.m ad pnt. Cancell.m Cris. d.e Terrę qualiter inter alia decreta facta p Ill.mi D. Camillum Vitellum dnum: et Comites d.e Terrę sub die 20 Martij 1550 apparet quodam decretum seu taxa sup mercede dand.a Notarijs pro instrumentis extrahen. in pub.cam formam extract. p me de verbo ad verbum Talij d. vid.

nota che la: Lire sono [illegible]

Ogni Fiorino sono Baj: sessantadue, e mezzo Romani

In prima p ciascheduno Fiord. che contenesse da Lire cinquanta in giù grossi uno p ciascheduna decina di Lire

Fior: 10: =6: 15

Itj. da Lire cinquanta, e sopra fino à Lire cento Lire quattro ——— ba: 50.

Fiord: 20 = 12: 50:

Itj. da Lire cento fino à trecento, Lire xi ba 137: ½

Fiord: 60 = 37: 50:

Itj. da Lire trecento in su p ciascheduna somma, che sia scudi tre ———

Itj. p Testamenti Codicilli Donatione causa mortis fino alla somma di fiorini cento bolognino uno p ciascheduno fiorino, e da fiorini cento fino à trecento ba: uno p fiorino et da trecento fino à qualunque altra somma scudi quattro d'oro, in oro

ℓ 50 = 6: 15
ℓ 100 = 12: 50
ℓ 300 = 37: 50

Fir: 100 = 62: 50
Fir: 300 = 187: 50: =

Ita est Angelus Not.s et Canc.s

Et quia ego Jo. Vincentius Lana Civis Montonensis pub.s Ap.ca auct.e Not.s Judexq. ord.s ac in Arch.o Romanę Curię descriptus p.ta, o[mni]a de verbo ad verbum fideliter extraxi de exemplari in d.o quodam filo existen. in Cancell.a Vitelli Terrę Montoni, factaq. debita collatione cum d.o originali concordare inveni saluo sem.r p ideo in fidem hic die 13 8bris 1702

Loco + signi

Lib. I Statutorum Montoni

De Electione Dominorum Sex.

Rub. ij

Dicimus nos statuentes statuarij predicti q.
Potestas, seu Rector dte Terre Montoni teneatur, et
debeat de Mense Aplis congregare Factum gnle
et speciale Consilium cois et hoim terre pred.
in Palatio d. Cois pena centu solid. den. et
vinculo Juram. et ipso in Consilio sple eligi
triginta bonos hoies de da. terra et eius di-
strictu legales, scientes, fide dignos, et Amato-
res Justitie, et d. cois, vid. duos pro qualibet
Porta de quibs ee debeant sex Officiales, quoru
Officiu habent Officiu Dnoru sex, quoru noia
scribant. in cedulis hoc modo: vid. in una ce-
dola scribant. duo noia Dnorum sex, qui sunt
de una Porta et alij duo de alia Porta scri-
bant. in alia cedola, ita qd in qualibet cedola
sint scripta duo noia dd. Officialium et dde
cedule mittant in sachetto, qui sachettus sig-
lat. et stet specialit. in cassetta d. cois
que cassetta sit serrata, et stet in sagrestia
Ecce S. Francisci, et apud Guardianu d. Eccle et
sub eius custodia, qui triginta sex boni hoies
eligant. in d. Consilio pro uno Anno toto hoc
modo

modo: ut q consiliarij speles Porte Verze-
rij, et Porte montis eligant, et eligere debeant
duodecim bonos homines Porte Burgi, et consiliarij spe-
ciales Porte Verzerij et Porte Burgi eligant duo-
decim bonos homines Porte Montis, et consiliarij spe-
ciales Porte Montis et Porte Burgi eligant duo-
decim bonos homines Porte Verzerij et sic fieri debet
et electio pred. singulis annis, et si aliter e-
ligant electio sit nullius, nec teneat ullo modo
quorum noia predictorum triginta sex virorum mit-
tant. in tribus sachettis ut duodecim mittant.
in uno sachetto pro Porta Montis, duodecim in
alio pro Porta Verzerij, et duodecim in alio pro
Porta Burgi et singulis duobus mensibus in
consilio gnli et spli Cois dcte terre Po-
testas seu Rector pred. unumquemque tenea-
tur extrahere vel extrahere facere de ddis sa-
chettis ddos officiales: ut duos pro qualibet
Porta, et duret eorum officium duobus mensibus, et
ipsi extrahantur officiales de ddis sachettis quin-
que diebus ante principium eorum officij, et vo-
centur Dni sex ut dictum e supra

De Officio, et Arbitrio Dominorum sex.

Item statuimus, et ordinamus qd dd. Dni sex
debeant et habere debeant tale officium ut
q sint, et ee debeant super ut Monitdo for-
tificatn et reparatn dcte terre Montoni intus et
extra, et custodia ipsius terre, et super dele-
fensionem, viarum, publicorum, murorum, cisternarum

et fo-

et Tenorem d. terre, et suis omnibus que spectant
ad utilitatem, honorem, salutem Cois d. terre
Montoni manutenere, et conseruare
d. Cois, et bona, et possessiones ipsius illesas et
ipsis dare opem, consilium, auxilium et favorem
et domus Cois d. terre que olim fuerat La-
inerij perpetuo sit d. Cois, et ad alienationem
que nullatenus possit peruenire, nec de ceteris
permittere, ut alteri alienet, nec permutetur
sed semper oservari, ut d. domus sit d. Coi illesa
remaneat, et nec proponent et nec proponere fa-
ciet vel expresse in Arenga, seu cons. d. Cois
aliquod contra hoc capitulum. Qui Dni sex in
princ. eorum Officij teneant. et debeant iura-
re pred. omnia, et singula observare, et inviola-
bilit. observari facere, et ipsa iurando promit-
tere Sindaco, seu Cancellario d. Cois pro d.
Coi recipienti. Quod iuramentum et que promissio
scribatur et scribi debeat per ipsum Cancella-
rium, seu Notarium Reformationum d. Cois, et
si secus fecerint, vel consenserint pred. alie-
natj., vel permutationes d. domus unusquis-
que promittat solvere de suo ipsi Coi lib.
ducentas den. sub obligat. omn. eorum bonorum
et hoc capitulum totum d. Cancellarius in Con-
silio d. Cois legere teneatur semper quando d.
Dni sex extrahunt. de sacchettis, et pred. per-
missione ab eis recipere teneat. antequam eo-
rum Officium incipiant.

Item quod d. Dni sex teneant. et debeant semper
et continuo, seu annuatim in festo S. Marie
de mense Augusti expendere de Introitibus
hospitalis

19v

hospitalis Colielli pro off.o et obsequio Animæ D.ni Canerij, qui d. hospitale, et Palatium eius positum in d. Terra, ubi in Castro Veteri, in Manibus et dominio, atq. sub protectione d. Co-munis, libras quinq. Den. sub pena lib. decem pro quolibet d. Dnorum sex, in qua pena potestas teneatur ipsos punire et condemnare post quinquaginta dies à d. tempo computand. sub pena lib. centum den. in suo Sindicatu soluend.

Quod propositæ fiant per Canc.m et Quod Dni sex, Sindeci, et Camerarii non possint Arengare

De Off.o et Arbitrio Dnorum sex

Rub: iiii

Item statuimus et ordinamus q. Dni sex oes et singulas eoru propositas in Cons.o gnli pro-ponend. proponi faciant in d. Cons.o per Canc.m d. Cois, uel potestatem, et non per aliam, et q. ipsi Dni sex, Sindacus gnlis, uel Canc. d. Cois uel aliquis eorum non possint aliqd consulere uel arengare super d.s propositis durante eorum officio, et si quis eoru contrafecerit in pred. uel aliquo pred. puniat. in solidis uiginti den., et nihilominus d.m Consilium, et Arengatum admittat. Imo sit ipso iure nullu et nulla.

Qualiter

Qualiter Propositæ deliberentur Rub: V.

Item statuimus, et ordinamus quod nulla propositio fieri possit, nec mitti in Cons.o d.æ terræ pro sic nisi deliberet. per Viros sex antequam incipiat pulsari campana cois ad ipsum Consilium, et sine voluntate dd. dictorum sex, vel duarum partium in concordia, et sine pred.a et voluntate D.ni Potestatis, vel Rectoris, et d.i D.ni sex pred.i qui possint nec debeant aliquid proponere, vel proponi facere in Cons.o gnli, vel speciali de aliquib. expensis communis faciend pro d.o Coi à tribus libris super nisi prius deliberet per duos bonos hnes maioris libræ et deliberet per d.os Viros sex sine voluntate duorum maioris libræ talis propositio non valeat nec teneat ullo mo, sed puniantur dd. D.ni sex et quilibet eorum qui consentiens d.æ propositæ per Potestatem, vel Rectorem in solidis centum dens coi Mondovi applicand. ——

Qualiter Partita mittantur. Rub: VI.

Item statuimus, et ordinamus quod Potestas vel Rector d.æ terræ vinculo Juramenti faciat per Cancel.ium vel Not.ium Reformationum d. cois mitti oia partita faciend, vel mittend super quibuscumque expensis faciend per ipsum coe quando sunt determinata per coe, vel per statuta ipsius Cois

Cõis, et super õi alio negocio, ad pallottas, et bussolas tam in consº gñli quam in õi alio adunantia d. Cõis quacumq: de cã facta vel facienda: Itaq: quicumq: voluerit, qd aliqua expensa fiant per d. Cõe mittat eius pallottam in bussola alba del sì, et qui noluerit mittat eius pallottam in bussola rubea del non, et õia partita vinci debeant per duas partes consiliariorum in d. consº existentium, et õia alia partita vinci debeant per maiorem ptem consiliariorum in d. consº existen. alio mõ partita vinci non debeant, et si mittant non valeat, nec id qd reformaret dª forma non servata, et qd super quolibet partito mitten. debeat fermiter, et divisim per se vinci, vel perdi, et alr non valeat et plura partita simul mitti non possint nisi unum tantum.

De Electione Consiliarorum
Cap. VII.

Item statuimus, et ordinamus qd Potestas et Prior dª terra, et dni sex qui pro tpe fuerint per totum mensem Aprilis teneantur, et debeant tempore eorr. regiminis, et offij facere congregari Consilium in Palatio d. Cõis, et in ipso Consilio eligi quadraginta octo Consiliarios vid. duodecim pro qualibet Porta, quorum de debeant viginti quatuor nobiles, et viginti quatuor popolares de dª terra Montoni, et eius districtu, qui consiliarij eligantur hoc modo,

De his qui ad Officium Consiliarorum eligi non possunt
Rub: X.

Item statuimus et ordinamus quod Pr non possit eligere Filium de consilio, nec Filius Patrem, nec Fr Fratrem carnalem, vel consobrinum in una Domo simul habitantem sub pena quadraginta sold. den., quam penam Potestas exigat pro Coi, tam ab electo, quam ab eligente, et nihilominus talis electio non valeat, nec teneat.

De Electione Cancellarii, seu Notarii Reformationum.
Rub: XI.

Item statuimus et ordinamus quod Potestas teneatur eligi facere in gnli cons. d. terre unum ex Notarijs d. terre Montoni, qui vocet. Canc. d. Cois, et duret eius off.m p unu annum, et deinde in posterum ad beneplacitum d. Consilij gnlis, qui eligi debeat per Portam ad brevia, et teneatur et debeat d. Canc. oes, et singulas propositas, et Reformationes et oes et singulas alias scripturas ad d. off.m pertinentes necas et ocurrentes durante suo off.o in libro Reformat. d. Cois, qualiter alias scripturas publicas, vel privatas in d.o Coi opportunas, et scribere oes et sigillationes faciendum, et exitum d. Cois in

Reg.o

legis d. Cõis sub pœna perditionis sui sala-
rij, et dictum librum Reformat. teneat d. Canc.
et debeat finito suo Officio in gñli consilio
assignare, et reddere publicatum Cam. Cõis
d. Terræ. Etiam teneatur scribere, et publica-
re oia, et sgla nec, et opportuna d. Cõi et
quæ in ipso Cõi fierent durante tpe d. sui
Officij, et teneatur d. Canc. eē, et sit Not. Ca-
merarij d. Cõis, et scribere oēs introitus, et
exitus d. Cõis, et teneatur scribere libros Da-
torum imponend. in d. Cõi durante eius Offi.
et habeat pro quolibet libro Datij solidos qua-
draginta den. et habeat pro eius salario pro
uno Anno lib. duas den. et solid. viginti de-
nar. in d. Anno pro cartis, ceris, et Atra-
mto; pro libris vero Dationum, Reformat. et
Registri habeat et hre debeat cartam op-
portunam à d. Cõi. ———

De Electione Camerarii
Rub. XII.

Item statuimus, et ordinamus qd Potestas, et Rec-
tor d. Terræ teneatur, et debeat d. tpe elec-
tionis dd. Consiliarorum, et de mense Apri-
lis eligi facere tres bonos hões in Cons.
speciali, qui eē debeant Camerarij d. Cõis
d. Terræ Monboni, et eorum noia mittant.
in sacchetto scripta in cedolis, qui sacchettus
ponat. in Cassetta Cõis, quæ ē in Sagrestia

et quod

et apud Guardianum Ecc.ae S. Franci dic.tae terrae, et eligant. d.ti Camerarij quemadmodum eligunt.r D.ni sex supradicti, et durare debeat eorum officium per unum Annum, et pro pluses habere debeat quilibet Camerarius a d.ta Co.ie pro suo salario pro toto d.to Tempore libras quinque den., et non plus. —

De Officio dicti Camerarij
Rub. XIII

Item statuimus, et ordinamus, quod oes condemnationes, et deposita solui debeant pro d.ta Co.ie Camerario d.tae Co.is et non alteri et quilibet Cam.s teneatur facere duos libros, scilicet unum de Introitibus, et alterum de exitibus, in quibus Cam.s d.tae Co.is scribere debeat d.tos Introitus, et exitus, et pro alius, et teneatur d.tus Cam.s de sex mensibus in sex mensibus, et plus ad requisitionem D.norum sex eis, uel rationatoribus d.tae Co.is de dictis Introitibus, et exitibus reddere rationem. et finito tempore d.ti sui Officij teneatur d.tus Cam.s ambos d.tos libros Introituum et exituum d.tae Co.is authenticos, et publicatos resignare in cons.o generali sub poena solid. centum den. —

Quod Camerarii non possint expendere sine licentia D.norum sex
Rub. XIIII.

Item statuimus, et ordinamus quod Cam.s d.tae Co.is non

non possit aliqd expendere, vel solvere de bonis, et introitibus d. Cois nisi tantu usq: ad quantitatem solid. viginti pro qualibet vice sine expressa licentia Dnorum sex omnium in concordia existentium, vel consilio gnalis, quos viginti solidos etiam solvere non possit sine licentia, et mandato dd. Dnorum sex vel saltem Dni Potestatis exceptis qualitatibz debitis, fratribus minoribus et pro Cereo Ecclesiæ, et aliarum Ecclesiarum de Terræ, et pro salariis Officialium d. Cois in statutis expressis.

De Electione Sindeci gnalis, et eius Officio

Cap. X.V.

Item statuimus et ordinamus qd in Consm gnali d. Cois ad oia et sgla facien, geren, et exercendum que utilia, et necia noverit d. Coi, et ad permitten, solven, et recipien et quietan et ad viden, et curan oia jura d. Cois et ad facien et operan qd nemini de d. Terra, vel aliunde fiat aliqua Iniuria, seu iniustitia per potestatem d. Terræ vel eius Vicarium, et ad viden qd alibratos in libris et Catastris d. Cois, et libris personarum debentibus, de quibus qd solvere datium, in d. Coi et ad ipsos scribi faciendo in dictis libris et Catastris, ut noverit expedire, et facien solvi d. Coi datium qd solutum, et similr res habentes possesiones, in d. Terra et eius territorio

vitorio ut. Domum Vineam, Terram, vel hortum
vel aliquid aliud in bonis qui non fuerint allibrate
vel accatastrate in dictis libris et catastris d.
Coiis, et eis et cuilibet eorum th.mo et extimationem
facere suorum bonorum et possessionum quas habent
et ad faciendum eis libram pro persona. si non
haberet aliquid in bonis pro exsumando d. Coe
pro expensis factis, et faciendis per d. Coe,
[struck: et] in predictis scripti et allibrati, ut ali-
quis eorum predicta facere recusaverit, et au-
diat in civilibus vel in criminalibus per po-
testatem, et rectorem d. Terre. Qui sindacus e-
ligatur, et eligi debeat de [struck: sextis et administratis]
[struck: per unum] Mense Aprilis quolibet Anno, et duret
eius officium per unum Annum, et teneatur et de-
beat de gestis, et administratis per eum de sex
mensibus in sex Menses, et plus ad voluntatem
et mandata dd. Priorum sex et habeat, et
habere debeat solidos quadraginta den. pro eius
salario pro d. Anno.. qui quid. Sindicus in
princ. sui Officij teneatur et debeat facere in-
ventarium oium rerum, librorum, Cannorum Calicum
et Argenti, atque oium Massaritiarum Ecclesie
S. Francie de d. Terra et oium Massaritiarum
et Iurium hospitalium d. Terre, et oium Massa-
ritiarum et Iurium d. Coiis, et uidere inventarium
sui Predecessoris et quidquid defuerit in eo reperire et
habeat plenum, et quale mandatum in omnibus
que tenderent ad honorem, utilitatem et bonum
statum d. Coiis, et sit publicus, et qualis ad mi-
nistrator

nis tractor, ac negociorum gestor d. Cois, et si in
predictis, vel aliquo predictorum fuerit negligens
solvat de facto in Coi solidos centum den. pro
tali negligentia. Dicimus etiam qd d. Salu-
taria scribi debeant per Cancellarium d. Cois
sine aliquo salario, vel mercede sub pred. pena

De Elect. trium Sindicorum gnlium, et eorum Officio
Rub. XVI.

Item statuimus, et ordinamus qd Potestas et Rector d.
Terre teneatur in princ. sui Officii vinculo jura-
menti eligi facere in Cons. gnli vel speciali
d. Terre tres Sindicos bonos homines, vlt unum pro
qualibet Porta, quorum officium duret sex
mensibus, et non plus, nisi per Consilium gnle
in d. Off. reformaverit pro alio semestre,
qui Sindici, et quilibet eorum debeant ee inbus
de d. Terra, et nn de Comitatu, et districtu, et
eligant pred. Sindici sm modum, et ele-
ctionem aliorum sex, et mittant in sachetto
qui Sindici habeant tale Officium, vlt qd ob-
servari faciant oia, et sgla Statuta, ordina-
tiones, reformationes Cois d. Terre Montoni
sicut Sindicus gnlis d. Cois, quia d. Potestas
teneat, seu exfacere pred. Statuta et ordina-
tiones ad ocl eorum requisitione, et voluntate, et
ipsa observare, et observari facere sm ipsorum
tenorem, et si per d. Potestatem et eius Vicarium
fuerit contrafactum et non emendaverit, possint
d. Sindici inferre penam d. Potestati decem
lib.

librarum den. pro d. Coi. In quam penam d. Sindici simil. incurrant, si in pred. fuerint ne gligentes teneant. et dd. Sindici semper interesse Impositioni datiorum et Collectar. d. Cois et assignationi debitorum d. Cois, et videre et curare ita et taliter qd nemo recipiat iniustitiam a d. Potestate, vel Vicario, sed unusquisq. percipiat qd e suum. — — —

De his, qui non possunt esse Sindici, nec Domini sex

Cap. XVII

Item statuimus, et ordinamus qd nullus possit esse Sindicus gnalis, nec Sindicus super statutis nec unus de num.o ex off.o Dnorum sex d. Cois terre Montoni, qui n. habeat libram ad minus viginti quinq. lib. den. in d.a terra, et si eli: gereq. eius electio non valeat nec teneat ullo mo et nihilominus acceptans d.m officium, et eligens et quilibet eorum puniatur in solid. centu de Coi. —

De Cons.o Sindico gnali, et duodecim de maiori libra congregandis ad instantiam Dominorum sex.

Cap. XVIII

Item statuimus et ordinamus qd Potestas, et Rector pred. ad instantiam, et petitione Dnorum sex et si: mil. Sindici gnles d. Cois teneantur, et debeant facere consilium gnale, et speciale d. Cois et cor

congregare

congregare, et quod de maiori libra, sit officiales super registro sub vinculo juramenti — —

De Fontibus et Viis actandis
Rub: XIX

Item statuimus et ordinamus quod Potestas, et Rector pred. vinculo juramenti teneantur et debeant facere actari quod melius poterit omnes Fontes, Puteos, Cisternas, et vias, et stratas expensis eorum quibus crediderint convenire. —

De Electione Officialium super Abundantia, et Victualibus.
Rub: XX.

Item statuimus, et ordinamus quod Potestas et Rector pred. sub vinculo juramenti teneatur et debeat in princ. sui Officii eligi facere ad brevia in cons. d. Com. officiales super Victualibus scilicet unum pro qualibet Porta, qui officiales possint, et debeant modum, et ordinem imponere Fornarijs, Pizzicarolis, et vendentibus Panem, Vinum, Oleum, Salem, Carnem, et omnia alia Victualia, quorum Officium duret sex mensibus et de sex mensibus in sex menses eligant. ut pred. Qui Officiales infra quartam diem post d. eorum electionem teneant. et debeant ordinare, et reformare de modo et ordine imponendo et observando super pred. Victualibus semel et pluries, prout eis videbitur convenire et contrafacientibus imponere poenam, et quod pred.

pred.ⁱ Officiales ordinabit, valeat et teneat, et executioni mandetur per dn.ᵐ Potestatem vinculo juram.ᵗⁱ salvo quod dd. Officium non pos-sit eligi aliquis Fornarius, Tabernarius, Pi-zicarolus, alet qui carnes ad minutum vendi-derit, et si eligantur non valeat electio — —

De Electione Vialium, et eo-rum Officio
Cap.ᵐ XXI.

Item statuimus, et ordinamus quod Potestas, et Rector pred.ⁱ teneat.ʳ et debeat de mense Maij annua-tim eligi facere in Cons.ᵒ gnali pro toto Anno duos bonos hões pro qualibet Porta, ita quod quilibet duo vadant per suam Portam qui Officiales ita quilibet pro sua Porta ha-beat potestatem, Arbitrium, et Baliam atan-di facere oes, et sglas Vias, et stratas publi-cas, et vicinales Terrae Montoni, et eius distric-tus, quae essent actandae et reparandae: Qui Of-ficiales teneant.ʳ et, et debeant recuperare et reinvenire terras occupatas et viis publicis, et vicinalibus et aliis locis dummodo de ipsa occupatione factum fuerit per duos testes le-gitime, et et teneantur desenire, et terminare ipsas Vias, et stetur terminationi eorum, et d.ᵃ terminatio facta per dictos Officiales non possit removeri nec tolli ullo modo, et de predictis et quolibet predictorum dicti Officiales, et Po-testas

testes possint inquirere publice, et private et habeant, et habere debeant ipsi, et quilibet eorum pro eorum salario a d. Coi solidos decem den.

De Electione Registrariorum, et eorum Officio
Rub. XXII

Item statuimus, et ordinamus qd d. Potestas, vel Rector in princ. sui officii vinculo Juramenti teneatur et debeat eligi facere tres bonos homines idoneos, et sufficientes, qui habeant, et habere debeant eorum librum ad minus centum librarum: ut unum pro qualibet Porta, quorum electio fiat, prout fit electio Anorum sex, quorum Officium duret uno Anno qui sint, et esse debeant super Registro d. Comunis, qui Officiales habeant tale officium ut qd ipsi scribi faciant per Notarium, qui fuerit positus per eos dictas expensas, que fient in Coi per ordinem, et causas declarare et specificare, et recipere rationem a Bataliis Cois semper qn datum eligi una cum dnis sex impositis. et ipsos dabiles examinare, et rones summarum quas collegerint recipere, libros videre, et corrigere et summare prout fuerit habile pro Coi, et eis videbitur convenire, et de rongis officii introitibus et expensas recipere a Sindicis generalibus et specialibus, a Camerariis Cois pred. quolibet mense: Ita de omnib. et singulis provenientibus ad manus eorum de havere Cois

et de

et de expensis per eos vel alterum eorum quomodo-
modo factis, et quolibet recipere teneantur et debeant
rationem administrationis officij introitus, exitibus
et expensarum quolibet Officiali communis praedicti qui
receperint, habuerint vel expenderint aliquid pro
communi aliqua ratione vel causa et ipsas rationes declara-
re, providere, facere, vel summare, et recipere
a dictis Officialibus prout necesse fuerit, ita et taliter quod
dictum commune aliqualiter non laedatur.

De Petitionibus dandis coram Officia-libus super Regestris.

(Rubrica XXIII)

Item statuimus et ordinamus ad hoc ut fraus non possit
committi aliqualiter in communi, quod Sindicus, quilibet et qui-
libet alius de terra sive Curia Montoni qui ser-
virit vel stetit in servitium dicti communis, et pro fac-
tis dicti communis vel fecerit aliquas expensas pro dicto communi
teneatur et debeat infra quartam diem proxime ven-
turam a die facti servitij vel factarum expensarum
consuetarum assignare, et petitionem dare coram Of-
ficialibus super regestro, et hoc idem facere teneatur dictus
Sindicus, et quilibet alius, qui acquisiverit aliquam quan-
titatem pecuniae pro dicto communi: et declarare qua pro-
visione seu servitio, et a quibus acquisiverit, et a quo
die et mense et hoc idem faciat quod instrumentum pro-
missionis vel reformationis appareat, quod sibi resti-
tui faciat cancellatum, alias assignare non possit, et
dicti Regestrarij non possint nec debeant recipere
nec admittere aliquam petitionem alicuius servi-

tij

tij, nec expensarum vel denariorum ab aliqua
persona nisi infra d. terminum, et si susceperint,
vel admiserint, talis assignatio, vel petitio nu-
lum valeat ullo modo, et teneant. et debeant d. Registra-
rij solvere de eorum propria pecunia, et satis-
facere talibus dantibus d.as petitiones, sive assigna-
tiones post d. terminum si eas admiserint, salvo
quod si dicti dantes d.as petitiones habuerint legi-
timas excusationes, de quibus probare debeant
per duos testes idoneos, qui registrarij teneant.
et debeant d.s assignationes, et petitiones, quae
porrigerent. coram eis scribi facere in libro
d. Cois per eorum Notarium, et scribi facere in d.o li-
bro diem porrectionis, petitionis, seu assigna-
tionis, et diem pacti servitij, et expensarum et de-
nariorum aquisitorum, ita quod bene et evident. ap-
pareat, quod d.a petitio seu assignatio facta fuerit
in tempo pred.o. Et hoc capitulum legat. Registra-
rijs pred.is per Vicarium, seu Cancellarium d. Cois
qui iurant eorum officium, et ipsum iurent praecise
et inviolabiliter observare, et teneant. dare fide-
iussores. ~~Ult~~ unum pro quolibet eorum de observando
pred.a. Et quod Potestas, et Rector pred.s una cum
Dnis sex d. terrae, finito tempore d.orum Registrariorum
infra decem dies tunc prox.e venturos, teneat.
examinare, et sindicare et recipere rone omnium
et singulorum, quae fecerint in eorum Officio, et
si ipsos invenerit deliquisse, condemnare in
pena supra d.a et a centum solidis deni com.
d. terrae
6

d.e Terre, et si Potestas, et rector dite Terre erit negligens in predictis solvat de eius salario d.o Com.i lib. decem den., et dni Sex si in pred.s consenserint, solvant d.o Com.i pro quolibet soldos centum den., et hoc Statutum banniatur s.p.r.d.o in princ.o officij Potestatis, et dd. registratiorum, ad hoc, ut sit omnibus manifestum, quod banimentum d.s Potestas fieri faciat sub pena soldos quadraginta den. pro qualibet vice, qua fuerit contra factum.

De Electione duodecim de Maiori libra et eorum Officio

Rub. LXIIII.

Item Statuimus et ordinamus quod Potestas pred.s de mense Aprilis eligi faciat in consilio speciali d.e Terre duos homines sufficientes, et idoneos de maiori libra qui sint, et esse intelligantur habentes eorum libra a centum soldis supra, quorum electio fiat prout fit electio dnorum Sex: videlicet quatuor pro seu de qualibet Porta et duret eius officium unum annum. Qui duodecim de maiori libra, et dni Sex nullum propositum facere possint, nec proponere a centum libris supra nisi omnes ipsi, vel due partes ipsorum ad minus essent in concordia et si proponerent non valeat, nec teneat ullo modo.

Ac

De electione Baiulorum Rub. 25.

Item Statuimus, et ordinamus, quod d. Potestas Terre Mon-
toni teneatur, et debeat eligi facere duos Baiulos,
quorum unus sciat pulsare Tromlettam, et duret in
officio uno anno, et qui fuerint electi cogantur
acceptare dictum officium et teneantur dare
fideiussores idoneos de faciendo et exercendo
bene et legaliter eorum officium, et restituendo omnia
et singula pignora et tenutas, que ad ipsorum
manus pervenerint ratione eorum officii. Qui-
bus Baiulis et cuilibet ipsorum detur per d. Coe
et Bdos Lex, qui ad tale officium pro tempore fue-
rint unum berettum panni colorum rubei et
albi pretii . . . decem pro quolibet beretto
de havere, et pecunia d. Cois in festo S. Joannis
Baptiste de mense Junii.

Quod Nullus possit renuntiare officium sibi datum. Rub. 26.

Item Statuimus, et ordinamus, quod Nullus Montonen-
sis, vel de eius Curia, qui fuerit electus vel
vocatus ad aliquod officium per Coe d. Terre
possit, nec debeat dictum officium renunciare
et si renunciaverit teneatur solvere d. Coi
Noie banni solidos centum den. Imo quilibet
electi ad aliquod officium, teneantur et debeant
iurare

iurare, dictum eorum Officium bene, et legaliter facere, et exercere bona fide, et sine fraude, remotis Amore, odio.

De Cereo portando in Festo S. Jo: Bapte ad Ecclesiam Plebis
Cub: XXVII

Item statuimus et ordinamus ad honorem et laudem B. Jo: Bapte et S.rum Gregorij et Blasij Patronorum et defensorum Cois, et hoium d.e Terre Montoni, qd Potestas et Rector d.e Terre de Mense Junij teneatur fieri facere, expensis d. Cois unum cereum in quantitate de cera viginti libr. cere sicuti consuetum e. ferri qd in Festo S. Jo: Bapte de Mense Junij iste cereus portetur ad ipsam d.am Ecclesiam Plebis S. Gregorij de d.a terra per Potestatem, Rectorem, duos ex Consiliarios d. Cois d.e Terre, et ibid. per eos offeratur, et Camerarius d.i Cois teneatur et debeat fieri facere dictum cereum ab hominibus fide dignis.

De Cereo dando Ecclesie S. Francisci de Festo Sancte Marie
Cub: XXVIIII

Item statuimus et ordinamus ad honorem et reverentiam B. Marie V. qd Potestas, sive Rector d.e Terre teneatur fieri facere unum cereum de cera ponderis decem lib. cere qui portetur in Vigilia S. M.e de d.o Mense Augusti ad Ecclesiam et locum S. Franci de d.a terra, et ibid. offeratur pro d.

Coi.

De Elemosina Frum S. Francisci.

Rub. XXVIIII

Item statuimus, et ordinamus qd Potestas, et Rector dicte Terre teneat, et debeat dari facere de bonis d. Cois Montoni annuatim Guardiano loci S. Franci Ord. d. Terre, aut eorum Procuratori de Mense Augusti pro Indumentis Frum d. loci lib. decem denar. aliquo n obstante, et teneat. ipsu locu, et Fres defendere, et manutenere, conservare et augumentare, et oes lites, et questiones eoru ad ipsos Frum, vel Procuratoris eorz definire, et terminare summarie expedite sine strepitu, forma, et figura Judicij, sola facti veritate inspecta.

Qualr servire teneantur habentes Possessiones in Curia Montoni.

Rub. XXX.

Item statuimus, et ordinamus qd quicumq. habuerit possessiones vel steterit in Terra Montoni, vel eius districtu teneat. facere oia servitia, et factiones d. Cois, et solvere datas, collectas imponendas in d. Terra pro apparatu suo, ut faciunt alij Castellani et hoies d. Terre, et quicumq. pred. facere recusaverit n debeat, nec possit hre aliqd Officium in d. Terra, et si habuerit removeat. ab ipso. si autem in suis bonis aliqd damnu dederit, et incendium, rapina, tagliamentum, furtum, vel quastum

tum

tum vel aliqd aliud damnum, coe d. Terre ad emendat. aliquid eid. n teneat. pro pred.tis Et qd custodes segreti n possint de bonis ipsorum aliquem damnum dantem denuntiare nec accusare, et si accusaverint, eor. accusatio nullat. admictat.

De Assignatione librorum in fine Officii Potestatis
Rub. XXXI

Item statuimus et ordinamus qd Potestas et Lector pred. oes suas scripturas, et suum in Offo. Processorum, quas habuerit, quatuor dies ante exitum sui Officii dare, et assignare debeat Cam.o d. Cois d. Terre legatos et sigillatos sigillo d. Potestatis, et sigillo d. Cois. Qui Cam.s tene. at. et debeat in continenti ipsas scripturas et libros sic ligatos, et sigillatos reponere in sacristia sive cassa d. Cois existente in Ecc.a S. Fran.ci Fru. Min. de d. Terra, et et permittat dos. ipsos libros et scripturas ibid stare usq. ad adventum alterius Lectoris et teneat. d. Potestas facere Inventarium de oib. suis libris, et scripturis, et d.m Inventarium legere in Cons.o gnlis in ipso assignare oes processus pendentes, ut retinea. lib. decem de suo salario in suo Sindicatu retinendo.

De Salario Admassiatorum
Rub. XXXII

Item statuimus et ordinamus qd Admassiatores missi pro

pro facto d. cois hre debeant pro quolibet eorum
et quolibet die si iverint pedestres sol. quinde-
cim den. si iverint equestres sol. viginti den. et
qd ad dictos remassiatores ad petitionem specialis
persone nisi expensis petentis: Qui remassia-
tores hre debeant ab illa speciali persona sala-
rium qd dat i d. Coi et nõ plus. —

De Sindicatu Potestatis et Balistra Comuni relaxanda.

Rub. XXXIII

Item statuimus et ordinamus qd Potestas et Rector
d.e terre teneat. et debeat tribus diebus completo
suo officio stare in d.a terra ad sindicatum et
sindicus qui d. cois teneat eum sindicare et
examinare de oibus et sglis rebus que ad manus
eius pervenerint occ.e sui regiminis et de om-
nibus et sglis que gerit et exercuerit in
d. suo officio. Qui sindicus teneat et de-
beat satisfacere fieri oibus et singulis personis
a quibus aliqd iniuste et contra rone acceptum
est, vel abstulisset et pred. d. sindicus tena-
ri faciat tribus vicibus p d. terram et plus et
minus prout sibi videbitur et placebit. Qui
Potestas absolvi nõ possit nisi in Cons. quo
et nisi primo reddiderit rone de oibus que ge-
rit in d. eius offo. et qd oes volentes por-
rigere aliquam petitionem vel aliqd petere d.
Potestati vel eius official. aut familie te-
neat ipsam petitionem porrigere infra secundam
diem post exitum eius officii. Alio n. die

diebus

dictus sindicus teneat d.m potestatem Offici-
alem, et familiam eius absolvere, prout de
Jure noverit convenire, qui Potestas teneatur,
et debeat in fine d. sui officii, et sindicatus
relaxare d. Coi unam Balistam cum cingulo
valoris lib. decem den. et si non assignaverit
d.am Balistam, et cingulum d. valoris, et ex-
timationis, sed voluerit pro pretio relaxare
d. Coi extimationem in pecunia numerato
solvat, et solvere teneatur d. Coi duplum d.
quantitatis de quibus omnibus duo vel unus
Balistarii pro tempore assignandi per Potestate d.
Terre, semper videant et extiment per Dnos
sex, et sindicum qualem d. Cois, et si invenerint
esse minoris pretii, et extimationis faciant
suppleri in pecunia pro residuo sub pena d.o
Dnis sex, et sindico decem libr. pro quolibet
eorum in facto d. Coi

De Platea purganda per Baiulos
Rub. xxxiiii

Item statuimus et ordinamus quod Potestas d. Terre te-
neatur, et debeat purgare facere per Baiulos d.
Cois singulis diebus sabbati plateam Cois pred.
et palatium eiusdem Cois, et scalas lapideas exi-
stentes ante d.m Palatium sine aliqua mer-
cede, vel salario maxime opere potestatis sub
vinculo sui Juramenti

De Gesempte

De Exemptione et Franchisia atq. Promissione Forensium.
Rub. XXXV.

Item statuimus, et ordinamus quod omnes, et singuli Forenses volentes habitare in dicta Terra, et in eius castellantia sint, et esse debeant exempti, et liberi ab omnibus obsequiis, et factionibus personalibus per quinque annos continuos a die iuramenti talis Forensis, et promissionis continue habitationis predicte. Qui forensis ad requisitionem Sindici qualibet dicti Comunis teneantur, et debeat iurare, et iurando promittere ipsi Sindico recipienti vice et nomine dicti Comunis continuo se cum eorum familia, et perpetuo habitare in dicta Terra, vel eius Curte, et de dicta castellare sine licentia, et voluntate dicti Comunis et hominum dicte Terre, sub pena librarum viginti quinque denariorum dicto Comuni solvendorum.

De Mensuris Bancorum Artificum
Rub. XXXVI.

Item statuimus, et ordinamus quod omnes et singuli volentes facere aliquas Bancas in Platea vel Stratis publicis ante eorum domus vel stationes proprias, vel conductas, eas facere teneantur, et debeant ad mensuram latitudinis unius pedis cum dimidio, et non maiores sub pena viginti solidorum pro qualibet banca, et pro qualibet contrafaciente, et nihilominus illud plus removere teneatur

teneatur; et id dicimus de omnibus et singulis banchis factis ante compositionem presentium statutorum, que in termino assignando dicti presenti statuto Potestatem si maioris forte fuerit mensura supradicte removeri et reservari debeant usque ad dictam mensuram sub dicta pena; super quibus possit per Potestatem inquiri ex suo officio ad querelam cuiuscumque; et banche et plathee sunt duorum pedum.

De Lavantibus in fonteis comunibus
Rub. XXXVII

Item statuimus, et ordinamus quod omnes, et singule Mulieres lavantes pannos in fonteis comunis extra portam Montis iuxta Cassaram debeat habere banchettas de ligno super qua possint percutere pannos sub pena quinque solidorum. et quod nulla mulier possit in dicto fonte ponere aliquem lapidem [illegible] sub et percutere pannos sub dicta pena; super quibus Potestas possit, et teneatur inquirere sub vinculo iuramenti.

De Possessionibus non alibratis, alibrandis
Rub. XXXVIII

Item statuimus, et ordinamus quod si reperiantur aliquae possessiones, que posite essent in pertinentiis dicte terre Montonis, et non essent scripte, et alibrate in libro et catastro dicti comunis teneatur talis possidens illud allibrare facere secundum libras possessionum vicinarum, et scribi facere in dicto catastro, et solvere omnes collectas, et datia imposita

foribus, et imposita per librum ind.ᵗᵒ Coe
pro toto tpe ad solutum, et et solvere ind.ᵗᵒ Coe
tertiam plus d.ᵗᵉ quantitatis refecte et soluta
in d.ᵗᵒ Coe pro d.ᵗᵒ tpe ad solutum. Que oia tenean
tur Sindicus d.ᵗⁱ Coes fieri facere, et executioni
mandare ac banniri facere tpe impositionis
cuiuslibet datij sub pena 25 lib. den.

De his, qui non possunt habere aliqᵈ Officium in Comuni
Rub. XXXVIIII

Item stabuimus et ordinamus qᵈ nemo, qui nō fue-
rit oriundus in d.ᵗᵃ Terra Montini, vel habi-
taverit ad minus in d.ᵗᵃ Terra per Annos qua-
draginta continuos, possit eligi, nec habere aliqᵈ
Officium in d.ᵗᵃ Terra, et si electus fuerit ipso
Jure decernimus nō valere. Volentes insuper
qᵈ eligens de facto solvere teneatur in Coe libras
quinque den:

De Credentijs non manifestandis per Officiales
Rub. XXXX.

Item stabuimus, et ordinamus qᵈ oēs, et singli Creden-
tie impositæ D. Pot., et alijs Consiliarijs
d.ᵗᵉ Terre per Potestatem d.ᵗᵉ Terre vel eius Vi-
carium occulte et secrete teneant.ʳ et nemini pan-
dant.ʳ sine ipsius D. Potestatis licentia et
si quis contrafecerit puniatur de falso sive alio
qua

quā remissione, in solid. antur den. dē Corep
tes teneatur inquirere et punire quemlibet con
trafacientem in predis sub pena, Volentes in
super qd talis manifestans dēs Credentias sur
eret statim suo Offo, et qd nullum Officium
possit habere in dta Terra, per decem Annos tunc
proxe venturos sed loco ipsius alter eligatur
per eius Socios in do Officio existentes, et
ad probandam predra sufficiant duo Testes bone
conditionis, et fame qui dixerint talem mani=
festantem tales credentias suis proprijs au=
ribus audivisse manifestare.

De Mensuribus, et Ponderibus adiustandis

Rub. XXXXI

Item statuimus et ordinamus qd Mercatores Pannorum
lane, et Lini et quilibet alius vendentes de dis
Pannis habeant et hre debeant passus et tra=
chia adiustata et sigillata sigillo cois dē Ter=
re, et qd Mensure et passus pannorum lane
adiustent et adiustari debeant ad passus, et men=
suras dē cois que e mensure Perusie et men=
sure et passus pannorum Lini adiustent ad
Mensuras dē cois que sunt mensure Castel=
lane et qd quilbt vendens ad dd. passibus
trachijs, et mensuris mensurare teneatur et
debeat sub pena quadraginta sol. den. sine
aliqua detractione quolibet contrafacienti.
Cuius quid pene accusator habeat quartam
partem, et teneatur secretus, et talis vendens

qui

ad pensandum d.a signa, per eum solutis denariis dare emptori mensuram debitam, super quibus Potestas possit inquirere ex Off.o et delinquentes punire in signa pred.a; et idem dicimus de Belanciis, Ponderibus, et Marchis, et starijs quod nullus presumat ea vel eas ad ringitatas, vel ad sigillatas retinere et cum eis ponderare sub d.a pena, et si fuerit Artifex et ea vel eas retinere in eius statione vel cum eis vel aliqua earum ponderare, solvat pro qualibet Belancia, stadera vel Marca aut pondere ad iustis, vel non sigillatis solidos denariorum centum super quibus Potestas possit inquirere, et delinquentes de facto in d.is penis punire sine aliqua remissione ex suo Off.o et ad accusam, et denuntiam cuiuscumque.

De Mensuris, et Ponderibus in Coi habendis

Rub. XXXXII

Item statuimus, et ordinamus quod in coi d.e Terre sint, et esse debeant penes Sindicum seu Camerarium d. Cois vera, et iusta pondera, et Mensure, et quod Belancie et pondera florenorum, nec non, et mensure bladi, Vini, Olei, et salis, et quarumcumque rerum mensurandarum, et ponderandarum, cum quibus ponderibus et mensuris quilibet possit et debeat suas Mensuras et pondera adiustare, et adiustari facere, et sigillare sigillo cois, et quod quilibet volens aliquid

vendere

vendere ad pondus vel mensuram teneat mensurare, et ponderare mensuris et ponderibus adiustatis, et sigillatis modo pred. et quilibet artifex teneat mensuras, et pondera pertinentia ad suam artem tenere adiustatas, et stampatas dta stampa in eius camera, sive statione vel alibi sub pena quinq. lib. den. pro quolibet pondere, seu mensura non iustis aut stampatis, ut supra d.tis. Et quolibet alter vel artifex si contra fecerit predictis vel aliquo pred.to condemnetur in solid. quadraginta den. et in emendatione damni recipienti mancias, pondus, seu minorem mensuram. Item dicimus statuentes quod mensurae Bladi dicti cois denuo habeant. per d.os cois novas cum ferro in medio, super quo ducatur rasura, qua mensurantur Bladi que vase tantum capiat, quantum capiunt illa que sunt in coi cum colmatura, cum quibus, qui vult vendere Bladum mensurare teneatur. sub pena solid. quadraginta den.

Quod nullus condemnatus pro Falso possit habere Officium

Cap. XXXXIII

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de d.a terra, vel eius districtu fuerit, vel erit condemnatus de Falso non possit, nec debeat hre aliqd Officium in Coi, et quicumque elegerit aliquem de predictis ad aliqd Officium incurrat sol. den. viginti quatt. suniat, et d.a Electio nihilominus sit. inefficax, et inanis, et Potestas

possit

possit inquirere ex suo Off.o contra quemlibet
delinquentem in pred.is

Quoniam Justitia est constans, et perpetua volun-
tas Jus suum unicuiq; tribuend. Igitur
de Justitia, et de Jure in pnti lib.° per-
tractaturi, statuimus, et ordinamus nos
statuarij suprascripti qd in Ciuilibus
causis procedatur, et Jura reddant.r uni-
cuiq; petenti per Potestatem d.ae Terre
Montoni et eius Vicarium sm modum
et ordinem infrascriptum, et sm Capi-
tula infrascripta.

Qualiter Citationes fiant in Ciuilibus Causis et de Contumacia leonis, et de modo tractandi

Cap. 1

Statuimus et ordinamus, qd Rector Potestas et Vic.
d.ae Terre Montoni teneat et debeat ad peti-
tionem Creditorum petentium cora eis de Debi-
tis, de quibus nõ appareret Instrum. vel Scrip-
tum a Curia facere citari Debitor ad pe-
titionem suis Creditoris per Baiulum d. Coij qui
d.a die ante Vesperis hora inveniat sub-
sub Campana d. Coi pro Jure reddendo com-
pareat

pareat coram Potestate, vel eius Vic.o respon-
surus de iure suo Creditori: si vero fuerit
de ipso citatus pro sequenti die personaliter, vel
ad Domum sue solite habitationis, qui d.a die
ante Tertias, vel ante Vesperas compareat co-
ram d.is Officialibus responsurus de iure suo Cre-
ditori et si Reus non comparuerit in tpo pre-
citationis de ipso facte, citatus alia Vice pre-
ventorie modo pred.o et in ambabus citatio-
nibus modo pred. factis non comparuerit denun-
tiet. contumax, et habeatur pro confesso et
convicto et testibus superato super toto ques-
tione vel petitione nisi legitimam causam ex-
cusationis sue contumacie habuerit infra
infrascriptum terminum facien., et hoc idem dicimus si
fuerit debitum de quo petitio narratio inten-
tio sive libellus porrectus fuerit et citatus si-
militer bis modo pred.o, qui veniat coram Po-
testate, vel eius Vicario ad tollendam copiam
et respondendum sive opponendo d.e petitio-
ni seu libello, et si non comparuerit in
tpo dictarum citationum habeatur pro con-
fesso, et convicto de oi eo, et toto quod in d.a
petit.e seu libello contineretur, et nulla cita-
tio fieri debeat ante porrectionem petitionis
sive libelli, et si fieret non valeat ullo modo, et
tunc Potestas vel Vicarius contra tales contu-
maces teneatur contumacibus procedere ad peti-
tionem Creditorum et dari facere tenutam talis
Creditoribus de bonis eorum Debitorum pro men-
sura debiti declarati, et pro expensis le-
gitimis

gitimis primo mobilium: 2°. Immobilium et
3°. nomina debitorum 2m. Juris ordinem quam
tenutam possit debitor recuperare infra qua-
tuor dies postquam accepta fuerit, et hoc si
assignaverit, fuisse legitime impeditum quan-
do potuerit comparere in d°. t[ermi]no. De quo im-
pedim[en]to stet Juram[en]to debitoris, refectis tamen
primo expensis quibus ad refectis et solutis
nullatenus audiatur. si vero refectis, partes au-
diat, definiat, et terminet d[ict]as causas prout
de Jure noverit faciendum. Et si ad compa-
ruerit, et refecerit d[ict]as expensas ut[ilite]r tene-
atur recolligere d[ict]am tenutam cum re data suo
creditori, si ipsa tenuta data fuerit de re
mobili infra quindecim dies a die accepte
tenute computandos. Et si de re Immobili
infra triginta dies, et si infra pred[ic]tos t[ermi]nos
Subastationis forma — d[ict]am tenutam ad recolligerit, et satisfecerit suo
creditori de re vel quantitate petita et
14 — expensis legitimis fiat preceptum d°. debitori
quod infra tres dies reluat d[ict]am tenutam. Et si in
d°. t[ermi]no ad recolligerit banniatur in locis so-
litis d[ict]is vicis tribus vicibus et tribus diversis die-
bus, si quis vult emere d[ict]am tenutam, et plus of-
ferenti detur. et si nullus comparuerit, qui d[ict]am
tenutam emere velit, factis d[ict]is tribus banni-
mentis, et elapsis d[ict]is tribus diebus detur et da-
ri debeat d[ict]o creditori in solutum, et secundum
extimationem faciendam per duos homines probos di-

gnos

quos eligendos per partes, vel per debitorem et potestatem, vel vicarium loco, et nomine ejus si teneus non affuerit et tenuta fuerit de re mobili: si vero fuerit de re immobili debeat stimari dicta tenuta per duos vicinos ejus, sive contrade, in qua sita est talis res data in tenutam recepto prius juramento a dictis extimatoribus de extimando dictam tenutam bona fide et sine fraude # qua extimatione facta debeat dicta tenuta debitori in solutum, et pagamentum sine extimationem factam per duos extimatores, pro mensura debiti declarati, et pro expensis legitimis: et si dicta tenuta extimaretur plus quam mensura debiti fuerit, et expensarum tunc illud, quod superfuerit dictus creditor teneatur restituere, et debeat prædicto teneo.

et si dicta tenuta non fuerit sufficiens debito et alia tenuta, sive pignus, vel si non reperiretur sufficiens in bonis debitoris, facta discussione, habeat licentiam contra pignorum possessores, vel nomina debitorum, ut prius fuerit vel de residuo teneus remaneat debitor si de tenuta non suppleverit dicto creditori, et supplere non potuerit, et revocatio tenutæ solum habeat locum in his, qui citati fuerint ad domum eorum solitæ habitationis, vel alibi, non in personam. citati non personaliter semel vel bis eorum tenutam recuperare non possint, sed cogantur realiter vel personaliter ad libitum creditoris pro quolibet debito, quandocumque petito vel

nota

cum

cum libello vel sine. Et si d. debitor cita-
tus fuerit contumax, et nō reperiret de quo pos-
sit capi tenuta, nec reperirentur pignora posse-
sores, vel nōia debitorum, tunc debeat poni in
banno talis contumax per unum ex preconibus
d. cois mandato Potestatis, vel Vicarij in sca-
lis Palatij d. cois in quantitate, vel ut petitum
et expensis, de d. Terra Montoni, eiusq. fortia
et destrictu, in quo banno assignetur sibi termi-
num dierum perremptorie ad comparen. respond.
et fide iuben., standum Juri et Judicatum solven-
do suo Creditori; Qui reus contumax et banni-
tus pred. si venerit, et fide iusserit ut pred.,
et expensas refecerit, et solverit d. suo Cre-
ditori, revocet. de eius bannum et audiatur et
admittatur Jura sua si valida sunt in Jure, et
si nō comparuerit in d. Tnō currat in d. ban-
num, et personaliter capi possit et detineri.

Insuper statuimus et ordinamus qd forenses citent.
et citari possint ad Damnum, in qua hospitatus
fuerit, vel solitus fuerit hospitari, vel ad hos-
pitium d. terre, et in scalis Palatij d. Cois al-
ta voce, et publice in pntia unius vel duo-
rum testium si personaliter reperiri nō potuerit,
vel ad domum alicuius, ubi suam citatione
forte elegerit, et valeat d. citatio in aliquo
ex d. locis facta per Baiulum d. Cois ac si fac-
ta fuerit personaliter vel domi habitationis ta-
lis forensis. —— ——

De Com-

De Comparitionibus Reorum, et libellis dandis

Rub. 11

Item statuimus, et ordinamus, quod si citatus venerit in termino requisitionis offerat ei libellus, si ab eo fuerit porrectus super quo libello, si fuerit porrectus, a d. Potestate assignet. terminus decem dierum ad respond. et elapso eo, lis contestet. per partes, vel per Judicem contestet., pronuntiet litem haberi pro contestata, et pro contestata habeat. Et si petitum fuerit de calumnia iuret. et in causa procedat ad sententiam ferendam, salvis et reservatis omnibus exceptionibus dilatoriis, declinatoriis, et peremptoriis, et aliis quibuscumque, quae et post litem contestatam proponi possunt de quibus Potestas vel Vic. simul usque ad finem cognoscere teneatur: et si Potestas, vel Vicarius pronuntiaverit definitive super quaestione principali, intelligat. lata sententia super exceptionibus dilatoriis declinatoriis quibuscumque oppositis. Si vero contingat super dilatoriis, seu declinatoriis cognoscere, et pronuntiare, non esse procedendum, obstantibus exceptionibus vel nullum esse processum. Quod salvum sit negocii principalis Jus et intactum remaneat, et etiam intelligatur quod libellus porrigit. per procuratorem, fiat non, et fieri debeat legitimatio mandatorum per dictum Potestatem

vel

vel Vicarium ante litem contestatam
mo pred., si ante litem contestatam contin-
gat opponi contra mandatum, et facta litis con-
testatione d. Potestas, vel Vicarius statuat as-
signet terminum decem dierum ad minus utri-
parti ad probandum incumbentia. Qualis
vero dilationibus, et diebus concedendis in pro-
cessu dictarum causarum Potestas habeat, et ha-
bere debeat, et illegat, et similiter Vicarius
arbitrium et auctoritatem dandi et consi-
gnandi sicut eis videbitur et placebit, con-
siderata qualitate facti dummodo dilatio
minor una die non concedatur, vel maior
quinque dierum, et predicta que probantur in
causis, scribantur in libro Curie Dni Po-
testatis.

De libellis dandis
Rub. iii

Item statuimus, et ordinamus qd Potestas, et eius
Vicarius possint diffinire, et terminare omnes
lites, causas, et questiones, que verterent. co-
ram eis a decem libris den. infra summarie,
sine strepitu, forma, et figura Judicij, et sine
libelli oblatione, cum Juramento creditoris et
uno teste bone fame, vel per Juramentum si Rei-
tor voluerit stare Juramento Rei: A decem li-
bris den. ut sup. libellus, narratio, intentio
sive petitio porrigatur et procedatur via ordi-
naria

naria. si petitum fuerit a debitore, et su-
per ipso libello procedat usque ad definitivam
sententiam, ut postulat ordo Juris, et sicut quod
probatum fuerit, ita sententietur, et terminetur
per Potestatem, vel Vicarium predictum peti per
debitores suis Creditoribus, nisi Creditor sta-
re voluerit Juramento debitoris de eo, quod si-
bi petierit modo predicto

De citatione heredum alicuius defuncti

Rub. IIII

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis civilit
agere voluerit contra heredes, et bona alicu-
ius defuncti, ipsos heredes citari faciat, et re-
quiri per aliquem ex Baiulis dicti Comunis hoc mo-
do: videlicet quod Baiulus ille, qui ad citandum iverit va-
dat ad locum domus, sive receptaculum, ubi illi
qui heredes fuerunt habitare consueverint, vel
ad domum, vel ad locum ubi dicti heredes con-
suverint habitare, et citando dicat publice et
alta voce quod quicumque vult esse heres talis de-
functi, vel eius bona defuncti defendere ve-
niat in tali termino dicendo sibi per Baiulum
assignando, se, et dicta bona defensurus respon-
surus coram dicto Potestate, vel eius Vicario a peti-
tione illius qui eum citari fecerit, et respon-
surus super ea ipsi debitori per se vel legi-
timum responsalem in quo termino huius citati-
onis, si nemo comparverit, qui diceret se velle

pro se

se esse heredem talis defuncti, et pro eo re-
spondere, et se, et d.a bona defendere in d.a pe-
titione, et contentis in ea d.o tpre elapso, per Præco-
nem Cois banniatur tribus diebus diversis publi-
cè et alta Voce ad scalas Palatii d. Cois, di-
cendo, quod quislibet uult ee heres talis defuncti,
et se, et bona ipsius defuncti defendere, uel
pro ipso herede uel heredibus respondere, ueniat
infra tres dies peremptorie à die d.i Banni
computandos coram Potestate, uel eius Vicario de
Jure responsurus Actori, et se, et d.a bona de-
fensurus, specificando ipso nomen defuncti cuius
heres sit, et nomen illius qui ipsum heredem
citari fecit in d.o dicto Bannimento. Si
vero comparuerit aliquis qui velit ee heres et
pro herede respondere, et se, et bona talis de-
functi defendere ad petitionem petentis, de Jure
procedatur, si d.us Potestas uel Vic.us coram d.o
herede, tamquam coram contumace, et Actor in
posse ponatur bonorum talis defuncti, uel heredum
mittatur pro mensura debiti declarati, et
pro expensis legitime factis, et fiendis, si-
cut in cap.o de citatis, et non comparentibus
plenarie continetur.

De Jurejurando
Cap. V.

Item statuimus, et ordinamus, quod si super aliqua

petitione

petitione, vel libello in scriptis facta vel data, vel sine, de quacumque quantitate pecunie, re, vel negocio, facto, vel conventione aliquis debitor obtulerit reo Jusiurandum: sit aut Jurare se petitum dare, vel facere non debere, vel ad petitum non tenere: aut ipsi debitori remittere Juramentum, et referre reus ipse antequam recedat a presentia d. Potestatis, vel Vicarii, teneatur iurare, aut referre, et ipse potestas vel Vicarius teneatur cogere dictum reum ad Juramentum vel referendum; et si d.s reus noluerit iurare vel referre, et rem petitam vel negocium confiteri, habeatur pro confesso, et convicto testibus superstite

Quinque dierum ad reprobandum dictum Juramentum, reservato in ipso Juramento tempore testibus statuti, vel dari, et si tale Juramentum infra dictum tempus reprobatum fuerit per duos testes ad minus, et ei talem Jurante deierasse puniatur talis deierans in pena contenta in statuto posito sub rub. de pena falsi.

De Confitentibus aliquam rem in Iudicio.

Cap. VI.

Item statuimus et ordinamus, qd si aliquis ad pe-
titionem cuiuscumq. petentis fuerit confessus
rem aliquam, quantitatem pecuniae, vel nego-
cium aliquod in Iudicio coram Potestate vel
Vicario, ipso debitore, vel eius procuratore prae-
sente et petente, teneatur d. Potestas vel Vica-
rius, coram quo fieret talis confessio, as-
signare confitenti terminum decem dierum pro-
ximiorum, vel minorem arbitrio suo, ad sol-
vendum et satisfaciendum debitori confessata. In
Mercedibus vero laboratorum debitis intra ter-
minum statuti, vel arbitrium confessati sive
petentis

petentibus Jus summarium, et expeditum
et mandatum de non recedendo de Palatio,
donec actori integrè solutum fuerit, et satis-
factum, diebus feriatis, et ferijs quibuscumque
non obstantibus, et cum dicimus de Vino, et
scottis venditis in hospitio vel Taberna:
Et si Reus infra terminum pred.um decem dierum e-
ius Creditori non solverit, citetur, vel capiatur, atque
detineatur in Palatio seu Carceribus Coïs ad ar-
bitrium vel voluntatem sui Creditoris, et
non relaxetur nisi prius fecerit solutionem,
vel sine licentia sui Creditoris: Et si quan-
titas petita fuerit à decem florenis super,
et d.s Debitor noluerit stare detentus, sed
obtulerit eius Creditori tenutam suorum bono-
rum pro tunc, et eo casu Actor teneatur re-
cipere d.am tenutam, ubi melius, et utilius
sibi videbitur, et placebit ad quam tenu-
tam relaxandam Reus habeat terminum u-
nius Anni: Et si non solverit in d.o ter.o
tunc eo lapso teneatur, et debeat d.s Reus
d.o Actori de d.a tenuta instrumentum venditi-
onis facere pro 3.a parte minus totius
extimationis d.ae tenutae extimandae per
duos homines com. eligendos, et hec locum
habeant in quantitatibus quibuscumque conspi-
cue cuiuscumque Instrumenti, sententiae, laudi,
vel apodissae scriptae manu debitoris
et cuiuscumque ultimae voluntatis quo Reus

tenetur

non esset solvendo, pro quibus concedere et assignare vellet tenutam, et assignaverit, et ut in aliis tenutis alio modo datis seu captis

De Responsionibus faciendis super Positionibus

Rub. VII

Item statuimus, et ordinamus, quod quando contigerit aliquem respondere super aliquibus positionibus respondens teneatur respondere simpliciter et sine aliqua obscuritate alias habeatur pro non responso. et quod si Pars que fecerit positiones vellet quod Procurator respondentis removeret inde, Potestas, vel Vicarius teneatur mandare tali Procuratori, et cogi, ut debeat inde recedere sub pena eius arbitrio auferenda, Et quod quando quis interrogaretur de facto suo de [illegible]-tum

tum respondere: si vero super, ull defe=
to alterius debeat di statui terminus ad de=
liberandum si placerit.

De Instantia Causarum
Cap: VIII

Item statuimus et ordinamus, quod in omnibus quibus=
cumque litibus, causis, questionibus seu con=
troversijs, que deinceps ventilabuntur
in terra Menonii in quibus lis contesta=
ta, vel pronuntiata fuerit, haberi procon=
testata excedentibus summam decem libra=
rum den: seu tantum valorem rei peti=
te super qua ipsi instantia duret et dura=
re debeat per duos Menses continuos, et
non ultra incipiendos a die contestate litis
Diebus ferialis, et festis in d.o tempore non compu=
tandis, Infra quos dictos Menses Dnus Potestas
teneatur, et debeat procedere, et dictas causas
terminare, decidere, et sententiare sub pena
librarum quinquaginta; Addentes quod
si in predictis causis, vel aliqua ipsarum
peteretur compromissum fieri inter partes
infra tempora predicte instantie, tempora
quibus durat dictum compromissum, nulla=
tenus computentur. Nec tempora appellationum
inter=

interponendarum pendentibus causis et questionibus projectis: Et si contingerit, quod adveniente, et Officium exercente novo Potestate non superesset de instantia, nisi decem dies utiles, vel minus, tunc in dicto casu ultra dictos duos menses obligatur durare instantia pred.a per alios decem dies utiles. Ita quod infra dicta tempora dictus Novus Potestas teneatur, et debeat dictas lites, et causas fine debito terminare sub pœna prædicta.

De executione Instrorum et Sentiarum Rub. IX.

Item statuimus, et ordinamus, quod teneatur Potestas et eius Vicarius vinculo juramenti executioni mandare ad petitionem Creditorum oia, et singula Instra publica, sentias, et precepta, et Lauda sive arbitramenta de quibus questionibus, vel rebus depositis mutuis, et petitis, quæ producerentur coram eis ad petitionem Creditorum hoc modo v.z. Quod ad petitionem Creditoris citari faciat debitores per Baiulum sui dicti semel tantum

tantum personalr, vel ad domum eorum solite habitationis: Et si fuerit de mane citetur pro sequenti sero ante vesperas: si vero fuerit de sero, citetur pro sequenti mane ante tertias, vel pro sero ante vesperas: si vero fuerit de sero, citetur pro sequenti mane ante tertias, vel pro sero ad vesperas, quatenus comparere debeat in d.o termino sue citationis coram dicto Potestate, vel Vicario ad opponendum contra talia Instra, precepta, sententias, et lauda, vel aliquid eorum quicquid per formam presentis Statuti potest, vel ad replectum mandatum de solvendo creditori, satisfaciendo et adimplendo oia in eis, seu aliquo eorum contenta, de stando in Palatio, donec predictum cum effectu fecerit. Que &c.

Potestas, vel Vicarius faciat executioni mandare et adimplere summarie, sine libelli oblatione, litis contestatione, et omni strepitu, et figura Iudicij ommissis, nisi exceptio solutionis, quietationis, prorogationis termini, vel falsitatis, seu pendentis litis

prop.

prop. appellationem, aut recursum ad arbi:
trium boni viri ab aliqua sententia, seu lau-
do, aut una vel plures ex ipsis opposita fuerit,
quæ exceptiones tantummodo opponi possint, et
admittantur, et probari debeant infra decem dies
a die oppositionis eardem computandos, qui sibi
per Potestatem vel Vicarium præfigatur per-
emptorie, dummodo ille qui oppositiones præd.as
opposuerit, cogatur continue durante d.o [illegible]
in Palatio residentiæ dicti Potestatis person[aliter]
stare detentus donec præd.a probaverit, vel de-
ponere quantitatem, vel res in dictis sententiis,
præceptis, vel laudo contemptis seu con-
tempta in manibus Camerarii dicti Com[uni]s.
Et si talis debitor comprobaverit et præd.a
non opposuerit, fiat sibi mandatum per
dictum Potestatem vel Vicarium quod non
recedat de d.o Palatio, donec eius creditori
integre et cum effectu satisfecerit de debi-
tis, ad quæ tenetur vel saltem sine licentia
dicti sui Creditoris et non aliter. Et si pla-
cuerit Creditori quod talis eius debitor deti-
neatur in Palatio, et custodiatur vel incippetur
si foret persona suspecta dictus Potestas
vel Vicarius faciat talem debitorem custodiri
sumptibus dicti debitoris, vel incippetur donec
d.o

d.° Creditori satisfecerit uel satis dederit de non
recedendo de Palatio nisi prius solutione
facta, et sine licentia et uoluntate dicti sui
Creditoris. Si uero talis debitor
non comparuerit in termino Citationis predicto
de eo facte, uel contumax fuerit, teneatur
Potestas, uel Vicarius talem debitorem seu
debitores facere capi, et detineri seu costrin-
gi realiter et personaliter et teneatur de suis
bonis dare et facere suo Creditori usque ad
integram satisfactionem, quoties per Cre-
ditorem fuerit postulatum. Salvo quod si
per aliquem allegaretur absentia talis
Rei seu debitoris quod tunc Potestas se in-
formet de loco ubi est talis debitor, quo
cognito statuat terminum tali debitori ut ipsi
Potestati placebit et videbitur considerata
distantia loci predicti: Recipientes
tamen a pred.is Instra usuraria, et
Usurariorum, Tabernariorum et Camera-
riorum Com., que executionem non mere-
antur nisi facta sint infra decem annos
a die celebrationis usque ad diem execu-
tionis computandos: Recipientes etiam
Instra, que per sex annorum spatium
preservantur, et post dictum tempus et
spatium

spatium tantum euanescant, et nulla mereant executione, et hec oia habent locum in presentibus preteritis, et futuris. Volentes insuper et firmantes, q oia in ultima uoluntate relicta executioni mandentur in bonis relinquentis. Videlicet relicta ad pias causas, et ista fiant ad petitionem fideicommissariorum, uel alicuius ipsorum qui recipere teneantur dicta relicta, prout executioni mandantur alia testamenta.

De Executionibus Testamentorum et Ultimarum Voluntatum Rub. X.

Item statuimus, et ordinamus, q si locis Ecclesijs, uel religiosis, uel alijs quibuscumque personis fuerit aliquid relictum uel legatum in testamentis, codicillis uel alijs ultimis uoluntatibus q Potestas, uel eius Vicarius coram quo fuerit petitum teneatur, et debeat facere dari, tradi, et solui ei, uel ijs cui, uel quibus aliquid legatum uel relictum fuerit sine libelli oblatione et sine strepitu, et figura iudicij summarie, et de plano ab heredibus illius qui legauit uel ab illis de quibus dispositum est in d.o codicillo, seu in ultima

uo:

voluntate et a possessoribus hereditatis, et teneatur, et debeat dictus Potestas, vel Vicarius, coram quo petitum fuerit infra tertiam diem dicta Testamenta, Codicillos, et ultimas voluntates contra dictos heredes, et possessores hereditatis et alios de quibus dispositum est in d.a ultima voluntate Realiter et personaliter exequi et executioni mandare: Addentes quod in relictis, et Legatis ad pias causas possit procedi, et cognosci quolibet die feriato, et Non feriato:

Item dicimus quod si aliquis esset heres cum beneficio Legis, et Inventarii non teneatur, Nec cogatur ultra vires hereditarias.

Item quod si aliquæ res immobiles relictæ fuerint pro anima, nulla persona possit de ipsis rebus tenutam vel possessionem intrare sine Iudicis auctoritate D. Potestatis predicti vel eius Vicarii, et si intraret, ipsa possessio sit ipso iure nulla, et predicto locum habeat in presentibus, preteritis et futuris.

Ope

De venditionibus, et donationibus inter vivos. Rub. XI.

Item Statuimus, et ordinamus quod quicumque aliquam donationem alicuius rei alteri obligatam ab altera persona recepserit, teneatur solvere creditoribus illius personæ, quæ donaverit vel donavit, a contractu ante dicta donatione, ad quæ dicta res donata foret obligata usque ad integram satisfactionem, vel iura reddere creditori in dictis rebus donatis, sed in debitis contractis post dictam donationem minime teneatur: quod quidem dicimus declaranda et observanda in prædictis tantum cum persona quæ donavit non esset idonea ad solvendum debita creditoribus suis, quæ locum habeant in præsentibus præteritis, et futuris. Item quandocumque aliqua donatio fieret inter vivos banniatur, et banniri debeat infra decem dies post factam donationem tribus vicibus diversis diebus publica, et alta voce per personam Communis dictæ Terræ in locis publicis et bandiri consuetis ad petitionem alicuius de partibus, ut omnibus certa et nota sit donatio facta. Et si in dictis bannimenta facta

facta reperirentur aliqui contractus seu instra cum Creditoribus dicti donatoris, tunc dicti contractus, et instra valeant, et teneant, et res donata obligata remaneat dictis Creditoribus ac si non fuisset donata. Et illud id intelligatur in omnibus, et solis venditionibus factis, et faciendis, et alienationibus quibuscumque per unam personam alteri personæ de omnibus et singulis suis bonis immobilibus vel parte ipsorum ultra dimidium. Quæ quidem venditiones, et donationes sic factæ, vel fiendæ præsumantur quo ad Creditores simulate, et in fraudem Creditorum factæ non factis dictis Bannimentis. Et quo ad dictos Creditores non valeant quoquomodo, si tempore ipsarum venditionum, vel alienationum seu donationum factarum venditor, alienator vel donator repertus fuerit non venditam alienatam, vel donatam possedisse per unum annum a die venditionis alienationis, vel donationis in posterum reputandum. Et prædicta locum habeant de præsentia, et futura.

Quod Nullus contrahat cum aliquo filio Familias Rub. XII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla persona contrahat

contraxerat cum aliquo filio familias in patria potestate constituto, vel cum eo contractum faciat qui contractus sit, vel esset damnosus ipsi filio: et si aliquis contractus reperiretur factus in damnum ipsius filij familias minoris XXV. annis, sit cassus, irritus, et nullus, et nullius valoris, et ex nunc prout ex tunc habeatur pro casso, irrito, et nullo. Et Potestas, seu Vicarius de eo nulla faciat executionem poena vigintiquinque librarum den. tempore sui sindicatus de suo salario solvendarum. Et praedicta credatur solummodo dicto patris, vel Avi cum iuramento unius testis probantis de ipso contractu an sit utilis, vel ne filio familias. Et idem dicimus de minore XXV. annorum non suppositis patris, vel Avis potestati, qui contrahere non possint cum aliquo, vel aliqua persona sine Tutore, vel Curatore vel saltem sine praesentia, licentia et consensu duorum proximiorum consanguineorum, et si contraxerint non valeat talis contractus in eorum damnum, nec aliquam executionem mereatur, nec sortiatur effectum: Et quia interest Reipublicae, ne quis substantia sua male utatur, volumus, et in praesenti statuto firmamus

firmamus, quod si aliqua persona etiã Maior
XXV. annis sit prodiga, et rebus suis male
utatur non possit obligari ex aliquo contractu
permissione, vel pacto, sine licentia et auc-
toritate sui Curatoris: Et si aliqua facta
foret obligatio, vel fieret in futurum con-
tra pred.a sit ipso Iure nulla. Quem
Curatorem, Potestas vel Vicarius dare
teneatur, et debeat ad petitionem cuiusli-
bet Consanguinei, vel affinis, vel aliquo
ex Officialibus dicti Coẽis. Et q omnes
Contractus facti per Minores predictos et
dictos prodigos propter formam pred.am et si
fuissent Sacramento firmati ipso Iure sint
nulli, et nullius valoris, et si contrafactũ
fuerit in aliquo predictorum presumetur eximũ,
prout, ex nunc factum fore dolo, fraude,
et Machinatione et pred.a locum non ven-
dicent in Contractibus Matrimonij ...
dotalibus, Sponsalitijs, et pacis in quibus
obligari possint pro libito voluntatis,
dum tamen existant Maiores quatuor-
decim annis.

De Fideiussoribus a forensibus sine
damno conservandis Rub. XIII.

It statuimus, et ordinamus, q̃d si aliquis Montonensis

apud

apud aliquem pro aliquo foriense super aliquo negotio fideiusserit, vel prale se obligaverit pro eodem, et petierit coram Potestate vel Vicario, se a d.o foriense conservari indemnem teneatur ipse foriensis dictum Montonensem ad petitionem ipsius indemnem conservare, et extrahere, et liberare ab obligat.e predicta . . . .

Mandato Potestatis vel Vicarij, et certo termino in ipsis literis assignando comparere debeat coram dicto Potestate, vel Vicario dicto Montonensi, si super sua petitione de iustitia responsurus, vel ipsum a pred.a fideiuss.e et obligatione pti liberet, et extrahet. Et si non comparuerit vel dictum Montonensem ab obligat.e non liberaverit, ponatur in banno dicto obligato in quantitate petita a dicto Montonense, in dannisq. et expensis, et interesse et d.o coi Montoni in duplum quantitatis pred.e qui si postmodum inventus fuerit ad solutionem oium predictorum compellatur

et

et hae locum habeant in praeteritis praeteritis, et futuris.

Quod Ius reddatur Forensibus Rub. XIIII.

Item statuimus, et ordinamus quod omnibus, et singulis forensibus conquerentibus de aliquo Montonensi in Curia Pñs d.e Terrae Montoni coram Potestate, vel eius Vicario super aliquo negotio, vel re, fiat ius summarium, et expeditum, sine strepitu, forma et figura Iudicij, iuris ordine praetermisso et diebus feriatis et ferijs non obstantibus nisi probaretur, quod in Terra talis forensis praedicti ius Montonensibus non ministraretur, quo casu illud ius fiat eis, quod fit Montonensibus in terra talis forensis, et non aliter.

De Represalijs contra Forenses concedendis Rub. XV.

It. statuimus, et ordinamus, quod si aliquis Montonensis ab aliquo . . . . forense vel aliqua Universitate, Communitate Terra, Castro vel loco, vel eorum Servio. damnum aliquod . . . . in personalibus vel in rebus occasione aliqua receperit, vel modo aliquo substinuerit aliquam iniustitiam vel gravamen, et de praedictis iniurijs gravaminibus

vice

sine damnis coram Potestate . . . .

vel ubi de debito vel credito non extiterit, ut convenit satisfactum Potestas cum consensu dictorum dominorum sex de regimine recepta dicta querela, et petitione ipsius Montonensis faciat dictam Civitatem vel locum ubi fuerit talis gravatio, damnificato vel iniuria commissa per litteras eius tamen expensis petentis requiri, quae litterae requirant dictam Civitatem continentes in se totum factum seriatim et querelam expositam coram eis, et quod tali querelanti satisfiat a suis debitoribus, vel de suis indemnitatibus provideatur, vel quod sibi a quibus fuerit illata iniuria satisfiat. Quae litterae mittantur per iuratum Nuncium et de praesentatione stetur eius relationi, quam faciat et facere debeat coram Potestate et eius Curia. Quae quidem omnia registrentur in actis et libris eius dicti Potestatis et sententiae praefati domini Potestatis, et sententiae et commissio portationis

et

et presentationis dictarum litterarum atq. re-
latio Nuncij. Et si ex serie dictarum litterarum
tali iniuriato et dannificato non fuerit
de suis iniurijs, et damnis satisfactum ut
convenit, iterum scribat et mittant Ambaxia-
tores pro parte d. Loy et regiminis d. Civitas,
et Rector ipsius ut d. tali dannificato, vel
iniuriato satisfiat, ut dictum est et si per Po-
testatem regimen, et hoc talis Servis satisfa-
ctum non fuerit ut decebit per Potestate d.
Servis Montoni et maiorem partem dominorum sex
et aliorum de Consilio generali d. Servis licentia
concedatur capiendi arrestandi et retinendi
de bonis dicti Loy vel specialium perso-
narum usque ad satisfactionem condignam
qua satisfactione facta dictas represalias
decernimus in posterum pro dicta indemnitate
non valere, Immo ex nunc, prout, ex tunc
deregamus.

De penis imponendis in Civilibus Causis Rub. XVI.

It Statuimus, et ordinamus q. quilibet debeat iussis,
et equis mandatis Potestatis, et eius Vicarij
per eos factis vel faciendis occasione eorum
officij exercendi in Civilibus causis obedire,
in quibus Potestas possit imponere penam quadra-
ginta

ginta solidorum den. pro qualibet die semel super una causa, et contra unam personam. Vicarius autem imponere possit penam viginti solidorum den. et si ultra dictas penas imponerent, decernimus illud plus non valere nec cogi possit talis inobediens ad solvendum illud plus, et si cogeret Potestas, vel Vicarius contrafacientes in duplo puniatur.

De Debitoribus suspectis.

Rub. XVII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si quis coram Potest. vel Vicario suo debitorem allegaverit suspectum et fugitivum cum juramento et quod non possideat bona stabilia sufficientia pro suo debito solvendo et petierit eundem debitorem capi debere ad suam petitionem, constante primo instro debiti, vel recepto sacramento Creditore quod petit et petere intendit, vere recipere debet et sibi satisfactum non est in toto, vel in parte, et quod animo calumnie non petit, Potestas vel Vicarius faciat eum capi et duci coram eo et eum faciat detineri ad petitionem Creditoris donec satisfecerit idonee de Juri parendo, et Judicatum solvendo et si satisdare non poterit vel noluerit, detineatur sub bona custodia donec integre satisfecerit suo Creditori,

vel

vel ostenderit, se ad petita non teneri: Si quis autem alterum suum debitorem suspectum iuraverit pro aliquo debito et bona eius essent sufficientia pro petito debito satisfaciendo et probatum fuerit per duos testes bonæ famæ ad minus, tunc talis suspectus a dicta captione relaxetur et liberetur et contra ipsum via ordinaria procedatur, et nihilominus allegans et iurans suspectum dictum suum debitorem pro tali iuramento in solidis centum denariorum quelibet condemnetur.

Quod tertia pars dotis remaneat apud virum. Rub. XVIII.

Item statuimus et ordinamus, quod si aliquis ceperit et duxerit uxorem, et ipsam contingat ante suum virum sine filiis, vel filiabus, vel filio, aut filia, ex ipsis legitimo matrimonio natis decedere, tertia pars suæ dotis quam habuerit ab ea, vel pro ea a quibuscumque personis, seu fuerit eius viro vel alteri pro eo promissa sit et esse debeat dicti sui viri aliquibus iuribus seu legibus quibuscumque non obstantibus, nec etiam obstantibus quibuscumque promissionibus factis de tota dote restituenda tempore suæ mortis per eius virum.

Quale

Quatr. Consanguinei discordes ad concordiam reducantur Rub. XIX.

Item statuimus, et ordinamus pro bono pacis, et concordiæ conservandæ inter Montoreneses, q quandocumque. Et discordia aliqua sed oriri pt inter Patrem, et filium, seu filios, fratres Carnales, et alios Consanguineos coniunctos usque ad quartum gradum, Potestas, vel Vicarius debeat ipsas partes ad concordiam reducere, et cogere ad compromittendum eorum quæstionem de Iure, et de facto in duos Consanguineos, prout melius fieri poterit, et ipsi Officialibus videbitur convenire, et prout in Statuto de Arbitrijs, et Laudis infra posito continetur; et pars quæ prd. facere contempserit condemnetur arbitrio Potestatis, vel Vicarij.

Quod Nullus capiatur in domo propria vel conducta Rub. XX.

Item statuimus, et ordinamus q nullus de d. Terra Montoni et eius districtu capi possit in eius domo habitationis propria vel conducta pro aliquo debito, si in d. Terra fecerit custodiam, vel fecerit

vel fuerit alibratus, salvo q si a petente
Reus fuerit iuratus suspectus, et fugitivus,
et non possidens in bonis stabilibus tantu
quantum ipse videtur recipere debet ab esse,
tunc et eo casu capi possit ubicumque, et
quandocumque placuerit Creditori.

Quod qui possiderit aliqua res per decem annos, sit verus Dnus

Rub. XXI.

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de d.a Terra
Montorii et eius districtu possiderit aliqua re
immobilem seu aliqua bona immobilia in
d.a Terra vel eius districtu a decem annis
citra cum iusto titulo, et per ipsum spatium
temporis pacificé et quieté sine contradictione,
et molestatione alicuius persone quod extunc
vigore presentis Statuti talis possidens sit verus
Dnus, et possessor d.e rei sive dictorum bonorum,
et pro vero Dno et possessore habeatur, et si
possiderit rem stabilem sine titulo, et bona
fide per tempus, et spatium viginti quinque
annorum pacificé et quieté sine aliqua
contradictione, tunc sit Dnus, et Possessor
talis rei; Et si possiderit aliqua rem mobilem
et semoventem per duos annos cum titulo,
et

et bona fide, vel si possiderit sine titulo per quinque annos, sit et esse intelligatur verus Dominus et Possessor talis rei, nisi esset furto subtracta, et pro re mala fide possessa.

Quod Potestas teneatur dare Consilium Sapientis. Rub. XXII.

Item statuimus, et ordinamus quod a qualibet Sententia diffinitiva, seu interlocutoria in Civilibus causis, quae daretur in Curia praefati Potestatis Montoni, et quocumque gravamine sibi civiliter, aut criminaliter illato cuilibet cuius interest liceat et possit petere consilium Sapientis si se senserit se gravatum, et Potestas, vel Vicarius ad petitionem cuiuscumque petentis, contra quem talem sententiam tulerit, vel gravamen fecerit teneatur dictam petitionem admittere, vel talem sententiam, seu gravamen super eo, quod petitum fuerit committere alicui Sapienti, seu Iurisperito Viro partibus non suspecto expensis partis petentis, et demum partis perdentis. Et interim donec dictum consilium subscriptum manu talis consultoris, eiusque sigillo sigillatum

sigillatum representabit cora Potest. pred.o
vel eius Vicario, d.s condemnatus, seu male
grauatus non possit in aliquo molestari, et
salarium Consultoris non possit excedere
summam unius floreni: Quod Consiliu quilibet
officialis teneatur admittere et obseruare
et obseruari facere prout in d.o Consilio con-
tinebitur pena XXV. lib. den. de suo salario
retinendorum tempore sui sindicatus, et in
causa, qua semel petitum et presentatum
fuerit dictum Consilium amplius peti,
nec concedi possit quoquomodo sub dicta
pena et si admitteretur non ualeat sed
sit ipso iure nullum, et nullius ualoris,
roboris, uel momenti.

De rogitibus Notariorum defunctorum et assimilat. scripturarum
Rub. XXIII.

Item statuimus, et ordinamus q. oes et singuli contractus,
et rogita sub quacumq. forma scripta reperiantur manu propria Notariorum defunctorum
facta prima assimilatio earum V.s q.
dicti contractus, et rogita scripta fuerint manu
...

. . . . cuius manus asserebatur

fore . . . . valeant, et teneant

pleno iure, ac si essent imbus necessarijs d.ᵃ

cogita, sive contractus roborati, et d.ᵃ assimi:

liatio fiat, et fieri debeat per duos bonos,

et legales . . . . . per duos sex de

regimine d.ᵉ Terre vel dicum Potestate

eligendos, dummodo in predictis, et per lib.ᵗ

predictorum Terre legittime citetur pars adversa.

Qualiter detur copia Instri, sive

Protocolli Rub. XXIIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si aliquis debitor

peteret copiam alicuius Instri petitionis

narrationis, sive libelli . . . . . .

Potestas, vel Vicarius sibi dari faciat, ac

etiam det sibi terminum ad opponendum

prout ei videbitur de iure convenire. Et

si debitor, qui talem copiam petierit, esset

persona suspecta, ut non esset idoneus ad

solvendum, antequam detur sibi dicta copia,

teneatur deponere summam sibi petitam, aut

prestare

prestare idoneum fideiussore de iudicio sisti, et iudicatum solvendo, si petitum fuerit per suum Creditorem, aliter detineatur in Palatio dicti Cōis, seu Carceribus ad petitionem sui Creditoris donec sibi fuerit cautum, vel satisfactum.

De rebus venditis, depositis, mutuatis, et promissis.

Rub. XXV.

Item statuimus et ordinamus quod Potestas pred.s et eius Vicarius teneatur et debeat de rebus venditis, emptis, depositis, mutuatis, vel promissis a viginti solidis infra statim . . . . ad petitionem Creditoris inventa . . . . . venitate omni appellation. .

Quod Nulla Mulier possit in Palatio pro debito detineri.

Rub. XXVI.

Item statuimus, et ordinamus pro Comunitate Comune q nulla mulier possit personaliter pro aliquo

debito

debito in Palatio d. Com.is detineri possit tn detineri in aliqua Ecclesia si placuerit Potestati, vel Vicario; Et si erit persona suspecta, vel non esset sufficiens ad solvendum, et non prestiterit idoneam fideiussionem de solvendo, possit et debeat carcerari in locis comestis ad petitionem d.cti sui Creditoris.

De non cogendis fideiussoribus.

Rub. XXVII.

Item statuimus et ordinamus q. Potestas, vel Vicarius non possit, nec debeat aliquem fideiussorem, vel ptr alterum obligatum cogere ad solvendum alicui Creditori aliquam quantitatem pecunie, vel aliquid aliud, si p.ncipales fuerint idonei ad solvendum. Et intelligatur fideiussor quilibet, qui ht instrumentum conservationis indemnitatis et non alius, non obstante, si aliter probaret q. instrumenta, quo probatio admitti non debeat et q. presens statutum non vendicet sibi locum in illis, qui fecerint aliquam promissionem com.i d.e Terre, vel officiali ipsius pro d.o com.i recipienti, in quo casu fideiussores prius q. principales possint cogi, et constringi.

De cogendo Partes ad petit.m fideiussorum.

Rub. XXVIII.

Item statuimus, et ordinamus q. Potestas, vel Vicarius teneatur, et

et debeat cogere Cabij ad petitione eorum fideiussoris ad extrahend. et desobligand. et conseruand. fideiussores et eorum bona indemnis, et indemni non obstante q. dicerets q. diu steterit in obligat. et ad faciend. refici oia et singula damna, et expensas, et interesse, qui dict. fideiussores incurrissent, ut substulissent dicta de causa, aliquo Capitulo . . . . non obstante, et hoc intelligatur in qualibet fideiussione.

De Sequestrationibus Rub. XXIX.

Item statuimus, et ordinamus q. Potestas teneatur, et debeat sequestrari facere ad petitionem Creditoris bona, res, et pecunia sui debitori, et si res sequestrata erunt apud personas suspectas debeat ipsas res, et pecuniam deponi facere apud fidam, et idoneam persona, de eis percipere q. ipsas res, et pecuniam nemini tradat sine licentia Potestatis, vel eius Vicarij usque ad agnitum ius ipsarum partium ad poenam centum soldorum denarij et valoris rei sequestratis.

Quater cogantur Creditores ad faciend. refutatm. debitoribus Rub. XXX.

Item statuimus, et ordinamus q. Potestas, vel Vicarius teneatur, et debeat vinculo Iuramenti cogere Creditores ad faciend. refutatione suis debitoribus, postquam eis fuerit integrè satisfactum,

et

et ad restituendum partibus Instrumenta cassa, et can-
cellata dictis debitoribus, dummodo debitor satisfe-
cerit suo Creditori de tota quantitate et de expensis
Legittimis, quas dictus Creditor fecerit occasione
dicti debiti.

De Instrumentis et promissionibus occa-
sione Ludi. Rub. XXXI.

Item Statuimus et ordinamus quod si aliquis fecerit alicui
aliquam promissionem, vel obligationem cum Instru-
mento vel sine occasione Ludi Tasillorum, vel
alterius Ludi, quod talis promissio, vel obligatio Non
valeat Nec teneat ullo modo, dummodo probari
debeat per duos Testes idoneos, quod talis promissio,
sive obligatio facta fuerit occasione Ludi, non
obstante quod in promissione, vel Instrumento ap-
posita fuerit alia Causa. Et quod Potestas talia
Instrumenta et promissiones cassari faciat, et
anullari ad petitionem petentis.

Quod Exbanniti Non audiantur in
Civilibus Nec in Criminalibus
Rub. XXXII.

Item Statuimus, et ordinamus quod nullus Exbannitus pro
aliquo Maleficio, seu damno dato, donec Non
fuerit

fuerit exbannitus, vel saltem solverit dicta eius condemnatione, pro Cōe Montoni, et Officialibus d. Terrae in Civilibus, et Criminalibus non audiatur, et quicumque offenderit talem exbannitum durante tempore sui banni, nullam poenam solvere teneatur.

De Causis Summarijs, et extraordinarijs. Rub. XXXIII.

Item Statuimus, et ordinamus, quod in questionibus Non excedentibus summa decem librarum, vel rei tantum valentis, et ab inde infra procedatur sine libelli oblatione, et sufficiat citatio facta verbo per Nuncium sine Cedula et in eis procedatur summarie sine strepitu, forma, et figura Judicij, ac solemnitate Juris cessante diffinire decidere arbitrio Potestatis vel Vicarij, et eius dilatio sit arbitrio dicti Dni Potestatis concedenda et possit dare Juramentum uni parti, cui sibi Potestati videbitur considerata conditione personarum pro quantitate viginti solidorum denariorum, et per iuramentum finire, et terminare. Ab inde vero supra usque ad decem librarum denariorum possit Potestas decidere, et diffinire per Juramentum cum semiplena probatione vel alio iusto indicio, Nisi per Testes, vel In-

Instrumentaliter aliqua pars docere vellet de iure suo, et possit in dictis causis procedi di tempore etiā feriato in honorem Dei, exceptis diebus dominicalibus et Apostolorum S.tæ Mariæ Virginis, et diebus Pascalibus, et teneatur dictus Potestas dictas causas terminare infra unum Mensem, incipiendo a die primæ citationis, pena decem librarum denariorum pred.o Potestati, si negligens fuerit in condemnando, et a pronunciationibus, seu preceptis de decem libris et ab inde infra non possit appellari, ac de nullitate dici, nec in dictis causis peti possit consilium, vel colloquium Sapientis, si videbitur dicto Potestati posse sine consilio ipso.

De Ferijs. Rub. LXXIIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod feriæ estatis, sive messium sint, incipiant, et obseruentur a Kalendis mensis Julij usque ad festum S. Mariæ de Mense Augusti: feriæ vero Vindemiarum incipiant, et obseruentur a die festi S. Angeli de Mense Septembris usque ad diem XX mensis octobris.

Item aliæ ~~feris~~ feriæ sint diebus infrascriptis

De Mense Januarij prima die Circumcisionis Dñi Epiphaniæ, quæ est die VI. Festum S. Antonij, quæ est dies XVII. Conversio S. Pauli, quæ est dies

dies XXV.

De Mense februarij, festum Purificationis Mariæ Virginis, quæ est dies 2.a festum Cathedræ S. Petri quæ est dies XXII. festum S. Matthiæ Apostoli, quæ est dies XXIIII. dicti mensis.

De Mense Martij festum S. Gregorij, et festum Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis XXV.

De Mense Maij festum SS. Philippi et Jacobi die prima, festum Inventionis S.tæ Crucis, quæ est die 3.a festum S. Joannis, et Apparitio S. Michaelis Arcangeli.

Rogationes per tres dies ante Ascensionem D.N. Jesu Xpti, in quibus non additur &c. ut infra in seq. pag.

De Mense Junij festum S. Barnabei die XI. Vigilia, et festum S.ti Jo: Baptæ die XXIIII. Natiuitas Apostolorum Petri, et Pauli XXIX. dicti Mensis.

De Mense Julij festum S. Mariæ Magdalenæ, festum S. Jacobi Apostoli.

De Mense Augusti festum S. Laurentij die X. festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis die XV. festum S. Bartolomei Apostoli die 24. festum Decollationis S. Joannis Baptæ die 29. dicti Mensis.

De

De Mense septembris festum Nativitatis S.tae Mariae Virginis die 8.o, festum Exaltationis S.tae Crucis die 14., festum S. Matthaei Apostoli et Evangelistae die 21. festo dedicationis S. Michaelis Archangeli.

De Mense Octobris festum S. Francisci die 4. festum S. Lucae Evangelistae die 19. festo Apostolorum Simonis, et Judae die 28.

De Mense Novembris festo omnium Sanctorum die p.o cum die sequenti pro officium Mortuorum, festum S. Martini Episcopi, et Confessoris die XI. festum S. Catharinae die 25. festo S. Andreae Apostoli die Ult.a

De Mense Decembris festo Conceptionis Beatae Mariae Virginis die. 8. festum S. Luciae die. 13. festo S. Thomae Apostoli die 21. Vigilia Nativitatis D. N. Jesu Xpti die 24. festum Nativitatis eiusdem D. N. Jesu Xpti festo S. Stephani die 26. festo S. Joannis Evangelistae die 27. cum aliis diebus sequentibus usque ad Kal. Januarii.

Ita sint, et esse intelligantur feriati omnes dies dominicales, et omnes dies Veneris, dies

Ca-

Paschatis Resurrectionis D. N. Jesu Christi cum septem diebus praecedentibus et septem sequentibus. Item tres dies Rogationum, Dies Ascensionis Dni. Item Pasca Pentecostis cum duobus diebus sequentibus. Item Festum Corporis Christi; In quibus diebus omnibus supradescriptis sint, et esse intelligantur ferie et dies feriati, in quibus nullum Jus in Causis Civilibus reddatur, quae excederet summam decem librarum den. A binde vero infra procedatur, prout superius in proximo precedenti statuto continetur, et maxime pro adiutorio, et rebus commestilibus, et potabilibus pro pretio datis, Atque contra pres, et proximum dictum Statutum fierent non valeant: Immo sint ipso Jure nulla, et nullius roboris.

Tres dies rogationum dicuntur feriati et in honorem Dei. ut Lapp. alleg. 913. n. 9. et seq.

In Maleficiis vero sint, et intelligantur esse dies feriati omnes dies Paschatis, Dominicales, et omnes dies festivitatum Dni Nri Jesu Christi, et Beatae Mariae Virginis eius Matris, et omnium Apostolorum, et Evangelistarum.

Volumus

Volumus insuper quod in diebus Quadragesimalibus sedere debeat Potestas ad ius reddendum semel tantum in die: v3. vel de mane, pedale sero, prout eidem Potestati comodius videbitur.

De Petito Consilio Sapientis.
Rub. LXXV.

It. statuimus et ordinamus, qd in causis ordinarijs a decē libris denariorum supra ante litem contestatā, vel pronuntiatam pro contestata, peti non possit Consilium Sapientis, sed post possit tantum semel, aut bis, aut plus peti pro qualibet parte, et non ultra, Nec Potestas possit ultra prædicta formā concedere ullo modo. Et si contingat peti Consiliū prædictum, debeat peti infra unū mensē a diē contestationis litis computandum, et si ultra dictum mensem peteretur, Potestas possit licitè denegare, Nec ab eo possit appellari, et petito Consilio Sapientis, statim Potestas faciat deposi competens salarium ab utraque parte, vel a petente, prout videbitur Potestati et faciat produci scripturas, et acta et Assessorem confidentē eligi, si in uno concordabunt, alias eligatur

per

per Dnum Potestatem quo Consilio petito Potestas in Causa procedere nullatenus possit: Immo ipso recepto teneatur pronuntiare in forma Consilij redditi in Causa per Consultorem.

De Procuratoribus dandis petentibus.
Rub. XXXVI.

Item Statuimus, et ordinamus quod dictus Potestas teneatur dare Procuratorem illum quem petient, quis sibi dari, expensis, et salario petentis competenti tamen salario, super quo si erunt concordes, si uter eorum concordis, sit arbitrio Potestatis declaretur eius salarium, qui Potestas teneatur, et debeat cogere realiter et personaliter illum, qui fuerit petitus Procurator, quod dictum officium Procurationis acceptet, et exerceat pro petente. Item dicimus statuentes, quod opponi non possit quod aliquis Procurator constitutus non legitime relevatus, quae exceptio per Potestatem admitti non possit, nec debeat et admissa non habeant effectum.

Quod non reddatur Jus non solventibus Datia Rub. XXXVII.

Item

Item Statuimus, et ordinamus, quod Nulli de Terra Montoni, vel eius Curia, qui non esset positus in libra, vel appasatu, seu Catastro Cois, vel non solverent Datia, et Collectas, Ius in similibus Causis non reddatur per aliquem Officialem dictæ Terræ, et nullus pro eis, vel aliquo ipsorum possit aliquid allegare, dicere, vel Procurare, pena Officiali, Advocato, vel Procuratori librarum XXV. denariorum qui contrafecerint in prædictis, et hoc Capitulum non præiudicet illis, qui haberent Patrem, matrem fratrem vel sororem habentem libram vel appasatum et insimul habitarent, et Mulieribus, nec forensibus litigantibus. Nec illis, quibus per Statuta, vel Reformationes concederentur immunitates de non solvendo, et hoc Capitulum quolibet Mense Regiminis Potestatis publice banniatur.

De Exbannitis pro debito rebanniendis Rub. XXXVIII.

Item Statuimus, et ordinamus, quod si aliqua persona fuerit exbannita pro debito, et satisfatione Creditorum, pro quo fuerit exbannita, ad ei petitione

petitione debeat rebanniri, et si rebannitus habeat suo Creditori de debito integrè satisfacto, ad cuius debiti satisfactionem stetur in ead. parte sacramento Creditoris, qui talem personam fecerit exbanniri.

De Tutoribus et Curatoribus dandis

Rub. XXXIX.

It. Statuimus et ordinamus, quod Potestas dictæ Terræ possit dare Tutores, et Curatores, et Factores in Emancipationibus, et Inventarijs, et Instris alijsque Scripturis quibuscumque hinc in posterum faciendis suam, et Cois d.æ Terræ auctoritatem interponere, et decretum, et quæ per Potestatem in prædictis, et circa præd.a et quolibet prædictorum fierent, valeant et teneant, ac si per quemlibet Iurisdictionem habentem facta forent, et aliter facta non teneant, nec valeant ullo modo.

Quod Tutores, et Curatores reddant administrationem. Rub. XXXX.

It. Statuimus et ordinamus, quod si quis est, vel fuerit Tutor alicuius Pupilli, vel Pupillæ, seu aliquorum pupillorum, vel Pupillarum dictæ Terræ Montorij, et hic Civis et aliquis Consanguineus

sanguineus, vel Affinis Pupillorum peteret ratione administrationis Bonorum, et rerum ipsorum reddere teneatur dictus Tutor ei vel eis facere rationem administrationis semel in anno, et preferatur Mater omnibus alijs in Administrationis ratione, et proximè Consanguinei ex parte Patris, inter-sint, si voluerint, et si Tutor predicta non fece-rit, in XXV. libris denariorum, per dictum Potestatem condemnetur, et Nihilominus predicta facere teneatur, et per Potestatem compellatur, Non obstante aliqua prescriptione Longi temporis, vel Longissimi; et si inventus fuerit in aliquo pupillorum fraudem amisisse, a Tutela removeatur, et detur primo Matri, si extat, et erit de Jure, et etate legiti-ma, secundo Avo, vel Avie; Tertio, proxi-mioribus Consanguineis, vel idonioribus, secundum ele-ctionem, et voluntatem aliorum Consanguineorum talium Pupillorum vel secundum quod ipsi voluerint, qui Tutor, seu Tutrix teneatur reddere ratio-nem Administrationis Consanguineis Pupilli, et Potestas teneatur fieri facere, et observare quidquid petitum a predictis in utilitatem Pupil-lorum, et cogere Tutorem, vel Tutricem ad

faciendum

faciendum dare Inventarium exemplatum predictum vel
alteri eorum, qui peterent infra unum mensem expensis
Pupilli, postquam fuerit petitum, teneatur etiam Tutor,
vel Tutrix inventarium reddere Pupillo, vel adulto
tis et eis reddere rationem ut supra dictum est et
reliqua restituere infra octo dies post redditam
rationem: Quod si non fecerit Potestas ei, vel eis
auferat dictam penam, et nihilominus ipsos cogat
ad faciendum predicta. Teneantur etiam Pupilli,
vel Adulti post redditam rationem a Tutoribus vel
Curatoribus eius plenissimam cautionem, finem et
quietationem, et pactum de ulterius non petendo
facere ad petitionem Tutorum, vel Curatorum vel
heredum eorum omnibus expensis Pupilli vel
Adulti infra tertiam diem post redditam rationem,
et si facere recusaverit, teneatur Potestas
ipsos Pupillos vel Adultos ad predicta omnia
cogere cum effectu, et si Potestas negligens
fuerit in predictis, et predicta fieri non
fecerit, perdat de suo salario libras XXV.
denariorum in quibus condemnetur tempore sui
sindicatus. Et si casu fortuito propter discor=
diam habitantium in dicta Terra, et eius curia,

Tutor

Tutor Tutelam exercere non possit, aut potius Tutor non teneatur, et ad eum de Jure spectat periculum Administrationis non factae, et non gestae. Ideo dicimus statuentes, quod Tutores, et Curatores teneantur facere Inventarium infra tempora a Jure constituta de omnibus bonis, et rebus Pupillorum, vel Adultorum, nisi remissum fuerit specialiter a Testatore poena XXV. librarum

de eis . . . . . . intelligatur . . . .

Curatoribus . . . . et quod nullus Tutor vel Curator ad negotia durante tempore eorum Administrationis, vel etiam post audeat, vel presumat desponsare, vel maritare aliquam Pupillam, vel Adultam, vel alicui Pupillo, vel Adulto dare aliquam Uxorem, vel sponsam sine presentia et consensu ad minus duorum proximiorum Consanguineorum B. antequam liberatus fuerit, et absolutus a sua administrationis ratione. Et si Tutor vel Curator maritaverit vel desponsaverit, aut Uxorem, vel sponsam dederit aut consenserit, aut operatus fuerit, quod Pupilla, vel Adulta ante reddita ratione Administrationis et liberatione

ratione et absolutione ipsius Mariti aut
Pupillus, vel Adultus Uxore receperit, condem-
netur in libris quinquaginta den., sine aliqua
detractione.

De responsione facienda Positionibus
Rub. LXXXI.

It. Statuimus, et ordinamus, quod quando contigerit aliquem
respondere simpliciter super aliquibus positionibus,
vide pag: 54 respondens teneatur respondere simpliciter sine
aliqua obscuritate, vel ambiguitate, alias
habeatur pro non responso. Et si pars, quae
fecerit positiones vellet, quod Advocatus, vel
Procurator respondentis removeretur, Potestas tenea-
tur mandare tali Advocato, vel Procuratori, et
eos cogere quod debeant inde recedere sub
poena eius arbitrio auferenda, et quod aliquis
interrogatus de facto suo debeat statim respon-
dere: si vero de facto alterius debeat ei
statim terminum dare ad deliberandum si
petierit.

De Testibus cogendis
Rub. LXXXII.

It. Statuimus, et ordinamus, quod Potestas teneatur
oes

ves, et singulos Hoies, et personas sue Jurisditionis,
quos aliqis in suos Testes induxerit in Causa, quam
haberet in eius Curia compellere qui non prodi-
dent testimonium perhibere, a quo testimonio non
repellatur frater Consobrinus contra Consobrinum,
Nepos contra Patruum, vel Avunculum, sed pos-
sint compelli, et in testes dari, si quando partium eos
inducere voluerit, et ves, qui amicabiliter causa
aliquam habuerint diffinire si petitum fuerit, pos-
sint, et debeant in Testes recipi, et si aliquis
fuerit requisitus a Potestate, ut Testimonium
veniat perhibere, vel ab eius Vicario, et non ve-
nerit in termino sibi assignato Potestas possit
eum mulctare, et condemnare usque in libras
decem den., nisi iustam habuerit excusatione
et nihilominus ipsum Testem cogat a dictum
Testimonium perhibendum.

Quod non producant ultra decem
Testes Rub. LXXXIII.

Item Statuimus, et ordinamus, quod Potestas non permittat
aliquem inducere ultra decem Testes in aliquo
Articulo causae quae coram eo vel eius Vicario
fuerit

fuerit: Quicumque vero voluerit aliquos Testes
inducere in aliqua questione, vel Causa Crimi=
nali coram Potestate dictus Testis teneatur
prestare idoneam Cautionem de representando
ipsos Testes ad voluntatem ipsius.

De etate filiorum probanda.

Rub. XXXXIIII.

Item Statuimus, et ordinamus quod etas filiorum probetur per Sa=
cramentum patris, vel Matris, vel alterius, si aliter
probari non possit; Item probari possit per Sacramen=
tum Avi, vel Avie. Dicimus etiam in dictis ca=
sibus quod alteri parti, contra quam etas probatur
per Patrem, vel Matrem, Avum, vel Aviam, seu
alterum ipsorum liceat contra eos, vel eorum dicta
probare maiorem, vel minorem etatem per tres idoneos
Testes ad minus, et si probatum fuerit contra Sa=
cramentum Patris, vel Matris, Avi, vel Avie,
seu alterius ipsorum, puniatur ille, qui tale Sacra=
mentum fecit in libris XXV. denariorum sine aliqua
diminutione.

De Novo Opere faciendo

Rub. XXXXV.

Item Statuimus, et ordinamus quod cum factum fuerit
novi

novi operis Nunciato statim edifficans et novum opus faciens, debeat dictum opus relaxare, et infra duos dies a die dictae Nunciationis factae, ambe dictae partes teneantur, et debeant cum eorum Iuribus comparere coram Potestate dictae terrae, et eius Curia. Qui Potestas statim debeat eligere unum homine per Porta ipsius terrae v[idelicet] Tres super tali re praticos, et idoneos ad cognoscendum tale opus, et talem differentiam terminandam una cum dicto Potestate, vel eius Vicario, qui teneantur ire ad Locum dicti novi operis et infra octo dies terminare dictam litem de Iure, et de facto, prout eis videbitur sub poena XXV. librarum denariorum a quolibet exigenda, et dicto Com[mun]i solvenda, cui terminationi sententiae, pronunciationi et declarationi dictae partes obedire teneantur, nec appellare possint, et si quid ipsarum contravenerit, solvat de facto in d[icto] Co[mmun]i libras quinquaginta denariorum sine aliqua detractione.

De Praeceptis, sententiis, pronunciationibus exequendis Rub. XXXXVI.

It[em] Statuimus, et ordinamus, quod omnes sententias, praecepta

precepta, pronunciationes latas per Potestatem dictæ Terræ post lapsum termini decem dierum computandorum a die prolationis ipsorum, sive ipsorum, Potestas exequatur de facto realiter et personaliter dando ei tempore executorem infra decem dies postquam petita fuerint, dummodo non pendeant per appellationem, vel per petitionem restitutionis in integrum, vel nullitatis, sed transiverint in rem iudicatam, et quoties Potestas præd.a facere recusaverit, toties perdat de suo salario lib. X X V. den., in quibus ad petitionem cuiuscumque conquerentis eius Sindicatores tempore sui sindicatus condemnare, et eius condemnationem exigere teneantur. Quæ præcepta, sententiæ, et pronunciationes exequantur, et exequi possint diebus feriatis, et non feriatis contra quascumque personas.

De Excepto Quarantigiis
Rub. X X X X V II.

Item statuimus, et ordinamus quod Notarij Terræ Montoni, et eius Curiæ, et etiam forenses, qui rogaverint aliqua Instra in dicta Terra, vel eius Curia, teneantur

teneant, et debeant ponere in ijs Instrij praece-
pta Guarantigiæ debitoribus, vel alicui ipsorum per-
mittentibus q termino, et terminis in eo contentis
observent ea, quæ in ipsis Instris continentur sub
quacumque perceptione verborum congrua, et dicta
præcepta habeat vim sententiæ, et confessionis; et
Potestas, qui in eo habet Jurisdictione pro tempore
dictæ Terræ teneatur, et debeat facere observare
omnia, et singula, quæ in ipsis Instris guarantigiis
continentur ad petitione Creditoris, vel suorum
heredum, vel Jura sua habentis contra predictos de-
bitores, vel eorum heredes, et successores et et eorum
fideiussores q captione personalem, et realem prout
Creditori, vel habenti Jura ab eo, vel suis heredibus
placuerit infra decem dies continuos postquam pe-
titum fuerit executioni mandari et debeat fieri
citatio hoc modo ad petitione Creditoris, Citetur
debitor vel heres eius heredes ex parte Potestatis
dictæ Terræ quatenus infra decem dies continuos,
vel pauciores, ut videbitur Potestati compareat
ad opponendum, et probandum exceptiones solu-
tionis, vel satisfactionis, vel falsitatis, et nul-
litatis

litatis; quæ exceptiones tantu debeant, et possint opponi contra talem preceptum guarantigiis, et debeant, et possint per confessione partis probari, vel per rogitu Cancellatu, vel per Instru finitionis, vel quietationis, vel per pacto de non petendo in perpetuum, vel ad tempus, vel saltem per duos testes idoneos, contra qd preceptu guarantigiis non possit opponi nec probari aliqua alia exceptio, quibus decem diebus, vel minori termino elapsis si non fuerint opposites, vel probatis dictis exceptiones, vel aliqua ipsaru ad petitione Creditoris, vel eoru heredum, vel ius habentiu ab eis, potestas sine aliqua citatione de novo faciendo de eo, teneat, et debeat de facto tale preceptum guarantigiis executioni mandare in sorte, et expensis, et in omnibus et singulis premissis realr et personalr contra debitores, vel eoru heredes, et successores, et facta executione personali; possit redire ad realem et e converso usque ad integram satisfactione, et detineat debitor in carceribus tamdiu, quousque fuerit satisfactu

suo

suo Creditori de sorte, et expensis ad voluntatem Cre-
ditoris, et pro executione facienda, Potestas teneatur,
et debeat ad petitionem petentis committere Nuntiis,
et Birruariis executionem ad poenam . . . - lib. den.
pro quolibet debitore, et qualibet vice, et debeant
habere dicti Birruarii pro eorum salario in Terra
Altre quinque den. pro qualibet executione, et
extra Terram Soldos decem den. et si non ca-
perent, nec captum ducerent debitorem coram dicto
Potestate nihil habere debeant; Item dicimus, quod
nullus possit appellare a pronunciatione, per-
ceptione, vel executione guarantigiis, nec ab ali-
quo praecepto guarantigiis; Et si aliquis appella-
verit, non audiatur, sed condemnetur in lib. X. den.
quilibet appellans, et qualibet vice. Item quod
Potestas non possit, nec debeat habere aliquod
Consilium sapientis, vel Colloquium super aliquo
processu guarantigiato poena XXX. lib. den.
pro quolibet, et qualibet vice et debitor qui ca-
ptus fuerit, et debeatur sine praesentia Domini
Potestatis vel eius Vicarii, et consensu duorum
idoneorum Consanguineorum dicti debitoris, et
si factus fuerit praesumatur metu, dolo, vel fraude
factus, et non valeat ipso jure. Item quod nullus
Potestas

Potestas possit cassare, vel irritare, aut pro irrito habere pronunciare, nisi fuerint apposite et probate d.e exceptiones vel aliqua earum. Et si cassaverint, pronunciaverint vel irritaverint contra dictum modum, talis cassatio, irritatio, vel pronunciatio non valeat ipso jure, et nihilominus tale preceptum guarantigie debeat executioni mandare. Item quod Potestas pred.s in pronunciatione debeat recipere juramentum ab eo, qui petit executionem dicti guarantigie, quod est vere creditor in quantitate petita, et quod sibi satisfactum non est in totum, vel in partem. Item dicimus statuentes, quod hoc capitulum guar. in omnibus et singulis suis partibus habeat locum in omnibus instris et preceptis guar. factis et celebratis in d.a Terra, vel ejus Curia tam scriptis per quemcumque Notarium. Instrumentis vero et preceptis guarantigie factis extra dictam Terram vel Comitatum rogatis per quemcumque Notarium - - - - -

Ut quod exequantur - - - - - -

- - -

talis forensis executor talia instra ad petitionem Montonensium pro omnibus illis vero contra

forenses

forenses observetur hoc Capitulum in omni parte sui in
quocumque fuerint celebrati Contractus guarantigie,
et per quemcumque Notarium. Instrumenti vero guarantigie
facti inter forenses extra dictam Terram, et Curiam
eius non habeat locum hoc Capitulum, sed solum
servetur Jus commune, et contenta in supradicto Capitulo ser-
ventur in istis Guarantigiis, quae de se liquida appa-
reant. In aliis vero de se liquidis non apparentibus,
procedatur modo, et forma praedictis, dummodo execu-
tione fiat, nisi primo liquidetur, et probetur. Salvo quod
si aliquis tamquam heres patris, Matris, Avi, vel Aviae,
fratris, sororis, filii vel filiae peteret aliquod Instrum.
Guarantigie executioni mandari, et Reus fuerit contu-
max. Potestas absque aliqua liquidatione Mortis,
vel successionis debeat pronuntiare executionem fiendam,
et si dictus petens executionem repertus fuerit in men-
dacio, condemnetur in xxv. libris denariorum si fuerit
ipse talis debitor, cum quo fuerit facta solutio,
vel quietatio, et talis pronuntiatio executionis non
valeat ipso iure. Item dicimus, quod scripturis privatis
manu cuiuscumque personae scriptis, et factis, in quibus
contineatur ille, qui scripsit se aliquod promisisse
alicui

alicui dare, vel facere cum causa, et nominibus duorum testium ad minus scripturam, in quibus etiam reperiantur Anni Domini, Menses, ac dies talibus scripturis, et appositis dentur, et dari debeat plena fides, ac si talis scriptura esset publicum Instrumentum quarentigiatum scriptum manu publici, et fide digni Notarij et quod dictae scripturae privatae mandentur executioni realiter, et personaliter ac si esset publicum Instrumentum quarentigiatum. et executionem habeant in personis, quae possunt de jure, et secundum formam statutorum legittime obligari, et non in alijs.

De arbitrijs, et Laudis. Rub. XXXXVIII.

Item Statuimus, et ordinamus quod lauda, et arbitria data, facta per aliquam personam, in quam partes compromiserint, Potestas firma, et rata teneat, et teneri faciat, si diffinita et laudata fuerint super ijs, de quibus fuerit compromissum, salvis tamen pactis, conditionibus, et stipulationibus inter contrahentes factis, usitis, et ostensis, et Arbitrer, vel Arbitri postquam in eum, vel eos fuerit compromissum diffinire, et pronuntiare noller inter partes

partes. Potestas viso compromisso, et habita fide
a partibus compellat ipsum, vel ipsos Arbitros
ut concordet, et diffiniat questiones, cum fuerint ab
aliqua parte requisiti infra x x x. dies, postquam fuerint
ei vel eis preceptum a Potestate sub pena Centum so-
lidorum denariorum cuilibet Arbitrorum, seu Arbitratorum. Et
si predicti Arbitri se non concordaverint, vel infra
dictos triginta dies non preceperint de eis, que fuerint
in eis compromissum secundum preceptum eis factum, solvant
dictam penam, nisi iusta causa fuerint impediti, et
excusati, et nihilominus cogantur stare in uno loco sine
potu, et cibo donec preceperint, et laudaverint inter
partes predictas, et dicte partes etiam ad petitionem arbi-
trorum simili modo sint constricte per Potestatem, quousque
tantum stent constricte, quantum eorum arbitri, vel co-
gantur dicte Partes eligere, et dare dictis Arbitris, et
Arbitratoribus unum dominum pro tertio Arbitro eo
modo eligendo videlicet quelibet dictarum partium in se-
creto teneatur dare Potestati confidatos eorum, et si
utraque pars concordabuntur in dando confidatos
in unum utrique parti confidatum, ille sit electus,
et datus pro tertio, et si plures essent confidati

unus

unus ex ipsis idoneum eligat, et dets in tertium; et si
partes non concordaverint, eligatur per Potestatem dictus
tertius, et si in laudando, unus ex ipsis arbitris, et ter-
tio erunt concordes, et laudaverint, eorum laudum, et
arbitramentum valeat et teneat, et executioni man-
detur, ac si concorditer laudatum fuerit, ac sententia-
tum concorditer, et per omnes ipsos tres.
Item quod compromissum duret per triginta dies, a
die quo factum fuerit arbitris juramentum per Po-
testatem et iuratum fuerit per ipsos computandos.
Post vero dictos XXX. dies elapsos omne com-
promissum expiratum intelligatur ipso jure, et Ar-
bitri non laudantes puniantur in dicta pena: Et si
laudum aliquod reperietur, et dictis compromissis
sic expiratis, non valeat ullo modo et si in aliquo
compromisso iam facto, vel fiendo reperiatur compre-
hensum quod arbitri possint semel vel plures laudare,
et quoties opus fuerit, et similia, non possint prop-
terea nisi semel laudare, et laudum ferre infra
dictum terminum ex unico tamen compromisso, et com-
promissum ex cuius vigore id fit, vel erit in po-
sterum semel laudatum, intelligatur, et intelligi debeat

quod

quoad hoc ut amplius laudari non possit, non obstante
quod Arbitri sibi ultra Laudi potestatem reserua-
uerint, uel in posterum reseruabunt. Item dicimus sta-
tuentes, quod si aliqua lis, uel questio orietur inter
Consanguineos, coniunctos, uel Affines ad petitionem
cuiuscumque Consanguinei, coniuncti, uel Affinis pe-
tentis, teneatur, et debeat Dominus Potestas de facto
compellere Litigantes predictos sub pena eis per
Potestatem imponenda, et auferenda ad compromit-
tendam eorum litem, et controversiam in aliquem, uel
aliquos Consanguineos, Agnatos, Cognatos, uel Affines
utriusque ipsarum partium Attinentes. Si uero Litigantes
essent Affines, tunc quilibet ipsorum possit eligere
suum Consanguineum in Arbitrum, licet non sit Consan-
guineus utriusque. Et quod Laudatum fuerit per
talem, uel tales arbitros predictus Potestas exequi
mandet, sicut in Laudo continetur, nulla contradi-
ctione obstante. Et ille talis, uel tales, in quem,
uel quos fuerit compromissum, nisi Iure absentie,
uel Infirmitatis euidenter fuerint impediti, nul-
latenus se ualeant excusare. Et quia dicta sunt
sup predicta, non uendicent sibi locum in Castris

Guar.

Guarantigiæ, et aliis Iustis, quæ data, et liquida sunt de per se, nec in fideiussoribus quibuscumque: et qua-cumque de causa, et in casu, quo appellaret ab ali-quo laudo, seu peteret reduci ad arbitrium boni Viri, teneatur, et debeat appellare vel petere dictam reductionem ad arbitrium boni Viri infra decem dies a die scientiæ lati laudi, vel arbitrij; aliàs non audiatur et dicta causa appellationis, vel redu-ctionis ad arbitrium boni Viri infra viginti dies pro-ximè subsequentes a die interpositionis talis appel-lationis, vel dictæ petitionis recursus, teneatur talis appellans facere terminare, in quibus causis pos-sit cognosci, et terminari etiam tempore feriato Messium, Vindemmiarum et in honore Dei non obstan-tibus quibuscumque. Quod si decidi, et terminari non fecerint infra dictum terminum laudum, seu arbitramentum firmum remaneat et plenam obti-neat roboris firmitatem et contra dictum laudum, vel arbitramentum nihil possit excipi vel opponi.

De executione sententiarum et laudorum.

Rub. XXXXIX.

Item statuimus, et ordinamus, quod Potestas d.ᵗᵉ Terræ

Montoni

Montoni teneatur, et debeat executioni mandare oẽs, et singulas sententias, precepta, arbitria, et arbitramenta realr, et personalr prout iacent, et quod Potestas predᵗ. vel alius Officialis non possit cogere arbitria, vel Arbitratores, seu arbitramentatores arbitrari contra formã compromissi, et si contra factum fuerit, non valeat ipso iure, et perdat Potestas, vel alius Officialis, qui contra fecerit pro qualt lib. denj ipsius causæ, de qua agitr soldos duos denj, et in dᵗ. quantitate condemnetr tempore sui sindicatus.

De Mercedibus Scripturarum Banchi

Rub. LXXXX.

Item statuimus, et ordinamus qd Notarius Banchi Civilis accipiat de Scriptis, et Scripturis infrascriptas quantitates, et non ultra ad penã Centum soldorũ denj pro quolibet et qualt vice, quibus contrafecerit. In primis p denj accipiat de qualt citatione fienda extra te pro guarantigia ponenda . . . . . denj duodecim et si plures fuerint citati a primo sup denj sex pro quolibet de qualt citatione fienda ad respondendũ de Iure sex denj. Et si plures fuerint citati a primo ultra duos denj de qualt presentatione Rei, vel Actoris, denj sex

sex: De Citatione fienda ad vtal? duos soldos denj
Et si plures fuerint citati a primo suff pro quolt sex
denj. De presentatione d. Citationis sex denj De qualt
Citatione trium Testium, et partis, denj duodecim, et si
plures fuerint a tribus suff pro quolt denj duos. De
Juramento trium Testium denj duodecim, a binde supra
pro rata, et abinde supra denj duos pro quolt. de pro-
testatione partis contra Juramenta Testium sex denj
De licentia gravandi Testes, et parte ad respondend
suff positionib, et similib pro quolt denj quatuor.
De alijs vero Citationib denj sex pro quolt De qualt
petitione consilij duos soldos denj De pronunciat.
exonis guarantigis, et subscriptione Cedule, et te-
nuts, ac detentione a quinquaginta libris denj
infra duos soldos denj. Abinde vero suff ultra
dictos quinquaginta soldos solum unum denj Et
si plures fuerint obligati contra quos pronuntiatu
fuerit a primo suff pro quolt sex denarios, et pro
qualt pronuntiatione interlocutoria sine petitione
soldum unum: si vero cum petitione, solvat ad rone
pronuntiationis guarantigis. De petitione mittenda
in quinternum pro quolt latere duos soldos. De
ablatione tenute rei mobilis datione tenj denj
octo

ocio, et si plures fuerint res mobiles ab una sup. denj
quatuor pro quals de quals bannitione . . . .
sententia . . . . denj . . . .
. . . . . relatione Bannitoris sex denj, et si
plures scripture producte fuerint . . . .
Notarius a prima supra . . . .
. . . . . exceptionibus, replicationibus, du-
plicationibus, et alijs . . . .
pro quals latere quinq. soldos denj ab responsio-
ne positionibus . . . . una
vel due pro quals denj duos pro confessatis soluat
confitens, et pro negatis ponens . . . . de Ju-
ramento Extimatorum tenuts duos soldos de qua-
libet adiudicatione.

Pro prima scriptura de quals sentia diffinitiua a
quinquaginta lib. infra soldos decem denj Abinde
vero sup. usque ad ducentas libras denj viginti soldos

s denj

denarij. Ab inde vero supra quantacumque fuerit quantitas quadraginta soldos denarios pro prima sententia. De sententia vero . . . . . . a secundo decreto . . duos soldos, et si plures fuerint res a prima supra sex denarios. De contestatione litis, et juramento Calumniae a qualibet parte unum soldum. De productione, et legitimatione Personae unum soldum. De examine Testium pro quolibet et qualibet . . quinque soldos. De scripturis vero scripturis quorumcumque citationum, et Testium accipiat soldos quatuor denarios pro qualibet carta.

Quod alienator alicuius teneatur ad defensionem rei alienatae Cap. XXXXXI.

Item statuimus, et ordinamus, quod si aliqua Persona alienaverit aliquam rem mobilem, vel immobilem, vel semoventem vel cesserit alicui aliqua Jura et ille cui facta fuerit alienatio vel Juris cessio Molestaretur vel eius heredes, et successores universales vel particulares molestarentur in re alienata, vel Jure cesso, quod talis alienans, et successores cedens, et eius heredes, et successores, sequuta denunciatione, statim teneantur, et debeant Judicium

de-

defensionis in se suscipere cum idoneo fideiussore, et
ipsam rem, vel res alienatas, vel iuris cessum legitti-
me defendere omnibus suis sumptibus, salariis, et
expensis, et ipsum in pace ponere cum quolibet molestan-
te, et si ille, in quem facta fuerit aliqua alienatio,
vel iuris cessio, vel eius heredes, vel successores mo-
lestarent, non possint cogi ad respondendum libello
ad contestandum litem, nec ad iurandum de calumnia
infra decem dies computandos a die, qua nominave-
rit suum Actorem in Judicio, et petierint processum
fieri contra eius Actorem et compelli ad suscipiendum
Judicium defensionis in se, et elapsis dictis decem
diebus in causa procedatur, et Potestas coram quo fue-
rit petitum teneatur, et debeat compellere talem alie-
nantem, et iura cedentem ad suscipiendum in se iudicium
defensionis per captionem personalem, et immissionem
bonorum et si postquam pronuntiatum fuerit per Potestatem
predictum talis Actor non susceperit in se Judicium defen-
sionis, possit talis, in quem facta fuerit alienatio, vel
iuris cessio accusare eius Actorem, et accusatus con-
demnetur in libris viginti quinque denariorum. Possit tamen ac-
cusatus dominum suum Actorem renuntiari tali accusatori

quan-

quandocumque ante sententiam solutis in primo s
eid. Camerario dicti Com(muni)s libris quinque den(arior)is pro contra-
ctatione dicte Accuse. Et si contigerit q(uod) aliquis ven-
diderit, vel alio quovis titulo lucrativo alienaverit
aliquam rem Iure proprio, quae reperiatur libellaria,
vel Emphiteoticha, q(uod) venditor seu alienator, et eius
heredes, et successores teneantur eid(em) emptori, vel acqui-
sitori facere vivere ita, et tali cum effectu, q(uod) pro-
prietarius eid(em) reaffirmet in suam generationem
expensis vendentis, seu cedentis, et si alienaret
titulo non lucrativo dicto alienanti nullum preiu-
dicium seu damnum sequi possit.

et nihilominus det, et solvat
quartam partem pretij ipsius rei, quae vendita seu
concessa fuerit:
Et pro predictis, et quolibet predictorum exequendis fiat
et fieri debeat executio Realis, et personalis et si
Potestas fuerit Negligens in predictis, condemnetur
tempore sui sindicatus in lib. XXV. den(arior)is et nullus
possit appellare ab aliqua pronuntiatione, sententia
vel gravamine, quae, vel quod fieret contra eos occasione
con-

contemptorum in hoc Capitulo, et si appellaverit, non audiatur appellans, et pred.ta locum habeant ad presentia, et futura.

Quod Uxor non possit se obligare sine Consensu Viri, et Consanguineorum

Rub. XXXXXII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla Uxor alicuius de dicta Terra Montoni, et eius districtu constante Matrimonio possit se obligare, vel alicui suorum dotium Iuri, vel ipothecis renuntiare, nec contractum aliquem obligatorium facere sine presentia et consensu Patris, si Patrem habet, et sine presentia, et consensu Mariti, et duorum proximiorum Consanguineorum pentium in d.a Terra vel eius districtu, si patrem non haberet. Si vero dicti Proximiores Consanguinei fuerint absentes sine presentia, et consensu alterius coniuncti loco Proximioris Consanguinei absentis: Si vero Maritus non fuerit in d.a Terra vel eius districtu, teneatur citari, quod ad tertiam diem veniat ad contradicendum, quare dicta eius Uxor pred.a facere non debeat. et si non

venerit

venerit infra dictum terminum, neque liceat tali Verri predicta facere in presentia, et consensu dictorum duorum proximiorum, seu consanguineorum, et si aliter fieret, id quod fecerit non valeat ipso iure, salvo quod quilibet Verr libere sine alicuius presentia, vel consensu possit Procuratorem facere, et constituere ad agendum, et defendendum.

Quod alimenta prestent filii Parentibus
Rub. XXXXXIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod siquis querimoniam deposuerit coram Potestate predicto dicte Terre de filio, vel filia, sive Nepote ex filio quod ipsi sui filii, et filie, vel Nepotes prestent alimenta, Potestas predictus cogat ipsos filios vel filias, vel Nepotes, ut prestent alimenta parentibus arbitrio dicti Potestatis, si ipsa persona, que posuerit querimoniam non habeat unde se alat, vel gubernet, a quo precepto Potestatis non possit se appellare, et eodem modo cogantur Parentes prestare alimenta filiis, vel Nepotibus.

De alimentis prestandis Mulieribus
Rub. XXXXXIIII.

Item statuimus, et ordinamus quod dictus Potestas, ad quem fuerit recursum, teneatur prestari facere alimenta

con=

condecentia cuilibet mulieri, cui dos aliqua dt solui, vel soluta restitui in toto, vel in partem pro toto, vel parte non soluta, vel non restituta, et mulier, cui deberet restitui ad alia transiverit vota, quousque soluta, vel restituta non fuerit ad ratione octo pro centenario dotis pro quolibet anno compellendo debitore, vel debitores soluere, et reddere, et eoru successores realiter, et personaliter et omni via et modo, prout dicto Potestati videbitur summarie, et sine omni strepitu, figura iudicii alimenta dare, soluere, et prestare et omni tempore feriato, et non feriato non obstante aliquo capitulo huius statuti, vel aliquo alio ordinamento, quod in contrarium modo aliquo loqueretur, et predicta locum habeant ad presentia, et futura.

Quod se obligantes, et fideiubentes conseruent indemnes Rub. LXXXXXV.

Item statuimus et ordinamus, quod si aliquis fideiusserit pro aliquo mandante vel presente et non contradicente, vel alio se obligauerit pro aliquo, possit petere se disobligari a tali fideiussione principalitatis, vel obligatione quandocumque voluerit et antequam aliquid de suo soluerit, vel aliquod damnum

sustinuerit

substinuerit, et teneatur facere citari Reum pro quo obligaverit se, qui inde ad tertia diem debeat comparere coram Potestate predicto ad extrahendum, et disobligandum, et indemne conservandum ipsum a tali fideiussione, et principalitatis obligatione, et si talis negaverit fideiussione principalitatis, vel obligatione fuisse facta pro eo, possit probari per unum Testem bonae famae, vel per Instrum publicum, vel sigillum, ad quem fecerit talem fideiussione et obligatione, et per Juramentum fideiussoris, et si ille pro quo facta dicitur esse talis obligatio et fideiussio non compareverit infra terminum, sed fuerit contumax, vel si compareverit, et probatum fuerit per aliquem de supradictis modis, vel per confessionem ipsius, tunc Potestas, vel alius officialis, qui in eo Jurisdictione haberet, teneatur, et debeat statuere terminum tali Reo decem dierum ad disobligandum, et indemne conservandum talem fideiussorem, et obligatum nisi sit fugitivus, tunc et eo casu detineatur personaliter, et non relaxetur donec fecerit predicta et elapsis dictis decem diebus Potestas prefatus vel eius Vicarius possit, teneatur et debeat executione facere de predictis realiter et personaliter ad voluntatem fideiussoris prout ei placuerit pro-

lib.

lib. den; Et si ille, qui pro aliquo fideiusserit, vel pater se obligauerit sustinuerit aliqua damna extra sortem ille talis, pro quo facta fuerit talis obligatio teneatur reficere, et resarcire omnia, et singula damna, expensas, et interesse, de quibus credatur sacramento fideiubentis, assignatis primo Potestati causis legittimis dannificationis, et iuret quod tantum damnum sustinuerit occasione pred.te; et vere sint causae, quas assignauerit, et Potestas coram quo huiusmodi causa ventilaretur, teneatur et debeat condemnare illum, pro quo aliquis fideiusserit, vel se pater obligauerit, tam in sorte, quam expensis, damnis, et interesse pena XXV. lib. den; et de pred.tis Potestas, vel eius Vic.s possit, et debeat cognoscere et sine debito terminare summarie, et de plano, et sine strepitu, et figura Iudicij, diebus feriatis, et non feriatis, et non possit aliquis appellare ab huiusmodi Processu, vel pronunciatione et si appellauerit, non audiatur appellans, et nihilominus condemnetur in centum solid. den; Et si dictus talis, pro quo facta fuerit fideiussio vel principalitas non obseruauerit indemne illum, qui pro eo fideiusserit, vel principalitate

fecerit

fecerit, possit accusari quolibet mense semel, et condemnetur in libris XXV. denariorum pro qualibet vice; Possit tamen Accusator tali accusationi renunciare quandocumque voluerit ante sententiam. Solvatur tamen primo solidis centum denariorum per Accusatum Camerario dicti Comunis pro ipso Comuni recipienti. Insuper dicimus Statuentes quod omnia bona illius, pro quo aliquis fideiusserit, vel se prout obligaverit sive, et esse intelligantur obligata illi, qui fideiusserit pro ipso, ac si expresse obligasset ipsa bona pro dicta fideiussione, et principalitate et quae dicta sunt de talibus personis, intelligantur esse statuta, et ordinata in personis eorum Heredum et successorum et habentium Jura ab eis, et predicta intelligantur de praesentibus, et futuris.

De successionibus ab Intestato Rub. LVI.

Item Statuimus, et ordinamus quod in successionibus ab intestato suprastitibus filiis agnatis usque in tertium gradum, foeminae penitus excludantur, et si dictae foeminae dotatae non essent, tunc dotentur de, et super bonis hereditatis talis defuncti secundum facultatem dicti defuncti et secundum dotes datas et receptas in domo eiusdem defuncti, si talis defunctus fuerit Pater earum . . . .

Ad

De Habentes Arbores super Terreno alterius Rub. LVII.

Item statuimus, et ordinamus, quod quicumque habuerit super terreno alterius aliquas arbores, quocumque casu et eas elevare noluerit, teneatur ipsas illi, vel illis quorum est terra super qua sunt pro pretio competenti arbitrio duorum vicinorum proximiorum dictae terrae vendere aut compellat eum Potestas elevare ipsas ad illam poenam, quae placuerit Potestati vel cogat eos eligere duos vicinos, qui extiment dictas arbores, et praedicta omnia fieri faciat dictus Potestas poena centum solidorum denariorum, in quibus condemnetur tempore sui sindicatus.

De Iuribus reficiendis Rub. LVIII.

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis peteret refici aliquod instrumentum ex aliquo rogitu Notarii iam premortui, quod iam fuerit completum, debeat comparere coram Domino Potestate et partem citari facere quod veniat ad contradicendum, quare non debeat dictum

rogitum

regitra refici, compleri, et publicari; Et si pars non
compareret et non assignaverit legittimam causam
quare non debeat refici, et transumptum publicari,
Potestas pred.s teneatur jubere, et mandare Notario q
debeat illud transumptum complere, et publicare.
Item dicimus, et ordinamus, qd nulla persona audeat,
vel presumat ostendere alicui Instrum.m vel regitra
alterius sine licentia illius, ad quem pertinet, nisi
mandatum habuerit a Potestate, vel eius Vicario ad
poenam centum solidorum denarij cuilibet contrafacienti,
et qualibet vice, statuentes insuper q. qd contingit
aliquem Not.m mori, et in testam.to suo non commise-
rit alicui sua regitra, vel Protocolla complenda,
q filij d. Notarij mortui, qui sint Notarij, illa
sumere, complere, et cancellare possint sine aliqua
alia commissione de novo facienda, et si filij d.
Notarij premortui non essent Notarij q tunc com-
missione dictorum regitrorum, et protocollorum dicti
heredes, vel filij d. Notarij premortui cum auctoritate
Dni Potestatis possint et valeant committere cui-
cumque Notario de dicta Terra, qui possit talia ne-
gotia, et Protocolla complere, cancellare, et ex eis

Instrum

Instra sumere, et talia Instra completa per dictum No-
tarium valeant, et teneant ac si essent completa per Notarium
qui inde fuit rogatus. Addentes insuper, quod quilibet
Notarius possit per absentiam diuturnam, vel grave infir-
mitate sua rogita committere alicui Notario de dicta
Terra Montoni qui possit complere et autenticare, et ro-
gita cancellare, et eis fides adhibeatur, ac si completa essent
per Notarium, qui de eis fuerit rogatus; dicimus et quod si
creditori fuerit satisfactum de suo credito, teneatur dictus
creditor ad petitionem sui debitoris facere rogitum can-
cellari, et si habuerit Instrum completum, teneatur illud
reddere suo debitori incisum saltem in tribus locis
ad poenam contra solidorum decem pro quolibet, et qualibet
vice, qua fuerit contrafactum.

Qui comederit et biberit, optime solvat
Rub. LIX.

Item statuimus, et ordinamus quod si quis comederit, et biberit, aut
hospitatus fuerit in dicta Terra Montoni, vel eius
curia, et noluerit Tabernario, aut Hospitatori de iis,
quae comederit, et biberit, vel pro albergaria solvere
liceat Tabernario, et Hospitatori retinere apud se res
dictorum bibentium, et comedentium, atque hospitatum aut
pignora

pignora auferre, et recipere antequam recedat de hospitio, aut taberna expellere sine pœna, et banno; Et credatur eorum sacramento usque in solidis viginti denariis; Et si accusaretur de predictis, dicta accusatio non admittatur, nec de ea sequi possit aliqua condemnatio.

A quibus, et infra quantum tempus
liceat appellare Rub. LXI.

Statuimus et ordinamus quod cuilibet de dicta Terra Montoni vel aliunde per se, vel per Procuratorem suum liceat appellare ab omnibus, et singulis sententijs diffinitivis ferendis in causis Civilibus, vel Criminalibus per Potestatem dictæ Terræ, vel eius Vicarium, ad Dominum Nostrum Papam et ad Sedem Apostolicam, seu ad Curiam Romanam. Quam appellationem appellans facere debeat coram Potestate tempore latæ sententiæ viva voce, vel infra decem dies proxime futuros a die latæ sententiæ computandos in scriptis, et teneatur Apostolos, et omnia acta in causa facta recipere, et eadem se presentare ante conspectum Sanctissimi D. N. Papæ vel coram Apostolica Sede aut coram Auditoribus ad quos appellaverit et Literas Inhibitorias ab eis reportare et coram dicto Potestate eas exhibere, et presentare infra viginti dies tunc proxime secuturos a die appellationis computandos et maiori et minori termino prout videbitur dicto Potestati et ipsam appellationem prosequi

et

et per sententiam facere diffinire et terminare infra terminum constitutionum, vel aliter a S. R. Papa vel eius Curia Romana seu a iure constitutum statuentes, q quilibet appellans infra dictos decem dies, infra quos licet appellare, restituat parti adversae habenti sententiam pro se ses expensas, in quibus appellans extitit condemnatus in d.a prima sententia. Quas si non solvent appellans in d.o termino, condemnetur per dictum Potestatem in quadruplum, cuius poenae quadrupli medietas sit Com.is Montoni, et alia partis habentis sententiam pro se, et nihilominus cogatur solvere dictas expensas remediis opportunis: liceat tamen cuicumque appellanti suae appellationi renuntiare per se vel eius Procuratorem infra dictos decem dies, et solvat talis renuntians nihilominus, et solvere cogatur de facto Camerario dicti Com.is pro renuntiatione tali soldos centum denariorum quos vero soldos teneatur ipsa appellationem cogere et solvi facere sub poena dupli ipsi domino Potestati. A qualibet autem sententia interlocutoria, praecepto, vel gravamine appellari non possit, nisi quod peti possit super iis consilium sapientis eligendi concorditer a partibus, si in eligendo con-

contradixerint, aliis a Potestate predicto, datis tri
primo per partes sapientibus suspectis, et confidatis
eis; Atque sapiente deposito, et soluto competenti
salario, et mercede per petente eius consilium mit-
tans omnia acta sententia interlocutoria, vel praeceptis
super quibus, vel de quibus pars senserit se gravatam,
super quo consilio dictus Potestas secundum consulta
p. dicto consultore debeat, et teneatur pronuntiare,
et executioni mandare et mandari facere sub pena centum
lib. den. dicto Potestati, vel Vicario, coram quo pre-
dicta consilium presentata fuerit, in quibus con-
demnetur tempore sui sindicatus. Quod quidem
consilium pars petens reportare, producere, et
presentare teneatur, et debeat coram pred.o Potestate
vel eius Vicario infra decem dies a die depositi
salarii computandos ad penam centum soldorum
den. et nihilominus in causa ad executionem, vel
ad alia acta p.d.m Potestate non procedatur, et
termini instantis non currant donec dictum con-
silium fuerit representatum, et reportatum coram dicto
Potestate, vel Vicario, ad quod reportandum et repre-
sentandum

sentandu pars petens possit per dictum Potestate, vel Vicarium cogi sub poenis arbitrio eorum imponendis, et auferendis.

A quibus causis appellari non possit.

Rub. LXI.

It. Statuimus, et ordinamus, quod a Processibus faciendis per Dnum Potestate, vel eius Vicarium et circa cognitione et acta causarum criminalium, seu maleficiorum ante sententiam diffinitivam appellari non possit, nec liceat. A sententiis verò diffinitivis, vel Interlocutoriis, vim diffinitivae sententiae habentibus, in Civilibus, quam in Criminalibus appellari possit. At omnibus autem gravaminibus et praeceptis per d.m Potestate, vel eius Vicarium factis appellari non liceat, nec possit, sed tantum super inde peti possit Consilium Sapientis, et si quis a praedictis appellaverit eius appellatio non valeat, nec admittatur, sed quilibet appellans a praedictis condemnetur, seu puniatur de facto in lib. X. denariorum Communi.

Requirendis in Mandatis =

F

Procura Rub. L X II.

Item statuimus, et ordinamus q Procres sint, et esse debeant legittimi . . . . . et contra eos et eorum mandata opponi non possit, q non sint legittime relevati, dummodo constet in eorum Instris, et mandatis q Constituentes promiserint de ratihabitione, et Judicatum solvere, sed admittantur pro legittimis Procribus.

De Prescriptionib. Rub. L X III.

Item statuimus, et ordinamus, q nulla persona cuiuscumq. conditionis, status, et qualitatis existat de d.ta Terra Mintoni, vel aliunde possit, vel debeat petere coram dicto Potestate, vel eius Vicario aliquam pecuniae quantitatem, vel aliquas res mobiles, vel immobiles sibi, vel alteri debitas, de quibus appareret publicum Instrum nisi ab annis viginti quinque infra a die facti Instrumenti, et celebrati contractus computandis, et si de petitis non appareret publicum Instrum petere tantummodo possit ab annis viginti infra, et non ultra. Et si pred.a infra dictos terminos non peterent ut supra dictum est a Creditore, vel suis heredibus p se, vel etiam legittimam Personam elapsis dictis

terminis

terminis non audiantur, nec petere possint, sed intelligant talia debita fore præscripta: Et si dictus talis Creditor decesserit, et debitum pred.m infra dictos terminos non petierit, tunc eius heredes ad dictum debitum minime audiantur, sed cogantur d.o debitori vel suis heredibus dictum instrumentum reddere cancellatum, salvo q. pred.a præscriptio non currat minoribus quatuordecim annis. sed abinde supra currere debeat præscriptio supra. Item dicimus statuentes, quod omne debitum pro adiutorio peti possit, et debeat infra quinque menses a die præstiti adiutorij computandos et non ultra: Et si tale debitum infra dictum terminum petitum non fuerit, in posterum peti non possit et si petatur, non audiatur; Immo intelligatur ille debitum fore præscriptum elapso dicto tempore, et dono factum, et si in d.o termino petitum fuerit, fiat per dictam Potestate petenti ius summarium, et expeditum, et præceptum de non discedendo de palatio donec solverit omni tempore diebus feriatis et ferijs non obstantibus, et simile ius fiat arfidis, seu artificibus qui laborant. de eorum laborerijs mercedibus, et secijs rerum ... artium et Apotecarum ubi constiterit de debito, nisi pactum dilatorium fuerit allegatum, et probatum a

debitore

debitrem, quo casu fiat sibi mandatum secundum pactum et credatur Juramento, seu libro cuiuslibet Artificis, Caupo-nij et Hospitij suis positis per eos usque in quantitatem quadraginta Solidorum den. Abinde vero supra pro-betur per alias legitimas probationes.

Quod Testamenta Instituentium usque in quartum gradum insinuentur

Rub. LXIIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si aliqua persona de d.[ta] Terra et eius districtu, vel habitans in eis suum condiderit Testamentum, aut aliam ultimam voluntatem in quo, aut qua suum vel suos instituerit heredem, vel heredes suum vel suos Attinentes extra, et ultra Consangui-nitatem quarti gradus, quod dictus heres institutus S, seu instituta seu dicti heredes instituti teneantur, et debeant infra decem dies a die mortis talis Testatoris computandos comparere coram d. Potestate, vel eius Vicario cum d.[to] Testamento, et ipsum cum uno coram presentare, et insinuare et petere, quod factis infrascriptis Subhastationibus, et bannimentis d.[ctum] Testamentum pro-nuncietur pro insinuato necnon registretur in libro Civium apud acta dicti Potestatis in comuni relaxando tempore sui sindicatus; Qui Potestas, vel

vel eius Vicarius visa et audita petitione statim committat uni ex preconibus dicti Com[m]is, quat[enus] vadat ad scalas Palatij d[ict]i Com[m]is Habitationis, et residentis prefati D[omi]ni Potestatis, et ibi sono tube premisso si sola [?] alta, et intelligibili voce tribus diversis diebus faciat infrascripta tria bannimenta, v[idelice]t q[uod] si quis, vel si qui sunt, qui velint contradicere, vel aliquid opponere contra dictum Testamentum, aut contra Institutionem Heredum predictam vel contra ipsos Heredes Institutos, maxime q[uod] tale Testamentum non sit iure factum, seu dicta Institutio Heredum et alia de Jure fieri non potuerit, seu Heredes institutos de Jure institui non potuisse, seu non posse de Jure dictam Hereditatem adire compareant, et comparere debeant cora[m] Potestate vel Vicario infra tres dies tunc proxime secuturos contradicturi, opposituri, allegaturi et probaturi pred[ic]ta seu aliquid predictorum seu quidquid possunt et volunt contra dictum Testamentum seu ultimam voluntatem institutos, et Instituentes predictos etc. in d[ic]to et eodem bannimento simili voce dicat, et banniat dictus, q[uod] si qui sunt Creditores debentes recipere aliquid, seu aliqua re seu aliqua pecunie quantitate in d[ic]ta Hereditate dicti Testatoris defuncti, sive defuncti

infra

infra dictos tres dies compareant, et comparere debeant coram d. Coregio, vel eius Vicario allegatum, monstratum, et probatum dictum testatorem, seu dictam testatricem tempore sui obitus fuisse, et esse suum debitorem in aliqua re seu quantitate, et sibi dicta eius bona esse quomodolibet obligata, alias ipsis non comparentibus post testamentum pronunciationibus insinuato et elapso d.o termino in d. primo bannimento assignato, fiat secundum bannimentum similimodo, et forma, et demum elapso dicto simili termino in d. secundo bannimento assignato dictus preco faciat aliud tertium bannimentum eodem modo et similiter assignet predictis terminum trium dierum proxime futurorum ad faciendam pred.a, et dies termini nunquam computetur in termino, quibus tribus terminis in dictis bannimentis assignatis elapsis, et decursis si contra d.m testamentum, vel aliam ultimam voluntatem contradictum et oppositum non fuerit legitime et ita et taliter, q. tales contradictiones, et oppositiones non debeant dictum testamentum et ultimam voluntatem infringere, et irritare sue dicte dispositione, vel Creditores pred.i non comparuerint et ostenderint omnia dicta talis testantis vel obligata vel si comparuerint, et pro-

et probauerint predicta, et dicti heredes instituti voluerint heredes esse, et dicta debita satisfacere ad effectum pronuntietur p. d.m Potestate seu Vicario, et pronuntiare teneatur, et debeat dictus Potestas, et Vicarius d.s Testamentum fore, et esse insinuand. et pro insinuato habend. et apud acta et in actis d.i Coij, et huius d.i Potestatis scribend. et registrand. dictis tribus documentis praecedentibus in dictis actis scriptis, et adnotatis. Et si dicti heredes instituti, siue instituts infra dictos decem dies a dio mortis testatoris computandos, ut prom. tibs non comparuerint, et petierint coram dicto Potestate, vel Vicario dictum testamentum insinuari et registrari apud acta, et pro insinuato haberi et pronuntiari tunc, et eo casu dicti heredes instituti, seu instituts perdant dictam hereditatem totam, et sit ipsa hereditas tota dicti Coij, et si dictum Coe a d. Testatore esset legitimè institutum, cuius hereditatis medietate satisfactis, et solutis primo omnibus, et singulis legatis in testam.to et ultima voluntate relictis et descriptis dictum Coe dare, dispensare, et assignare teneatur, et debeat in bonis aut in pecunia pauperibus, et inter pauperes, et miserabiles personas dicti terre, et sue huius ue loci

dictis

dictis Terra et Curia commorantes vel assignare uni,
aut omnibus Hospitalibus dictę Terrę prout dicto
Cōi videbitur et placebit et reliqua medietate dictę
Hereditatis dictum Cōe solvat et expendat in forti-
ficatione et Monitione Terrę dictę pro anima talis
defuncti seu defunctę et non in aliis factionibus
dicti Cōis pena et damno centum librarum den. Po-
testati Anij sex, Camerario, et extenis Consultoribus
contradicentibus, consulentibus seu contra facientibus,
et cuiuslibet eorum non obstantibus aliqua contraditio-
ne, reclamatione seu oppositione dictorum Heredum.
Nec non non obstantibus aliquibus statutis Constitu-
tionibus, legibus, et beneficijs Juris Civilis, et Cano-
num pro dictis Heredibus facientibus quoquomodo,
et si contigerit dictos intestatos de predictis aliquam
litem movere contra dictum Cōe in Curia dictę Terrę,
vel alibi de Juridictione d. Hereditatis condemnetur
pro d. Cōi in libris ducentis den. sine aliqua de-
tractione nihilominus ad pred. non audiantur.

De Divisionibus faciendis

Rub. L X V.

It. Statuimus, et ordinamus quod si qui habuerint aliquod

Di-

edificium esse eorum aliquo, vel aliquibus, et alter ipsorum
dictum edificium non tenuerit vel non fuerit eo usus non
obsit ei vel suis heredibus prescriptio in statutis con-
tenta, nec aliqua alia prescriptio Juris ei, vel suis hered-
ibus preiudicium, nocumentum, seu impedimentum faciat pro
longum et longissimum tempus facti, et celebrati con-
tractus inter eos, et si quis tenuerit murum, seu stilli-
cidium, et ipsa caderent supra domum, seu terrenum ali-
cuius, ubi sit murus Comunis, ei, qui partem habet in muro
non nocet, sed ille cuius murus, vel stillicidia cade-
rent vel cadere facerent murum esse, remurare fa-
ciat, et facere teneatur dictum murum suis tantummo-
do expensis. Et si murus Comunis ceciderit, et una par-
tium velit reedificare et altera non, vel si una par-
tium murum voluerit altius murare, et elevare, tunc
eadem pars murare volens, faciat aliam partem nolentem
murare citari coram Potestate seu Vicario, et sibi pro-
testetur coram ipso, ut velit cum suis expensis, et laboribus
una in ipsa parte muri edificare, vel altius elevare
in presentia duorum testium fide dignorum, et ipsa
petitione secuta faciat in actis d. Comunis, et si dicta pars
pred.a facere renuerit, servetur eius renuntiatio et

. . . . . dicta Gestatione, et recusatione . . .

parti volenti facere Murum liceat . . . . edificandi

et Murandi suis expensis, et Mandet d.e parti volenti

edificare vel murare, q. sup. d.o muro murando, prae-

sente murare nullatenus edificet, vel quomodo utatur,

nisi refectis expensis, quas estimari et declarari

faciat p. murattores murantes dictum murum, et quendam

alium Muratorem, qui non fuerint ad pred.o stati completo

dicto Muro, et dicta estimatione, et declaratione estima-

tionis fieri faciat coram ipso Potestate in presentia duo-

rum testium ad minus, et scribi in actis Cois; Quam dece-

pensam medietatem dictus volens murare, dare, et sol-

vere teneatur infra duos annos a die completi muri

numerandos ad penam dupli; in qua debeat condemnari

per Potestatem, et elapso dicto termino si a parte . . .

. . . . accusatus, et idoneus fuerit ad solvendas

dictas expensas, et aliter non. Volumus insuper qd si

aliqua persona Ponticum vel Trabem haberet, seu Bal-

chionem, vel aliquod edificium super vel supra domum, vel

Terrenum alicuius, Potestas ad petitionem illius, cuius

est terrenum, sive domus infra unum mensem postquam

petitum fuerit, teneatur facere elevari, nisi pacto, et

con-

conventiones per Testes, vel Instra apparerent in contrarium ad pœnam quinquaginta lib. den. dicto Potestati quæ dicto Coi applicetur tempore sui sindicatus. Item dicimus, quod si quis habuerit domum, terrenum, vel molendinum clausura, vel Agrum cum aut rem aliam stabilem cum aliqua persona, quæ divisa non fuerit, et aliquis eorum venerit volverit ad divisionem et petierit dictam divisionem fieri, Potestas vel Vicarius, coram quo fuerit querimonia posita teneatur Sui, et debeat talem divisionem fieri facere eo modo v.z. quod Potestas, vel Vicarius faciat dictas partes coram se venire, et eis præcipere, quod non recedant de Palatio, donec de præd.ª divisione fuerint concordes, vel criter eligerint duos eorum Amicos com., qui habeant ab eis autoritatem, et potestatem dividendi, et divisionem faciendi, et ipsos de d.ª divisione in pace ponendi, et si dicti Amici non fuerint concordes, compellantur stare in Palatio, donec præd.ᵐ divisionem concorditer fecerint præscriptione alicuius temporis, non obstante quod steterint dictæ res indivisæ possessæ, et si ille eorum qui dicitur res eius esse, negaverit rem comunem esse, tunc Potestas vel Vicarius assignet terminum utrique parti ad probandum de iure suo sine aliqua oblatione libelli:

libelli: Et si probaret res coïs esse, procedat secundu formã Eiusd Capituli, quod Capitulũ sit præcisũ, et habeat locum in omnibus rebus, de quibus divisio peteret, et si cessarent partes comparere, compellantur corã ipso comparere pænis appositis toties, quoties videbitur Potestati, et donec venerint in quibus multari debeant et condemnari inobedientes, et si pars citata non venerit, eligatur per Potestatẽ Noĩe talis comparere nolentis unus de Consanguineis, vel Amicis non comparentis ex parte sua, et alter ex parte comparentis eligatur p ipsũ comparentẽ quos Potestas cogat ipsã divisione facere concorditer modo supradicto, que divisio valeat, et si electus foret talis Amicus, vel Consanguineus a dicto non comparente. Additũ est quod si aliquis de cetero in d.ª Terra, vel eius Curia haberet quaqua inter tres partes, vel ultra alicuius domus, vel casaleri, et vellet emere parte sui portionarij, q id portionarius cogatur, et compellatur p dictũ Potestatẽ ad dicta emere volenti vendendũ, pretio per duos eorũ coẽs Amicos ab eis coiter eligendos, et similiter, si dictus habens quarta parte vel minore voluerit vendere, cogatur, et compellatur d.s Portionarius habens maiore parte emere

emere dictam minorem partem precio per dictos duos Amicos
eligendos . . . . . . Sub pena d.º Potestati quinquag.ta
librarum den. et si que res essent plurium sociorum cons,
et ipse res indigerent utili expensa, et necessaria, et
unus vellet facere talem expensam, et alter recusaret,
ille qui talem expensam fecerit, possit sibi retinere de
fructibus dicte rei co.is, si fructus ascenderent ad dictam
et tantam expensam, et si grava posuerit dictas expensas
coram d.º Potestate, q.d Potestas habita fide expensarum
factarum teneatur et debeat dictos recusantes cogere et
compellere ad solvend. et restituend. partem suam de dictis
expensis eidem socio, qui ipsas expensas fecerit usque ad
integram satisfactionem sub dicta pena quinquag.ta lib. den.

De exactionibus condemnationum
Rub. LXVI.

Item statuimus et ordinamus ad hoc ut Officiales sint solliciti ad
exigend. condemnationes factas et latas per duos precessores
Potestas d.e terre habeat et habere debeat
duos soldos per lib. den. de qualibet condemnatione
quam ipse exigerit, et venire fecerit in coe solvendos
sibi per Camerarium dicti Coij de dictis exactis

cox-

condemnationibus statim post dicta facta executione.

De executionibus et solutionibus faciendis per libram. Rub. LXVII.

Item statuimus, et ordinamus, quod Potestas dictae Terrae de quibuscumque executionibus fiendis per ipsum Potestatem vel Vicarium, tam de pecuniis, proventibus, datiis, seu gabellis dandis, assignandis in extractu per Dños Sex dictae Terrae quam de quibuscumque aliis pecuniis, datiis in extractu per quamcumque personam dictus Potestas et eius Vicarius habeat den. duodecim pro lib. den. a solventibus et solvere debentibus dictas pecunias in dictis extractibus, non obstantibus aliquibus Statutis, seu Reformationibus factis, vel fiendis in contrarium, in quibus causis Potestas, vel Vicarius in exigendo faciat ius summarium et expeditum et faciat mandatum dictis debitoribus de non discedendo de Palatio, donec solverint, quod tenentur.

De solutionibus faciendis per libra de quibuscumque quantitatibus in Iudicio petitis Rub. LXVIII.

Item statuimus, et ordinamus quod de qualibet executione fienda, vel de quacumque quantitate pecuniae petita, sive

petenda

64 bis

De executionibus, et solutionibus faciendis per libram. Stat. Rub. LXVII.

Il Podestà, o il suo Vicario abbia dodici denari per lira. = habeat denarios duodecim per libram denariorum.

Si noti, che dodici denari fanno un soldo, cioè quattrini tre; e 20 soldi fanno una lira, cioè quattr. 60. Per conseguenza 12 denari, o tre quattrini, sono la ventesima parte della lira; e questa proporzione della ventesima parte per ogni lira viene a stabilire la lira di soli 12 bajocchi. Nondimeno il seguente riparto è stato fissato alla ragione di mezzo bajocco per ogni lira: cioe alla ragione della trentesima parte della lira corrente di baj. 15.

l.1.	baj. 15. pagano	b. 1/2	l.20	ƶ 3 —	b.10
l.2.	30	b.1.	l.25	ƶ 3:75	b.12 1/2
l.3.	45	b.1 1/2	l.30	ƶ 4:50	b.15
l.4.	60	b.2	l.40	ƶ 6:—	b.20
l.5.	75	b.2 1/2	l.50	ƶ 7:50	b.25
l.6	90	b.3.	l.60	ƶ 9 —	b.30
l.7.	ƶ 1:05	b.3 1/2	l.70	ƶ 10.50	b.35
l.8.	ƶ 1:20	b.4.	l.80	ƶ 12 —	b.40
l.9.	ƶ 1:35	b.4 1/2	l.90	ƶ 13.50	b.45
l.10.	ƶ 1:50	b.5.	l.100	ƶ 15 —	b.50
l.11.	ƶ 1:65	b.5. 1/2	l.200	ƶ 30 —	ƶ 1:—
l.12.	ƶ 1:80	b.6.	l.300	ƶ 45	ƶ 1:50
l.13.	ƶ 1:95	b.6 1/2	l.400	ƶ 60	ƶ 2 —
l.14.	ƶ 2:10	b.7.	l.500	ƶ 75	ƶ 2:50
l.15.	ƶ 2:25	b.7 1/2	l.600	ƶ 90	ƶ 3:—
l.16.	ƶ 2:40	b.8.	l.700	ƶ 105	ƶ 3:50
l.17.	ƶ 2:55	b.8 1/2	l.800	ƶ 120	ƶ 4:—
l.18.	ƶ 2:70	b.9	l.900	ƶ 135	ƶ 4:50
l.19.	ƶ 2:85	b.9 1/2	l.1000	ƶ 150	ƶ 5:—

quantitatis in Judicio petitis Rub. LXVIII.

Item statuimus, et ordinamus quod de qualibet executione fienda, vel de quacumque quantitate pecuniae petita, sive petenda

petenda in Judicio cora dicto Potestate, vel Vicario contra
aliqua persona ad Banca Juris Causaru Civilii ta vigore
Instrum. vel cuiuslibet alterius scripture publice, vel pri-
vate, vel quacumq. alia causa, et iure dictus Potestas, vel
Vicarius habeant, et habere debeant duos denarios per
libra, et esse d.ᵗ terre quatuor denarios p libra solven-
dos tempore sue porrectis, vel facte petitionis Camerario
dicti Coij p bulettas scriptas Manu dicti Vicarij; Et
si fuerit forensis talis petens, et contra que petitur fuerit
solvat denarios duodecim p lib. vz. duas partes Ca-
merario dicti Coij p ipso Coi, et una parte ipsi Po-
testati: Et id dicimus de executione vel petitione
facta de rebus, que extimari debeant et sm earu
extimatione solvant dicti denarij modo supradicto,
sed si terrigena fuerit debitor, solvat p extimationem
tantummodo dicti denarij sex, et non ultra per
libram denij

Incipit Liber Tertius sup. Maleficijs puniendis.

Ut Maleficia non remaneant impunita, sed formidine pęnę Mali perterreant quidq. peccare et boni ipsorum virtutibus glorient, ne scelerum multitudine Malos pertimeant labefacient, cum impunitas scelerum bonos exarmet et Malorum armet audaciam contra bonos in presenti libro decernimus ad constitutione pęnarum descendere modo, et ordine infrascriptis.

De Officio et arbitrio D. Potestatis Montoni Sup. Maleficijs Rub. Pa

In primis quidem statuimus, et ordinamus q. Potestas Comunis Montoni, et eius Vicarius, et quilibet eorum habeant arbitrium auctoritatem, et potestatem inquirendi et procedendi de et sup. omnibus, et singulis robarijs, proditionibus, furtis, homicidijs, incendijs, exterminationibus terminorum terrarum et falsitatibus, et omnibus et singulis Maleficijs, excessibus, culpis et delictis in d. Castro, et eius territorio, et districtu quomodolibet commissis super quibus omnibus et singulis Maleficijs in modo Inquirendi et procedendi habeant arbitrium liberum summarie de plano sine strepitu, et figura Judicij, et omnibus

oribus, et singulis aliis quibus d. Potestati, et eius Curiae videbitur, et placebit: In puniendo vero, et condemnando sequatur, et sequi debeat forma statuti: Salvo quod de adulterio non per vim commisso ex suo officio procedere non possit, nisi ad denunciationem, querelam, et accusationem adulterae, eiusque viri, patris, vel avi, aut eius fratris carnalis, et iis deficientibus proximorum consanguineorum. Volumus autem quod in dictis maleficiis, et excessibus quibuscumque dictus Potestas, et vicarius cognoscere possint et condemnare, etsi quis fuerit ad denunciationem querelam, et accusationem cuiuscumque iniuriam passi, et iniuriati.

De Modo, et ordine procedendi in Maleficiis et de Citationibus fiendis. Rub. 2.a

Item statuimus, et ordinamus quod si Potestas terrae predictae, vel eius vicarius procederet contra aliquem accusatum, denunciatum vel inquisitum, debeat procedere hoc ordine videlicet quod primo citari faciat accusatum, denunciatum, vel inquisitum per Baiulum Curiae cum cedula continente effectum maleficii de quo accusatus, inquisitus vel denunciatus cum termino trium dierum infra quem debeat comparere ad se excusandum, et defendendum

26

ab accusatione denunciatione sive Inquisitione, et contentis in ea contra eum producta, vel formata, et debeat citari personaliter vel ad domum suae solitae habitationis, vel ad locum, in quo moram facere consuevit, si fuerit Terrigena, et si fuerit forensis, et non habuerit in d.a Terra, vel eius districtu, tunc citetur cum d.a Cedula ad locum suae habitationis, si habitaverit prope dicta Terra Montoni per decem milliaria, et si eius habitatio distaret a dicta Terra ultra dictum spatium et milliarium, tunc talis forensis citetur ad hospitium Terrae Montoni praedictae si habeat hospitium, et si non ad portas dictae Terrae cum d.a Cedula, et ipsa ibidem relaxetur; Et si talis persona citata, Terrigena vel forensis in d.o termino citationis assignato non comparuerit coram d.o Potestate, vel Vicario, et eius Curia, tunc citetur per praeconem d.i Comunis v.z Terrigena alta voce semel domi eius habitationis, et forensis in scalis Palatii Comunis, et habitationis d.i D. Potestatis, et assignetur sibi terminus trium dierum in d.a secunda Citatione, et si infra dictum terminum dictae 2.ae citationis non venerit per se, vel

alium

alium legitimum, qui aliud non possit nec debeat
recipi nisi ad confitendum maleficium, tunc ponatur
in banno per preconem dicti Comunis d. dictae Terrae Mon-
toni et eius Comitatu, et districtu in dictis Scalis
Palatii

In quo banno assignetur sibi terminus trium dierum
ad comparendum et se excusandum et defendendum
ut supra, et si in d.o termino dicti banni non com-
paruerit, tunc talis denunciatus, accusatus, vel
inquisitus habeatur pro confesso et convicto, et
testibus superato, et tamquam contumax, et con-
victus condemnetur in penis, in quibus pro suo
delicto secundum formam statutorum dictae Terrae Mon-
toni venit condemnandus et talis sententia valeat,
et vires obtineat firmitatem pro d.a contumacia,
ac si maleficium esset plene probatum, sive
confessatum, quam dictus Potestas possit, et debeat

condem-

executioni demandare.

Qualiter procedatur contra Inquisitos, Denunciatos, et Accusatos Rub. 3.a

Item statuimus, et ordinamus quod accusatus, denunciatus, vel Inquisitus de aliquo crimine quo pena pecuniaria deberet imponi, comparens datis idoneis fideiussoribus approbatis per Camerarium d.e Terre de parendo mandatis pti d. Potestatis, et suae Cur. et solvendo eius condemnationem, relaxetur salvo quod ubi in defectu pene pecuniarie non solvende succederet aliqua pena corporalis ex forma alicuius statuti quod eo casu facto deposito penes Camerarium dicte Terre de dicta quantitate solvenda debeat ut relaxari et quod Potestas pred. facta dicta excusatione per dictum Reum, vel alia legittima Persona pro eo, et datis dictis fideiussoribus statuat eidem terminum trium dierum, et plurium eius arbitrio usque in decem dies ad omnem defensionem faciendam cum monitione ut intersit in iudicio omnibus actis super eius persona fiendis usque ad sententiam inclusive.

Infra

Infra quantum tempus debeat expediri Processus, et de modo sententiandi. Rub. 9.a

It. statuimus, et ordinamus, quod Potestas, vel Vic. teneatur, et debeat. . .

Processus vero pendentes infra triginta dies a die assignationis librorum, vel actorum novo Viti computandos. Et teneatur d. Potestas super dictis Processibus iudicare et sententiare in Consilio generali dicti Cois, non obstante quod aliqua pars citata non fuerit ad dictam sententiam audiendam, quae sententia sic lata valeat, et teneat partibus praesentibus, vel absentibus citatis, vel non citatis, dummodo in ipsa sententia fiant alia, quae in ipsa requiruntur. Fiat tamen bannimentum per preconem dicti Cois die praecedenti de sero, vel eodem die de mane, quo ferentur dictae sententiae in scalis Palatii dicti Cois, quod omnes, et singuli Inq. accusati, et denunciati

ciati in Curi d.i Potestatis die sequenti d.e mane, vel de sero, vel eod. die d.e sero ad sonum Campane dicti Cois venire debeant in Judicio ante Tribunal, et coram d.o Potestate et eius Curia, et similiter oes, et singuli Consiliarij de Consilio genali dicti Cois ad audiend. dictas sententias ferendas, quas in d.o Consilio legant.

Quas snias teneatur, et debeat dictus Potestas exequi; et exmi demandare contra reos, et eorum bona, vel contra eorum fideiussores, et eorum bona.

Infra quantum tempus possit de Maleficio cognosci. Rub. 5.

Item statuimus et ordinamus, q. de oibus et singulis maleficijs, excessibus, et delictis, de quibus potest procedi Snus Potestas, vel eius Vicarius, possit inquirere, procedere condemnare atque punire, si commissa fuerint, et pperpetrata tpe sui regiminis, et Officij ac et toto tpe sui Successoris, de quibus non esset cognitum, vel decisum. Sa Comi: cidio autem . . . .

De

De probationibus, que sufficiant in Maleficijs. Rub. 6.a

Item statuimus, et ordinamus, q. maleficia debeant probari per duos testes fide dignos vel per confessionem Accusati, vel Inquisiti, que probatio duorum admittatur et valeat, et ijs deficientibus Potestas possit et debeat ponere ad torturam quemcumque Terrigenam vel districtualem dicte Terre Montoni in omnibus infrascriptis Maleficijs, excessibus et delictis: v3. Homicidio, Prodimento, Adulterio, Crimine lese Maiestatis, furto, Robbaria, pro privato carcere, falsitate cuiuscumque generis, pro crimine contra Naturam et pro incendijs, et generaliter pro omnibus alijs Maleficijs cum armis, et sanguinis effusione commissis, pro quibus tamen Maleficijs non possit aliquis torqueri, nisi precedentibus presumptionibus, et inditijs legittimis, et sufficientibus, vel nisi probatum fuerit per publicam vocem, et famam per duos testes fidedignos de auditu, vel saltem per unum testem idoneum de visu probantem et omni exceptione Maiorem; Et si Inquisitus denunciatus vel Accusatus non comparuerit coram dicto

Potestate

Potestate, et eius Curij in termino citationis ad sufficiendum se torturis, habeatur pro confesso, et conuicto, et testibus superato. Et si Potestas contrafecerit in predictis, uel aliquo premissorum, condemnetur in lib. 25. pro qualibet uice, et tormentato contra dictum ordinem et modum.

De penis imponendis per Potestate, et eius Vicarium Rub. 7.ª

In Statuimus, et ordinamus, quod dictus Potestas possit, et ualeat de facto imponere, et exigere penam inobedientium sibi pro qualibet, et qualibet uice usque in lib. decem denariorum in Maleficijs tantum, et in Ciuilibus in lib. quinque denariorum. Eius uero Vicarius usque in uiginti sol. denariorum

. . die . . . nullus . . . possit nec

ualeat pro aliquo

si in dicta una causa plures fuerint inobedientes dicto die possint tamen in pixis sedandis, et tollendis penam imponere, et exigere eorum Arbitrio.

De

De penis infamantium Rub. 8.º

Item statuimus, et ordinamus, q si aliquis uel aliqua persona infamauerit aliquem, uel aliquam personam, et non probauerit ipsam infamiam esse ueram, condemnetur in illa pena, in qua ueniret condemnata talis persona infamata, si illud tale commiserit, de quo fuerit infamatus, et si de tali infamia non fuerit pena determinata in statutis, et grauis fuerit infamia, de qua stetur declarationi Potestatis, condemnetur in lib. decem denariorum pro quolibet infamato, et qualibet uice: Et si talis infamia fuerit leuis, condemnetur in sol. quadraginta denariorum. Et si infamia esset de tali Maleficio de quali sequeretur pena personalis, si infamia uera foret condemnetur talis infamans in lib. XXV. denariorum pro qualibet uice, et quolibet infamato, super quibus omnibus infamijs Potestas procedere non possit, nisi per accusam infamati; Et si aliquis conquereretur et diceret aliquem sibi damnum dedisse, uel ab aliquo se fuisse accusatum, et probare non potuerit et accusatus fuisset de tali infamia, condemnetur in sol. decem denariorum sine diminutione aliqua.

Que

Quæ Personæ accusare possint in Malefitijs, et infra quantum tempus. Rub. 9.

Item statuimus, et ordinamus quod quilibet passus iniuriam, vel offensam in persona vel rebus, possit accusationem vel denunciationem facere coram d.o Potestate, vel eius Vicario ac et Mater, si Patrem non haberet Pater, filius, frater, Avus, Nepos, Patruus, Avunculus, et quilibet eorum, quæ accusatio, et denunciatio fieri possit, et debeat infra duos menses a die commissi, et perpetrati Malefitij, elapsis vero dictis duobus mensibus, nullatenus recipi possit, et si recipiatur non valeat quoquo modo. Hoc equidem salvo quod de homicidijs, tradimentis, furtis, robbarijs, et falsitatibus, cuilibet sit licitum accusare infra quinque annos a die commissorum computandos, quas accusationes teneatur dictus Potestas recipere, et omnia in eis opportuna facere, et testes recipere, et de accusationibus, et testibus et omnibus actis copiam dare si a partibus fuerit postulatum: forenses autem non possint aliquem terrigenam vel de districtualem Montonensem accusare, nisi de sua, vel suorum iniuria tantum.

Quod

Quod quilibet teneatur probare, et prosequi accusationem suam. Rub. X.

Item statuimus, et ordinamus, quod quilibet accusator teneatur, et debeat prosequi accusationem suam, et ipsam accusationem vel denunciationem probare intra terminum sibi assignatum per D. Potestatem vel eius Vicarium, et si non prosecutus fuerit, vel non probaverit, condemnetur accusans in pena, in qua condemnari deberet talis accusatus, si accusatio fuisset vere probata.

Quod nulla mulier detineatur in Palatio Rub. XI.

Item statuimus et ordinamus, ut suspitiones tollantur, et malae cogitationes in cordibus hominum non oriantur, quod nulla mulier cogatur pro aliquo facto, vel casu in Palatio D. Potestatis et domi residentiae D. Potestatis de die, nec de nocte ire, stare, vel morari occasione attestationis faciendae vel alia causa, nisi forte occasione malefitij per eam perpetrati, in quo casu possit de die, et de nocte retineri quousque

satisdederit

satisdederit Com.i si personaliter ob eius maleficium puniri non deberet. Item non cogatur aliqua mulier ire et intrare in dictum Palatium ex aliqua causa Civili, sed possit agere et respondere per Procuratorem, et facta et gesta per dictum Procuratorem valeant, et teneant ac si facta, et gesta forent per ipsam si personaliter interesset iuxta formam sui mandati. Et si necessaria esset presentia talis mulieris, Mittatur Vicarius ad eam vel venire faciat ad aliquam ex ecclesijs dictæ Terræ, et illic habeatur ab ea veritas, et quidquid per eam fuerit declaratum, et si per Potestatem, vel Vicarium fuerit contrafactum, condemnetur tempore sui sindicatus d.o Com.i in lib. xxv. denarij pro qualibet vice, et qualibet muliere.

De Negantibus Maleficia in postera non audiendis Rub. xii.

Item statuimus et ordinamus, quod si aliqua persona fuerit a Potestate, seu eius Vicario super Maleficio per ipsam commisso interrogata, et in prima sua excusatione Negaverit tale Maleficium commisisse

dd

de quo contra eum procederet quoquomodo q elapso
d.e dicto primo suę celebrationis si ipse voluerit in po-
sterum tale maleficium confiteri talis confessio non
sibi psit, sed condemnet secundu formam statutoru,
secundu eius confessione, et probata per testes si-
ne aliqua detractione pp dictam confessione.

De pena facientium iniuria Parentibus.

Rub. XIII.

It statuimus, et ordinamus, q nulla persona audeat vel presu-
mat quoquomodo iniuria vel offensa facere Patri, vel
Matri suę, Avo, vel Avię, aut Patruo, sed potius eoru
sanis et utilibus casibus, et utilitatibus, atq. consilijs
obedire teneant et debeant iuxta posse. Contrafacien-
tes vero pro iniuria, et offensa pred.a facta in personis
predictoru patiat a Potestate, et pati debeat qualibet
vice quatuor strappatas torturę sive tractus canapis
in eius persona et maiore pena sm voluntate iniuria
passi, qua liceat prefato Potestati torquere et carcerare
modo predicto et magis, et minus, prout videbitur
dicto Potestati, in quibus, et super quibus dictus Po-
testas

restas habeat plenum arbitrium procedendi, et puniendi prout sibi videbitur, et placebit, non tamen multum excedendo modum predictum.

Quod con: habitantes in una familia non possit procedi nisi per accusa[m] Rub. XIIII.a

It statuimus, et ordinamus, quod dictus Potestas, vel eius Vicarius non possit, nec debeat contra committentes maleficia, seu maledicta proferentes habitantes in una et eadem domo, et familia, nisi per accusam, denuntiam, et querelam iniuriam passi, et si aliter procederet seu condemnaret talis processus et condemnatio non valeat, nec teneat, sed sit et esse intelligatur sine aliqua efficacia vel momento, salvo quod si iniuriam passus moreretur vel debilitaretur aliquo membro, quod tunc, et eo casu procedere possit Potestas predictus contra talem delinquentem tam ex officio, quam ad denuntiam et accusam, ac etiam procedere possit non precedente aliqua accusa, denuntia, vel querela Iniuriati ex officio contra quemcumque percutientem, alio quam manu vacua, ex qua percussione sanguis exierit.

Quod

De pœna insultantium cum armis, vel sine.
Rub. XV.

Item statuimus, et ordinamus, quod nemo audeat vel praesumat facere insultum in Terra Montoni, vel eius districtu contra aliquam personam cum armis, vel sine, et qui contra fecerit, si cum armis evaginatis in lib. XX. den. puniatur, et condemnetur. Et si cum armis non evaginatis in lib. XV. den. Et si cum armis non ferreis in lib. X. den. et si sine armis in lib. V. den. et intelligatur esse insultus in omnibus praedictis casibus quando aliquis appensate venerit contra aliquem animo iniuriandi, insultandi, et offendendi, non autem intelligatur esse insultus qui primo venerit ad verba tantum, nisi in his verbis sequeretur adminatio vel percussio sed si in ipso insultu pervenietur ad aliquem actum adminationis, seu percussionis puniatur pro altero ipsorum tantum: videlicet pro insultu vel pro actu de quo maior pœna esset imposita ad formam Statutorum. Et si in ipso insultu fugaverit, et insecutus fuerit insultatum: si cum armis puniatur in lib. XXV. den. et si sine armis in lib. X. den. condemnetur.

De

De pœna dicentis verba iniuriosa, et Impro-perantis aliqua Iniuria. Rub. XXI.

Item statuimus et ordinamus, si quis dixerit alicui infrascripta verba iniuriosa vel aliquod ipsorum vz. Cornuto becco, vel his similia condemnetur in libris decem den., sed si prædicta verba vel aliquod eorum dixerit contra aliquem habentem uxorem, vel non habuerit, puniatur in solidis viginti den. sine aliqua detractione, si vero aliquis dixerit alicui infrascripta verba iniuriosa: vz. Traditore falsario, ladrone, furbone, vel tu menti, et alia verba his similia, puniatur pro quolibet verbo, et qualibet vice in lib. quinque den. si prædicta verba dicta, et prolata fuerint per temporis intervallum, et si uno instanti unum, vel plura verba prædictorum dixerit, condemnetur solum in quinque libris den. Si vero dixerit aliquis alicui alia verba iniuriosa leviora, et minoris importantiæ in viginti solidis den. condemnetur pro quolibet verbo et qualibet vice: si dixerit cum temporis intervallo ut præmittitur, et quod sint verba iniuriosa, vel ne, remaneat in arbitrio Potestatis. Si vero aliquis improperaverit alicui aliquam iniuriam factam sponta-

no-

nominando et Mala rei sue Patri, vel Matri, Avo, Avie, filio, filie, Nepoti vel Nepti ex filio fratri, vel Sorori, aut Uxori, vel cum ipso, aut alter predictorum fecisset alteri vel reimproperaverit aliqua pena corporalem imposita alicui predictorum condemnetur pro quolibet verbo reimproperationis, et qualibet vice in libris decem denariorum

De pena admenantium vel percutientium aliquem cum armis vel sine. Rub. XVII.

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis, vel aliqua admenaverit contra aliquam personam cum armis infrascriptis irato animo, et malo modo et ad offendendum videlicet cum mandaria, lancea, zaverina, ... roncone vel quadrella, seu quarella balistando cum balista vel arcu cum speto quadrelletto, cultello, bastone ferreo sive ferrato, mazza ferrata, palluta plumbea vel ferrea, vel aliis generibus armorum iis similibus in admenando vel iaciendo, et non percutiendo, puniatur in libris decem denariorum; si vero admenaverit manu vacua et non percussisset puniatur in libris ... pro qualibet vice, et qualibet admenatione. Sed si quis vel si qua persona percussisset aliquem, vel aliqua persona

in

in d.ta Terra, uel eius Territorio, et Curia cu' dictis armis ferreis, et ijs similibus; si in facie, et a gula supra, et sanguis exiuerit in libris centum den.' Si uero ex d.a percussione cicatrix in facie remanserit, uel fuerit remansura condemnet.' in libris ducentis den.', Si uero in alia pte corporis in libris quinquaginta den.' pro qualib.' percussione; Si uero ex una percussione plura uulnera fierent cum sanguine puniat.' in libris quinquag.ta den.' pro qualib.' uulnere. Si uero ex dictis percussionibus cum dictis armis sanguis non exiuit, puniat.' in medietate dictarum poenarum; Et si cum dictis armis in quacumq: pte personae percussit cum liuore, uel tumefactione in lib. decem den.' ultra dicta mediet.e puniat.' pro qualib.' percussione cum liuore, uel tumefactione. Si uero in capite cu' dictis armis percusserit, et ossum ex dicta percussione fracta fuerit in libris ducentis den.' condemnet.'; Et si ex aliqua percussione alicui facta p aliquem. ... aliqua persona aliquod membrum perderet, uel efficeretur inutile puniat.' in libris trecentis den.', quos si non soluerit infra decem dies a die late sententie, et condemnationis

com-

amputandos, manus dextera sibi a brachio eius amputetur ita, et tali quod a brachio separetur; si vero membrum non efficeretur inutile totaliter vel non perderetur, sed debilitaretur puniatur in libris centum quinquaginta denariis. Ad quod perditione membri, seu debilitationes stetur dicto, et declarationi medici sibi medentis.

Et si cum dictis lapidibus

et vase terreo vel alio re, vel aliis armis iis similibus percusserit sic cum sanguine in capite vel facie in libris quinquaginta denariis condemnetur; Et in alia parte corporis in medietate dicte pene; Et si cum cicatrice in facie in lib. centum denariis, et si sine sanguine in lib. xx. denariis puniatur, si in capite, vel facie percusserit cum aliquo ex predictis armis proxime dictis. si vero in alia parte corporis in libris quindecim denariis puniatur pro qualibet percussione, et qualibet vice. Et si cum dictis armis, seu aliquo eorum percusserit in facie cum livore, vel tumefactione in lib. xxx. denariis puniatur pro qualibet percussione; In alia vero parte corporis in lib. xx. denariis; si vero percusserit

in

in facie Manu vacua, vel calce, et sanguis exiverit
in libris viginti quinque denariorum pro qualibet percussione
puniatur. Si vero cum livore, vel tume factione in
lib. XV. denariorum pro qualibet percussione; si vero sine
sanguine, vel livore in lib. XII. denariorum puniatur. Et
si percusserit Manu vacua in alia parte personis
in medietate dictarum penarum pro qualibet percussione
puniatur. Mulieres autem si percusserint cum aliquo
predictorum armorum quorumcumque condemnentur in
medietate penarum in quibus condemnarentur masculi
delinquentes in predictis vel aliquo predictorum. A
predictis vero, et qualibet predictorum excipimus mi-
nores duodecim annis, et Magistros eorum discipulos
corrigentes, et cum moderamine percutientes, ac eos
percutientes et corrigentes, patres, filios, et alios
familiares domesticos in eadem domo et familia ad
unum victum commorantes, et fratres in eadem domo
morantes, et inter se predicta committentes, quos
ad aliquam penam teneri non volumus; dum tamen
predicta commiserint cum moderamine, et inculpata
tutela, et cum armis non ferreis et sine vulnere.

Si vero

Si vero pred.ª vel aliquid predictorum absq. moderamine,
vel cum armis ferreis, vel . . . .
cum quocumque predictorum armorum ferreorum puni-
atur in penis arbitrio dicti Potestatis; si vero pred.ª
vel aliqd predictorum commissa fuerint casu fortui-
to, similiter puniatur arbitrio dicti Potestatis.

De pena Spingentis vel Spaspentis

Rub. XVIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si aliquis, vel aliqua
Persona aliquem seu aliqua persona ceperit
per Nasum, vel barbam, et sanguis exierit condem-
netur in lib. quinquaginta den. si vero sanguis non
exierit, condemnetur in lib. vigintiquinq. den. si vero
aliquis ceperit aliquem per capillos, vel Spataffaverit,
et in terra cadere fecerit, si cum sanguine, in libris
quindecim den. condemnetur, et si cum livore, vel tume-
factione in lib. viginti den. puniatur; si sine sanguine,
livore vel tumefactione in medietate d. pene. et in
libris decem den.; si vero quis aliquem Spinserit,
vel Spataffaverit, vel ceperit per capillos, et cadere
fecerit in terra, si sine sanguine in lib. XII. den.

Si vero

Si verò quis aliquem per terram traxinaverit si cum sangui-
ne in libris XXV. si sine sanguine in medietate dictarum
pœnis vice qualibet condemnetur. Si verò pannos in dorso
alicui dilaniaverit in lib. X. den. condemnetur, et in
emendatione damni in duplum; Et si aliquis alicui
extraxerit Caputium, Capellinam seu Birettum de capite
iniuriose condemnetur in libris X. den. Si verò aliquis
aliquem momorderit, vel graffignaverit seu laceraverit
rit unguibus, si in facie cum sanguine, et sine cica-
trice in lib. XXV. den. qualibet vice puniatur, si cum
cicatrice in lib. centum den. Si verò in alia parte
corporis in lib. decem den. si verò sine sanguine
in medietate dictarum pœnarum, Exceptis a prædictis
prædictos in d.o proximo Capitulo suprascripto et
statuto descriptos, et exceptuatos. Mulieres autem
semper in prædictis condemnentur in medietate dictarum
pœnarum, in quibus veniret condemnandi masculi
si prædicta commisissent.

De pœna portantium arma in Serra Montoni Rub. XIX.

Item statuimus, et ordinamus, quod nullus de d.a Serra Montoni,
et eius districtu, vel aliunde audeat, vel præsumat

in

in ipsa Terra, et per ipsa Terram quoquomodo portare cultellum aliquem Malitiosum, et acutu, falcastru, spontone, ensem, Stoccum, Traferu, daga, Balista incordata, seu cordatoiam et arcu cordatu, seu versu ipsu et aptu ad sagittand, Lancea, Man=daria vel Roncone vel aliud ex eis, nec alia arma offensibilia, et si quis contrafecerit, puniat per singulis armis, et quatr vice in lib. decē denj sine aliqua diminutione, si vero portauerit Lorica, bracialia, guantos ferreos, sive Chirotecas, Scilinaria, vel alia arma defensibilia in dorso vestita, vel similia condemnet in libris quinque denj sine aliqua diminutione, et perdat dicta arma, quę applicent Camerę dicti Cōis ipso facto, et pro ipso Cōi vendant emere volenti maiori pretio: Liceat tn cuilibet Magistro lignorū portare per dicta Terra Securē, Mandaria, et alia ferramenta necessa=ria ad misteriu lignoru artificij in eundo ad aliquod opus dictę artis, et recedendo, et Potestas dictę Terrę nemini possit concedere licentia aliqua dicta arma portandi in dicta Terra sub pena vi=ginti quinque lib. denj pro quolt, et qualt vice

sine

sine eius consensu, et deliberatione dominorum sex, liceat etiam cuilibet tam Terrigenæ, et districtuali Montoni, quam forensi in eundo foras, et redeundo portare arma tamen ligata, vel cum becatella in eundo, et redeundo per rectam viam tamen, et non ubi mora faciendo donec Terrigena intraverit eius domum, seu districtualis, et forensis intraverit Hospitium, vel aliam domum, in quam ire voluerit. Et si in eundo, et redeundo modo predicto non portaverit becatellam in dictis armis, vel ipsa arma ligata, puniatur in solidis decem denariorum qualibet vice et pro quolibet (?) gesto, seu petio armorum. Cum forenses corpus, ad eius Hospitium seu domus fuerit Hospitatus, statim teneatur dicere quod dimittat arma in Hospitio, et non portet per Terram, et si eidem non dixerit ei, solveat talis Hospitator illam pœnam, quam solvere deberet talis forensis pro dictis armis.

De pœna auxiliantium Malefactores.

Rub. XX.

Item Statuimus, et ordinamus, quod nullus de dicta Terra vel aliunde in dicta Terra, et eius Territorio, et districtu, audeat,

audeat, vel presumat alicui Malefactori dare, nec prestare auxilium, consilium, vel favorē ad aliquod Maleficium committendū, et si contrafecerit, puniat in Medietate penę, in qua veniret puniendus talis Malefactor; salvo q si pro aliquo maleficio veniret imponenda Malefactori pena corporalis, tunc prestans auxilium consilium vel favorē puniat realr, et personalr arbitrio Potestatis inspecta qualitate facti loci, temporis, et conditionibus personarū; salvo etiam q ubi prestans auxilium consilium, vel favorē alicui forensi Malefactori contra Terrigenā vel districtualē dicte Terre q tunc puniat eād pena qua puniret talis Malefactor forensis pro Maleficio perpetrato.

De pena Intrantiū vel exeuntiū aliunde, quam p Portas Rub. XXI.

Item statuimus, et ordinamus, q si quis intraverit, vel exiverit portā dicte Terrę de subtus, vel desuper non aperta porta vel aliunde, quā p Portas patentes condemnet arbitrio Potestatis considerata qualitate facti, et conditione personarū. Excipimus

a

ad prædictis minores duodecim annis.

De pœna exterminantium Terras.

Rub. XXII.

Item statuimus, et ordinamus quod nulla persona cuiuscumque conditionis, uel status existat, audeat, uel præsumat extrahere, uel mutare aliorum terminum de aliquibus possessionibus, uel terris sine consensu, et uoluntate uicini ad quem spectat uel sine licentia Potestatis, aut sui Vicarij ad pœnam XXV. lib. den. sine aliqua diminutione pro quolibet contrafaciente, et qualibet uice, et plus, et minus arbitrio dicti Potestatis inspecta qualitate facti, et conditione personarum.

De pœna occidentium, uel debilitantium animalia aliena Rub. XXIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si quis de dicta Terra et eius districtu uel aliunde occiderit uel debilitauerit ita quod efficeretur inutile aliquod Animal: videlicet Bouem, Vaccam, Equum, Equam, Mulum, Mulam, Asinum, Asinam, Bufalum, uel Bufalam, damnum dantes in possessione propria uel conducta ipsius percutientis

tis condemnetur in libris X. den. ; si vero alibi quam in
suo damno acciderit, vel debilitaverit, ita quod inutile
efficiatur, condemnetur in libris viginti denariorum.
Si vero occiderit, vel debilitaverit ita quod inutile fie-
ret aliquod Animal parvum; videlicet Porcum, Capram
Pecudem vel aliam bestiam sine suo damno con-
demnetur in soldis quadraginta den. : Si vero alibi
quam in suo damno, puniatur in soldis centum den., et
in quolibet casu predictorum damnum emendet, damnum
passo iuxta extimationem infra unum mensem a die
quo petitum fuerit ab eo, et si infra dictum mensem
non emendaverit, cogatur emendare in quatuor pluris.

De pena vetantium et acceptantium
pignus, vel tenutam. Rub. XXIIII.

Item statuimus, et ordinamus quod nulla persona audeat, vel presu-
mat vetare, vel contradicere alicui Baiulo dicti Comunis
Montoni aliquod pignus, vel tenutam pena quinque
librarum den. cuilibet contrafacienti, et quicumque
per vim abstulerit pignus, vel tenutam Baiulo
si eum acceperit, sive acceptum, condemnetur quatuor
vicibus in quinque lib. den., et talis vetatio, sive

re-

Acceptio pignoris credat relationi Baiuli cum uno teste. Et pena extrahentis aliquem de possesione.

Rub. XXV.

It statuimus, et ordinamus, quod siquis de facto, et sine licentia Potestatis, vel eius Vicarij eiecerit, vel extraxerit aliquam personam de possessione alicuius rei, vel rerum Mobilium, vel immobilium condemnetur in lib. decem den. et ad restitutionem possessionis. Si vero quis turbaverit, vel molestaverit aliquem possessorem alicuius rei seminando, vel alr laborando, vel quocumque alio modo tenendo, vel utendo per se, vel alium sine decreto Potestatis, vel Vicarij, condemnetur Communi dicte Terre Montoni in lib. X. den. non obstante quod adversarius habeat aliquem titulum iustum, vel iniustum, et in utroque: casu turbato, seu decreto de possesione, redditus, et fructus ex ea perceptos restituat, sive apud eum sit ablata possessio, sive non et siquis de facto fuerit Leuatus de possessione, de facto remittatur, et reponetur in eam per dictum Potestatem vel eius Vicarium et si ille, qui abstulerit non restituerit ipsam possessionem

Et

et fructus receptos, et qui recipi potuerint ex ea condemnetur in lib. XXV. den. et detentus teneatur in Palatio, vel Carceribus Com.is donec restituerit, et expensas ei refecerit: sed in hoc servetur conventio facta inter dominum, et Laboratorem terrarum, et habitatores domorum, qui poenam minime patiantur. Sed siquis laboraverit terram illam, vel possessionem, et talem domum habitaverit postquam fuerit prohibitum solvat dicto Com.i soldos centum den. qualibet vice, exceptis laboratoribus, qui mittuntur pro precio ad laborandum . . . . vel eius districtu.

De poena mittentium ignem in aliqua Possessione Rub. XXVI.

Item statuimus et ordinamus, quod nulla Persona studiose mittat ignem in aliqua domo sua, vel aliena vel in aliqua capanea vel Cassina, vel aliis rebus iis similibus in d.a terra, vel eius districtu ad poenam centum lib. den. et plus, et minus arbitrio Dni Potestatis, inspecta qualitate facti, et temporis, et loci, et personarum conditione, et super teneatur damnum emendare, damnum passum in fra unum

annum

annum a die combustionis si actitatus fuerit: Elapso vero dicto anno, et dicta emenda non petita fuerit a inde in posterum peti non possit.

De pena falsi. Rub. XXVII.

It. Statuimus, et ordinamus, quod si aliquis in d.a Terra fabricaverit, aut fabricari fecerit falsam monetam, igne comburatur, itaque Moriatur, et eius anima a corpore separetur; Si vero quis scienter expenderit falsam Monetam, vel bonam tonderit, condemnetur in libris ducentis denariorum; Si vero fabricaverit, vel fabricari fecerit falsum Instrumentum puniatur eadem pena ducentarum librarum, et plus, et minus arbitrio Potestatis inspecta qualitate facti, et conditione personarum. Si vero aliquis tulerit, vel ferre fecerit aliquod falsum Testimonium in aliqua Causa Civili, vel Criminali, puniatur in Centum lib. denariorum, et plus, et minus arbitrio Potestatis inspecta qualitate facti, et conditione personarum. Si vero aliquis aliam speciem falsitatis commiserit, condemnetur in libris quinquaginta denariorum, et plus, et minus arbitrio dicti Potestatis.

Si quis autem scienter periuraverit, seu devetaverit omnipotentem Deum, eius Matrem, vel Sanctos, et

et sanctas eius deiurando, puniatur in lib. decem
den. pro quolibet, et qualibet vice.

De pena facientium robbarias vel furta
Rub. XXVIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod siquis in strata, vel via publica
Terre predicte, vel eius Comitatu, et districtu com-
miserit vel fecerit aliquam robbariam seu depreda-
tionem rei vel rerum valoris, et estimationis cen-
tum solidorum den., et abinde infra condemnetur
in libris centum den. Si vero fuerit valoris, et
estimationis a centum solidis supra usque in
decem libras den., condemnetur in libris ducentis
den. Si vero fuerint valoris, et estimationis a
decem libris den. supra usque in viginti quinque
libras den. in libris tricentis condemnetur. A viginti
quinque libris den. supra cuiuscumque valoris,
et extimationis existat, condemnetur in libris tricen-
tis den., quas penas si delinquens non solverit
infra decem dies a die late sententie numerandos,
ei manus dextera debeat amputari: Si vero quis
derobbaverit duabus vicibus, predicta secunda
vice condemnetur in duplum eius, quo condemnaretur

pro

pro prima robbaria. Si vero derobauerit tribus vicibus,
tunc talis delinquens furcis laqueo suspendatur, ita q(uod)
moriatur; Si vero Robbarie et depredationes predicte
facte fuerint aliter q(uam) in stratis, et vijs publicis, tunc
in medietate dictarum penarum condemnetur, preterquam
ubi veniret pena sanguinis imponenda, quo casu pu-
niatur ut supra v(idelicet) q(uod) furcis laqueo suspendatur.
Et intelligatur depredatio, seu robbaria esse com-
missa, si quis armatus et violenter aliquam rem ali-
cui acceperit: Si vero sine armis aliquis alicui aliquam
rem, vel res violenter abstulerit cuiuscumque valoris
fuerit, puniatur arbitrio Potestatis usque in centum libris
den(ariorum), considerata qualitate facti, temporis, et conditione
personarum. Si vero quis in Terra pred(ict)a, vel eius di-
strictu furtum fecerit alicuius rei, vel rerum valoris et
extimationis viginti soldorum, et abinde infra puniatur
arbitrio Potestatis, dummodo non excedat quantitatem
vigintiquinque lib. den(ariorum). Si vero quis furatus fuerit
rem valoris a viginti soldis usque in centum soldis
den(ariorum), condemnetur in libris quinquaginta den(ariorum); Si
vero fuerit valoris, et extimationis a centum soldis

usq:

usque ad decem libras, in libris centum condemnetur. Si vero a decem libris den. usque in lib. viginti quinque condemnetur in libris centum quinquaginta den. Si vero fuerit valoris, et extimationis a viginti quinque libris den. sup. usque in quinquaginta libras den. condemnetur in libris ducentis den. Si fuerit valoris a quinquaginta lib. den. usque in centum, puniatur in lib. trecentis den. A centum vero lib. sup. cuiuscumque valoris et extimationis fuerit res furata, condemnetur in libris quingentis den. Quas poenas, si non solverit infra decem dies a die latae sententiae numerandos, fustigetur per dictam terram et stet ligatus in scalis Palatii dicti Com. ad Cadenam ferream ante Carceres dicti Com. existentem per tres horas. Si vero quis duabus vicibus furatus fuerit, puniatur in duplum eius, quo pro primo furto puniretur. Quam poenam si non solverit infra dictum terminum, fustigetur ut supra, et eidem manus dextera amputetur: si vero tribus vicibus furatus fuerit, vel pluribus, furcis laqueo suspendatur et in quolibet casu predictorum semper condemnetur delinquens ad restituendas res furatas, et derobatas, et furto subtractas

tractus damnum passo in duplum. Excipimus a predictis, et quolibet predictorum Minores quatuordecim annis, quos in predictis puniri Nolumus, nec teneri. Et quod supra diximus de furantibus, et derobantibus in d.a Terra Montoni, et eius Territorio, idem dicimus de furantibus, et derobantibus extra dictam Terram, et Comitatum Montoni, qui res furatas, et derobatas apportaverint, et contractaverint in d.a Terra, et eius Districtu, et idem dicimus de prestantibus auxilium consilium vel favorem delinquentibus in dictis furtis, et robbarijs.

Quod de Maleficijs, de quibus Non esset pena determinata, super quibus procedatur de similibus ad similia. Rub. XXIX.

Item statuimus, et ordinamus, quod si aliqua persona fecerit aliquod Maleficium, vel dixerit alicui aliquam iniuriam, de quo, vel qua Non sit ordinata pena in presentibus Statutis, procedatur contra eum, et condemnetur per prefatum Potestatem de similibus ad similia assimiliando illam penam pene . . .
sui assimiliationi facte per prefatum Dominum Potestatem, vel

ne eius vicarii stet, et credat, et nullatenus ullo quesito co-
lore infringi possit, nec annullari: Imò valeat et teneat, ac
si esset sic, et taliter determinata dicta pena in dictis sta-
tutis, et si simile non reperiret per ipsum Potestatem, tunc
procedat secundum Iura com., et si per Iura com. non reperiret
de tali maleficio aliquam pœnam determinatam, tunc et eo casu
procedat, et condemnet arbitrio dicti Potestatis.

De Mitigationibus pœnarum Rub. 30.

It. statuimus et ordinamus, qd quicumque accusatus, Inquisitus, vel de-
nuntiatus, contra quem procederet de aliquo maleficio, vel
iniuria per d. Dnum Potestatem, et eius Curiam sponte confessus
fuerit tale maleficium, vel iniuriam in prima sua responsio-
ne, et excusatione, quam faciet in iudicio super tali processu
vel maleficio, et iniuria relaxet tali delinquenti, et confi-
tenti quarta pars pœnæ, qua veniret condemnandus secundum
formam dictorum Statutorum. Et si pacis Instrumentum produxe-
rit, relaxet producenti alia quarta pars pœnæ ut infra
continetur: Et si sua condemnatione solverit infra termi-
num decem dierum a die latæ sententiæ numerandorum, relaxe-
tur eid. alia quarta pars dictæ pœnæ: Itaq. ex confessione,
et pace modo pd.o dicta condemnatio ad medietatem pœnæ re-
ducatur. Itt. quod de omnibus, et singulis maleficiis, culpis, de-
lictis, excessibus, iniuriis, committendis, super quibus per
dictum Potestatem, et eius Curiam procederetur inter offendentes,
et delinquentes pax fieret, et pacis Instrumentum in Iudicio

pro-

produceret coram Potestate, et eius Curia, vel ipsa pax fieret coram d.° Potestate, vel eius Vicario quandocumque ante latam Sententiam sibi relaxetur alia quarta pars suae condemnationis, in qua veniret condemnandus ex forma dictorum statutorum ut supra permittitur: Itaque huius dicta tria beneficia: scilicet Confessionis, pacis, et solutionis in termino gaudeat, et solvere teneatur quartam partem tantum eius, quod puniri deberet secundum formam dictorum statutorum, et factum pacis sit plena probatio commissi maleficij, vel delicti.

De Maleficijs, in quibus pax facta non prodit. Rub. XXXI.

Item statuimus, et ordinamus quod in Homicidijs, et percussionibus in quibus manus, vel pes, vel aliud membrum abscissum, et devastatum fuerit, et Invasoribus stratarum, prodimento, et Crimine falsitatis, pax delinquenti non prodit, nec admittatur per praefatum Potestatem, et eius Curiam, et si admitteretur non valeat ipso iure.

De duplicatione poenarum Rub. XXXII.

Item statuimus, et ordinamus, quod in omnibus, et singulis maleficijs, excessibus, culpis, et delictis poenae duplicentur, si dicta maleficia et delicta fuerint commissa in aliqua Ecclesia dictae Terrae Montoni, vel in Palatio, seu Habitatione, et Residentia

Dicti

dicti Potestatis, vel in scalis dicti Palatij, vel coram d.º Po-
testate, vel eius Vicario, vel in Platea Cõis d.ae Terrae, vel
in domo, vel ante domum offensi et iniuriam passi vel in
diebus Paschalibus vel duobus diebus sequentibus, vel in
diebus dominicalibus, vel Natalis tempore, vel in loco Nu-
ptiarum, aut funeris, vel in alio loco, ubi ius redditur
per dictum Potestatem, et eius Vicarium, vel in die Veneris
Sancti. Et intelligatur nox ab occasu solis usque ad ortum,
in quibus omnibus, et singulis casibus supradictis poenae duplicentur.

Quod nulla Coniura, vel Conventicula fiat.

Rub. XXXIII.

Statuimus et ordinamus, quod pro bono, et pacifico statu
Ss.mi D. N. Papae et S. Matris Ecclesiae, et Cõis, et hominum dictae
Terrae Montoni, nulla Coniura, Conspiratio, Conventicula,
Compagnia, seu Societas, aut secta fiat in Terra praedicta
et suis pertinentijs. Et si quis contra fecerit in committendo ali-
quod praedictorum puniatur, et condemnetur in libris quingentis
denariorum: Et qui dederit consilium auxilium vel fa-
vorem ut praedicta fiant in libris ducentis den., et praed.ª
vendicent sibi locum ad futura tantum. In quibus casibus
Potestas habeat plenum arbitrium, et possit tales delin-
quentes punire et condemnare, prout sibi videbitur, et pla-
cebit, et ad talem condemnationem sindicari non possit, et si

in

in predictis, vel aliquo predictorum negligens fuerit Potestas, sol-
vat de suo salario libras centum den. pro quolibet, et qua-
libet vice.

De pena committentis maleficium, per quod
rumor esset in Terra. Rub. XXXIV.

Item statuimus, et ordinamus, quod si aliquis commiserit aliquod
maleficium propter quod rumor esset in Terra pred.a
ita quod Campana Cois pulsaretur ad Martellum, vel Civitas,
vel maior pars ipsius Coitatis Monton. veniret ad arma,
talis delinquens puniatur in duplum eius, quo condemnari
deberet, vel posset ex forma dictorum Statutorum, et plus,
et minus secundum, et per ipsum arbitrio Potestatis inspecta
qualitate facti, et temporis, et conditione personarum.
Item quod nullus offensus cuiuscumque conditionis existat
tempore alicuius maleficii commissi, vel alio tempore
audeat, vel presumat exclamare: Ad arma ad arma
ad penam ducentarum librarum den. et plus, et minus arbitrio
dicti d. Potestatis, inspecta qualitate facti, loci temporis,
et conditione personarum: Et si aliquis rumorem fecerit
in d.a Terra ex quo sequi, et fieri posset tumultus in
populo, vel scandalum aliquod, aut maleficium, vel pos-
set verisimiliter status sancte Matris Ecclesie in d.a Terra
vel dicti Cois turbari in quo rumore, vel ad quod rumorem
essent, vel traherent ultra numerum decem personarum

condemnetur in libris quingentis denariorum et plus et minus arbitrio Potestatis.

De pena frangentis loca Religiosa.

Rub. XXXV.

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis fregerit aliquem locum Religiosum Sanctarum sororum, seu Monialium, vel fratrum Religiosorum cuiuscumque ordinis, seu extra sint, et ipsum locum intraverit violenter, et contra bonos mores, si quidem de die condemnetur in libris quingentis denariorum, Et si de Nocte in libris mille denariorum; quas penas si non solverit infra decem dies a die late sententie numerandos, sibi manus dextera, sive pes dexter amputetur ita et taliter quod a corpore separetur. Item si quis cuiuscumque status, et conditionis existat inventus fuerit per officialem, vel familiam Potestatis dicte Terre, vel per ipsum Potestatem loqui cum dictis Monialibus stantibus in dicto Monasterio, et domibus vel Orto aut Circumstantijs, sive Cella dicti Monasterij sine expressa licentia Potestatis, condemnetur in soldis centum denariorum

De pena euntium ad Domum alterius violenter. Rub. XXXVI.

Item statuimus et ordinamus quod nulla Persona audeat vel presumat in dicta Terra vel eius districtu ire de die, vel de Nocte ad domum alicuius auctoritate

propria

propria ad prelians ipsa domum, vel existentes in ea, vel ignem immittens in dicta domus pro vendicta facienda, vel iniuria inferenda, et qui contra fecerit in libris quingentis den. condemnet. et plus, et minus reali et personali ad arbitrium dicti Potestatis, et emendatione dupli damni passo. Si vero q. Hostia alicuius domus fregerit, vel domum alicuius violenter intraverit puniat. in lib. centum den. et associantes, vel auxilium prebentes in predictis, vel aliquo predictorum in medietate dictarum penarum. Statuentes insuper quod si aliquis invenerit aliquem, vel aliquam in domo sua propria, vel conducta suspectos tempore noctis, vel quandocumque surripientes res eius, et malo modo accipientes, vel verbo, aut aliquem de sua familia surripientes, vel violare volentes ipsum vel ipsa capere possit, et dicto Potestati Montoni denuntiare, et assignare, et si in capiendo percusserit eum, vel ea cum sanguine, vel sine et si mortuus fuerit ex tali percussione dictus capiens, vel percutiens in aliquo puniri, vel condemnari non possit, et de predictis stetur iuramento percutientis. Scilicet qd eum vel eam invenerit in domo propria, vel conducta facientes, vel attentantes cum duobus testibus vel pub.ca voce, et fama contratis in qua predicta commissa fuerint.

De

De Vitio Sodomitico Rub. XXXVII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nullus audeat, vel presumat vitium Sodomiticum committere, et perpetrare, et si contrafecerit pro prima vice puniatur, et condemnetur in libris quingentis, et pro secunda vice in libris mille denariorum; et si ultra dictas duas vices dictum vitium commiserit, condemnetur ad mortem ita quod igne comburatur, in quibus penis condemnetur quilibet patiens voluntarius, et maior quatuordecim annis: sed si fuerit minor quatuordecim annis patiens . . . . vo: luntarie puniatur in libris viginti quinque denariorum pro pri: ma vice, et in libris quinquaginta pro secunda vice, et in libris centum pro tertia vice, et pro qualibet vice ab inde posterius dictus puer non sit minor decem annis.

De pena Adulterii, Stupri, Incestus, et Vio: lentiis Mulierum Rub. XXXVIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si quis vim intulerit alicui Mu: lieri Nupte, vel Virgini carnaliter eam cognoscendo con: tra eius voluntatem, capite puniatur; si autem eas per vim carnaliter cognoscere attentaverit, si . . . . cum effectu, condemnetur in libris . . . . denariorum, si in domo sue habitationis; si vero extra dictam domum condemnetur in libris tricentis denariorum; si vero quis

co:

cognouerit aliquam Virginem, vel Maritatam de voluntate ipsius Mulieris, si quidem in domo habitationis ipsius Mulieris condemnetur in libris quingentis denariorum si vero extra dictam domum in ducentis libris condemnetur; si verò quis cognouerit per vim carnaliter aliquam Mulierem, Viduam, vel aliam honestè viventem, si quidem in domo habitationis talis Mulieris in libris trecentis denariorum condemnetur. si verò extra domum in ducentis libris denariorum; si autem aliquis cognouerit carnaliter aliquam Viduam, vel aliam honestè viventem de voluntate ipsius Mulieris, si quidem in domo habitationis talis Mulieris condemnetur in libris centum denariorum; si verò extra domum in libris quinquaginta denariorum, salvo quod si aliquis cognouerit, vel cognoscere attentaverit aliquam Virginem, Viduam, vel aliam honestè viventem, et ille talis possit de iure illam accipere in uxorem. si quidem Mulier corrupta, vel corrumpi attentata de voluntate patris sui, si Patrem habet vel Avum, si Avum habet vel fratrem si fratres habet vel trium proximiorum consanguineorum, si quos habet, vellet capere, et accipere in Maritum talem corrumpentem, vel corrumpere attentantem, et tunc ad dictam poenam, vel aliquam earum nullatenus talis delinquens teneatur et predicta, et quilibet predictorum non vendicent sibi locum in fami-

lijs

sis, vel servientibus alienis, et et in Mulieribus Malæ famæ,
vel Meretricibus, si voluntarie passæ fuerint carnali-
ter cognosci: si autem carnaliter fuerint cognitæ vio-
lenter, vel attentate, tunc puniatur agnoscens, et attentans
in quantitate centum librarum denariorum, et minus arbitrio
Potestatis usque in libris decem denariorum inspecta quali-
tate facti, loci, temporis, et conditione personarum. Et
si fuerit Mulier maritata, quæ promiserit carnaliter se
cognosci contra voluntatem sui Viri, suas dotes amittat
ipso iure, quæ Viro debeant effectualiter applicari
et de repetitione ipsarum dotium dictæ Mulieri, vel alicui
contra eius Virum nullum ius competat. Si vero quis
cognoverit carnaliter aliquam Monialem, vel Religiosam
in Monasterio, vel loco religioso, capite puniatur: Si vero
de voluntate dictæ Monialis, vel Religiosæ in quin-
gentis libris denariorum condemnetur. Si vero quis carnaliter
non cognoverit, sed cognoscere attentaverit dictas Mo-
niales, vel Religiosas, si quidem in Monasterio, et loco reli-
gioso, et violenter in quingentis libris denariorum condemnetur.
Si vero extra Monasterium in libris ducentis denariorum.
Si vero quis commiserit incestum cum aliqua sua consan-
guinea, quam de iure ducere non posset in uxorem
vel cum aliqua commatre, puniatur in libris quingentis

denariorum

derij; si de voluntate talis Commatris, et Consanguinee, etiã medietate dictæ pœnæ condemnetur ipsa Commater, et Consanguinea, quæ dictum incestum voluntarie paterentur. Stuprum per vim eas quis cognouerit, capite puniatur; Volentes insuper quod in prædictis Adulterijs, stupris, et incestis voluntarie ex utraq: parte commissis et quolibet ipsorum Potestas per inquisitionem ex suo officio procedere non possit nisi ad querelam, denuntiam et accusam viri eius si virum habet, vel Patris mulieris, si Patrem habet vel Avi, vel fratris si habet, vel proximi sui Consanguinei, si aliquem ex prædictis talis mulier non haberet.

De pœna committentis homicidium.

Rub. XXXIX.

Item statuimus, et ordinamus, quod si aliqua persona occiderit, vel occidi fecerit, seu mandauerit aliquam personam in terra Montoni pd. vel eius districtu, pœna capitis puniatur et oia bona eius applicentur d.o Coi pro dimidia, et pro reliqua dimidia hæredibus talis occisi, si hæredes habet, si vero non habet aliquem ad quem de iure pertineat eius hereditas, tunc oia dicta bona d.o Coi applicentur et confiscentur. Si vero talis homicida haberi non poterit exbanniatur, et condemnetur in supra pœna, de quo banno

nullo

nullo unquam tempore possit exire, sed si quo tempore pervenerit in fortia dict. Cois, seu Potestatis dicte Terre ind.a pena puniat, sed si aliquis prestiterit alicui auxilium vel favore ad dictum homicidium perpetran, condemnet in mille libras den, et si dicta pena non solverit infra decem dies a die lates snie computandos, pena capitis puniat. It si aliquis in d.a Terra, vel eius partis homicidium commiserit aliqd pro aliquo pretio, trahinet per dicta Terra ad caudam equi, Mulh, vel . . . . . . et suspendat per gulam ita quod Moriat, et oia eius confiscent in Coi. si vero pro d.o pretio aliq membrum alicui inciserit, vel debilitaverit. . . . . . de debilitatione talis membri eius condemnet in libris quingentis den. si vero ferita fecerit ex aliquo pretio, sed non interfecerit, vel membra non inciserit, aut non debilitaverit, in libris quingentis den. condemnet pro qualt ferita, seu vulnere, et quali vice.

De pena Maledicentis Deum, et Sanctos, vel Jurantis. Rub. XXXX.

It statuimus et ordinamus, q nulla persona audeat, vel presumat blasphemare, seu maledicere ~~[illegible]~~ Deum vel Beatam Virginem Mariam Matrem eius, vel aliquem Sanctu aut Sancta eius, nec ei, vel eis aut alicui ipsorum aliqd iniuris, vel opprobij dicere, vel facere ullo modo, nec

etia

etiã alia verba . . . . . equipollentia in eis prorum-
pere in loquendo, vel faciendo: Contra vero facientes si
cont. Deum, vel Matrẽ eius dixerit, vel fecerit, solvat dicto
Cõi pro qualibet vice lib. decem den. Si vero contra
aliquẽ Sanctũ vel Sanctã eius immediate dictis penis pro
qualibet vice, Et quolibet Sancto vel Sancta condemnet.
et possit a quolibet denunciari et accusari publice, vel pri-
vate: Si vero iuraverit per aliqua membra inhonesta Dei,
Christi, Virginis Mariæ et Sanctorũ eius puniat. et condem-
net. in dictis penis: Si vero iuraverit per corpus, vel sangui-
nem vel alia membra honesta, condemnet. in sol. 20. den.
pro qualibet vice, et quolt membro nominato. Et si ille
in cuius domo hæc dicta, et facta fuerint, non denuncia-
verit pto Potestati, vel eius Vicario, puniat. similiter in dictis
penis, et si aliquis iuraverit per aliqua membra honesta
aliquorũ Sanctorũ, vel Sanctarũ Dei, condemnet. in
sol. decẽ den. pro quolibet membro, et sancto vel sancta
noiato, et habeat quilibet accusator tertiã partẽ dictarũ
penarum, et teneat. secretus, dummodo probet. per duos
testes, vel unum ad minus bonæ famæ: Et si aliquis ad-
sto pnti fuerit, et ab officialibus interrogat. cũ sacr.to et
non dixerit veritatẽ dictis penis subiaceat et condem-
net. Si vero aliqua figura representante imaginẽ
tenente Deum, et Christum filium eius vel eius Matrẽ
Virgine

Virgine Maria, vel aliquem Sanctum, aut Sanctam eius qui percusse-
rit, vel deturpaverit in lib. quingentis denariis condemnetur; quam
poenam si infra decem dies a die latae sententiae computandos
talis delinquens non solverit, sibi manus dextera a brachio
amputetur.

De poena offendentium Potestatem, vel eius Vicarium. Rub. XXXXI.

Item statuimus et ordinamus, quod nemo audeat, vel praesumat offendere
Potestatem vel Vicarium dictae Terrae Montoni vel eis iniu-
riam inferre dicto, vel facto, et qui contrafecerit, condem-
netur in triplo eius, quo condemnari deberet si factum fuerit
contra aliquem Montonensem: Si vero cum aliquo ex fami-
liaribus dicti Potestatis condemnetur delinquens in ea poena, in
qua condemnari deberet, si contra Montonensem commisisset,
et de iniuriis factis dictis Potestati Vic. et familiaribus, possit
ipse Potestas, vel Vicarius procedere ex suo officio et delin-
quentes condemnare capitulo aliquo non obstante. Et si praedi-
cti officiales, et familiares offenderent aliquem de dicta
Terra, vel eius districtu puniantur in duplo eius, quo con-
demnari deberet quilibet Montonensis, si talia contra Monto-
nensem commisisset. Salvo quod si pro exequutionibus, et
exercitio eorum officii aliquem offenderint, se defendendo
et obedire repugnante si non vulneraverint ad poenam
aliquam minime teneantur; et similiter non teneatur ad poenam
si ipsa, vel aliquid forsitan commiserint contra aliquem
in

in se ipsos defendere; Et si vulneraverint talem repugnantem obedire, teneantur solvere illam poenam, quam solveret Montesneasij: Et si vulneraverint aliquem exbannitum in capiendo eum, obedire, et capi repugnantem, non teneantur ad aliquam poenam.

De poena rumpentium Pacem.
Cap. XXXXII.

Item statuimus et ordinamus, quod omnes, et singulae paces factae, et quae fierent in futurum inter aliquos Montenenses vel districtuales de aliquibus iniurijs, vel offensis a partibus serventur, et firmae semper maneant: Nullus quoque audeat, vel praesumat ipsas paces, vel aliquam ipsarum rumpere, seu eas in aliquo derogare, vel contra pacta, et promissiones modo aliquo venire, et quilibet contractus promissiones, et pacta pacis quomodocumque facta valeant, et teneant auctoritate statuti, et Canonum, et Capitulis, et exceptionibus aliquibus non obstantibus et qui contrafecerint in pace praedicta non observando condemnetur in poenis in Instris Pacis et promissionibus contentis et ultra dictas poenas condemnetur in lib. centum den. d. Cor. Volentes quod pax de qua non apparet Instrum probetur, et probari possit per duos testes ad minus, et si in d.a pace de qua non apparet Instrum sed probaretur per testes, non est obiecta aliqua poena, talis delinquens, et rumpens dicta pace condemnetur in duplo eius

eius quo condemnari deberet de maleficio, vel excessu
per eum commisso sub forma dictorum Statutorum, ad quam penam
soluendam volumus, quod teneatur Pater pro filio: Et si talis penam
penas praedictas soluendo non esset, Mittatur ad Confinia, et relegatur
ubi, et pro illo tempore, quod videbitur, et placebit dicto Potestati,
et Dominis Sex de Regimine dictae Terrae: Et si talis con-
finatus, et relegatus fregerit confinium in non servando
Mandata dictorum Potestatis, et Dominorum Sex, tunc ponatur
in banno de dicta Terra eiusque fortia, et districtu in
lb. quadringentis denariorum; quam penam si non soluerit talis
rebannitus infra decem dies, a die, quo venerit in fortia
dicti Potestatis computandum amputetur sibi pes dexter, et in
praedictis, et quolibet praedictorum possit procedere Dominus
Potestas ex suo officio, et condemnare, et punire delin-
quentes in penis praedictis.

De pena incipientium Ridas Rub. 43.

Item statuimus, et ordinamus, quod quicumque fuerit incepturus alicuius
Rixae, ex qua percussit cum sanguine, vel sine sequeretur,
condemnetur in libris decem denariorum pro tali inceptione,
et pro ultra penam commissi Maleficii.

De pena proponentium arrogantium, et scribentium
ut Potestas vel Vic. [illegible] Rub. 44.

Item statuimus, et ordinamus, quod nullus de dicta Terra Montis
vel

vel eius districtu audeat, vel presumat in aliquo Consilio proponere, vel proponi facere, consulere, vel aringare, vel super refirma aliquid scribere &c. quod Potestas, vel eius Vicarius refirmet in ipsa Terra, vel dictum eorum officium pena centum librarum den. cuilibet contrafacienti in predictis, vel aliquo predictorum, et nihilominus talis proponens, vel proponi faciens, consulens, arengans, et scribens, et quilibet eorum privetur eorum officio, et beneficio dicti Cois per decem annos, tunc proxime sequentes, et talis quidem electio, seu refirmatio non valeat, immo sit ipso iure nulla.

De pena contrahentium Matrimonium cum aliqua Muliere contra voluntatem Patris, vel fratris. Rub. 45.

Item statuimus, et ordinamus, quod nemo audeat, vel presumat Matrimonium aliquod per verba de presenti cum aliqua Muliere contrahere, nec permissiones Matrimonij facere sine presentia, voluntate, et consensu Patris dicte Mulieris, si Patrem habeat vel Avi, si Avum habeat vel sine presentia ~~fratrum~~ eius, si Patrem vel Avum non haberet vel sine presentia, et voluntate trium ad minus et proximiorum Consanguineis utriusque ptis, si Patrem Avum, vel fratres non haberet, et nullus Not. audeat, vel presumat talis pro-

tales promissiones Matrimonij contrahendi sine presentia, consensu, et voluntate predictorum fieri, vel se ingerere, et nullus testis adesse possit, nisi predicta, et singula facta fuerint cum presentia, et consensu predictorum, et qui contrafecerit in predictis, vel aliquo predictorum in libris decem denariorum condemnetur, et possit a quolibet accusari, et teneatur in secreto, dummodo predicta probentur legitime.

De pena recipientium exbannitos, et auxilium prestantium. Rub. 48.

Item statuimus, et ordinamus, quod nullus de dicta Terra Montoni, vel eius districtu audeat, vel presumat quoquomodo, seu aliquo quesito colore aliquem exbannitum de dicta terra et eius districtu receptare, seu ei auxilium, consilium vel favorem, aut cibum, vel potum prebere pena centum librarum denariorum, in quibus condemnetur, si talis exbannitus condemnatus fuerit pena personali, sed si fuerit exbannitus ex proditione dicte Terre, et crimine lese Maiestatis condemnetur in eadem pena talis receptans, vel prestans auxilium, consilium, vel favorem, vel dans cibum, et potum, in qua condemnatus, et exbannitus esset talis exbannitus: Receptans vero exbannitos condemnatos in pena pecuniaria vel auxilium consilium, vel favorem eis prestantes, vel potum, seu cibum dantes, condemnetur

demnetur in libris viginti quinque denariorum pro qualibet contrave-
nito, et qualibet vice.

De pœna corrumpentium Officiales. Rub. 47.

Item statuimus, et ordinamus, quod quicumque aliquem Officialem Comunis
dictæ Terræ Mentoni ausus fuerit vel attentaverit
corrumpere quoquomodo, solvat Comuni prædictas libras
vigintiquinque denariorum sine aliqua detractione, in quibus
condemnetur per d. Potestatem et Officiales, qui passi
fuerint se corrumpi simili pœna puniatur.

De pœna transeuntis ante domum Interfecti.
Rub. XXXXVIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod quicumque homicida commise-
rit aliquod homicidium et ipso homicidio fuerit palam
nitus ante domum heredum talis interfecti nullate-
nus debeat pertransire, et si dictus homicida contra-
fecerit, in decem lib. denariorum qualibet vice condemnetur, et a
quolibet possit accusari, et si dicta domus Interfecti,
et heredum eius fuerit in contrada et prope domum
homicidæ talis homicida ad dictam pœnam minime te-
neatur; Item si dictus homicida vellet emere aliquam domum
prope domum Interfecti, vel heredum eius, emere non possit
sine licentia et voluntate dictorum heredum, et omnium talium

et

et si contrafecerint in d.a pœna puniatur.

De pœna Minorum XIIII annorum Mitiganda Rub. XXXXIX

Item Statuimus, et ordinamus, quod si Minor quatuordecim annis et si capax doli fuerit contra aliquam personam deliquerit, vel aliquod Maleficium commiserit, puniatur ad temperamento arbitrio Potestatis, inspecta qualitate delicti, temporis loci, et conditione personarum. Et si dictus Minor a die primae Statutionis eius ad se excusandum infra quindecim dies pacem habuerit ab offenso et Instrumentum pacis produxerit ad nullam pœnam teneatur et idem dicimus de offendentibus Minores habentibus infra dictum terminum pacem ut dicitur.

Quod Nullus laborator possit extrahere bladum de possessione seu Mustum de Vinea Rub. 50.

Item Statuimus, et ordinamus, quod quicumque Terrigena vel Forensis quoquomodo laboraverit terras alienas, vel vineas locatas eis ad laboratium et partem non audeat quoquomodo bladum extrahere de campo, nec vineam vindemmiare, aut Mustum, vel Uvam de Vinea extrahere nec etiam ipsum bladum triturare, nisi primo Dominum possessionis vel Vineae requisiverit, seu locatorem ab eo ad quem spectaret licentiam haberet, vel nisi Dominus illi

potens

presens fuerit, si adesse voluerit: Contra verò facientes in quadraginta soldis denariorum vice qualibet condemnetur, et quilibet possit denunciare, et accusare, et habeat partem dictæ penæ; Et si laborator alicuius possessionis laboratiuæ vel vineatæ dominum ipsius rei requisiuerit, quod vadat ad videndum extrahere et triturare bladum, et vineam vindemiare, et sibi tempus, sive diem assignari, quo vadat ad videndum prædicta, et dominus prædictus non iuerit, quod dicto termino elapso, ipse laborator possit et sibi liceat bladum extrahere et triturare, et vineam vindemiare, absentia domini prædicti non obstante.

Quod ius laboratoris sit saluum.

Rub. XXXXXI.

Item statuimus, et ordinamus, quod quicumque locauerit alicui ad cottimum, vel ad laborerium terram aliquam sive vineam pro certo tempore et ipse dictam rem locatam post dictam locationem alicui vendiderit, donauerit, vel alio modo alienauerit huiusmodi venditor, alienator, vel permutator debeat ius laboratoris ad integrum reseruare, itaque laborator ipse de suo iure nullum damnum sustineat. Contra verò facientes soluat cui pro damno vice qualibet soldos centum denariorum cuius penæ, scilicet banni medietas sit accusatoris et nihilominus ius laboratoris, et cottimarii sit saluum.

Quod

Quod nullus recipiat Jus cessum contra Coe vel alias speciales Personas Rub. XXXXXII.

Item statuimus, et ordinamus quod nullus contra Coe, nec speciales Personas ipsius Cois Terrae Montoni ab aliquo forense in aliquo aliquo titulo recipiat quoquomodo de aliqua re. Contra verò faciens in decem libris Sol. vice qualibet condemnetur cuius banni medietatem habeat Accusator, et tales ius non valeat ullo modo, et Jus ipso Jure cesso in Curia Cois Montoni, non audiatur, nisi illud relictum et legatum fuerit in ultima voluntate, salvo quod si de voluntate Ptatis, et Prioris dictae Terrae praedictae concesserint, quod recipiat, et dans tale ius ad penam aliquam minime teneatur.

Quod de pena petentium debitum iam solutum.
Rub. LXXXI

Item statuimus et ordinamus, quod quicumque petierit debitum iam solutum sibi, vel alteri pro eo satisfactum sibi dari, Massario, vel depositario a Coi, vel sindico dictae Terrae, vel etiam ab aliquo, vel aliquibus quibuscumque specialibus personis, postquam Ptati vel Vicario per probationem legittimam claruerit coram ipso pro parte Cois, vel speciali persona talis petens in quadruplum illius summae

summe iam solute, que petita fuerit, condemnetur. Cuius pene medietas sit eius, et alia medietas partis contra quam fuerit petita dicta quantitas p dicto Potestate condemnetur; et des expensas illi, contra quem petierit sine iuramento restituat, antequam de Palatio residentis d. Potestatis recedat.

Quod nullus forensis male fame moretur in d.a Terra Rub. LIIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nullus forensis male conditionis, et fame, vel exbannitus pro prodimento dicte Terre moretur in d.a Terra Montoni, et eius districtu, sine expressa licentia Potestatis, et Priorum dicte Terre postquam fuerit sibi mandatum p Potestate dicte Terre contrafaciens in viginti quinque lib. den. condemnetur.

Quod nullus frangat clausura, seu formola Molendini Rub. LV.

Item statuimus et ordinamus, quod nullus audeat frangere clausuram alicuius Molendini, et in ipsa aliquod impedimentum prestare vel facere, nec extrahere aquam de clausura, vel formella ipsius, nec aliquam immunditiam in eam piccere, vel immittere sine expressa licentia Domini cuius fuerit; Contrafaciens vero in centum soldis denariorum

cen.

condemnetur, et in emendatione damni dni ipsius Edificij et quod nullus debeat auferre, et cavare, atque exportare Lapides de Lecto fluminis iuxta dictam clausuram per sex cannas a latere superiori, et duodecim ab inferiori pena solidi quinque denarij pro qualibet salma.

Qualiter dentur fideiussores de non offendendo. Rub. LVI.

Item statuimus et ordinamus, quod si aliquis dubitaverit de aliquo: scilicet non offenderetur ab eo in persona, vel rebus et petierit talem cogi ad comparendum coram Potestate, vel eius Vicario ad dandum fideiussores de non offendendo sibi in persona vel rebus. Potestas vel Vicarius teneatur et debeat ipsum cogere ad prestandum et prestare faciendum idoneam cautionem et fideiussores de non offendendo eum, qui dubitaverit in personam nec rebus per se, vel alium quoquomodo, qui si dictos fideiussores non prestiterit, vel dare contempserit detineatur sub bona custodia carceratus, donec fideiussores et cautionem idoneam dederit, qui per Camerariam dicti Comunis approbetur, et Potestas, vel Vicarius - - - - -
Ad fideiussores ad adimplendum predicta arbitrio ipsius Potestatis vel Vicarij. Et si quis maliciose petierit tales fideiussores sibi dari de non offendendo puniatur in libris viginti:

quinque

quinque denariorum.

De pœna Subgrottantium terram alienam.

Rub. LVII

Item statuimus, et ordinamus, q quicumque haberet terram, seu posses-
sionem iuxta rem, seu possessionem alicuius vicini et malitiose
subtraxerit, et subgrottaverit terram, seu possessionem dicti sui vicini
ruinaverit teneatur totam dictam terram subgrottatam et ruinatam
emendare secundum extimationem dictorum vicinorum
coiter per partes eligendorum, et nihilominus condemnetur in solidis
centum den. pro qualibet vice, et si subgrottaverit aliquam viam,
vel limitem viæ publicæ vel vicinalis, condemnetur in libris decem
den. et in emendatione damni qualibet vice, et idem dicimus de
facientibus arcum inter possessionem suam, et possessionem sui
vicini: a b uno termino ad alium terminum, et q. nullus la-
borator audeat vel præsumat laborare iuxta terminos, vel
apropinquare arando, vel sappando iuxta ipsum terminum
circum circa per unum pedem sub dicta pœna.

Quod Nullus derivet aquam per terram alienam. Rub. LVIII.

Item statuimus et ordinamus, q nullus derivet aquam per terram
alicuius si eam aliunde debuerit vel potuerit derivare.
Contrafacientes vero condemnentur in libris Centum den.

vim uice qualibet.

De domino vel Cane occidente Bestia aliena.

Rub. LVIIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si Canis alicuius interfecerit aliquam Bestiam, Dnus Canis teneatur emendare Bestiam Dno cuius fuerit et nihilominus solvat Coi pro banno solidos decem den. pro qualt. uice, et si aliquis impulerit et incitauerit aliquem Canem ad mordendum, et interficiend. aliquam Bestiam, et interfecerit, teneatur pro incitans Canem dictam Bestiam emendare, et soluere Camerario Cois dicte Terre pro sua condemnatione pro qualt. uice et qualibet Bestia solid. ..

viginti den.

Quod Processus valeat pleno Jure Rub. LX.

Item statuimus et ordinamus, quod oes, et singuli Processus facti formati, et formandi per Potestatem vel eius Vicarium contra quascumque personas Terrigenas vel Forenses super quibuscumque maleficijs, excessibus, et de litis, iniurijs, inobedientijs et offensionibus super quacumque inquisitione, denunciatione, et accusatione, vel alio quocumque modo valeant et teneant pleno iure et roboris retineant firmitatem non obstantibus quibuscumque.

Quod fil. fam. admittatur ad accusand.

Rub. LXI.

Item statuimus et ordinamus, quod quilt. fil. fam. qui est sub Patria, vel Auia Potestate de qualt. iniuria sibi facta aut

dicta

dicta contra ipsum admittatur ad accusandum: Ipse damnificatus vero non admittatur, nec accusare possit sine licentia, et voluntate illius, sub cuius potestate constitutus est, et si admitteretur non valeat ipso iure.

Quod bona Exbannitorum vendantur
Rub. LXII

Item statuimus, et ordinamus, quod bona Exbannitorum, seu condemnatorum non solventium eorum condemnationes vendantur pro Coi usque ad satisfactionem condignam, quae venditio fiat, et fieri debeat per Sindicum, et Camerarium dicti Cois, vel saltem ipsa bona possideantur, et fruerentur pro ipso Coi, itaque istorum redditus, et fructus in utilitatem dicti Cois convertantur.

De opponentibus se familiis Potestatis
Rub. LXIII.

Item statuimus, et ordinamus ad hoc ut status Cois d.e Terrae Montoni valeat augumentari, et ut vicinatores cuiusque quod est suum, si casus advenerit, quod aliquis caperetur per Birrarios et familiam Potestatis dictae Terrae, tam pro factis dicti Cois, et sui Officij, quam ad petitionem specialium personarum de mandato, et voluntate praefati Potestatis, nullus dicto Birrario vel familiis se opponat, et talis captus non ducatur, nec duci possit ad

ad Curia prefati Dni Potestatis: Contrafaciens vero in predictis si talis captus euaderet ex tali oppositione condemnetur in libris viginti quinque den. et nihilominus teneatur ad illam penam, vel ad solutione, et satisfactione, ad qua dictus captus teneretur dicto Coi, vel speciali persone ex quacumq. occasione, et si non aufugeret ex tali oppositione dictus captus condemnetur talis opponens in solidis centu den.

Quod devastans vias et pontes reficere teneatur.

Rub. LXIIII.

Itm statuimus, et ordinamus q quicumque de dicta Terra Montoni, et eius districtu diruisset, seu devastasset, seu dirumperet, vel devastaret stratam, sive viam publicam, aut parietem alicuius pontis vel stratis, sive murum in quocumq. loco situatum q talis devastans dicta viam, et muru reficere teneatur dbus suis sumptibus, et expensis, et reponere in pristinu statum, et si fieri non posset q reponeret in eod statu, tunc aptare, et reponere teneatur q ois homo possit habere habilitate suam iuxt per dictu Potestate et Dnos sic fuerit declaratum et nihilominus quilibet devastans condemnetur in solidis quinquaginta deni pro qualibet vice.

Q. D. p[illegible] expicians seu interficiens aliquod habitu. Rub. 65.

Itm statuimus, et ordinamus q quicumq. de dca Terra Montoni-

nei

vel aliunde ceperit aliquem Gattum, vel Gatta aliena contra voluntatem sui domini, condemnetur in solidis viginti den.s, et qui interfecerit, condemnetur in solidis centum den.s pro quolibet gatto, sive gatta, et qualibet vice cuius poenae medietas sit accusatoris, et alia dicti Com.s, et possit a quolibet accusari et . . . . . .
cum uno teste fide digno habeat pro plena probatione.

Quod condemnationes ferantur quolibet mense, vel saltem infra duos menses. Rub. 66.

Item statuimus, et ordinamus, quod condemnationes, et absolutiones super processibus factis, et in posterum faciendis in Curia Com.s Terrae Montoni per Potestatem dictae Terrae, et eius Vicarium ferantur, et terminentur quolibet mense, et si illo mense distulerit, proferre saltem sequenti mense proximo proferantur, et ultra non possit quomodolibet prorogari. teneatur etiam Potestas omnes, et singulos Criminales processus sui in officio Successoris, quos pendentes, et non expeditos invenerit decidere, et terminare per sententiam absolutionis vel condemnationis infra viginti dies incipiendos a principio sui Officij vel ab assignatione librorum dicti Praecessoris: Processus vero tempore sui

Officij

officij incohatos et initiatos, teneatur, et debeat infra duos menses a die incohati processus per sniam terminare. Et qui contra fecerit in libris vigintiquinque denarijs debeat condemnari per suos sindicatores tpore sui sindicatus. Teneatur etiam dictus Potestas dictas condemnationes, quas valebit exigi, et solui facere Camerario dicti Cois eundem effectu pro ipso Coi recipienti in pecunia numerata et condemnatos atque eorum fideiussores cogere, et cogi facere ad soluendum eorum condemnationes realiter, et personaliter et bona dictorum condemnatorum vendi facere per sindicum dicti Cois plus offerenti, debitis subhastationibus et bannimentis factis et precium ipsorum bonorum deuenire facere in manibus dicti Camerarij usque ad integram satisfactionem condemnationis. Et si Potestas fuerit negligens in predictis condemnetur tpore sui sindicatus in libris vigintiquinque denarijs.

De pena frangentis Carceres. Rub. LXVII.

Item statuimus et ordinamus, quod quicumque carceratus fregerit carceres dicti Cois, et fugam arripuerit et exiuerit, et si fuerit detentus pro pena pecuniaria vel debito, amputetur sibi manus dextera: Et si fuerit pro aliqua pena membrali, vel personali puniatur pena capitis, ita et taliter ut moriatur. Et siquis alicui carcerato prestiterit auxilium, consilium, vel fauorem in dando instrumenta apta ad rumpendum vel

frangendo

frangendo, vel aliud faciendo si talis carceratus fuerit pro aliqua pena pecuniaria vel debito in dictis carceribus detentus, et inde exiverit condemnetur ad solvendum dictam penam dicto Coi, vel dictum debitum Creditori, et tantundem dicto Coi; Et si fuerit carceratus pro aliqua pena membrali, vel corporali condemnetur dictus prestans Consilium, auxilium, vel favorem in eadem pena, et si fregerit dictos Carceres, et inde non exierit, puniatur talis auxiliator in libris centum denariorum, si vero assignatus fuerit alicui detentus per Potestatem dictae Terrae, vel eius Vicarium palatium, sive domus suae habitationis, et residentiis, vel aliqua pars ipsius pro Carceribus, et de dicto palatio, sive domo sine licentia recesserit, solvat Coi pred.o pro qualibet vice libras centum denariorum

De inquisitionibus faciendis ad petitione cuiuscumque Promotoris. Rub. LXVIII.

It statuimus et ordinamus, quod Potestas dictae Terrae possit inquirere, et inquisitiones facere ex suo officio, et procedere ad petitione cuiuscumque Promotoris.

Iuramento a dicto Promotore, dummodo ipse promotor sit habilis ad denuntiandum de omnibus, et singulis maleficiis, delictis, et damnis datis, factis tempore sui officii, et repertos culpabiles punire et condemnationes eorum exigere et exigi mandare sub forma statutorum dictae Terrae

Amen

Montoni, et teneatur Vicarius inquisitiones scribere sine aliquo pretio:

De pena percutientis se ipsum. Rub. LXVIIII.

Item Statuimus, et ordinamus, quod siquis percusserit se ipsum et ab inde tali percussione vel percussionibus infamaverit iniquè et iniustè, vel alijs infamijs infamaret, solvat pro dicta infamia cui dicte Terre Montoni libras decem denariorum, et nihilominus solvat et solvere teneatur talis infamans illa pena, qua solvere teneretur talis infamans si plene probatum fuerit illud de quo extiterit infamatus.

De pena spuentium in facie, vel sordida proicientium. Rub. LXX.

Item Statuimus, et ordinamus, quod siquis sputaverit alicui in facie, condemnetur in solidis centum denariorum, et si miserit sibi manus in gulam vel ceperit per nasum, vel barbam vel immiserit aliquod turpe, vel sordidum in os, vel deturpaverit faciem, vel proicerit aliquid sordidum in facie vel in dorso in lib. decem denariorum vice qualibet, et pro qualibet condemnetur, et plus et minus arbitrio Potestatis inspecta qualitate facti, et conditione personarum.

De extrahentibus et deviantibus aquam a suo solito cursu. Rub. LXXI.

Item Statuimus, et ordinamus, quod nulla persona audeat vel

presumat

presumat extrahere, uel deriuare aquã de locis consuetis,
et suo solito cursu de sua possessione, uel alterius, et ducere,
uel mittere per alium locum, quod damnu aliquod, uel impe:
dimentu prestet alicui uice qualibet solidoru quinquaginta
denarij, et nihilominus dictã aquam reducat, et remittat in suum
locum consuetum: Et idem dicimus de facientibus noui-
tatem aliquã in sua possessione ad alterius, quę nocere
possit uel aliquod impedimentu prestare alicui personę,
uel rei, qui simili pęna puniatur.

De arboribus pendentibus supra rem sui vicin-
Rub. LXXII.

Item Statuimus et ordinamus, qd si quę arbor, uel rami ipsius
penderent super rem sui vicini vz terra, seu posses-
sione, vinea, uel ortum, aut aliqua sepis usque ad
uigintiquinque pedes, si arbor fuerit fructifera, et usque
ad quinquaginta pedes, si non fuerit fructifera prope terra
uinea uel ortum aut aliam rem sui vicini, Potestas,
uel Vicarius ad petitione illius, cuius est res super quã
penderet teneatur cogere dnum dictę arboris ad incidend,
uel extirpandum ita quod possessioni conquerentis nullu
faciat impedimentu et si dnus arboris, uel sepis non fecerit
uoluntatem et mandatu D. Potestatis uel Vicarij condem-
net qualibet uice in solidis uiginti denarij, et fructus arboris
ea-

cadentis in possione vicini dividant per medium inter duas arboris, et duas possionis vicinas.

De Macellatoribus, seu Carnificibus. Rub. LXXIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod quilibet Macellarius, et Carnifex faciat, et facere debeat bonas, et legittimas carnes, quas vendentes, vendere debeant sub palatio Coïs, et non alibi dummodo ipsi volentes vendere carnes primo locum a Coï sub dicto Palatio emere debeat quat. collegit durat, seu esse sandum suum, et in eo loco, et quilibet sub dicto Palatio habere debeat locum suum pro uno anno, et alibi vendere non possit dictas carnes sub pena vice qualibet pro quolibet contra facien-te viginti solidos den.; Cameram vero, quae est sub dicto Palatio nullus macellarius retinere possit, nec debere retinere in ea carnes morbosas, vel morticinas: Item vero vel aliquis alter non possit, nec debeat tenere, nec apportare in dicto Macello, nec in dicta Terra nec in aliquo alio loco, domo, seu Camera, nec cum aliqua persona tenere ad sortem de dictis carnibus morbosis, seu morticinis nec emere vel vendere ad portam Terrae predictae, nec foris nec intus pena vice qua-libet sol. viginti den.; Cuilibet autem aliae personae liceat ptas carnes in domo sua in d.a Terra retinere, sed non vendere. Item teneat Potestas pris in principio sui Officij ban-nire facere, quod dicti Macellatores, et Carnifices venire debeant ad iurandum coram eo, omnia in hoc capitulo contenta inviolabiliter obser-vare

nare, et qui non venerit, vel iurare noluerit, non possit, nec debeat aliquas carnes vendere, nec vendi facere pena vice qualt. Sol. viginti den., et Vicarius teneat ipsis volentibus vendere carnes legere totum istud caplum integre et iu:rare facere. Quilt vero Macellarius, seu Carnifex vendat Carnes ad bilancias, et pondus de ferro, quod pondus esse debeat duodecim unciarum cum dimidio, et debeant ipsa pondera esse sigillata signo dicti Cois, et pondus unius libre habeat unum anulum de ferro, et pondus duarum librarum habere debeat duos anulos ferreos, et pondus trium librarum habere debeat tres anulos ferreos, et sic de singulis, ad hoc ut ipsa pondera cognoscantur, et nota sint quibuscumque emptoribus Carnium, et aliter vendere non possint nec debeant sub pena viginti Sol. den. pro quolibet pondere, et teneantur, et debeant dicti Macellatores semper vendere Carnes pro illo pretio, quod ordinatum fuerit per officiales . . . . et Consilium generale, vel Sors Sol. eligend sub dicta pena viginti Sol. den. vice qualt. Camerarius vero dicti Cois bannire faciat pluribus vicibus, et plus offerenti.

Sub dicto palatio nulla persona debeat ponere aliqua ligna, vel maceriam vel aliam rem pena vice qualt. quinque Sol. den., nec debeant dicti Macellatores aliquas Carnes

gonfiare

gestiare sub dicta pena: Vendere aute debeant ces bestias in dicto Macello, et non alibi, et sanguinem colligere, et extra Terra portare, et spazzare et mundare dictu macellum bis in ebdomada, et mundare, et mundatura extra dicta Terra portare pena decem sol. denj uice qualt. qua contrafecerint. Dicti aute Macellatores non debeant in dicto Macello tenere aliquas carnes morbosas, uel morticinas, uel que fuerint modo aliquo uitiate pena uice qualto sol. uiginti denj. Et non debeant uendere alicui carnes unius Animalis pro altero sub dicta pena; Et ces carnes habeant pro morbosis, et uitiatis, que non fuerint occise, et facte in Terra Montoni, et occidere debeant dicta aialia que uendere uoluerint presente Sindico, seu Officiali ad hoc eligendo, uel Vicario Potestatis dicte Terre, qui eligi debeat in Consilio genali dicte Terre ad pallottas, et pallottas. [illegible] eligant tres boni homines unus pro qualt porta, et qui plures pallottas habuerint, ille sit Sindicus, et Officialis sup Bestijs, et Carnibus Macellariorum de sua porta, quos eligi faciat Potestas pena centu sol. denj de suo Salario, sine quorum licentia Dicti Macellatores non audeant nec presumant interficere aliqua bestia causa uendendi in d. Macello, uel in dicta Terra pena uice qualto soldoru uiginti denj pro qualto contrafatiente, et teneatur d. Potestas summarie . .

Fine

... sine aliqua remissione dictas penas in pnti caplo ...

et quatt eorum exigere ...... ~~[illegible]~~ Cdi, et solui

facere, et dictos Macellarios cogere ad prestan fideiussores,

res, et in pntj possit dictus Potestas, uel Vicarius inquirere,

et procedere summarie, publice, et priuate et reperto

culpabiles punire, et condemnare ut dictum est, et de pntj

stetr iuramento accusatoris sine aliqua probatione et in ijs

quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni,

et teneatr secretus.

Itm dicimus, et ordinamus, quod Vicarius teneatur fieri facere quibus

pertinet et habent officium faciendi custodes secretos, qui

accusare debeant quoslibet con. pred.a facientes, et accusa

dictorum custodum habeatr pro plena probatione et eis de-

beant dicti Custodes medietatem banni caplo aliquo non

obstante et q Macellarij non possint emere in diebus

sabbati in dicta Terra aliquos capretos pro reuendendo

pena sol. decem pro quolibet contrafaciente, et quolibet capreto

empto contra formam pntis statuti; et interiora bestiarum

que proijcienda sunt, statim teneantur portare, aut portari

facere extra muros dictæ Terræ, et ibi proicere ut transe-

untibus per strata et uia publica non inferant fetorem

neque fastidium et Corea ipsarum bestiarum mortuarum ab

uno die in antea de Macello leuare: si quis autem con-

trafecerit in pntj, uel aliquo pnti in decem soldos uice

quatt

qualibet condemnet; Ipsi quoque Macellarij toto tempore regiminis Potestatis, et toto dicto anno sm̃ diversitatem temporis carnes recentes bovinas, castratinas, porcinas, et alias carnes commestibiles teneant, et debeant facere abundanter, ipsas quoque petentibus vendere debeant minutatim ad mediam libram, unã, duas, tres, vel quatuor et plures, sicut de ipsorum emptorum processerit voluntate, et libra semper esse intelligatur duodecim unciarum cum dimidia ut supra dictum est.

De cavantibus in Vijs, et occupantibus Vias.

Rub. LXXIV

In statuimus, et ordinamus, q nulla Persona audeat, vel presumat fodere, occupare, vel cavare in Vijs publicis vel vicinalibus in districtu d.e Terræ Montoni, nec prope aliquam viam, ita quod ipsa via aliqualiter recipiat lesionem, et qui contrafecerit, in centum solidis denariorum Potestas predictus condemnet, et de predictis quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni, et via pta Nilisominus redeat in pristinum statum.

Quod Nullus possit retinere Nisi duos Porcos. Rub. LXXV

In statuimus, et ordinamus, quod nulla Persona possit nec debeat retinere in Terra Montoni nisi duos Porcos, vel Scrofas, et qui contrafecerit solvat dicto Poti pro

qualibet

quali sive, et qualibet Porco, vel Porca solidos quinque den.
Qui Porci non possint sine anulo in labijs, sive a parte
superiori ire per dictam Terram, ne devigiant, sive effodiant
stratas eiusdem Terrae, et si inventi fuerint ire per dictam
Terram sine dicto anulo in d.° labio, et a parte supe-
riori, solvat dnus eorum, et solvere teneatur solidos quinque
den. pro qualibet Porco.

De Custodibus celatis. Rub. LXXV.

Item statuimus, et ordinamus, quod Potestas, Rector, vel Vicarius teneatur,
et debeat vinculo Juramenti in principio sui Officij eligi fa-
cere per Dnos sex de regimine dictae Terrae decem, et
octo Custodes secretos videlicet sex de qualibet Porta, quorum
sex sint habitantes intus in d.ª Terra, et duodecim sint
habitantes in eius Curia, et districtu, quorum quidem officium
duret sex mensibus, sicut durat officium d.i Potestatis,
et qui fuerint uno semestri, non possint esse in sequenti
semestre, ad quod officium nullus forensis possit eligi,
qui sit minor annis viginti quinque, nec ille, qui fuerit fa-
mulus alicuius Montonensis. Qui Custodes teneantur, et
debeant referre, et denunciare dno Potestati dictae
Terrae Montoni, vel eius Vicario omnia et singula maleficia,
atque delicta et maledicta cum uno Teste ad minus, alias
eorum relatio, et accusatio sit nulla in predictis, et nulla

pena

pœna, seu condemnatio ex ea sequatur, nec exigi possit. Teneantur etiam referre, et denunciare oĩa, et singula damna, quæ fierent tam eis personis, quam eis bestiis, et Animalibus, et tam de die quam de nocte in Territorio Curiæ, et pertiis dictæ Terræ, et credatur eorũ relationi, denunciationi, et accusationi usque in quantitate viginti Sol. denr. et viginti Solidis vero supra quantacumque fuerit quantitas credatur eius relationi et accusationi cum uno teste de visu. Qui custodes referre, et denunciare teneantur dicta Maleficia, et damna infra septẽ dies a die commissi Maleficij, aut facti damni, sub pœna viginti Sol. denr. et debeant declarare, et Vicarius scribere personas, et singula damna dantia locum in quo et diẽ, alis non valeat talis relatio, ne dẽtur sibi aliqua fides, quæ maleficia ut supra denunciata, et relata si in prima citatione talis relatus, et denunciatus negaverit et demum per dictum testem probatus fuerit, et postea confiteretur, talis confessio sibi non prosit sed condemnetur in tota pœna pro tali Maleficio, seu delicto in partibus Statutis contenta. Qui custodes habeant, et habere debeant tertiam partẽ Banni, seu pœnæ cuiuslibet relati, et eorũ Noĩa semper teneantur secreta et nemini pandantur, Item quod testis non possit esse qui fuerit Pater, frater, filius, et famulus denunciantis, et referentis; Qui custodes teneantur

parere

parere, et obedire in oibus mandatis dicti Potestatis sub penis

ej imponendis, et si quis forte ex dictis Custodibus secretis ex

falso accusarentur, non propterea detur copia sui Nois, nisi

prius falsitate probata, de qua fuerit accusatus, nec etiam

ad se defendend prius requiratur, et si probatum fuerit ipsum

falso aliquem denunciasse condemnetur in lib. decem denj.

Et qui dictum Custodem falso accusaverit, et non probave:

rit suam accusationem, solvat noie pene similiter lib. decem

denj, et penam, quas reperetur ex tali relatione, seu accusa

solvat ipso facto, et cuilibet sit licitum accusare damnum

dantes in bonis suis, et credatur eius iuramento usque in

viginti sol. denj et teneatur eius nomen secretum, et

si dicti Custodes damnum darent, solvant duplum penas

quam solverent alij.

Quod Potestas possit compellere partes inimicantes

ad pacem vel ad fideiubendum Rub. LXXVII.

Item statuimus, et ordinamus, quod ad hoc ut oes rixe, molestie, et

brige cessent inter homines dicte Terre Monton., que

venire possent causa alicuius inimicitie, vel quavis

alia occasione vel que essent, vel in futurum fierent,

inter homines dicte Terre, quod Potestas pntes et eius Vi:

carius possint et debeant compellere ptes inimicantes ad

faciendum pacem, vel ad dandum infrascriptam satisdationem

Etc

Eo modo q̃ recipiat a qualibet parte inimicantiũ sa-
tisdatione de non offendendo se se adinuicem, nec offendi
faciendo toto tempore sui regiminis, et plus, et minus, pro-
ut ei videbitur fore necessarium usque in quantitate
ducentas lib. den. et plus, et minoris quantitate p.t ei
videbitur habita consideratione personarum qualitate
partium inimicantiũ . . . tempore sui . . .
qualibet vice . . .

De modo restituendi res derobatas, vel furtas.
Rub. LXXVIII.

It statuimus, et ordinamus, q̃ si qua persona in platea, foro
vel strata publica, publicè, et palam rem aliquam mo-
bilem, seu semoventem bona fide emerit vel alio iusto
titulo acquisiverit presentibus duobus testibus non possit
ab emptore, vel alio iusto titulo acquirente talis res
empta, vel alio iusto titulo acquisita reconvinci, vel
opponi, q̃ ipsa res fuerit furata, si ipse ad quem spe-
ctaret d. rem habuerit illam rem precium emptori vel ha-
benti alio iusto titulo restituat vel derobata contra
furem, vel derobatore vel alium, qui mala fide ac-
quisiverit rem predictam.

De

De euntibus per Terram post tertium Sonum Campanæ Rub. LXXIX.

Item Statuimus, et ordinamus, quod post tertium Sonum Campanæ Palatij Com(uni)s dictæ Terræ, quæ pulsatur de sero pro custodia dictæ Terræ, quæ Campana quæ pulsatur de sero pro tertia vice pulsari debeat tantum ut quilibet redire possit domum suam, qua pulsata dentur tres retocchi ad significandum ipsum esse tertium sonum, post quem nulla persona ire possit per dictam Terram sine lumine, nec stare possit extra domum suæ habitationis, quousque pulsatur campana Ecclesiæ Sancti Francisci ad laudes, pœna sol. decem denariorum, et nihilominus tales inventi detineantur tota Nocte in Palatio usque ad mane ad expectandum si aliquis conquererit de aliqua insolentia facta, salvo quod sit licitum Noctis tempore ire per Terram in Festo Nativitatis D. N. Jesu Christi, et eius Vigilia, et in Nocte Vigiliæ, et festivitatis S. Joannis de mense Junij impune, et alijs Noctibus sit licitum cum licentia dicti Potestatis.

De pœna tenentium Hostium apertum Rub. LXXX.

Item Statuimus, et ordinamus quod nulla persona post tertium sonum Campanæ Com(uni)s dictæ Terræ, quæ est in Palatio dicti

Com(uni)s

Coīs, et quę pulsat de sero pro custodijs nocturnis dictę Terrę in suo loco residendis teneat ostium domus suę habitationis apertum pęna quinque sol: denj a qualibet persona, et qualibet uice contrafaciente de facto soluen.

De pęna capientis Cholumbas, vel Cholumbaria offendentis Rub. LXXXI.

Itē statuimus, et ordinamus, q nulla Persona cuiuscumq. conditionis audeat, audeat, vel presumat in d.ª Terra Montis vel eius districtu capere Cholumbos, seu Cholumbas alienas domesticas, vel de Cholumbaria aliquo modo vel ingenio, et qui contrafecerit soluat d.º Coī pro banj sol: centum denj pro quolibet Cholumbo, seu Cholumba.

Itē q nulla Persona audeat, vel presumat balistrare, vel sagittare, aut pallottare, vel lapides modo aliquo proijcere, vel quidaliud contra Cholumbarium alienum vel Cholumbos alienos facere sub dicta pęna, nec dictum Cholumbarium frangere sub pęna quinquaginta lib. denj; si fregerit de nocte, et si de die lib. uigintiquinq. liceat tn̄ unicuiq: eos saxo depellere de sua Posse.ne

De pęna Dmellantium Cupum vel Capsa Apium. Rub. LXXXII.

Itē statuimus, et ordinamus, q nulla Persona destruat auferat

auferat, vel exmellet aliquod Cippum, seu Capsa Apium manuti facto, et facta sine licentia sui Dni pena vigintiquinque lib. denj pro qualibet persona, et qualibet vice, quod contrafactu fuerit, si pred.ᵗᵃ probata fuerint per Testes, vel Confessione aut Contumacia Accusati; si vero non constiterit per partem, aut non probaret per Testes vel contumaciam, credere Juramento accusantis usque in pena viginti solidorum denj si ex Juramento haberet aliquod indicium, et nihilominus si constiterit de persona certe, pred.ᵗᵃ committens teneat Dno Apium damna emendare, sub estimatione duorum Vicinorum proximiorum dictis Apibus, seu loco dictarum Apium.

Quod Nulla Persona Montonensis vendat aliqua possessione Persone non subiecte Rub. 85.

Jtem statuimus et ordinamus, quod nulla Persona de dicta Terra vel eius districtu audeat vel presumat vendere alicui forensi non subiecto d.ᵗᵉ Terre Montoni et recusanti solvere datia, et collectas, et alias factiones facere, quas et quae solvunt alij Montonenses, et quae faciunt in dicta Terra sine expressa licentia D. Potestatis, vel Consilij Generalis d.ᵗᵉ Terre aliquam domum, possessionem, Vineam vel ortum existentes in d.ᵗᵃ Terra, et eius Territorio et districtu, quae essent allibrata et accatastrata in libro, et Catastro Coij d.ᵗᵉ Terre sub pena viginti: lib. denj, et

et perditionis rei alienatę, quę applicetur Camerę d. Cois.

De pęna discassellantium dicta Terra, vel eius Curiam. Rub. LXXXIIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nullus, aut nulla Persona habitans in d.ta Terra vel eius districtu per quinque annos non possit discassellare, et discedere cum rebus, et familia eius de dicta Terra et eius districtu sub pęna viginti quinque lib. denariorum, et perditione omnium suorum bonorum, quę applicentur, et confiscentur Camerę dicti Cois; Et hęc intelligantur si quis vel quando quis discassellaverit sine licentia dni Potestatis, horum Sex, et Consilii generalis dictę Terrę; Item dicimus, quod nulla Persona possit emere de bonis dicti discassellantis tam ante discassellationem per unum annum elapsum, quam post quandocumque et quomodocumque: sub dicta pena viginti quinque lib. denariorum et perditione rei emptę, quę applicetur et confiscetur Camerę d. Cois, super quibus omnibus, et singulis Potestas d.ę Terrę possit ex suo officio procedere, et condemnare: Et quilibet etiam possit de praedictis accusare, et habeat medietatem danni.

Quod nullus remittat linum non ineiglitum.
Rub. LXXXV.

Item statuimus, et ordinamus quod nulla Persona audeat vel praesumat ineigliare linum seu canepam intus in d.ta Terra pęna solidorum viginti denariorum qualibet vice, super quibus

Potestas

Potestas dictę Terrę possit procedere ex officio, et quilt etiam possit accusare, et denuntiare, teneaturq. secretus, et habeat medietatem dicti banni.

Quod quilibet de dicta Terra habeat ortum. Rub. LXXXVI.

It. statuimus, et ordinamus, q quilt de dicta Terra, et eius curia, seu habitator eiusd habens in d.ta Terra suam libram adcatastatam: V3 a decem libris supra teneatur facere, seu habere hortum pęna solidorum uiginti den. uice qualt, et pro qualt contra faciente, superquibus Potestas pred. possit ex officio suo inquirere, et per inquisitionem, et accusam cuiuscumque procedere, qui accusator teneatur secretus, et habeat medietatem dictę pęnę.

De Fornarijs. Rub. LXXXVII.

It. statuimus et ordinamus q Potestas dictę Terrę teneatur, et debeat in prin.o sui officii oes, et singulas personas habentes, uel conducentes furnum in d.a Terra facere iurare, et ab eis idoneos fideiussores recipere de aptando et tale faciendo bene et idonee dictum furnum, et de dando uicenda d.o furno, primo ipsa furnaria requirenti, et de bene coquendo, et custodiendo panem, qui ad eius furnum portabit bona fide, et sine fraude, et si panis alicuius perderetur, seu lęderetur in d.o furno, ita quod non esset bene coctus,

uel

vel . . . . . furnarius, seu furnaria illi dictos panem emendare, vel eius æstimationem reddere illi, cuius fuerit, et dicti fornarij, seu fornariæ debeant habere de coctura panis: V3. pro quolibet stario solidos duos denarios et non plures, si calefecerint dictum furnum cum eorum lignis: si verò calefecerint cum lignis illorum, quorum est panis, habere debeant unum panem valoris decem denariorum et non plus pro quolibet stario. Et in prædictis dictis credatur conquerenti cum eius iuramento, vel videatur dictus panis per dictum Potestatem, vel eius Vicarium, quæ omnia, et singula dicti fornarij, fornariæque observare teneantur sub pœna sol. decem denariorum pro qualibet persona et qualibet vice qua fuerit contrafactum, super quibus omnibus et singulis d. Potestas possit inquirere, et procedere ex suo officio et ad accusationem, et querelam cuiuscunque conquerentis.

De pœnis summarie solvendis Rub. 88.

Item statuimus, et ordinamus, quod dictus Potestas vel eius Vicarius teneatur inquirere et procedere, et processum facere et in scriptis et per ... condemnare reos delinquentes de uno quoque delicto, et excessu committendo in d. Terra et eius Territorio ex quo veniret solvenda pœna excedens summam quinque lib. denariorum detractis, et defalcatis detrahendis: Abinde vero infra et super qualibet pœna extraordinaria et super pœnis damnorum datorum teneatur, et possit punire delinquentes summarie, et per bullettas scriben-
das

das manu dicti Vicarij, et signandas, seu subscribendas manu Camerarij dicti Cōis, atq. bullandas, atq. stampandas stampa Cōis dictæ Terræ et dicto Vicario post factam solutionē reportandas, et assignandas, quas dictus Potestas solui faciat, et mandent dicto Camerario modo, et ordine hacte-nus consuetis.

De pœna priuati Carceris. Rub. LXXXIX

Item statuimus, et ordinamus, quod nullus de dicta Terra uel aliunde habitans, uel morans in dicta Terra Montoni audeat, uel præsumat aliquem et captum in priuato Carcere retinere sine expressa licentia, et scientia D. Potestatis, et Priorum &c de dicta Terra, et si quis contrafecerit, puniatur in libris quingenas denariorum, et si . . . dictum captum contra voluntatem et scientiam dictorum Potestatis, et Priorum &c puniatur in lib. mille den., quas penas, si non soluerit infra unum mensem, uel deposuerit a die suæ latæ condemnationis computandum, amputetur ei manus dextera uel sinistra.

De pœna prodibentium volentes emere uel vendere. Rub. 90.

Item statuimus et ordinamus, q nulla persona de dicta Terra uel inea, aut eius districtu habitans audeat, uel præ-

sumat

sumat prohibere, seu vetare seu minari alicui volenti ven-
dere rem suam, vel volenti emere rem alicuius domini
ipsius loci v3 vetando seu minando, quod dicta rem
immobilem nemini vendat, vel minando alicui q dicta
rem stabilem emere volit: Et si qua persona contrafecerit
in predictis condemnetur in quarta parte pretii conventi de
dicta re, vel in quarta parte valoris, et extimationis dicte
rei vendende. Insuper statuimus, et ordinamus q quilibet
5 persona volens vendere aliquam rem suam stabilem,
seu immobilem, debeat primo requirere proximiores vici-
nos ipsius loci, cui dictam rem vendere [illegible] pro illo
pretio, quod habere potuit ab illo, qui maius pretium pro
d. re sibi dare obtulerit, vel pro pretio declarando
per duos communes Amicos ad hoc coiter eligendos p
ptes; Et si talis venditor, seu venditrix in fraudem suo-
rum vicinorum dixerit se invenire de dicta sua re illud
pretium q, et quantum nullus vicinorum vellet pro
d.a re dare et solvere, et demum sibi venditori per dm
emptore pro d.a re solveretur minus pretio convento, pu-
niatur et condemnetur talis vendens in lib. quinquaginta
den; Et si nullus vicinorum voluerit dare venditori tan-
tum pretium, quantum reperiet in veritate ab alio,
vendere

uendere possit plus offerenti impune, et si quis vicinorum vel plures uno dictam rem emere voluerint, vendat plus offerenti: super quibus Potestas possit inquirere ex suo officio, et ad accusam, et querelam cuiuscumque: et punire, et condemnare contrafacientem in praed.a poena et Maiori, et Minori, prout ei videbitur habito respectu ad valorem, et estimationem rei et inspecta qualitate personarum et fraudis quantitate.

De poena aucupantis pro Qualeis seu
Starnis Rub. 91.

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicta Terra, vel aliunde audeat, vel presumat aucupari, seu venari cum bracco, et rete sive trasino per aliquam possessionem bladatam pro qualeis sive starnis sine licentia dni, et laboratoris dicte possessionis a Kalendis Mensis Maii usquequo fuerint messa bladum, et qui contrafecerit solvat in coi sine aliqua detractione soldos viginti denariorum pro qualibet vice: Item dicimus, quod nulla persona possit aliquo tempore aucupari cum fuccino vel aliter cum Cane, et rete pro dictis starnis, et qualeis sine expressa licentia dni Potestatis, et dnorum sex de Regimine dicte Terre vel in Territorio et districtu dicte Terre sub poena vigintiquinque lib. denariorum a quolibet contrafaciente de facto, et sine aliqua remissione exigenda: super quibus dictus Potestas possit procedere ex suo officio

Officio et ad denuntiā, et accusa cuiuscumq: observantis
cum eius iuramento, et teste ad minus, qui teneatur secretus,
et habeat quartam partem banni.

De pœna venantium leporibus, seu Caniculis
Rub. 92.

It Statuimus et ordinamus, q nulla Persona cuiuscumq: conditionis
de dicta Terra, vel eius districtu audeat vel presumat
mittere, seu tendere Laqueos pro capiendo Lepores sive Canicu-
los in Territorio et districtu Montoni sub pœna triū librarū
denij a quolibet contra faciente de facto exigendarū, et qualibet
vice, et dicto Coi solvendarū, salvo q si lepus aut Canicu-
lus damnum daret in possessione alicuius Personæ, et
illa talis Persona pro vitatione damni vellet ipsum
capere possit habita licentia a Potestate dictæ Terræ ipsū
vel ipsos Laqueos capere impune aliquo capitulo, seu
statuto non obstante.

De pœna piscantium ad Plagiaias. Rub. 93.

It Statuimus et ordinamus, q nulla persona cuiuscumque
conditionis existat, audeat vel presumat piscari, vel
pisces capere ad Plagiaias in flumine Carpine dictæ Terræ
et si aliqua Persona de dicta Terra vel eius Curia con-
trafecerit, solvat d. Coi de facto sine aliqua remissione
solidos quadraginta denij, super quibus venationibus, et

pisca-

rionibus dictus Potestas possit ex suo officio per inquisitionem et ad accusa cuiuscumque accusantis, sive referentis cum probatione unius testis fide digni procedere, et punire non obstantibus quibuscumque.

De pena arantium sive ligonizantium iuxta Grippa murorum dictae Terrae. Rub. 94.

Item statuimus et ordinamus, quod nulla persona de dicta Terra et eius Curia cuiuscumque conditionis existat, audeat, vel presumat arare, sive ligonizare iuxta Grippa, seu ripas, aut ipsas grippas, que sunt iuxta muros dictae Terrae Montoni: videlicet a porta Montis usque ad portam Burgi dictae Terrae itaque dictae Grippe, sive ripe propter dictum arare, sive ligonizare lesi possit quoquo modo, et si qua persona contrafecerit in predictis, puniatur in libris quinque denariorum sine aliqua remissione.

De pena projicientum aliquid supra tectum alicuius. Rub. 95.

Item statuimus et ordinamus, quod nulla persona audeat, vel presumat proicere super tectum alterius aliqua immonditia, sive incommeramentum, nec aliquod aliud facere impedimentum quoquo modo, et si qua persona contrafecerit, condemnetur in soldos viginti denariorum vice qualibet, et damnum emendet patienti.

De

De pœna ementium Pullos, et Ova causa reven-
dendi. Rub. 96.

Item Statuimus, et ordinamus, quod nulla persona de dicta Terra, vel eius districtu in die Martis fori dictæ Terræ audeat, vel præsumat ante Nonas emere in d.o foro pullos, ova vel caseum causa revendendi et si qua persona contrafecerit puniatur in solidos viginti denarios sine aliqua remissione qualibet vice, et possit Potestas ex officio et ad accusam cuiuscumque procedere.

Quod pœnæ determinatæ a statutis ampliari non
possint arb.o sed tantum minui. Rub. 97.

Item Statuimus, et ordinamus, quod ubi in aliquo cap.o præsentis voluminis statutorum dicti Co(mmun)is Terræ Montoni est aliqua pœna determinata pro aliquo maleficio, sive excessu commisso, seu committendo, et ipsa pœna remitteretur in arbitrium Potestatis dictæ Terræ. V(idelicet) quod possit punire, et condemnare in maiori, vel minori pœna, quam fuerit determinatum et declaratum in statutis ad arbitrium et voluntatem dicti Potestatis inspecta, et considerata personarum, ac temporis, et loci dictus Potestas nullo modo valeat dictum arbitrium: V(idelicet) ampliandi, et crescendi dicta pœna determinata, non obstantibus aliquibus capitulis, seu statutis in contrarium loquentibus, Possit tamen dictus Potestas ex suo arbitrio in dictis statutis sibi concesso pœnam determinatam secundum

d.m

dictum arbitrium in delictis sibi permissis per statuta in presenti volumine contenta minuere, et ad penam minorem reducere, prout viderit expedire inspecta qualitate facti, et conditione personarum.

Incipit Quartus liber super Extraordinarijs.

In frascr. sunt certa statuta extraordinaria, quorum aliqua sequi possunt formam atque libri Maleficiorum sub infrascr. Capitulis, et Rubricis.

De Mensuris et ponderibus in Coi habendis. Rub. I.

Item statuimus, et ordinamus, quod in Coi dictæ Terræ sint, et esse debeant penes Camerarium, sive Sindicum dicti Cois omnia, et singula pondera, et mensuræ iustæ: videlicet pondus florenorum Bildneiarum Marcli Statenarum et passus lanæ, et lini, mensuræ grani, vini, olei, et salis, et quarumcumque rerum mensurandarum, et ponderandarum, ad quæ pondera, et mensuras quisque Artifex et Mercator, et quisque alter volens aliquid vendere teneatur sua pondera et mensuras adequare et instare ponderibus prædictis dicti Cois per manus Potestatis, et Camerarij, seu Sindici dicti Cois, penes quem, et sigillare, seu stampare stampa dicti Cois et quilibet vendere volens ad mensuram, seu ad pondus aliquid teneatur, et debeat vendere dictis mensuris, et mensurare, et ponderare dictis ponderibus adiustatis.

Quod custes in officium extra Terram Non teneant Terræ custodiam. Rub. II

Item statuimus, et ordinamus, quod quicumque Montonensis, vel habitator dictæ Terræ, et sui Curiæ est, vel erit extra dictam Terram

Terram, vel eius districtu ad aliquod officium exercendum durante tempore dicti sui officij non teneatur nec cogi possit facere in d.ᵃ Terra aliqua custodia diurna sive nocturna, si reliquerit in sua domo aliquem cohabitantem ad invicem custodiam facientem.

De Ronzinis dandis ad Vecturam. Rub. 3.ᵃ

Item statuimus, et ordinamus quod Potestas dictæ Terræ, et Anzi sex de regimine dictæ Terræ ad requisitionem cuiuscumque teneantur, et debeant quolibet anno facere æstimare omnes, et singulos Ronzinos, mulos, vel equas, qui, et quæ dantur ad Vecturas per æstimatores per eos eligendos et si casus evenerit, quod quoveret aliquem Ronzinum, vel aliud Animal concessum ad vecturam emendari non possit, nec debeat emendari, nisi secundum dictam æstimationem facta per dictos æstimatores, non obstante quod illi, qui locaverint Ronzinum Mulum, vel Equam locasset maiori quantitate, et æstimatione præd.ᵃ, volentes, et decernentes ex nunc vigore huius statuti ipsas obligationes, et promissiones factas, vel fiendas in maiori quantitate æstimæ præd.ᵉ fore nullas, et nullius efficacis, vel valoris, et quilibet locans, et præstans talia animalia ad vecturam, teneatur et debeat antequam d.ᵃ animalia incipiant concedere ad Vecturam, scribi, et æstimari facere per æstimatores prædictos sub pœna decem librarum den. pro quarta vice, et quolibet animali.

Quod

Quod qui non facit custodiam per se non faciat pro altero. Rub. 4.ª

Item statuimus, et ordinamus, quod qui non facit, seu faciet custodiam dictæ Terræ pro se ipso in d.ª Terra non possit, nec debeat pro aliquo alio facere sub pena decem sol. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice, et si Vicarius dictum talem ad dictam custodiam admiserit condemnetur in lib. quinq: den. pro quolibet, et qualibet vice.

De volentibus edificare prope vias. Rub. V.

Item statuimus, et ordinamus, quod quicumque voluerint edificare prope aliquas vias publicas Com. dictæ Terræ debeant requirere Potestatem et Sindicum dicti Com. ad predicta et Nos sex qui Potestas ire, aut mittere debeat eius Vicarium ad dictum locum, et sequi ducere.

requisitione, et contra eorum declaratione in soldis centum vice qualibet condemnetur, et quicquid de via occupaverit, vel in ea edificaverit debeat remittere, et relaxare et in pristinum statum reducere sub d.ª pena.

Vicarius assignent, condemnent, et ponant ad introitum Com. Rub. 6.

Item statuimus, et ordinamus ad Voc. et Vices cuiuscumq: status, et

et conditionis existat in aliquo Non gravent. q quotiescumq.
aliquis fuerit condemnatus, vel exbannitus Cois Terre Monto-
rii in aliqua quantitate pecunie accusatione alicuius malefi-
cij, vel excessus, et voluerit talis condemnatus, vel bannitus
talem condemnatione solvere, solvat cum effectu Camerario
dicti Comunis. Idem Camerarius habita, et recepta dicta
condemnatione teneatur statim ipsa quantitatem, nomen sol-
ventis, et causam quare fuerit condemnatus scribere in
libro introitus dicti Cois in presentia talis condemnati,
et antequa idem condemnatus recedat ab ipso Camerario.
et facta dicta solutione dicto Camerario Vicarius dicti
Potestatis, qui dicta condemnatione, sive bannimentu
scripserit ad pena prest. Juramenti ad petitione dicti
solventis, recepta primo competenti Mercede eius boletta
signata, seu stampata, et subscripta manu dicti Camerarij
in signum dicte solutionis sibi facte ipsa condemnatione,
sive exbannimentu statim cancellare, et sua propria manu
scribere in capite, sive in Margine ipsius Sententie, qu talis
condemnatus, sive exbannitus solvit et satisfecit tali Ca-
merario dicta condemnatione et ideo est cancellata esse
dictu statutu dicti Potestatis et Vicarius teneantur, et de-
beant integre observare vinculo Juramenti.

Quod

Quod fiat, et habeat in Coi una Cassa in qua servent Jura et libri d.ti Coij. Rub. XII.

It. statuimus, et ordinamus, q. Dnus Potestas, et Dni Sex de regimine dicte Terre teneant, et debeant fieri facere expensis dicti Coij una Cassam magnam et firmam cum septe seraduris, et septem clavibus, quaru clavium dictus Potestas debeat retinere unam et quilibet Dnoru Sex una, ita quod dicta Cassa aperiri non possit sine voluntate, et consensu dictoru Dni Potestatis, et Dnoru Sex, qui sunt, et pro tempore erunt, in qua cassa reponatur, et conservetur sigillu dicti Coij et libri Potatum dicte Terre, et oia alia iura, et scripturas dicti Coij, que Cassa sit et esse debeat, atq. conservetur semper cum sindicis dicti Coij apud fratres, et in Sacrestia Ecclesie Sancti Francisci de dicta Terra et si prefati Dnus Potestas, et Dni Sex erunt negligentes in predictis solvant, et solvere debeant pro pena, et eoru negligentia dicto Coi pro quolt libras decem denj in fine eorum officij. Et idem dicimus de predictis observandis, et faciendis per eoru successores in officio. Nam semper teneantur, et debeant dictam cassam servari facere in d.a Sacrestia, et Jura dicti Coij, et sigillum, et libros in ea, in perpetuu conservari et claves p. Potestates, Dnos Sex semper volumus teneri modo predicto, et si contra-fecerint in pre dictis vel aliquo predictoru solvant, et solvere debeant ipsi et quilibet eoru libras decem

denj

denj in fine eorum officij

Quod Potestas dicti faciat libros Causarum Civilium, et Maleficiorum. Rub. VIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod Potestas dictæ Terræ vel Vicarius teneatur et debeat habere duos libros vel unum ad minus, in quo ordinate et rite scribantur, et scripta sint omnia acta Civilia, et Maleficiorum, et processus, et Condemnationes. . . .

. . . tempore sui officij concurrentes, et dictum librum resignare Dominis sex et eius Sindicatoribus copertum carta pecudina in quo sculpta sint arma dicti Potestatis in fine sui Officij sub pœna vigintiquinque lib. denariorum attuendorum Camerario dicti Communis in dicto suo Sindicatu.

De festivitatibus custodiendis. Rub. IX.

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla persona de dicta Terra Montoni vel eius districtu audeat vel præsumat facere, vel fieri facere aliquod laborerium vel servitium in diebus infrascriptis: Videlicet in diebus Dominicalibus et omnibus alijs festivitatibus D. Nostri Jesu Christi: In die Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi cum duobus diebus sequentibus; In die Paschatis Epiphaniæ. In die Paschatis Resurrectionis D. Nostri Jesu Christi cum duobus diebus sequentibus. In die Paschatis Pentecostes cum duobus diebus sequentibus, et in die Veneris Sancti in festivitatibus Beatæ Mariæ Virginis de Mense Martij: de Mense Augusti et de Mense Septembris, in quibus diebus, et festivitatibus

nullus

nullus, seu nulla persona sine licentia Potestatis, vel sine ponere possit aliquam Salmam, Bastum, sive Bardellam aptos ad portandum Salmam alicui Bestiæ seu Animali apto ad portandum Salmam. Item nulla persona audeat facere aliquod laborerium, sive Servitium in quibuscumq: aliis diebus festivitatum Beatæ Mariæ semper Virginis, et in diebus festivitatum omnium Apostolorum, et Evangelistarum, et in diebus festivitatum Sanctorum et Sanctarum D. N. Jesu Christi, quæ ab Ecclesia iubentur venerari. Vz in die Circumcisionis D. N. Jesu Christi. In die festi S. Antonij, et in die Conversionis Sancti Pauli. In die festi S. Sebastiani quæ sunt de Mense Januarij. In diebus festi Purificationis S. Mariæ, festi Cathedræ S. Petri, et festi S. Mathiæ, quæ est de Mense Februarij. In die festi S. Gregorij de Mense Martij. In die festi Sancti Joseph de Mense supradicto. In die festi S. Crucis de Mense Maij, et de Mense Septembris. Item in die festi S. Rocchi de Mense Augusti. In die festi S. Fran^{ci} de Mense Octobris. In die festi omnium Sanctorum. In die festi S. Martini, et in die festi S. Catherinæ, quæ est de Mense Novembris. In die festi S. Nicolai. In die festi Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis, quæ est de Mense Decembris. Quicumq: vero fecerit contra prædicta, vel aliquod prædictorum solvat de facto cum Buletta Camerario dicti Com.^{is} soldos decem denarios et si aravenit in dictis festivitatibus, vel aliqua earum solvat de facto d.^o Com.^i soldos viginti denarios, salvo q. liceat

in

in festivitatibus Sanctorum, et Sanctarum super descriptam facere et ferre herbas pro Animalibus Suo ipsorum, et cuilibet alteri de sua familia pro illo die tantum Necessarias et opportunas. Item liceat trahere cum Bobus ligna grossa pro domibus construendis. Item liceat ferre cippos, lateres, tabulas, lignos et alia ligna Necessaria pro dictis domibus construendis, sic et dictis festivitatibus eis mutuabunt bestias aptas ad salmiandum. Item sanguinare flobottomare et ferrare, si Necesse fuerit, alias non. Quae omnia fieri tamen volumus, et permittimus si primo de predictis licentiam obtinuerint a D. Potestate vel Vicario, liceat etiam predicto modo in dictis festivitatibus sanctorum, et sanctarum de ire cum salmis pro aqua ad fontes et . . . . . .
portare Vinum, granum, farinam et paleas opportunas in salmis de dicta Terra in Comitatum cum dicta licentia liceat etiam cuilibet portare granum ab Area trituratum et granum trituratum et non bene purgatum pula seu . .
. . . . in dictis festivitatibus purgare, et conciare, et granum messum componere et metam facere propter nubes pluvias imminantes semper cum licentia habita, alias dicta poenam incurrat.

De poena incidentium ad lusum Sassillorum. Rub. X.

It. Statuimus et ordinamus, quod nulla persona de dicta Terra, vel aliunde cuiuscumque conditionis existat, audeat, vel praesumat

sumat ludere ad aliquem ludum taxillorum, vel eius districtu, ubi
denarij, vel aliæ res perderentur, et vincantur, et si quis contra=
fecerit, puniatur de facto in libris decem den: sine aliqua detra=
ctione qualibet vice, et simili pœna puniatur ille, qui tenuerit
ad partem cum aliquo ex ludentibus ad ipsum ludum, et ille qui
ludentes ad ludum receptaverit in domo propria, vel conducta,
puniatur de facto in lib. vigintiquinq: den: sine aliqua detra=
ctione vice qualibet; Item dicimus, et statuimus, quod si aliqua per=
sona accomodaverit ludentibus taxillos, vel pecuniam,
puniatur de facto in libris quinque den: sine diminutione vice
qualibet et perdat pecuniam mutuatam, et si præd.ta committerentur
de nocte, duplicentur dictæ pœnæ. Volumus tamen, quod quilibet possit
in locis publicis ludere cum taxillis ad ludum tabularum libere
et impune, non tamen in Ecclesijs, neque in Tabernis, nec prope Ta=
bernas per divas domos, nec in alijs locis absconditis, et secre=
tis, in quibus locis non concedimus licentiam, sed negamus; Et si
quis contrafecerit in ludendo in dictis locis ut dictum est, pu=
niatur in lib. quinque den: sine detractione aliqua et præd.ta
damnantur in suo officij Potestatis. Super quibus libus,
et singulis supradictis D. Potestas procedere possit per inquisitio=
nem, inventione denuntia et accusa cuiuscumq:, et credatur
inventioni Vicarij, et famili dicti Potestatis, et accusationi
et relationi cuiuscumq: cum uno teste fide digno, et habeat
accusator, sive denuntiator quartam partem pœnæ et teneatur
secretus si voluerit, et si quis ex ludentibus, vel delinquentibus
dictis, in prædictis, vel aliquo prædictorum accusare voluerit

suos

suos socios predicta committentes eod die quo luserint, vel sequenti antequa ab officiali, vel familia fuerint inventi, vel ab aliqua persona accusati, vel denuntiati talis accusans, vel denuntians pro suo delicto commisso in dicto ludo, seu circa dictum ludum ad pœna aliqua non teneatur.

De Animalibus Mortuis proiciendis extra Terram. Rub. XI.

Item Statuimus, et ordinamus, q nulla persona audeat, vel presumat proicere aliquod Animal mortuum infra muros dictæ Terræ, sed statim portet extra dictam Terram et proiiciat ad Rippam Cervi sub pœna viginti Soldorum den. cuilt contrafacienti vice qualt, et possit a quolt accusari, et habeat medietatem pœnæ, et teneatur secretus, si vult.

De Corijs in Stationibus non ponendis. Rub. XII.

Item Statuimus, et ordinamus, q nulla persona audeat, vel presumat in statione, seu Apotheca propria, vel conducta ponere aliqua coria quorumcumq. Animalium, quæ non sint concia in Solijs, aut coramine, a Kalendis Maij usque ad Kalendas Octobris ad hoc ut habitantes prope vel inde transeuntes fetorem ex eis non persentiant. Et si qua persona contra fecerit, de facto puniatur in Soldis viginti denariorum pro qualt vice.

De pœna

De pena proicientium turpitudinem infra muros Terre seu prope. Rub. XIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat audeat, vel presumat proicere, nec ponere, nec poni facere quoquomodo aliquam turpitudinem, seu immunditiam nec aliquod aliud regimen, seu incameramentum infra muros dicte Terre, nec prope portas ipsius Terre, nec ante vel prope ipsas portas per duas cannas, nec ponere possit ante, vel prope murum alicuius specialis persone, nec in viis, sive stationibus publicis, nec inter muros, et barbacanos dicte Terre sine licentia Dni, et Bonorum sex de regimine dicte Terre sub pena decem soldorum denariorum cuilibet contrafacienti et vice qualibet, Salvo quod liceat unicuique predicta vel alia proicere extra dictos muros dicte Terre a parte montis usque ad tenimentum Ecclesie S. Crucis sine licentia et sine aliqua pena, insuper volumus, quod quilibet persona de dicta Terra habens domum in ead. Terra propriam vel conductam teneatur, et debeat singulis diebus Sabbati ante dictam domum scopare, seu scopari facere et de incomberamentum inde removere sub pena quinque sol. den. cuilibet contrafacienti, et qualibet vice.

De pena ascendentis super domum alicuius. Rub. XIIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla persona audeat, vel presumat quoquomodo ascendere supra domum alicuius sine licentia illius

illius, cuius fuerit ipsa domus, vel sine licentia habitantis ipsa domo sub poena cuilibet contrafacienti, si de die decem solidorum denariorum, si de nocte soldi viginti denariorum, salvo quod tempore ignis et incendij in terra praedicta liceat unicuique ascendere super domos pro igne extinguendo sine poena et invito domino.

Qualiter succurrantur ad ignem. Rub. XV.

Item statuimus, et ordinamus, quod si in Terra Montonis accident aliquod incendium esse, quod Deus avertat, quod omnes homines ad dictum ignem succurrere debeant, et teneantur, exceptis tamen ibidem habentibus cum aliquo, qui succurrere non teneantur sub poena soldorum decem denariorum cuilibet contrafacienti et qualibet vice. Et si a succurrentibus causa dandi partem igni, et extinguendi aliqua domus devastaretur, talis devastans ad poenam aliquam non teneatur, nec possit dicta de causa ab aliquo molestari, et si molestaretur, puniatur molestans in soldis centum denariorum qualibet vice et pro quolibet molestato et vasa si qua in dicto misterio devastarentur, aut perderentur, emendentur cum damnis et expensis dicti Communis Terrae Montoni.

De poena non restituentis scripturas Communis Rub. XVI.

Item statuimus et ordinamus quod quicumque Notarius dictae Terrae habuerit aliquas scripturas dicti Communis, de quibus fuerit ipse rogatus, teneatur, et debeat eas dicto Communi restituere et ad petitionem dicti Communis seu Sindici seu de Regimine

dictæ Terræ recepta competenti mercede sub pœna decem librarum den. cuilibet contrafacienti. Item dicimus, quod qui-cumque alter de dicta Terra haberet aliquas scripturas, seu quascumque alias res dicti Com., et ad dictum Com. pertinentes, teneatur ipsas scripturas et res dicto Com. manifestare, red-dere et restituere infra decem dies post factum bannimentum sub dicta pœna decem librarum den. cuilibet contrafacienti et qualibet vice, et nihilominus teneatur, et cogatur restituere eas dicto Com. et semper teneatur de indemnitate dicti Com. Et si quis vel si qua persona dictas scripturas, vel instrumenta dene-gaverit, vel laceraverit, aut occultaverit, et restituere no-luerit ipsas scripturas publicas, vel privatas, quæ fuerint dicti Com. dicto Com. et quæ fuerint specialis personæ dictæ specialis personæ condemnetur in libris centum den. et nihi-lominus eas restituere teneatur, et cogatur dicto cavæ, et prædictis, cuius fuerint dictæ scripturæ, et indemnem conservare.

Quod nullus ponat letamen in stratis publicis

Rub. XXVII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla persona ponat, vel ponere faciat in stratis publicis, vel ante domum sui vicini ali-quod letamen, seu immunditiam, et si quod in dictis stratis coadunaverit teneatur ipsum portare extra dictam terram infra octo dies a die coadunationis computandos: contra-facientes vero in prædictis, puniantur de facto in soldis vi-

ginti

ginti denj; et nihilominus dictu letamen, et immunditia inde removere, et extra dicta terra ferre teneatur.

De Tabernarijs, et Vinum vendentibus. Rub. XVIII.

Item statuimus, et ordinamus, q nulla persona audeat, vel presumat vendere Vinum ad minutu sine licentia dicti Potestatis, vel eius Vicarij et tenere debeat, et teneatur quilibet vinum vendens in sua Taberna vasa iusta, et sigillata, sigillo seu stampo Cois dicte Terre, et dicti Potestatis: Itz petittu, medium petittu, foglietulu, et dimidiu foglietulu, et Nullum aliud vas aptum ad mensurandu, si Non fuerit adiustatu, et sigillatum ut super tenere debeat in eius Taberna: Et qui contrafecerit in predictis, vel aliquo predictorum, puniatur de facto in soldis decem denj sine aliqua detractione pro quolibet vase non iusto, et non sigillato, et qualibet vice, et teneantur dicti Tabernarij implere vasa vino usque ad summum et sine aliqua schema dare cuilibet ementi sub pena quinque Bolonenorum denj de facto solvendorum Camerario dicti Cois pro quolibet vase non pleno ut dictum est.

Quatr Vie, et strate remolliantur et spallentur die Sabbati. Rub. XIX.

Item statuimus et ordinamus, q Potestas pred. vel eius Vicarius vinculo Sacramenti teneatur et debeat remolliri facere stratas, et quemlibet ante suam domum vel dictas stratas qualibet die Sabbati spazzare, et purgare, et Baiuli dicti Cois teneantur

auter, et debeant sparzare Plateam dicti Cōis, et Scalas Palatij eiusd. Cōis qualt. die Sabbati sub pœna quinq: solj den. cuilt contrafacienti et habeant dicti Baiuli pro eorū labore in prędictis a Camerario dicti Cōis in qualt. semestri sol. duos pro qualt.

De Caminis, et Necessarijs Murandis.
Rub. XX.

Item statuimus, et ordinamus, q. dictus Potestas teneatur, et debeat murarū facere oēs, et singulas Caminas, quę sunt, et respondent ad stratas Matonatas, in quibus Caminis non est hostium causa intrandi in eas sex pedibus supra terram expensis illorū, quorū sunt Caminę: Et si quis ad mandata dicti Potestatis non remurauerit, puniatur de facto in solidos quadraginta den. Item dicimus, q. nulla persona debeat habere necessaria, uel aquarium, uel cloacariam in aliqua Camina inter domum suam, et domum sui Conuicini, nisi essent propè terram uno pede ad pedem Cōis, adeo ut non sit incommodum suo Vicino, nec minus fetor. Exceptis illis, qui habent dictas Cloacarias inter domos eorū. Et qui contrafecerint, soluant d.o Cōi dictam pœnam.

De facientibus turpitudinem in fontibus, puteis, et Cisternis. Rub. XXI.

Item Statuimus, et ordinamus, q. si aliquis fecerit aliquā turpitudinē

tudinem in fontibus, Puteis, vel Citernis existentibus in d.ta Terra, vel extra, vel propè ipsos per octo pedes, vel proiecerit aliqd turpe in eis, vel lauauerit pannos, olera, herbas, vel Languenos, aut Bailia, seu Secchias immiserit ad stagnandum, vel aliquid aliud turpe immiserit, vel fecerit, puniatr in Sol. decem den. de facto quali vice, et quilt possit accusare et teneatr secretus, si vult, et habeat medietate pene.

Quod Mulieres non vadant post Cadaver, nec post id exclamet. Rub. XXII.

Ite statuimus, et ordinamus, q nulla Mulier audeat, vel presumat ire ante, vel retro aliqd cadaver, qn fertr ad Ecclesiam donec fuerit sepultum pena vice qualt cuilt contrafacienti viginti sol. den. de facto: Ite dicimus, q sequenti die postquam d.m Cadaver fuerit sepultum nulla mulier extra dictam Ecclesiam vel eius Cemiterium, ubi sepultus fuerit vel extra domum dicti defuncti plorare, gridare, vel clamorem facere debeat sub pena dicta cuilt contrafacienti. Super quibus. dibus Potestas pred.s teneatr inquirere ex officio et inquisitione facere; Et Vicarius, vel quius de familia dicti Potestatis teneatr ire personaliter ad videndum pred.a et contrafacientes punire, et condemnare in penis predictis, et quilt possit accusare et teneatr secretus.

Quod

Quod Nullus portet igne(m) discopertu(m) per Terra(m).

Rub. XXIII.

Item Statuimus, et ordinamus, q(uod) nulla persona audeat, vel presu-
mat tempore ventoso portare igne(m) discopertu(m) per dicta(m)
Terram pena quinq(ue) Sol(idorum) den(ariorum) cuilibet contrafacienti.
Et quilibet possit accusare, et teneatur secretus.

De vendentibus Vinu(m) d(i)e Veneris Sancti.

Rub. XXIIII.

Item Statuimus, et ordinamus, q(uod) nulla persona audeat, vel pres-
sumat in dicta Terra vendere vinu(m), nec vendi facere
in d(i)e Veneris Sancti, nec Taberna(m) aperire pena vigin-
ti Sol(idorum) den(ariorum) cuilibet contrafacienti de facto aufe-
renda: super quibus ex officio possit inq(ui)ri, et quilibet
possit accusare, et habeat medietate(m) banni, et teneatur
secretus.

De punctatura contra inobedientes. Rub. XXV.

Item Statuimus, et ordinamus, q(uod) quicumq(ue) fuerit inobediens manda-
tis officialium, teneatur solvere pena(m) sibi impositam
de facto et permissam ex forma statutorum, et Officia-
les aliquid mandaverint fieri, et non posuerint pena(m), tunc et
eo casu intelligatur d(i)cta pena esse quinq(ue) Sol(idorum) den(ariorum) Et
si non fuerit inobediens, sed . . . . fuerit.

antea

136v

anteq. venerit ad obedientiam puniatur de facto in duobus soldis denariorum pro qualibet puntatura, et similiter pro puntatura qualibet ad custodiam diurnam, vel Nocturnam, solvat puntatus soldos duos denariorum pro quolibet, et qualibet vice si postea venerit: Sed si non venerit ullo modo, solvat de facto, et solvere teneatur soldos quinque denariorum, et Nihilominus teneatur, et debeat reficere Custodiam.

De poena projicientis aquam a fenestris. Rub. XXVI.

Item Statuimus, et ordinamus, quod nulla persona de dicta Terra, vel habitans, et Morans in ea audeat, vel praesumat projicere aquam a fenestris, vel per Cosnam domus in strata publica Noctis tempore, Nisi primo dixerit alta et intelligibili voce tribus vicibus Guarda, guarda, guarda. Et si versando balneaverit vel deturpaverit aliquam personam in totum, vel in partem puniatur in soldis viginti denariorum pro quolibet, et qualibet vice, et Nihilominus si pannos devastaverit, emendare teneatur. Et si versaverit de die ceneratam vel lavaturam vel aliquam aquam non claram in dictis stratis, condemnetur, et puniatur de facto in soldis decem denariorum pro cenerata, et quinque soldis pro aqua clara qualibet vice. Super quibus possit ex officio procedere, Nec non ad accusam, et denuntiam cuiuscumque personae.

Incipit

Incipit Liber Quintus, in quo continentur Ordinationes super damnis datis.

De Cognitionibus Damnorum datorum. Rub. I.

In primis statuimus, et ordinamus, quod dictus Potestas, vel eius Vicarius possit procedere, et cognoscere super damnis datis quomodolibet factis, et commissis, tam de die quam de nocte, tam personaliter, quam cum Bestijs, et Animalibus in Curia, Territorio, pertinentijs, et districtu dictæ Terræ Montoni; per Inquisitionem, Inventionem, denunciationem, et querelam, et relationem, et accusam Custodum Secretorum, et per eum modum, per quem eis, vel damnum passo videbitur, et placebit infra unum mensem a die dati damni computandum, et repertos culpabiles punire in pœnis in hoc volumine statutorum contentis, et declaratis, de quibus pœnis bullettas faciat, et scribat idem Vicarius, et subscribat eius manu propria dictis damnum dantibus assignandas, quæ per ipsos presentari debeant in eorum solutionibus Camerario dictæ Terræ, et per ipsum Camerarium subscribi, et stampari stampa dicti Communis ad faciendam fidem, qualiter ipse recepit quantitates in dictis bullettis contentas, et descriptas, et demum ipsas bullettas reportari debeant coram dicto Potestate vel eius Vicario, et pœnes ipsos relaxari modo, et ordine hactenus consuetas. Quarum bullettarum forma talis sit, et esse debeat videlicet Die tali talis mensis Recipe Camerari Communis Montoni pro ipso Communi a tali persona nominando eam, tantam quantitatem declaranda Nummorum dictæ quantitatis; eo quod

duo

dno eius Porci accusati fuerunt per talem, damnum dedisse in sua possessione bladata tali die, posita in tali loco, iuxta tales confines conforma Statuti dictæ Terræ. Ideo recipe tanta quantitate annotando Numeris quantitatis per litteras importantes Numerum.

De modo, et ordine procedendi super damnis datis. Rub. 2.a

Item Statuimus, et ordinamus, quod Dnus Potestas vel eius Vicarius teneatur et debeat sub pena decem librarum den., porrecta accusatione, vel denunciatione statim citari facere testes vel infra duos dies proxime futuros ad minus, et citari faciat infra octo dies a die porrectæ accusæ computandos dictos damnum dantes per publicum Baiulum dicti Cõis, quod ipse venire debeat coram eo infra tres dies ad se excusandum a tali causa, denuntia inventione vel querela quibus comparentibus si negaverint, vel se defendere voluerint detur eis terminus trium dierum ad se defendendum, et suas defensiones faciendum et probandum, et si dixerint, se nullas habere defensiones ~~faciendas~~ vel si confiterentur dicta damna vera esse statim detur eis bulletta suæ condemnationis, et penæ solvendæ Camerario dicti Cõis ut supra. Nisi tali accusæ seu denuntiæ per dictum accusatorem coram dicto Potestate, vel Vicario fuerit renuntiatum infra octo dies, vel decem ad plus a die factæ accusæ, sive querelæ computandos.

De Personis, quae possint accusari, et accusare in damnis datis. Rub. 3.a

Item statuimus, et ordinamus, quod Patronus Dnus rerum in quibus fuit damnum illatum filij familias, et famuli dictorum Dnorum, et laboratores, et Affictuarij dictarum rerum, vel ius habentes in fructibus Tutores, Curatores, Erores, et factores mandatum habentes possint de quibuscumque damnis datis in dictis rebus quomodolibet damnum dantes denunciare, et accusare, exceptis minoribus septem annorum laboratoribus dictarum rerum, et affictuarijs, qui accusari non possint, nec denuntiari, et si accusarent, talis accusatio non admittatur, nec exinde punitio et condemnatio modo aliquo sequi possit, nec etiam nullus praedictorum aliquem accusare non possit contra voluntatem illius . . . . . . in qua dr damnum fore datum. Nullus vero qui esset in dicta Terra Montoni vel eius districtu possit per Procurem accusare de damno sibi quomodolibet illato. Item dicimus statuentes, quod si aliquis conduceret, vel mitteret operarios ad aliquam possessionem, et de ipsa possessione, vel de quo fuerint ad mandata mittentis, et conducentis ipsos, dicti operarij accusarentur ab aliquo de damno dato, quod tunc dictus conducens, vel mittens teneatur ipsos defendere, et si non defenderit, non fuerint condemnati teneatur solvere condemnationem, ad quam solvendam cogi et compelli debeant per Potestatem dictae Terrae, seu eius Vicarium, sub poena librarum decem den.

De

De Officiis Custodum celatorum. Rub. 4.a

Item Statuimus, et ordinamus, quod in damnis datis ad relationes, et accusationes Custodum Secretorum proced. possit per Potestatem et eius Vicarium contra quemcumque damnum dantem, et credetur eorum relationi modo et forma in praesenti volumine Tertio Statutorum de Maleficiis contentis sub Rub. 76. de Custodibus celatis, qui teneantur iurare, et semper singulis . . . . . . coram Officiali representare, et referre damnum dantes.

De termino accusandi, et accusationes retrahendi Rub. 5.a

Item Statuimus, et ordinamus, quod si aliquis voluerit aliquem accusare de aliquo damno dato possit, et debeat accusationem vel denuntiam facere infra unum Menzem a die dati damni computandum, elapso vero dicto Mense, dicta accusatio vel denuntiatio Non admittatur, nec recipi possit. Item dicimus quod quilibet, qui accusaverit vel denunciaverit possit suam accusam retrahere, et ipsi accusationi renunciare in totum vel in partem, prout sibi placuerit infra octo dies vel decem ad plus a die accusationis, et denunciationis computandos, et talis accusatus propter dictam abolitionem Non teneatur solvere dicto Comuni aliquam poenam, sed teneatur solvere dicto Potestati tantum tertiam partem eorum poenae, quam solvi fieret, si dicta accusa non fuisset abolita, prout hactenus est consuetum.

De

De damnum dantibus in Vineis. Rub. 6.a

Item Statuimus, et ordinamus, q. si qua persona personalr damnum dederit in aliqua Vinea a Kalendis Mensis Aprilis usque ad Kalendas Mensis Novembris, dum tamen Vinea in qua damnu datum sit, non sit vindemiata, puniatur in soldis decem denj pro quolibet Sarmento, sive racemo qualt vice si de die: si vero de Nocte in duplo, et si intraverit in Vineas, et damnum non dederit, puniatur in soldis quinque denj qualt vice, et si inciserit Vitem, puniatur in soldis vigintiquinque denj pro qualt vite usque ad numerj decem vitium: Abinde vero supra amputetur sibi manus dextera et ipsa deficiente sinistra, et si alis damnum dederit alio tempore, puniatur in soldis quinque denj. Si vero damnum datum fuerit cum Bestijs, seu animalibus in dictis Vineis a Kalendis Mensis Aprilis usque quo non fuerint vindemiatae, siquidem Bove Vacca, Asino, Asina, Equo, Equa, Mulo, Mula, Capra vel Hirco, Bufalo, vel Bufala puniatr Dnus vel Custos eorum in soldis viginti denj pro quolt dictorum Animalium et qualt vice: Si vero fuerit Porcus, vel Porca, qui damnu dederit in dictis Vineis a Kalendis Mensis Augusti usque quo non fuerint vindemiatae, puniatr pro quolibet Porco, seu Porca pro qualt vice in soldis viginti denj. Si vero aliae Bestiae minutae damnum dederint in dictis Vineis dictis temporibus puniantr in soldis quinque denariorum pro qualt Bestia et qualt vice. In alijs vero temporibus: v3 a Kalendis

Mensis

Mensis Novembris si Vineæ fuerint vindemiatæ usque ad Kalendas Aprilis, si dictæ Bestiæ intraverint aliquam Vineam, solvant pro qualt Bestia, et qualt vice Sol. tres den.; si vero damnum datum fuerit in Pergulis existentibus extra Vineam personaliter, vel cum Bestiis puniatur in d.a pena, qua puniretur, si damnum datum fuerit in Vineis.

Quod Potestas, vel eius Vicarius possint rimare pro damnis datis. Rub. VII.

Item statuimus, et ordinamus, q. d. Dnus Potestas et Vicarius eius possint ex suo officio per Inquisitionem, et Inventione procedere in damnis datis, et repertos culpabiles punire in penis in hoc volumine Statutorum appositis, et possint, et eis liceat rimari contra quoscumq: deferentes uvas, et alios fructus arborum, aut res commestibiles, et diligenter inquirere ab aliis, quos invenerint portare, vel habere aliqua predictorum per Testes, vel Iuramentum deferend. vel alias coniecturas, itaque inquirat, et habeatur veritas; Et si invenerit portantes delinquentes puniat secund. formam Statutor., ac si invenerit eos personaliter damnum dare in dictis rebus, et qui non permiserit se rimari, puniatur in solidis quadraginta denarior.

Quod Laboratores conducti ad laborand. non possint portare de Bonis Conductoris. Rub. VIII.

Item statuimus et ordinamus, quod nullus Laborator, qui fuerit ab aliquo conductus pro pretio possit reportare domum suam

suam sormentas, et vites, vel palos, vel alia Ligna, nec uvas etiam tempore Vindemmiarum cum licentia Dñi Conductoris, vel sine, pena viginti Solidorum denj pro quolibet et qualt vice.

Quę intelligantur Bestię grossę, et quę minutę. Rub. 9.a

Item Statuimus, et ordinamus, q in omnibus, et Singulis Capitulis damnorum datorum, in quibus fieret Mentio de Bestijs grossis, vel Minutis, Semper intelligantur, et sint Bestię grossę ec: vz Equus, et Mulus, Mula, Bos, Vacca, Asinus, Asina, Bufalus, Bufala, Hircus, Capra, et Porcus, Porcaq: Alię verò Bestię cuiuscumq: generis intelligantur minutę et Similiter Anseres, et gallinę, et reliqua volatilia.

De damnis datis in Caneto, Saleeto, arboreto, vel Orto. Rub. X.

Item Statuimus, et ordinamus, q si quis personalr damnum dederit in Caneto, Saleeto, Arboreto, vel Orto - - - -

custodia puniatur in Soldis viginti denj, si de die, et si de Nocte in Soldis quadraginta denj, et Semper emendam damnum passis et si Ortum fuerit in Vinea, puniatur tam de Vinea, quam de Orto: Si verò damnum datum fuerit cum Bestijs grossis in Caneto, et Saleeto primi anni, Orto, vel arboreto à Kalendis Mensis Aprilis usque ad Kalendas Julij puniatr in Soldis viginti denj pro qualt Bestia, et qualt vice: Si verò fuerit Bestia

minuta

Minuta, puniatur in soldis duobus denariorum: Si verò damnum datum fuerit cum dictis Bestijs grossis, vel minutis in saleeto, vel arboreto maiore uno anno, vel canneto alijs temporibus quam prędictis, puniatur pro qualibet Bestia grossa in soldis decem denariorum, et Minuta in denarijs duodecim.

De damnum dantibus in Terris bladatis, et Pratis. Rub. XI.

Item statuimus, et ordinamus, quod si quis personaliter damnum dederit in Terris bladatis, vel pratis, si quidem metendo granum, puniatur in soldis quatraginta denariorum; si verò calpestrando, vel alio damnum dando a Kalendis Mensis Martij usquequo fuerit messum bladum, puniatur in soldis decem denariorum; Et in alijs verò temporibus in soldis quinque denariorum; si verò damnum datum fuerit in dictis Terris bladatis, vel pratis . . . .

cum Bestijs grossis a Kalendis Mensis Martij usque quo dictum bladum, vel pratum fuerit messum, vel secatum, puniatur pro qualibet Bestia grossa, et qualibet vice in soldis decem denariorum. Si verò fuerint Bestię Minutę, puniantur in soldis duobus denariorum pro qualibet Bestia, et qualibet vice. In alijs verò temporibus puniantur in Medietate dictarum pœnarum et intelligantur esse prata Terrę relictę, et signatę pro faciendo fenum. Et si plura genera bladorum fuerint in una possessione, et in omnibus dictis bladis damnum datum fuerit, semper intelligatur pro uno damno: Et hoc si damnum datum fuerit in uno blado tantum.

Ite

De damnum dantibus in Metis, sonij, vel bladis trituratis. Rub. XII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si qua Persona damnum dederit in Metis, Ordio, vel sonij alicuius bladi, vel leguminis, puniatur pro qualibet vice in soldis viginti den. si verò damnum datum fuerit cum dictis Bestijs grossis, puniatur pro qualibet Bestia grossa, et qualibet vice in soldis decem den. et pro qualibet bestia minuta, et qualibet vice in soldis duobus den. Si verò damnum datum fuerit cum dictis Bestijs in blado triturato, puniatur in duplo dictarum penarum. Et si damnum datum fuerit in Paleis sive Palearibus, si personaliter in viginti sol. den. Et si cum bestijs, pro qualibet bestia grossa in sol. quinque den. Et cum Capra, vel Hirco, et qualibet bestia minuta, puniatur in denarijs duodecim pro qualibet bestia et qualibet vice et semper in predictis, et quolibet predictorum damnum emendet damnum passo.

De damnum dantibus in Arboribus domesticis. Rub. XIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si qua Persona damnum dederit in arboribus domesticis videlicet fructibus, Prunioli, Avellanis, olivis, Moris, Nespolis, Nucibus
siquidem incidendo, vel devastando in totum pro qualibet arbore et qualibet vice puniatur in libris decem den. Si verò ramum inciserit vel aliter devastaverit, puniatur in sol. viginti den. Si verò fructus dictarum arborum vel alicuius ipsorum

collegerit, vel devastaverit edendo, et non exportando in soldis quinque den. pro quolibet et qualibet vice: si vero exportaverit inde in soldis decem den. si vero ligurlaverit vel battererit bestijs, puniatur pro sua persona qualibet vice in poenis infrascriptis: si vero damnum datum fuerit ad aliquam dictarum arborum cum bestijs corrodendo vel devastando aliquam dictarum arborum puniatur in soldis decem den. pro qualibet bestia grossa et qualibet vice et si cum bestijs minutis puniatur pro qualibet bestia minuta et qualibet vice in soldis duobus den. si vero corrodendo, vel devastando fructus dictarum arborum puniatur in soldis quinque den. pro qualibet bestia grossa, et in soldis duobus pro qualibet bestia minuta. Si vero dictum damnum dederit in arboribus non domesticis vel fructiferis, si incidendo, vel devastando aliquam arborem in totum puniatur in soldis quadraginta den. si vero inciserit vel devastaverit, vel devastaverit in parte vel fructus collegerit vel aliter damnum dederit puniatur in soldis decem den. pro qualibet vice: si vero damnum datum fuerit in dictis arboribus, vel fructibus ipsarum cum bestijs, puniatur pro qualibet bestia grossa in soldis quinque den. et pro qualibet bestia minuta in soldis duobus den.

De damnum dantibus in silvis, et nemoribus Lib. XIIII.

Item statuimus et ordinamus quod si qua persona quovis alio damnum dederit in silvis vel nemoribus alicuius incidendo, vel

alio

atr devastando, vel bona accipiendo, et exportando puniat in soldis decem den. pro qualibet salma lignorum, et in soldis quadraginta pro quolibet ligno pro dicto sitio sine licentia Dñi Sylvarum; si vero glandes vel fructus colligendo vel exportando in soldis quinque den. si vero damnum datum fuerit cum bestiis, puniat pro qualibet bestia grossa in soldis quinque den. et pro qualibet bestia minuta in denariis duodecim.

Æ

De damnum dantibus in Magiaticis, stipulis, vel Sodis. Cap. XV.

Item statuimus, et ordinamus, quod si quis personaliter damnum dederit in Magiaticis, balneatis, et non siccis, puniat in soldis duobus den. et si in Magiaticis siccis, Terris stipulatis, et sodatis puniat in denariis duodecim qualibet vice, et pro qualibet persona. Si vero damnum datum fuerit cum bestiis in dictis Magiaticis, balneatis, et nondum siccis, puniat in soldis quatuor den. pro qualibet bestia grossa et in soldis duobus pro qualibet bestia minuta, et qualibet vice. Et si dictæ bestiæ damnum dederint in Magiaticis non balneatis per quatuor dies ante, et in Terris stipulatis, aliter sodatis, puniat pro qualibet bestia grossa in den. duodecim, et pro qualibet bestia minuta in denariis sex pro qualibet vice.

De damnum dantibus in Sepibus vel Chiusuris. Cap. XVI.

Item statuimus, et ordinamus, quod si qua Persona personaliter damnum dederit

in

in sepibus, vel clausuris, aut devastaverit sepes alienius vines, clausuris, vel horti puniatur in soldis viginti denariis. Si vero inciserit vel devastaverit sepes alterius sili, puniatur in soldis decem denariis. Si vero damnum datum fuerit cum bestiis in sepibus horti, vines vel clausuris, si cum bestia grossa in soldis quinque denariis et si cum bestia minuta in soldis duobus denariis. Si vero per dictas bestias damnum datum fuerit in aliis sepibus, puniatur pro qualibet bestia grossa in soldis duobus, et pro qualibet bestia minuta in denariis sex pro qualibet vice, et intelligatur porcus pro bestia minuta.

De incendijs et vastamentis. Rub. XVII.

Item statuimus et ordinamus quod si quis persona incendium, vel vastamentum fecerit in bladis messis, et non messis, vineis vel arboribus, vel palleariis, vel alijs rebus quibuscumque ijs similibus, et damnum datum fuerit ex dicto incendio, si damnum fuerit extimationis a centum soldis infra in libris decem denariis puniatur. Et si a centum soldis supra usque ad decem libras denariis, puniatur in libris viginti quinque denariis, et si a decem libris supra usque in libras vigintiquinque vel ab inde sursum puniatur in libris centum denariis, et nihilominus condemnetur talis incendiarius vel devastator semper in emendatione damni damnum passo, et in prædictis et quolibet prædictorum sufficiat probatio unius testis bonæ famæ de visu cum publica voce, et fama personarum loci, ubi dictum

in-

incendium et vastamentum facto fuerit, quae publica vox, et fama probet ad minus per duos testes bonae famae, super quibus procedi non possit nisi ad accusam, denuntiam, et querelam damnum passi.

De Canibus ligandis. Rub. XVIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod oes, et singulae personae de dicta Terra et eius districtu habentes Canem, aut Canes unum, vel plures in dicta Terra et eius districtu teneant, et debeant tenere continue ligatum, seu ligatos a die XV. Mensis Augusti usque ad Kalendas Mensis Novembris, et qui contra fecerit, puniatur in sol. decem den. pro quolibet Cane, et qualibet vice. Item dicimus, statuimus, quod Braccheti a rete non teneantur ad dictam poenam, si non fuerint ligati nisi inventi fuerint extra dictam Terram non ligati et sine suo patrono, vel alio aucupatore ipsos, vel ipsam ducente.

De probationibus, quae sufficiunt in damnis datis et de Iuram. Accusatoris. Rub. 19.

Item statuimus, et ordinamus, quod in oibus, et singulis Capitulis damnorum datorum - - - - - - - - - - - laboratoris, Affictuarii, Tutoris, Curatoris, vel iis habentis ipsius rei accusantis, vel Pror. absentis iurantis de visu usque ad quantitatem viginti soldorum quantum ad poenam Cois, et quantum ad emendam damni usque ad

quantitate

quantitatem quinque soldi den: Si vero talis accusans, vel denuntians accusaverit, vel denuntiaverit, et suam accusam, vel denuntiam probaverit ad minus per unum Testem bonæ famæ, puniatur talis denuntiatus, vel accusatus, vel et inquisitus in tota illa pœna, in qua veniret condemnandus, si probatum fuisset per duos, vel tres Testes omni exceptione maiores: Si vero accusatus, vel denuntiatus de aliquo damno dato per se, vel cum bestijs negaverit dictum damnum et dicet dicta accusatione non veram, et maliciosam, et prædicta Legitime probaverit absolvatur, et accusans, vel denuntians condemnetur in eadem pœna in qua veniret condemnandus accusatus, vel denuntiatus, de ei expensis legittimis: si vero dixerit damnum datum non esse, et peteret per Officialem videri, teneatur dictus Potestas mittere eius Vicarium, vel alium de sua familia ad videndum Locum, in quo dicitur damnum datum esse, et si reperiret damnum esse datum faciat illud emendare iuxta eius æstimationem, et condemnet dictum accusatum, vel denuntiatum secundum formam dictorum statutorum alioquin absolvat denuntiatum vel accusatum et condemnet accusatorem eadem pœna qua condemnaret, et condemnare deberet accusatum.

De emendatione damnorum datorum Rub. XX.

Item statuimus et ordinamus, quod in omnibus et singulis casibus, et capitulis damnorum datorum debeant damnum dantes per se vel cum bestijs damnum passo secundum æstimationem fiendam per

per extimatores supradictus dictae Terrae Montoni. Quam Potestas, vel Vicarius teneatur, et debeat dare facere, et declarari, et satis=fieri damnum passo ad petitionem dicti damnum passi: Et damnum datum cum bestijs semper emendetur per dominum Bestiarum, et similiter talis dominus puniatur, et cogatur, et non custos ad soluendum poenam supradictam praedicto.

De Duplicatione poenarum. Rub. XXI.

Item Statuimus et ordinamus, quod omnes, et singulae poenae damnorum datorum duplicentur in damnis datis de nocte: et intelligatur nox in damnis datis ab occasu, usque ad ortum solis diei sequentis: Et similiter duplicentur in forensibus et eorum bestijs damnum dantibus: Et non intelligantur forenses, qui venerint cum sua familia ad habitandum in dicta Terra Montoni, vel eius Curia.

De Vuis non portandis sine licentia, et quando sit licitum uindemmiare. Rub. XXII.

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla persona audeat, vel praesumat portare Vuas maturas, vel agresthas, nisi unum, vel duos racemos tantum de uinea sua propria vel conducta sine licentia Domini Potestatis vel eius Vicarij, et bulletta subscripta manu dicti Vicarij: Et qui contrafecerit soluat pro quolibet racemo ultra dictos duos soldos quinque denarios. Item dicimus statuentes, quod nulli liceat portare agresthas pistam, vel siccam, vel in racemis sine licentia Potestatis in dictam Terram, vel eius Curiis sub poena librarum quinque: denariorum Item dicimus quod nulli liceat uin=demmiare

demniare a Kalendis octobris, et non ante, licentia D. Potestatis prehabita, nisi aliud provisum fuerit per dictum Potestatem et Dnos Sex, vel Consilium generale dictae Terrae; Et qui contrafecerit ante dictum tempus pernotatum vindemiis do, vel ante tempus statuend. per praedictos, puniatur in soldis centum denariorum.

Quod Bestiis inventis dare damnum possint impune capi. Rub. XXIII.

Item statuimus et ordinamus, quod si Vicarius ies. [?] pro damnis datis invenerit aliquas bestias quomodolibet damnum dare et ipsas non cognoverit cuius fuerint, vel si fuerit forensium, possit eas ducere ad Terram Montoni etiam eas in hospitio recommendare donec fuerit poena soluta in Coi, et emendatio damni damnum passo integre satisfacta. Item dicimus, quod si quis reperierit aliquas bestias sibi quomodolibet damnum dare possit eas capere et ducere, et praesentare coram dicto Potestate, vel eius Vicario: Et postquam ceperit, et de loco captas duxerit quoquo modo non sibi liceat eas relaxare vel Dno restituere, seu alteri sub poena illa ad quam tenerentur dictae bestiis, vel animalia, vel Dnus earum pro eis, quas bestias debeat statim dictus Potestas, vel eius Vicarius ipsas hospitari, vel Camerario dictae Terrae assignare, et ipsas gubernari facere expensis ipsarum, vel earum Dni, et ipsas teneri et non relaxari facere donec dicta poena soluta fuerit, et emenda damni damnum passo satisfacta; Et si dictae bestiis fuerint volatiles, ut Galline, et Anseres,

et

et similes, possit inventor in sua possessione occidere, dummodo in
suam utilitate non convertat, sine aliqua pena. Et q talis
Inventor dictas bestias invenerit, et damnu datum fuerit sts,
et credat iuramento inventoris, Et si opus fuerit Vicarius possit
videre si damnu est illatum vel ne: Et si talis inventor inve-
nerit Porcos, vel Capras in Vineis, Bladis, glandibus, pomis,
et casu fortuitu occiderit unam dictarum bestiarum in
sua possessione, non teneatur occisor ad aliquam penam, sed
ipsam emendare suo cuius fuerit pro quarta pte sinus
sue estimationis, et bestia interfecta sit interfectoris.

De capiendo damnum dantes, vel res coram

retinendo. Rub. XXIIII.

It statuimus, et ordinamus, q cuicumq: qui possit accusare de aliquo
damno dato in forma presentium Statutorum liceat
auctore pntis Capli quamcumq: persone invenerit damnu
dare in aliqua re, de qua posset accusare eid auferre
clamidem vel alias res, et coram Officiali presentare, qua
clamidem, sive res, Potestas, vel Vicarius teneatur statim
recepto iuramento a dicto Inventore mittere, et consignare
dictas res Camerario dicti Cois p pena, in qua talis damnum
dans debet puniri, et et pro emendatione damni; It dicimus
q Vicarius dicte Terre possit quemlibet forensem damnu
dantem in Territorio et districtu dicte Terre capere, di-
cere, et detinere donec fuerit pena soluta, et damnu satisfa-
ctum, nisi voluerit idoneum fideiussore prestare, et

pro=

preſtitent de ſolvendo pena, et damnum emendando tunc, et eo caſu non ducatur, ſed relaxetur:

De fugientibus, et non permittentibus ſe ſimariet non dicentibus verum nomen. Rub. XXV.

Item Statuimus, et ordinamus quod ſi aliquis inventus fuerit damnum dare per Poteſtatem, vel Vicarium dictæ Terræ vel eius familiam, et aufugeret, et non permiſerit ſe ſimariri vel nomen, et pronomen suum celaverit vel verum nomen non dixerit puniatur in ſoldis centum denariorum; et in predictis, et quolibet predictorum credatur relationi officialium, vel familiaris dicti Poteſtatis

Quod surripientes Uvas, Poma, et Paleas non poſſint accuſari pro furto. Rub. XXVI.

Item Statuimus, et ordinamus quod pro surreptione uvarum fructuum, et aliorum pomorum, vel palearum, delinquentes non poſſint puniri pro furto, ſed ſolum ſecundum formam Statutorum loquentium de damnis datis, ſi ipſe res fuerint valoris a centum ſoldis denariorum infra: Si vero fuerint maioris valoris, et æſtimationis, vel damnum datum fuerit de nocte, poſſit dictus delinquens pro furto puniri.

De aucupantibus, et venantibus. Rub. XXVII.

Item Statuimus et ordinamus quod liceat unicuique venari, et uccellare pedeſtri intrare, et ire per Vineas, Clauſuras, Ortos, et Terras bladatas, et quaſlibet alias poſſeſſiones impune et ſi in predictis Vineis, Ortis, et aliis poſſeſſionibus aliquis cum pe=

pedibus, solvant pœnam in Statutis contentam: Et equester iret per loca prædicta, solvat pœna pro persona, et Animali.

De pœnis, et Condemnationibus exigendis. Rub. XXVIII.

Item statuimus et ordinamus, quod dictus Potestas, vel eius Vicarius teneatur, et debeat omnes pœnas, damna et condemnationes damnorum datorum, quas fecerit, seu tulerit tempore sui Officij exigere ab omnibus delinquentibus, vel condemnatis per bulettas, et de facto solvi, et dari facere in pecunia numerata Camerario dicti Comunis recipienti sine aliqua detractione, et sine solemnitate Iuris per detentionem personæ, et capturam pignorum, vel alia remedia oportuna, et talem exactionem seu executionem facere possit contra delinquentes, vel condemnatos, si comode fieri poterit, alias contra Patrem, Matrem, et fratres si fratres in comune persisterent et Mater non fuerit, et steterit nupta. Item contra dominum, et Patronum pro famulo, Pastore, seu Custode.

Quod quilibet possit deferre domum fructus vel ligna de suis Possessionibus. Rub. XXIX.

Item statuimus, et ordinamus, quod liceat unicuique impune deferre seu deferri facere a possessionibus suis fructus, poma et ligna cuiuscumque generis sint, præter uvas, de quibus servetur Statutum dummodo probet, quod dictos fructus, et ligna portet de suis possessionibus per suum iuramentum famuli, seu familiæ, vel

La-

Laboratoris, vel q sunt illum, vel illos miserit ad possione suam, et ibid habeat possionem fructus, poma vel ligna, de quibus debeat Officialis diligenter inquirere veritatem.

De licentia non concedenda sine licentia Officialis

Rub. LXX.

Item statuimus, et ordinamus, q nulla Persona possit concedere licentiã de suis possionibus proprijs, vel conductis alicui persone de intrando vel damnum inferendo in eis personaliter vel cum bestijs, et si daret non valeat: Immo sit ipso Jure nulla, et nullius valoris, nisi tali licentia data fuerit in presentia dicti Potestatis, vel eius Vicarij, et ipsa licentia scripta fuerit per dictum Potestatem, vel Vicarium: sed delinquentes sub dicta licentia puniantur, ac si non haberent. Possit tn licentia dari Consanguineis et Coniunctis usq: ad tertium gradum sine licentia dicti Potestatis, vel Vicarij, et de tali licentia credatur iuramento concedentis.

De Hortis habendis Rub. LXXI.

Item statuimus, et ordinamus q quilibet habens libram in dicta Terra vel eius Curia, vel laborans tenimentum alicuius, si non habuerit de suo proprio teneatur et debeat in suo Terreno sive laboreno facere, et habere ad minus media tabulam Horti, et qui non fecerit quolt anno per totum mensem Aprilis, et seminaverint seu plantaverint de

plantis

Plantis olerum infra dictum terminum, puniatur in soldis viginti denarijs, et hoc Statutum teneatur semper de Mense Martij

De Capris non tenendis infra infrascriptos Confines. Rub. XXXII.

Item Statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicta Terra, vel aliunde possit retinere, aut pasturare aliquam bestiam caprinam, nec Hircinam in domibus, vel in pascuis intus, seu infra infrascriptos confines: videlicet a domo Gattariorum intus versus dictam Terram, et per stratas iuxta greppas usque ad rugum, et a domibus Berardorum per totum rigum, in quibus domibus retineri possint et usque, et per fossatum pallotte, et ad stratam Fontebuccioli, et per dictam strata usque ad Crucem S. Pellegrini et a Cruce praedicta per strata ad domum filiorum Rade, et a dicta domo usque ad Crucem, quae confinat cum Balestraccio, et vadit per viam S. Donati usque ad domum filiorum Vigoli, ita quod dicte domus filiorum Vigoli sit extra confines et a domibus praedictis usque ad Carpinam, et dividat dictos Confines fossatus Aldovalli, qui vadit usque ad flumen Carpine et veniendo per dictum flumen usque ad sciaquatorium Molendini, et a dicto sciaquatorio per formam dicti Molendini usque ad Clusam dicte

forme

formis, et a dicta forma usque ad fossatum S. Martini, et a d.o fossato per fossatum pasafili, qui confinat cum Vico de Fesola, qui vadat per directum ad possessionem Crutij, et vadat ad domos Montis Besriarum usque ad dictas domos Gattariorum ad penam decem solidorum den.ij pro qualibet capra, que retenta fuerit quomodolibet intra dictos confines.

De Porcis non tenendis in d.a Serra, vel extra domum sine anulo. Rub. 53.

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla persona audeat vel presumat tenere in dicta Serra ultra duos porcos pena quinque solidorum den.ij pro quolibet porco cuilibet contrafacienti: Item dicimus quod nullus permittat dictos porcos ire per dictam Serram sine anulo in visu, seu mostaccio tenendo magnitudinis unius grossi florentini non tonditi sub pena quinque soldorum den.ij pro quolibet porco, et qualibet vice cuilibet contrafacienti, super quibus Potestas, vel Vicarius procedere possit per Inventione, accusatione, vel denunciatione, et relatione custodum secretorum, et quod nullus de nocte permittat ire eius porcos per dictam Serram cum anulo, vel sine ad penam quinque solidorum den.ij pro quolibet porco, et qualibet vice.

De

De Vijs, et Stratis amplandis, manutenendis, et Segandis. Rub. XXXIIII.

Item Statuimus, et ordinamus, q. dictus Potestas, uel Vicarius teneatur propriè de Mensibus Aprilis, Maij, et Junij facere ampliari et Scarpari oes, et Singulas uias publicas, et Stratas Regales, et uias Vicinales tali, q. quelib. Strata Regalis sit adminus ampla et larga pedibus duodecim, et uia publica ad minus octo pedibus, et uia uicinalis ad minus sex pedibus missis, et factis fossis ubi fuerit necessariu et positis, et proiectis lapidibus in dictis uijs, sumptibus expedire per dominos, et Laboratores terrarum circumstantium et adiacentium dictis uijs, ubi expensa fuerit parua: Ubi autem fuerit expensa magna, reaptet, et aptet per oes homines illius porte dicte Terre in cuius contrata esset dicta uia.

De pena Bestiarum Lattantium Rub. XXXV.

Item statuimus, et ordinamus, q. si bestiis grosses Lactantes, et etatis sex mensium, et minute etatis trium mensium damnum dederint quomodolibet in quibuscumq. locis ad penam aliquam minime teneantur; et si bestie autem

grosse

grossæ a dicta ætate, et tempore sex mensium supra usque compleverint ætatem unius anni damnum dederint, puniatur in media pœna, qua punirentur aliæ bestiæ grossæ excedentes dictam ætatem unius anni; Et si bestiæ minutæ a dicto tempore, sive ætate trium mensium usque ad ætatem sex mensium ipsarum teneantur in medietate pœnæ debitæ aliis bestiis excedentibus dictam ætatem, et si haberent ætatem ultra dictos sex menses, puniantur in tota pœna, qua puniuntur aliæ bestiæ minutæ.

De pœnis non determinatis per Statuta damnorum datorum. Rub. 56.

Item Statuimus, et ordinamus, quod ubi de aliquo damno non esset pœna determinata in præsenti volumine Statutorum damnorum datorum, procedatur, et puniatur delinquens de similibus ad similia, et si similis pœna, aut simile damnum non reperiretur, puniatur arbitrio Potestatis.

De Porcis, et Canibus damnum dantibus intus in Terra. Rub. 57.

Item Statuimus et ordinamus, quod si Porcus, vel Porca, vel Canis aliquod damnum dederit in rebus alicuius stantibus in domo propria vel conducta, teneatur dominus eius in soldis decem denariis pro quolibet, et qualibet vice, et nihilominus

= minus teneatur damnum emendare damnum passo.

De auferentibus et portantibus ligna aliena. Rub. XXXVIII.

Item statuimus, et ordinamus, quod si qua persona acciperet aliqua ligna alterius personae incisa pro igne, palis, aut chiudimine alicuius possessionis, vel aliqua ligna grossa pro aliquo edeficio et illa de loco quocumque admouerit vel portauerit, puniatur quilibet accipiens, seu admonens exportans in soldis decem denariorum pro qualibet salma lignorum vel palorum et in soldis viginti denariorum pro quolibet ligno pro edeficio et nihilominus teneatur damnum emendare damnum passo.

De poena damnum dantium in Zaffaranine.

Rub. XXXIX.

Item statuimus, et ordinamus, quod si qua persona personaliter damnum dederit in Zaffaranine alterius puniatur in libris decem denariorum. Et si cum bestijs grossis vel minutis puniatur in soldis quadraginta pro qualibet bestia, et qualibet vice.

De poena damnum dantium in fabis.

Rub. XXXX.

Item statuimus et ordinamus, quod quicumque intrauerit in fabis alterius, dum fabae sunt bonae ad comedendum puniatur

in

in soldis viginti denj pro qualt vice, et si habuerit licentia a Dno Laborum, non teneat ad penam, non obstante q ipsa licentia non data fuerit in presentia officialis, sed stetr Sacramento talis Dni de dicta licentia.

De Lamine in Mercatello non ponendo.

Rub. XXXXI.

Item Statuimus, et ordinamus, q nullus audeat, vel presumat - - - - - - - - - Mercatale intelligat esse a porta Verzenj usque ad fontes, et puteum aque existentem in muro scarpe dicte Terre, et revoltam, seu Cantonum Sancti Pauli.

De Butolis non mittendis in fontibus.

Rub. XXXXII.

Item Statuimus et ordinamus q nulla persona extrahat, aut auriat aquam cum Butolis seu bandibus de fontibus Novis propé portam Verzenj, nec ponat aliqs pondus in lapidibus dictarum fontium, nec faciat aliquam immunditia in dictis fontibus, nec propé dictos fontes per decem pedes, nec debeat portare aliquod ferrum in lapidibus dictarum fontium, nec debeat incidere aliquam arborem vel listem positas iuxta dictos fontes,

pena

pena viginti solidorum den. pro quolibet contrafaciente, et quali(bet) vice et possit a quolibet accusari cum iuramento, et teneatur in secretum.

De inquisitionibus faciendis sup(er) damnis datis occultis. Rub. LXXXIII.

Statuimus, et ordinamus, quod si aliquod damnum datum fuerit alicui personae in possessionibus ipsius, tam personale, quam cum bestijs quoquo modo, et dictum damnum non reperiretur per d(omi)num possessionis laboratorem, vel hostimanium, tunc Potestas, vel eius Vicarius teneatur, et debeat ad petitionem supradictorum, vel alterius eorum mittere pro decem Vicinis proximioribus possessioni illati damni, et eis dare iuramentum de veritate dicenda, et si damnum reperiatur, tunc Potestas, vel Vicarius puniat repertum culpabilem secundum formam statutorum predictorum, et damnum emendari faciat damnum passo, et si reperiri non poterit, tunc predicti Vicini emendare teneantur et cogantur ad satisfaciendum estimationem factam per estimatores Co(mun)is, et nihilominus solvant, et solvere debeant Vicario pro eorum examinationibus denarios duodecim pro quolibet.

De exparantibus, et devastantibus vadum alicuius Vineae Rub. LXXXIIII.

Statuimus, et ordinamus, quod si quis devastaverit vel exparaverit

cauerit aliquod Vadum, seu introitum, uel apertu, uel exclusum relaxauerit alicuius Vinee, orti, clausure, uel alterius possessionis arboratę, uel bladatę, soluat uice qualt, et pro qualt. uarco soldos decem den. Et quilt possit de predictis accusare, et credatę iuramento talij accusantis.

Quod liceat unicuiq: ire ad sua Possionem per locum minus damnosum. Rub. 45.

Jt statuimus, et ordinamus q unicuiq: liceat ire ad possionem suam uiam non habentem p Vineam seu possionem sui Vicini, et redire personalr, et cum bestijs Necessarijs vz per locu minus damnosum dicto suo Vicino sine pena et banno statuto, et legibz aliquibz non obstantibz, et q dictus locus fuerit minus damnosus credatę sacramento euntis, et redeuntis cum uno teste, si dictus talij uia non habens ad euitand scandala, et errorem uelit a dicto uicino uel uicinis emere p locum minus damnosum uia libera per terram sui Vicini: Idem Vicinus teneatę uendere pretio declarando p duos homines eligendos ad hoc ab utraq: parte et plus petere non possit et Potestas faciat predicta obseruari facere subuinculo sui Juramt.

Quod ubi deuastata fuerit Via possit iri per Possione impune. Rub. XXXXVI.

Jt statuimus, et ordinamus q si uia fuerit deuastata, itaq: ipsa iri non

non poſsit, liceat unicuique perſonæ, et cum beſtijs per poſsiones stantes iuxta dictam viam ire: Vz per dictas poſsiones, et Margines ipsarum iuxta ipsam viam sine iactura, et damno prouinciæ tm, et si pluries uoluerit aliquis transire, debeat dictus transire uolens dictam viam Notificare Vialibus, vel Vicario, aut parti in præsentia unius Teſtis ad minus, quod aptet, et si a dicta Notificatione in posterum non aptabit dictam via per quatuor dies post dictam notificationem, poſsit libere iri per dictam poſsionem impune, donec fuerit aptata, et dnus poſsionis non poſsit post dictum terminum euntes accuſare, et si accuſauerit non ualeat ipso iure. Et si dicta uia ita deuaſtata sit, quod inde comode iri non poſsit stetur declarationi Vialium dicti Cois Vz illorum Vialium, et illius portæ, cuius fuerit dicta Via.

Chi darà danno in selve cedue, over tagliate da tre anni in giù si pagarà di pena soldi vinti per bestia grossa, e soldi diece per bestia minuta; eccettuati però li Porci, la qual pena s'intende radoppiata se il danno sarà fatto di notte, o se li Pastori fossero presenti, o studiosamente ritenessero dette bestie in dette tagliate.

quadringentesimo

In Dei noie Amen. Anno Dni Mill.o quadringentesimo Secundo
Indne quarta. Tempore Dni Eugenij Dna Provid.e PP.
Quanti Quinti, et die nona mensis Decembris. Congregati et coadu-
nati insimul, et in unum Dni Sex cum quibusd. per eos vo-
catis in quadam Aletta superiori, posita in Palatio dicti Cois
Montoni solite residentis Potestatis dicte Terre, qui Dni Sex
et vocati per ipsos erant ij: v3 Antonius Joannis, Ceccus
Cambij, Jacobus Lang. Alemus Celle pro Job, et Grinus Bolle,
et vocati per ipsos erant ij: v3 Evangelista d. Mattei,
Baltadar Joannis, et Angelus de Cardaneto; Qui oes et
singuli prenominati stantes insimul, et in unum in suprad.a
Saletta habito inter eos maturo colloquio, et deliberatio-
ne super remissione in eos facta: v3 super correctione
statuti positi in volumine Statutorum dicte Terre in 2.o libro
Civilium Rub. 64. De Testamentis insinuandis infra
decem dies a die Mortis Testatoris, necnon sup. correctione
pactorum, et ordinum Civitatis Perusij super gabella
apportatorum de Castro Fracte, de qua remissione in eis
facta plene dicunt apparere manu d. L.di Paccini
Canc. dicti Cois, ut in registro dicti Cois plenarie existit
adnotatu et ad bussulas et pallottas obtentum et plenarie
reformatum p. Consiliarios dicte Terre; Qui Dni Sex
una cum dictis per eos vocatis unanimiter, et concorditer
nemine discrepante volentes eis remissa p. Consilium
dicte Terre fine debito terminare. Primo, et ante oia

habito

habito inter eos maturo colloquio deliberarunt super insinua-
tione Testamentorum quod sit et esse debeat terminus unius anni
a die mortis dicti Testatoris ad insinuandum testamentum
in actis Civilibus dicti Cōis: Et quo ad Capitula Gabella-
riorum dictae Terrae sint et esse debeant commodis, pactis
et conditionibus infenus adnotatis et descriptis. Qui Dñi
sed cum dictis per eos vocatis ad hoc ut in posterum non
possint aliquae discordiis, et errores accendere inter Gabella-
rios et homines Terrae Montoni, commiserunt mihi Nicolao
Notario infrascto ut dicta Capitula hic adscriberem ut ap-
parent per ipsos correcta manu mei: Quorum quidem Capitu-
lorum et ordinum tenor talis est vz.

In Noīe Dñi Amen. Questa è la cedola della gabella del Vino,
e del Bestiame e Mercato della Terra e Villa e distretto
di Montone fatta p. il Mag.co et Ill.re Sig.re Braccio de
Fortebracci della detta Terra.

In prima debba havere il Compratore d'essa Gabella per la Gabella
di tutto il Vino tanto quanto se ne venderà fra termine
d'un mese da poi che sarà tolta la licenza dal detto Com-
pratore, o da altri per lui di vendere detto Vino, senza
la cui licenza, o polizza vendere non si possa esso Vino
a minuto in nessuno delli detti luoghi per nessun modo
alla pena di lire dieci di denari per ciascuna fiata che
contra facesse, della qual pena sia la metà del Comune
e l'altra metà del Comprator d'essa Gabella, e niente di-

menò

=meno detto compratore possi coglierd la gabella duplicata di detto
vino venduto legittimamente e che il Podestà, o Vicario, et ogn'
altro Offiziale del detto Sig.^le^ sia tenuto, e debba procederd contro
le sopradette cose . . . .

. . . .

. . . .

et a provar chi venderà il vino a minuto senza licenza,
basti a provare, se il venditore d'esso vino non provassi fra
il termine che li sarà assegnato che habbia havuto licenza
da esso compratore d'essa gabella, overamente da altri
a cui l'havesse commesso il detto compratore d'essa gabella
producendo essi venditori d'esso vino la bollita d'essa licenza
o provando con testimonij degni di fede avanti essi offi-
ziali dasi, importando s'esso compratore o altri per lui ha-
vessi dato al detto venditore la licenza di vendere, o ha-
vessi posto nelle botti o botticello alcun segno di sigillo, o
vero contrasegno, e chi non pagasse fra il termine di dui
mesi la detta gabella al detto compratore, possa esso compra-
tore darlo per estratto per quel che dovesse pagare per
detta gabella, e non possa dimandar altra pena.
L'Offiziale predetto sia tenuto, e debba alla pena di libre
venti di denari fare l'essecutione a petitione d'esso
compratore e che il d.^o^ Offiziale sia tenuto a petitione
o richiesta di d.^o^ compratore mandare Offiziali e fami-
glia per cercare chi vendesse vino a minuto senza licenza
o bollita di d.^o^ compratore d'essa gabella, e il luoco, dove

si

l'vendesse il detto vino, e quelli trouerà esserne colpeuoli per li detti suoi Officiali, o prouati con legittima proua dinanzi a lui punire nelle pene predette, e se il detto Officiale fosse negligente alle sopradette cose caschi in pena di lire cinque di denari del suo salario come di sopra. Et a ciò fare il detto Officiale debba, e possa procedere sommariamente senz'altro Processo contro li trouati colpeuoli che non pagasse fra il detto termine.

E se in alcun Celaro fosse più vino di quello del quale si domanda licentia di vendere, non possa sigillare in Gabelliere altro che quello, che da licentia. Et che ciascun compratore d'essa Gabella sia tenuto, e debba dare licentia o poliza di vender vino a ciascuna persona che la dimanda alla pena di lire cinquanta per ciascheduna fiata che ricusasse dare detta licentia o poliza essendoli domandata con protestatione in presenza di dui Testimoni degni di fede, la qual pena sia le dui parti dell'Comune, e l'altra terza parte dell'Accusatore.

E se il detto vino gabellato non si vendesse infra dui mesi nel quale si deue pagare detta gabella per lo vino venduto sia tenuto colui, che haverà tolto detta licentia pagare detta gabella per lo vino venduto tanto sulla detta pena, saluo che il detto termine di dui mesi non s'intenda per li albergatori ma habbino termine tre mesi a vendere il vino gabellato, e licentiato pagando pertanto la gabella del detto vino fra dui mesi del vino, che

ven-

venduto l'haveranno, e così s'intenda del Vino cotto, e Moscatello, che si vendesse a minuto, e non s'intenda tanto dover pagare gabella alcuna di Vino maniere, aceto, che si vendesse a minuto per nessuna cagione.

Anche si vende con essa gabella del Vino a minuto la gabella di tutte le cose infrascritte, pagando il Compratore di essa gabella di tre mesi in tre mesi, com'è detto di sopra, e debba havere la gabella dell'infrascritte cose per lo modo, e termine dichiarati di sotto, e debba pagare le vice, che s'acquisteranno di sei mesi in sei mesi in fine di sei mesi.

Anche paghi chi facesse alcun Calcinaro la gabella alli Compratori della Gabella della Terra, o Villa, nelle cui pertinenze, o distretto fosse posto esso Calcinaro, o cocessi Calcina per nessun modo a ragione di denari dodici per ciascheduna Corba di Calcina, salvo di Calcinara, che si cocesse per il Comune, o veramente per lui non paghi, ma vendendone di esso Calcinaro paghi.

Anche si paghi la gabella di tutta la Carne, che si macellasse, o vendesse nella Terra o Villa, o loro pertinenze a ragione d'un denaro per ciascheduna libra di carne fresca da otto dì dipoi che venduta sarà, la qual gabella si debba dare al Compratore del luogo della quale si macellarà la detta Carne, e debba assegnare al gabelliere le dette Bestie vendute infra termine di

otto

otto dì sotto la pena di venti soldi di denari.

Anche si paghi la gabella di tutte le Bestie quadrupede, che si venderanno, o compraranno nella Terra di Monsone, overo suo distretto al Compratore della gabella del luogo dove si vendessi cha esse Bestie a ragione di denari sei per libra per ciascheduna delle parti e che vendesse, o comprasse da alcun forastiero, o da altra persona che non fosse soggetta, e che non si potessi astringere detta pagare il mercano o aiutante qual comprasse, o vendesse per ciascuna delle parti alla ragione predetta, la qual gabella possa portare del prezzo o dar meno ad esso forastiero o non soggetto quanto, che monta la parte sua La qual gabella si debba pagare nel modo sopradetto, et infra otto dì, poiche sarà fatto il mercato di dette Bestie, sotto la pena di lib. cinque de denari chi contrafacesse per ciascheduna fiata, e la metà sia del Gabelliere e l'altra del Comune di Monsone e che se alcun forastiero . . . . . . portena alcun Capriolo a vendere paghi diciotto denari per ciascheduno non pregiudicando alle ragioni del Paiae.

Anco di ciò che fruttassero le Molina d'aqua, o le Molina a secco o le Molina a guato a ragione di denari dodici per libra alla dichiaratione di dui buoni huomini, li quali detti buoni huomini si debbino eleggere per il Sig.re o suoi officiali a petitione di detti Compratori infra

infra tre dì dopo che richiesti saranno sotto pena di Lire
cinque di denari per ciascheduno, e che detti buoni huomini
eletti siano tenuti, e debbino a richiesta del detto Compratore
fare l'estima delle dette cose fra quindici dì, sotto pena di
Lire cinque di denari per ciascheduno, e le sopradette
pene s'attribuischino al Comune, e che ogni Officiale del
Comune possa, e debba fare espressa essecuzione delle so-
pradette pene a richiesta del sopradetto Compratore, e questo
non s'intenda delle Molina di Mag.ci Sig.lle salvo che il
Molinaro paghi, e pagar debba la sua parte.

Anco si paghi di tutte le Molina da olio a ragione di quattro soldi
per ciascheduno mettolino che se fusse, o raccogliesse
nelle dette Molina: cioè di quello che uscisse della salsa.
Cioè di quello che uscisse della salsa rifatta non si paghi
più gabella, o sia computata per la spesa del Molino.

Ancora si paghi alli Compratori della gabella di tutte le bestie che si
tengono nella Terra di Montone, o in Villa, o in suo distretto
dove esse bestie si tenessero; cioè Bovine, Asinine, Mu-
line, Cavalline, Porcine, Caprine e pecorine a modo
usato, e di tutte l'altre bestie delle quali sia usato
pagare gabella: cioè soldi dui per ciascheduna bestia
grossa, e denari dodici per ciascheduna bestia minuta,
e non s'intenda delli Caprotti, ne d'Agni ne de Porcelli
che fossero minori di sei mesi; e paghisi per le ~~dette~~ bestie
grosse

groſse lattanti s'intendo come le minute di sei meſi, e pa-
ghisi per le dette bestie al detto compratore la detta gabella,
la metà infra termine di dui meſi dell'anno e l'altra metà
in capo di sei meſi; E ciaſcuna persona che terrà in esta
Terra di Montone, o Villa, o lor distretto, o pertinenze al-
cuna bestia debba far l'aſsegna d'eſse bestie, quali
terrà al Compratore della Gabella del luoco dove le
teneſse bene, e lealm.te a richiesta del Compratore, e pa-
gare fra li termini predetti sotto pena di soldi vinti di
denari per ciascheduna bestia groſsa e diece soldi per
bestia minuta, qualunque falliſse la detta aſsegna,
e non pagaſse fra li termini detti; E ciascheduno compra-
tore d'eſse gabelle debba ricevere, e scrivere l'aſse-
gne o il pagamento nel detto termine, e chi pagar voleſse
se di ciò rimaneſse di non ricever la detta gabella che
non poſsa togliere la pena e non li corra termine di
pagar voleſse fra li detti termini, provandosi con
legittima prova.

It che qualunque persona vendeſse alcun capretto o qua-
lunque il compraſse, e poi lo rivendeſse paghi dodici
denari per ciascheduno aggiungendo ancora al detto
presente Capitolo che ciaschuna persona debba
fare l'aſsegna duivolte l'anno, cioè del meſe di
Novembre e del meſe di Maggio.

Ancora che non si poſsa vender per nium modo vino a fiaschi,
ne

ne a Brocca, ne altro vaso senza licenza del Compratore d'essa gabella, salvo che non vendesse in grosso tutto il vino, che fosse nelle Botte, overamente a Barili; e il Barile s'intenda di sedici peliti alla pena di dieci libre chi contrafacesse per ciascheduna fiata, della qual pena la metà sia del Gabelliere e l'altra sia del Comune di Montone.

Anco, acciò s'attenda sollecitam.te a comprare le dette gabelle, e li compratori possino fare essecutioni di tutte le dette cose, che ciascuno officiale possa, sia tenuto, e debba a petitione di qualunque compratore di dette gabelle, dare ad esso compratore, officiali, e famiglia per pigliare, e gravare ogni persona, che dovesse pagare la gabella per le sopradette cagioni, o che fraude commettesse a petitione d'esso compratore procedere sommariamente, e de fatto, e senz'altro processo o solennità di ragione e quelli, che troveranno colpevoli ricevute la prova d'un Testimonio di veduta, o per altro modo con due Testimonij di fama, e con il giuramento del Compratore d'essa gabella, e secondo la forma della presente cedola far essecutioni sommariam.te e sotto pena di lire cinquanta de denari a ciascuno, che negligente fosse per ciascuna fiata, la qual pena li si debba ritenere de fatto per li loro sindicatori al tempo del lor sindicato, e così s'intenda del Podestà, di Viano, il quale sia tenuto fare l'

es=

essecutione delle dette cose a richiesta di detti compratori nel modo che è detto e sotto la detta pena, la quale si si debba togliere di fatto per il Podestà, ouero altro Officiale.

Anco acciochè ciascuno Officiale sia più sollecito a far l'essecutioni delle predette cose volemo, et ordiniamo che qualunq: Officiale sarà essecutore delle predette cose habbia, et hauer possa di quello che pagarà douessero oltre le dette gabelle o pene predette soldo uno per libra di quello che pagare li facesse.

Anco debbano toghere li detti compratori il fiorino per quello che ualerà al peso del Comune. - - -

libre in su che douesse pagare, e da tre libre in giù non sia astretto a toghere detto fiorino, ma possa togher la moneta senza nessuno peggioramento di mta e che per nissuna altra cagione non possa, ne debba toghere più moneta, denaro, che per quelle cose dette di sopra sotto le pene di lire diece di den; per ciascuna fiata, e che ciascuno Officiale sia tenuto alle sopradette pene, fare essecutni a petitione di chi le dimandasse, o accusasse, e debba hauere denari dodici per libra per sua essecutne.

Capitolum de exemptionibus forensium.

Ex commissione, et mandato Magci et potentis Dni Caroli de Fortebracchijs Comitis Montoni et ex de consensu et uoluntate Bnorum sex dicti Terrae Montoni V. S. Mischiantis. - - - - Balt de Sanctis: Jo: Angeli

An:

Antonij Herculani; Francisci Belli . . . . –

prefatis Mag.ces Dnis, ac et predicti Dni sex, preceperat
mihi Nicolao Vicario infrascto, et infrascta ponere copia v.3.

Volemo, che qualunque persona forestiera di qualunque conditione
venisse ad habitar nella Terra di Montone sia, et esser
debba esente d'ogni fattione et obsequio reale, e personale
per tempo di quindici anni, incominciando dal dì, che
incomincio ad habitare in detta Terra di Montone dando
le ricolte esso forastiero d'habitare, e fedeltà mantenere
al detto M. S. et al prefato Comune. Niuno forastiere, ne
Terraziano li possa nella detta Terra, ne in sua forza e
distretto per debito, che havesse fatto per il passato, ò ad
illo fusse

è se nissuno li domandasse debito alcuno, o Terraziano o
forastiero non debbano gl'Offiziali intendere quello
che dimandassero sotto pena di diece libre di denari,
salvo che de Malefitij, overo danni dati ac et sio per
terreno, lo quale comprassero, o vero debito, il quale fa-
cessero in detto tempo in detta Terra. Anco siano tenuti
in capo di cinque anni della loro habitatione in detta
Terra

Terra di Montone, tutti li forastieri che ci venissero ad habitare dare bone, e sufficienti ricolte d'habitare in detta Terra et esse annotare nel registro del Comune per il Canc.re d'esso Comune, e ciò non facendo, volemo la loro esentione esser nulla, e di niuna efficacia, ovvero momento.

De libertate Mercati Montoni.

Anco volemo che nel nostro Mercato, quale si fà il Martedì fora della detta Terra: cioè fora della Porta del Verziere ogni persona di qualunque stato, o conditione si sia possa nel detto Mercato con qualunque Mercantia si sia, ovvero senza, venire, stare, e ritornare senz'alcuno impedimento di niuna persona terrazzana, o forastiera per qualunque debito vi havesse, e che di niuna Mercanzia nel detto dì gli si debba dare impedimento alcuno di gabella, ne di niuna altra cosa sotto pena di venticinque libre di denari a chi contra facesse, salvo Ribelli e Banditi d'esso Comune.

De pena non retinentis Sal.

Anco volemo che qualunque comprasse dal Comune di Montone la Salara debba dare le ricolte sufficienti di tener in Casa per munitione sei some di Sale di peso di trecento libre l'una.

De

che non se ne potessi vendere senza quello della Monitione, e mancando per nessun modo alla detta quantità di sei some che non lo tenesse in casa, caschi in pena di XXV. lib. e la detta quantità di sei some di sale, overo il prezzo di esse, debba venire la metà al Comune, e l'altra metà al Podestà del detto luogo, et esso Podestà sia tenuto a farli la cercha tre volte nel tempo del suo Offizio: cioè di sei mesi in sei mesi, e che la cerca si faccia in presenza degl'Offiziali dell'Abondanza, e non facendola, li sia pena X. lib. di denari al detto Offiziale e che il detto Compratore della salara nella sua fine debba assegnare all'altro, che comprasse la detta salara sei some di sale di trecento libre l'una per prezzo di dodici lidere la soma: che che quello che passasse per il terreno di Montone con alcuna quantità di sale, poco, overo assai, debba pagare per ciascuna soma di sale dieci soldi: cioè per passo al d.o compratore della salara, e passando, e non pagando s'intenda esser' frandato e paghi per ogni denaro dodici, che valesse il sale che portasse e la detta fraude s'intenda quando passando voltasse le spalle alla Terra di Montone, e che della d.a pena la terza parte sia del Comune di Montone, e l'altra di quello, che tenesse la salara, e l'altra sia del Podestà, et Offiziali di Montone, e qualunq: persona Montonese comprasse, overo arecasse sale senza licenza di quello, che tenesse la salara paghi p ogni denaro =

— De arbitrio Directoriorum super Questionibus.

Anco renoviamo, e reformamo, che quando si rinovava il reggimento delli Sei in Kalende di Maggio si debbe imbossolare tre huomini, cioè per Sorta, li quali si debbano extrahere per un'anno, et il lor' offizio debba durare per il detto tempo, li quali si debbano chiamare directori, et habbino arbitrio mandare al Savio le ragioni di quelli facessero questioni in Palazzo dinanzi al Podestà da vinti libre in su che non si potessero accomodare insieme in fra il termine d'un mese, li quali Direttori habbino a dare un termine competente alli litiganti a produr' le loro ragioni, et esse ragioni che produrranno le parti per il termine a lor' dato le debbano mandar al Savio, e secondo che il Savio sarà determinato - - - - Sia tenuto rato, e fermo, Et il pagamento del Savio si faccia alle spese del perdente, e li Direttori habbino per lor' salario diece soldi per uno spacciando la fra un'mese, e se non, caschino in pena di vinti soldi per ciascheduno.

Im

In Noie Dni Amen. Anno Dni Millesimo quatringentesimo octuagesimo sexto Indne quarta, tempore ssmi in Xpo Pris, et D.N. D. Innocentij dna Provid.a P.P. octaui, et die... Septembris. Hec sunt statuta et ordinamenta facta, et composita per Consilium, Consiliares Cois, et Civitatem Terre Montoni in Consilio conuocato, et congregato ad sonu Campane, vocemq: preconis, ut moris est, et secundum formam statuti dicte Terre in sala maioris Palatij dicti Cois, residentis D. Potestatis dicte Terre, de voluntate et mandato eorum Potestatis, et sex Antepositorum dicte Terre, in quo consilio propositum fuit consultum, et missum partitum victum, et obtentum de, et super ... fiendi et faciendi statutum, ordinamentum infrastum tenoris, et forme, et continetur scriptum registratum, et publicatum in Registro Cois, et dictum dicte Terre per me Petrum Angeli de Montone Cancellarium infrastum confirmata, et approbata, et eius decreto, auctoritate, et sigilli impressione roborata per Rdm in Xpo Prem, et Dnum D. Joem Epum Ariminensem Perusie Generalem Locumtenentem, ut infra patet eius signatura, quorum Consilij, statuti, et ordinamenti talis est tenor, et forma videt.

Solet preteritorj ratio futuros tam boni quam mali euentus ostendere et que Coibus peragenda sunt edocere. Cumque nuper per Comunitatem Terre Montoni, et eos, qui ad ipsius curam positi sunt, usum sit, et apte cognitum, q propter delicta, et malefactorj impunitatem, et quia propter ea malefitiorum condemnationes

nationes retroactis temporibus minime excessis sunt pessimi, et fla-
gitiosissimi quotidie vires, atque animos sumunt ad facinora
perpetranda, et deteriores in dies fiunt idque totum tendere
ad perniciem, dedecus, et iniuriam supradictæ Terræ et dominii
ipsius. Cumque etiam prædicta ignavia, tarditate, et ne-
gligentia officialium evenire solent. Visum est prædictæ
Communitati publicæ consulere utilitati tam perniciosam
rem postergare, et huic tam periculoso morbo dum recens
est, occurrere, et quantum fieri potest providere: Quare
ut in Terra prædicta, et eius districtu honeste, pie, iuste
recte, sancteque vivant omnes, et qui amore virtutum
et decoris respectu non moveantur saltem pœnarum
formidine ab eorum mala vita, pessimis moribus, ac ma-
leficiis desistant convocato, et coadunato publico, et
generali Consilio Comitis, et dominorum dictæ Terræ de mandato
dominorum Potestatis et Sex Antepositorum ad sonum Campanæ
dicti Comitis ut moris est secundum formam statutorum eiusdem
Terræ habito inter se maturo colloquio, misso solemniter
partito de præmissis ad bussulam, et pallottas decreve-
runt supradicta Comitis, et domini, et Consilium prædictum
ordinaverunt, et reformaverunt ad Dei omnipotentis
laudem S. R. E. status bonorum consolationem malorum
dium confusionem, et ne oppidum ipsa in suis hominibus
habitatoribus præceps ruat, de iustitia semper suum
teneat locum.

Quod

Quod Potestas et Officiales, qui pro tempore fuerint ad regimen
dictæ Terræ teneantur et debeant, et obligati sint vinculo
juramenti malefactores omnes, ac delinquentes quos-
cumq: æque et indifferenter punire, et secundum eorum
delicta sollicite condemnare juxta formam, et continen-
tiam supradictorum Statutorum, et pœnas, et condemnatio-
nes tam suo quam suor. tempore predecessor; factas
exigere, et exigi facere, ita, et taliter, quod cum effectu
faciat ipsas pœnas, et condemnationes devenire ad
manus Camerarij dicti Cõis pro ipso Cõi recipientis;
Et si prefati Potestas, et Officiales negligentes et tar-
di fuerint in prædictis, et prædictas pœnas, et condemna-
tiones ab ipsis delinquentibus non exegerint, seu exigere
et exigi facere contempserint quod dictæ pœnæ, et condem-
nationes non exactæ cum effectu, ut dictum est, po-
nantur et ascribantur et computentur in sortem Salarii,
et provisionem dictorum Potestatis, et Officialium
et eis tempore eorum Sindicatus aut tempore eorum
persolvendi Salarij semper dictas pœnas, et condem-
nationes non exactas cum effectu, ut dictum est, po-
nantur et ascribantur et computentur in sortem Salarium,
et provisionem dictorum Potestatis, et Officialium
et eis tempore eorum Sindicatus, aut tempore eorum persol-
vendi Salarij semper dictas pœnas, et condemnationes
non

non edacts dat et consignat et intelligant pro eorum Salariis, nisi legittima, et euidenti educatione defenderent non potuisse exigere. Concedimus et confirmamus supradictum decretum maxime de Condemnationibus factis tempore ipsorum Officialium, et successorum, dummodo non fiat ultra spatium duorum mensium. Jo: Epus Ariminen. Generalis et Gnalis Lnt.

Item reformauerunt et decreuerunt et ordinauerunt pta Coitas, et hoies et Consilium predictum ad maiorem delinquentium terrorem, quod d. sex Antepositi dicte Terre, aut aliquis alius Officialis, qui pro tempore fuerit, auctoritatem non habeant, nec possint remissionem aliquam facere de supradictis penis et condemnationibus maleficiorum, nisi solemniter fuerit factum, et obtentum in publico et generali Consilio dicte Terre, et fact non ualeat neque teneat ullo modo. Confirmamus et approbamus, et obseruari mandamus ut petitur. Jo: Epus Ariminensis Generalis Generalis Lnt.

Supplicat itaque pro parte dicte Communitatis, et hominum dicte Terre V. R. D. ut placeat supradictas reformationes in omnibus, et per omnia confirmare, et V. R. D. decretum, et auctoritatem, ac sigilli impressione roborare aliquibus in contrarium facientibus non obstantibus, quod dicta . . . . . . homines suscipient

ad

ad gratiam singularem ap.[ca] V. R. D. quam Deus conservet confirmamus, et approbamus ut s.[a] Jo: Epus Ariminensis Perusiae Dat. Perusie die XX. septembris 1486.

Stefanus Gallus.

Reformationes sup. maleficijs et damnis datis fact. p Consilium genale et confirmat. p R. D. G. Civit. Castelli ut infra patet.

De Copijs mittendis ad Cameram.

Spectabiles Viri sex Antepositi Terrae Montoni quorum officium est, et saluti suae et Reipublicae supte consulere, et opportune providere: Advertentes, et evenire asserentes, q propter licentiam, et largam quamdam peccandi naturam officiales deteriores fiunt, et oia in suam utilitatem sine ullo respectu postbabita communitate et Deum pro nihilo estimantes, et dominum supte Terrae, et volentes prdicti sex quantu in eis est indemnitati et honori supte Comitas providere, et huic tam flagitioso morbo occurrere, habito inter se, et

et cum quibusd. supte Terre gravibus viris maturo et
diligenti colloquio super debis infrascriptis Christi prius,
et eius gloriose Matris Marie . .
et omnium sanctorum Celestis Curie nominibus invocatis, de-
creverunt et ordinaverunt, et reformaverunt et pre-
senti lege firmaverunt virtute commissionis in eis
facte et autoritatis eis concesse per Ill.mum et generale
Consilium Cois et Dominum Terre supte, prout de predictis
omnibus plene constat manu mei Notarij et Cancellarij
infrascripti. Quod pro statu S. R. E. et pro quiete et utilitate
supte Terre, et Domini ipsius Potestates et Officiales,
qui pro tempore fuerint ad regimen supte Terre teneant
et debeant vinculo Juramenti, et pena decem librarum
den. tempore eor. Sindicatus retinendar. de eorum
Salario mittere copiam ad Cameram dicti Cois de omnibus
et singulis processibus, accusationibus et Inquisitionibus
Maleficior. fiendis et formandis tempore eorum
Officij infra secundam diem a die notitie . . .
formationis dictarum Inquisitionum accusationum
et Processuum predictorum. Placet et petitur
A. de S.ta M.a Civitatis Castelli et Montoni Gubernator.

Quod de Accusatis Denuntijs Querelis . .
Jn prefati Potestates et Officiales . . .
H. . .

JK

Item quod Accusis, denuntijs seu querelis tam decem Vicinorum quam alijs quibuscumque: non possint, nec debeant renuntiare in totum, neque in partem, nisi solum et dumtaxat secundum formam Statutorum dictæ Terræ, et ybulletta scripta manu Cancellarij Comunis supradicti, quas scribere et facere teneatur usque: infra legittima tempora renuntiatis sine solutione, et mercede aliqua. Sta Placet ut petitur. A. Gub.[ti]

— Quod Comune habeat quartam partem Tertiæ partis quam renuntiaveritur acc. . . .

Item si contigerit aliquem suis Accusationibus, denuntijs, et querelis renuntiari secundum formam Statutorum supradictorum pars illa, et pena illa in qua venerint condemnandi delinquentes et ipsum damnum dantes post renuntiationem predictam eque dividatur inter supradictam Comunitatem et Officiales predictos videlicet medietas sit Comunitatis predictæ, et alia medietas sit Officialium et deveniat ad manus Camerarij seu bullettarij . . . . devenient penæ non obstante aliquo Statuto et reformatione in contrarium facientibus. Sta Placet, quod quarta pars dictæ Tertiæ partis deveniat ad Cameram Comunis predicti. A. Gub.[ti]

Pe

De fide adhibenda Testibus...

Reformaverunt prefati sex ad tollendam omnem dubitationem, et differentiam, quæ exoriri posset inter Officiales, et Criminales supradictæ Terræ, quod in omnibus et singulis Capitulis damnorum datorum stetur, et credatur iuramento et dicto unius Testis bonæ famæ et quatuordecim annis supra testificantis de visu usque in quantitatem quatraginta solidorum de die, si vero de Nocte usque in quantitate centum solidorum; et non ultra; si vero per duos Testes vel plures in omnem quantitatem prout sua cuiusque dispositione.

Sta Placet ut petitur A. Gub.

Supradictæ Reformationes erant, et sunt sigillatæ sigillo prefati D. Gub. cum cera rubea et cum carta supra apposita. In sigillo erat sculpta videlicet unum Leone, et mediam Aquilam prout evidenter apparet.

Antonii Gregorii Not. de Montone ad presens Cancellarius prefatus.

Cre

Che gl'Officiali non possino accusare senza licenza de' Proni in d.d. con bestie ne gl'infrascritti.

Item quod Officiales ss. non possint ex officio accusare, seu per eius inventionem procedere contra damnum dantes cum Animalibus in stipulis et Magiaticis, neque in terris sodiviis, nisi expressam commissionem habuerit a Dominis dictarum Terrarum.

Questi sono gl'ordini del Passaggio.

Al nome di Dio Amen. Questi sono patti, e capitoli con liquali si serve il passo dell'Hoe, et huomini della Terra di Montrone in la lor Terra, Contado, forza, e distretto per li Passaggieri, liquali seranno per li tempi. Imprima statuimo, et ordinamo, che qualunque forastiero passasse con some di mercantia di qualunque generatione si fosse pagli, e pagar debba per ogni soma, e mulo, overo di Cavallo che passasse, soldi cinque.

Item pagli per soma d'Asino di qualunque generatione si fosse soldi tre.

Item pagli il grano forastiero che passasse per passo al detto Passaggiero denari dodici per staro.

Item pagli ogn'altra generatione de biade pagesi al d.° Passaggiero

giero, cioè Orzo, Spelta, fave Miglio, Panico, Farro, et altro Legume, per ogni staro denj sei.

It. qualunque Persona volesse trar grano dalla Terra di Montone e suo Contado, forza e distretto, il quale fosse guadagnato nel Territ. della detta Terra, e sue pertinenze, e distretto, paghi per passo soldi di j staro.

E questo passo non volemo s'intenda gli forastieri, che venissero a Macinare alle Molina poste nel nostro Territorio.

It. paghi per tratta di biado paglioso di qualunque generatione si sia sol. di uno per staro.

It. Paghi per passo di Bestie grosse qualunq. passasse per el Territorio della Terra di Montone denari dodici per una.

Le Bestie grosse sono queste: cioè Cavalli Cavalle Muli Mule, Asini, Boui, Vacche Bufali Bufale.

It. paghi al d.o Passeggiero per ciascuna Bestia minuta: cioè Pecore ... Capre, e becchi denj tre per una.

Et alle predette cose non s'intendino esser tenuti quelli, che facessero massa

It. che quando passaranno li fattori overo Lavoratori delli Vbaldini con qualunq. generatione di Bestiame si sia, overo some di qualunque Mercantia si fosse

fosse, non sieno tenuti, se non tanto quanto gli huomini
di Montone, la qual esentione del passo per il passo,
e Bestiame delli Ubaldini, e lor fattori, e lavoratori
da Appicciati in qua verso Montone, e passando li
detti fattori, e lavoratori con altro Bestiame et altre
some, e robbe che con quella delli detti Sig.ri delli Ubal-
dini casch.i in pena della perdita della Mercantia,
che conducesse, cioè Bestiame, e soma, verificando-
si legittimamente per testimonij fide digni, che
essi fattori, e lavoratori ci usassero cautela, e vitio
alcuno per veruno modo et alcun quesito colore per
non pagar il detto passo.

Di quelli che fraudassero il passo.

Cap. Item Statuimo et ordiniamo, che qualunque persona di
qualunque conditione, o generatione si sia, che frau-
dasse il detto passo, per niun modo, overo quesito co-
lore, che non si presentasse al passaggiero caschi in
pena di dodici denari per denaro, che montasse il
suo passo, e la mercantia, che menasse, o passasse,
e chi lui accusasse, ne habbia la quarta parte della
pena, e l'altra quarta parte il Comune, e l'altra l'ac-
cusatore, e l'altra l'Offiziale e l'Accusatore sia tenu-
to segreto e sia lecito a ciascun huomo di Montone
d'accusarlo, e tener lui e sua mercantia senza pena, e bando.

Se

De rebus assignandis Potestati per Inuentarium.

Et ancor statuimo, ordiniamo e reformamo, che il Cancelliero, e Camerlengo del Comune debba dare per Inuentario al Potestà nell'entrata del suo Offitio tutti e singoli libri, infilze e scritture et altre cose confiscate, e non confiscate, staterà, misura da Olio, e da Vino e passo da misurare di panno di lana e di lino, et il Podestà, che non rassegnasse le cose à lui date per Inuentario caschi in pena di diece lire di den. et il Canc.re e Camerlengo che non gliè l'assegnasse caschi in pena di cinque lire da riscuotersi per il Podestà e d'entrarà summariam.te per buletta.

Anco ordiniamo e reformamo che il Camerlengo del Comune di Montone debba riscuotere tutti li datij, gabelle e passi: cioè gabelle, e passaggi delli compratori di esse gabelle, e Passaggieri, anco debba riscuotere ogn'altra quantità di denari, che s'imponesse per il Comune di Montone per qualunque modo s'imponesse per il tempo d'un'anno: Et il detto Camerlengo habbia et hauer debbia per suo salario, e mercede per il detto tempo libre trenta de den. e li detti passaggieri, e gabellieri paghino ad esso Camerlengo sotto pena di cinque lire la loro terzaria.

Anco ordiniamo e reformamo che il detto Camerlengo insieme col Canc.re del Comune sia tenuto far la mostra

al

~~[illegible]~~ al Podestà di dui mesi in dui mesi, e trovando che il Podestà non tenga un Vicario pratico, publico e sufficiente, un famiglio et un Cavallo sia tenuto il detto Camerlengo ritener del suo salario lire dieci di denari per ciascheduna volta, che mancasse alle predette cose, e non facendolo il detto Camerlengo e Cancelliere caschi in pena di cinque lire, e la detta pena sia del Podestà.

Quod Sex teneantur facere fieri mostram Armorum.

Anco ordiniamo, e reformamo che li Sei, li quali saranno per il tempo debbano il primo mese del lor reggimento far fare la mostra di tutte . . . . . Targoni, Scopietti, Rotelle, et altr'armi in la piazza del Comune, e non facendolo in detto termine caschi in pena di cinque lire de denari, la qual pena sia del Comune, e l'altra metà del Podestà, e chi non venisse alla detta mostra, e non si presentasse con le sue

.

Quod Sex non possint costringi, nec teneantur ad Custodiam.

Anco ordinamo, e reformamo che li Sei che saranno per li tempi non siano tenuti per il tempo del loro Offitio far guardie

di

di dì, ne possino esser conuenuti in Palazzo per alcun debito nel detto tempo di dui mesi, ne da Terrazzano, ne forastiero, e l'Officiale che l'astringesse ad alcuna delle predette cose caschi in pena di cinque lire di den.

— De modo et ordine sindicandi Potestatis.

Anco ordinamo, e reformamo, che li sindicatori, liquali saranno eletti per li tempi debbano hauere per lor salario, e mercede di esso sindicato soldi quaranta, e che il Canc.^ler del Comune debba esser Notaro d'essi sindicatori, e scriuere, e leggere l'Inquisitione contro esso Podestà, e dare la sentenza sopra essa Inquisitione absolutoria, ouero condemnatoria, secondo che per li detti sindicatori li serà determinato, e detto senz' alcun salario ouero mercede e non facendolo al tempo congruo, e condecente caschi in pena di cinque libre, della qual pena la terza parte sia dell'Officiale, e le due parti del Comune di Montone e paghesi per Bolletta e l'Officiale che non facesse la detta essecutione, caschi in pena di diece lire, la qual si debba ritenere al tempo del suo sindicato per li sindicatori. . . . . .

— L'ordine di far uenire le bestie alla Fiera.

Anco ordinamo e reformamo, che quando si renouarà il Reggimento delli sei in kalende del mese di Maggio si debbano imbossolare, e trare tre Officiali, cioè uno per porta

per

per l'anno, li quali habbino a far venire tutte le bestie, che sono nella Terra di Montone, suo Contado, forza, e distretto due volte l'anno nell'infrascritta fiera per vendimento nelli luoghi consueti fatti, e chi non venisse alla richiesta di detti Officiali, li debba dare per scritto al Vicario, et il Vicario li faccia pagare venti soldi a chi non venisse con le sue bestie alle dette fiere da farsi ogni due volte: cioè la Pasqua Maggiore e S. Giovanni di Giugno e sia libera tanto quanto in la infrascritta Bolla si contiene, della qual Bolla il tenore è sic:

Decretum Nundinarum.

Albertus de Albertis Camerinensis pro Smo in Xpto P. et D. N. D. Eugenio Signiss.mo Dna Providd.a P.P. 4.o et Rom. Ecc. Perusij, Assisij, Montoni, et cum pleno, et legmo Officio Sub. Dilectis nobis Spectabilibus Viris sex Antepositis, Consilio Coi Universalitati Singularibusq: personis prefate Terre Montoni salutem in Dno. Sincere devotionis affectus quem ad prefatos Smu D. N. Papam et Romanam Ecc.am gerere comprobamini, aliaq: fidelitatum vrarq: merita nos inducat, ut petitionibus vris p. vris commoditatibus annuamus. Cum itaq: sicut &c.

In Dei Noīe Amen. Hec est qdam Reformatio facta per d.nos
Sex vigore remissionis in eis facte p Consilium Generale,
prout patet in Registro Manu mei Not. sub anno. 1453.
die XXV. Januarij, qui vulgariter loquendo incipit.

Noi Sei di sopra nominati per vigore della remissione in Noi fatta
come di sopra appare Statuimo, e reformamo, ordinamo, per
bene, utile, honore, e stato del nro Mag.co et Ill.e S. Conte Carlo
de Torrebrucci nel Comune, et termini di detta Terra di Monzone
che Niuno Potestà, suo Vicario, officiale o famiglia possa, ne
debba riscuotere, dimandare, ne havere la Parte, che per
vigore del loro Offizio toccasse a se per qualunq: modo se
fosse, se prima non è riscossa la parte toccante del Comune
sotto pena di soldi venti per libra del loro salario in fine
del suo offizio. Item che il detto Potestà, suo Vicario, e fa-
miglia debba havere la parte, che giudicamente per vigore
del loro offizio a loro toccasse per vigore delli Statuti;
se non solam.te habbino la parte di quello che sarà riscos-
so per il Comune: Cioè che se uno fosse condennato
in fiorini cento e più, o meno il detto Podestà Vicario,
o sua famiglia non debba havere, ne possa dimandare
la parte, se non di quello che si pagherà al Comune e non
di tutta la Condennatione. Item volemo, e così diciamo, e refor-
mamo, che il detto Potestà, Vicario o sua famiglia Non pos-
sino havere, ne dimandare parte alcuna de malefitij, se
bene

bene la dovesse havere per vigore delli statuti. Et che
il detto Potestà Vicario, Officiale, o sua famiglia d'ogni
essecutione, che facesse, o facesti fare ad instanza del
Comune di Montone, Esattori di Dati, o Gabellieri, ne
debba havere per sua parte, e gl'altri dui terzi debbi-
no pervenire nelle mani del Genale Camerlengo del
Comune di Montone, e delli se ne faccia bulette, come
delli altri capo soldi sotto la pena predetta.

Joannes Traversus Canc.

In Dei noie Amen. Hę sunt q.dam reformationes factę infra
ptos Anos sex et sex ductor; ex remissione in eos
facta per generale et speciale Consilium Cois Terrę
Montonis scripte et publicate per me Joem Traversi de
Montone Sindu et Cancell.rm dicti Cois sub annis Dni
nostri Jesu Xpti. 1459. Indne 7.a tempore Ssmi in
Xpto Prīs Dni Pij divina Provid.e PP. Secundi et
die. 14. Mensis Januarij. Quarum quid reformationum
tenor sequitur prout verba videlicet.

Noi M.ro Angelo de Cardaneto, Giulio di Giovanni di Jacomo
Bartolomeo di Orsetto, Tadeo de Piasi, Meo di
Giovanni Anteposti al Reggimento del detto Comune
e Noi Benevienna di Giobbe, Bartolomeo di Nicolò
Antonio di Luca di Nuto, M.ro Angelo di Ciuccio, Bal-
dasarre di Giovanni Aggiunti il detto Reggimento

per la remissione in noi fatta dal genale, e Special Consiglio del detto Comune, e per l'auttorità concessa, et attribuita al plibato Comune dal N. Mi et inclito S. Conte Carlo delli Terzi debraci come appare per lettera dell'inclita sua Sig.ria appresso di me Giovanni Canc.re pred.o e per me registrata nel Registro del Comune. Statuimo ordinamo, e reformamo per via di reformatione, che niuna persona di qualunque grado, o conditione si sia per alcun modo ardisca uccellare di notte a Palombe in le Possessioni d'altri, overo ad Ucelli con Reti, o Balestre, o altri edefitij, e pigliasse, o spaurasse Colombe senza licenza del Patrone della possessione alla pena di lire cinque se sarà Terrazzano, e di libre diece se sarà forastiero che contrafacesse.

Ancora per la remissione in noi fatta come di sopra statuimo, e reformamo per modo, e via di reformatione, che qualunque persona aquistasse, o havesse aquistato per il passato alcuna possessione per successione, o legato per compra, o per donatione, o per qualunque altro modo, o via, la debba far mettere et alliverare al Catasto del Comune fra termine d'un mese dal dì che l'ha aquistata, se sarà Terrazzano, e se sarà forastiero in termine di due mesi alla pena di cinquanta soldi per uno e così chi se l'havesse a far liverare dal suo Catasto, se le debba far liverare fra li dd.

dd. tempi alla detta pena: E qualunque l'havesse aquistato per il passato, avanti questa nostra reformatione, debba far ponere e levare a chi s'aspetta in termine d'un mese dal dì, che questa nostra reformatione sarà bandita, e publicata alla detta pena, e li forastieri similmente in termine di dui mesi alla pena predetta.

Et Ego Joannes Traversus [illegible]

Sequuntur nonnullæ aliæ reformationes, quæ pro maiori parte legi, et intelligi non possunt.

Tasse delle sportole del Podestà tanto nelle Cause Civili, quanto nelle Criminali.

Nelle Cause Capitali di morte naturale, dove il Reo venisse assoluto, si debba pagare per la sentenza diffinitiva assolutoria al Podestà giuli dui per ciascheduno Inquisito; Con questo però, che la distribuzione del pagamento si faccia tra li detti Inquisiti egualmente.

Nelle cause afflittive del Corpo citra mortem naturale, venendo assoluto il Reo, debba pagare per la sentenza diffinitiva assolutoria al Podestà Carlini diece per Inquisito fino al num.º come di sopra, e secondo l'ordine sopradetto.

Nelle Cause pecuniarie Criminali il Podestà debba havere per le sportole della sentenza diffinitiva assolutoria da fiorini Cento ingiù giuli dui da cento fino a ducento giuli quattro: E da quello in sù per qualsivoglia quantità Carlini diece secondo l'ordine sopradetto.

Nelle Cause Civili il Podestà per sportole delle sentenze diffinitive debba havere fino alla somma di fiorini vinticinque baiocchi quindici. Da fiorini venticinque fino a cento carlini cinque; Da fiorini cento fino a ducento carlini sette: e da ducento fino a trecento, carlini diece e da fiorini trecento in sù fino in infinito, carlini dui per ciascuno Centinaro di fiorini, e non più.

Nelle

Nelle Cause Civili non concernente somma o quantità di denari, come a dire sopra differenze d'aquedotti, terminationi de terreni, e strade, occupationi di fenestre, impedimenti di stillicidi, e simili differenze, e pretensioni debba havere il Podestà per sue sportole della sentenza diffinitiva con l'inspettione del luoco in tutto dentro la Terra se serà tal differenza grossi quattro; se sarà tal differenza fuor della Terra giulii quattro in tutto, e senza inspettione del luoco la metà di dette sportole.

Quelle cause non eccedenti la somma di quattro fiorini, il Podestà per sue sportole non debba havere cosa alcuna.

Nelle mercedi del Banco in Criminale.

Per ciaschedun Precetto con la requisitoria ad istanza della Parte, del quale si debba lassar copia al Citato, soldi quattro.

Per Querele niente si pagli.

Per risposta all'Inquisitione con l'rostro delle fideiussioni, e con la relevatione dell'Indennità soldi sei per inquisito sino al sopradetto numero di dui, e da quello in su il quarto soldo per ciascheduno Inquisito, e la distributione si faccia tra gl'Inquisiti per rata come sop.ᵗᵉ

Per ciascheduno atto ad istanza delle parti steso nel libro, ancorchè fosse ad istanza di più Persone, et Inquisiti soldi dui.

Per ciascheduna fideiussione de non offendendo, de se presentando

de

de stando Suri, e simili, soldi quattro per ciascuno fino al sopradetto numero di dui, e da quello in sù il quarto solo per ciascuno, e si faccia la distributione per rata come di sopra.

Per copia del Processo, e Testimonij, o altra cosa per ciascheduna carta continente diciotto versi per lato, et in ciascheduna verso sei dittioni di più sillabe, etiam che fosse data, e dimandata ad istanza di più inquisiti, e persone, et che fosse publicata soldi nove.

Per esame di ciascun Testimonio in causa capitale di morte Naturale ad istanza delle parti baiocchi quindici tra il Podestà, e Vicario, benche l'esame si facesse sopra articoli numerosi, et ad istanza di più persone.

Nelle cause afflittive del Corpo, come di sopra baiocchi dieci nel modo sopradetto.

Nelle cause pecuniarie, baiocchi cinque per ciascun Test.° come di sopra.

Per rogito delle sentenze assolutorie capitali, dove si tratta della morte naturale con la cassatione del Processo baiocchi trenta in tutto per ciascun Inquisito fino a dui, e da dui in sù si paghi solo la quarta parte per ciascun Inquisito e si faccia la distributione fra di loro per rata come sopra.

Per rogito delle sentenze assolutorie afflittive del Corpo con la cassatione del Processo in tutto baiocchi venti, secondo l'ordine soprad.° delle sentenze diffinitive assolutorie con la cassatione del Processo in tutto da fiorini cento in giù baiocchi dieci, e da fiorini cento, fino a ducento

ba:

baiocchi quindici: & da quello in sù baiocchi cinque per
ciascuno centinaro de fiorini: purche la maggior somma
non passi in tutto baiocchi venticinque da intendersi, e
distribuirsi come di sopra.

Per cassationi di condennationi della morte naturale, o processi
della morte naturale con la registratione della gratia,
o absolutoria baiocchi trenta da intendersi, e da distri-
buirsi come di sopra.

Per le cassationi delle condennationi afflittive del corpo processi
simili con la registratura della gratia, o assolutoria
baiocchi venti secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Per cassationi delle condennationi pecuniarie, o processi simili
con la registratione simile come di sopra da cinquanta
lire in giù baiocchi quattro, e da lire cinquanta fino a lire
cento baiocchi otto, e da quelle in sù per qualsivoglia
somma baiocchi dieci secondo l'ordine, e distribut.e soprad.

Per estrattione delle sentenze assolutorie capitali di morte natu-
rale in publica forma baiocchi cinquanta, secondo l'ordi-
ne e distributioni sopradette.

Per l'afflittive del corpo baiocchi trenta secondo l'ord.ne soprad.o

Per le pecuniarie fino a fiorini cinquanta baiocchi dodici, e da
quello in sù per qualsivoglia quantità baiocchi venti
secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Per estrattioni delle sentenze capitali, si paghi baiocchi cinquan-
ta per ciaschedun condannato secondo l'ordine soprad.o
e se per un sol condannato se ne levassi sia obligato il
dic.o

Vicario, o Notaro a cavarla in publica forma per quel solo per quella mercede facendo li altri.

Per afflittione del corpo baiocchi trenta secondo l'ordine sopradetto.

Per le pecuniarie baiocchi quindici secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Item che in caso, che si facesse inventario di robbe d'alcun delinquente per homicidio, o pericolo di morte per relatione de Medici, ò Cerusici, o in caso dove venghi la confiscatione de beni, in questi casi tali si paghi dentro la Terra, e di fuor della Terra baiocchi sessanta, quali non si debbano pagare fino al fine della causa, dove si vien à decidere, se per quella legitimamente si doveva far per Inventario.

Per cassationi delle fideiussioni de non offendendo con l'Instro della Pace rogato per mano del medesimo Vicario, se paghi in tutto baiocchi cinque, e se di tal Instro della Pace si rogasse altri, si paghi solo per detta cassatione soldi quattro secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Item che pigliandosi querela contro i Minori di dodici anni, e cassandosi, si cassino dette querele gratis.

Per abolitione, e retrattatione d'accuse, e querele si paghi baiocchi otto con la cassatione se sarà contro un solo, se contra dui, baiocchi dodici se contro più Persone di qualsivoglia numero baiocchi vinti in tutto, e non più.

Per li rogiti delle sigurtà de non offendendo, e simili, baiocchi dui, e mezzo per ciascuno secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Per ciascuna cedola semplice ad instanza della Parte soldi dui secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Mercede

Mercede del Banco Civile.

Per ciascheduno Precetto con la requisitoria, del quale si lasci la copia al citato baiocchi quattro, e senza requisitoria baiocchi dui secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Per Citationi con l'insertione della commissione soldi venti, e senza insertione della commissione soldi quattro secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Per essame di ciascun Testimonio, e suo giuramento soldi otto, ancor che l'essamini sopra articoli numerosi ad istanza di più persone.

Per accomodatione di Processo si paghi per ciascun Test.° baiocchi dui, e per li altri atti non si paghi cos'alcuna, e se il Processo fosse senza testimonij si paghi un quatrino per carta per detta accomodatione et essendosi accomodato una volta, non si paghi più, salvo se non fosse in la seconda istanza, che allora si paghi la metà, e nell'altra il quarto secondo l'ordine sopradetto.

Per rogito della sentenza diffinitiva soldi otto, secondo l'ordine soprad.°

Per estrattione della sentenza diffinitiva in publica forma si paghi la terza parte delle sportole pagate, o che si pagasseno, e medesimam.te se s'accomodasse la sentenza col Processo in la seconda istanza si paghi al detto modo, la quale essendo per detta accomodatione pagata bisognando cavarla in publica forma, in altro modo, si debba cavare, e non si possa dimandare altro, et il tutto s'intenda

e da secondo l'ordine, e distributioni sopradette.

Per il mandato essecutivo concesso per l'essecutione di ciascuna sentenza con l'insertione di detta sentenza, si paghi la terza parte delle sportole pagate per detta sentenza, e se fosse detto mandato concesso in contumacia si paghi insino la somma di fiorini cinquanta baiocchi dieci, e da cento fiorini in su servata la detta tassa baiocchi quattro per centinaro, purche in tutto non possi passare la terza parte delle sportole, che si dovessero pagare per la sentenza se si desse et il tutto s'intenda sotto l'ordine sopradetto.

Per giuramento di sospetto di fuga con il mandato essecutivo computato l'atto della comparitione in tutto soldi otto sotto l'ordine sopradetto.

Per ciascheduno sequestro in scriptis per qualsivoglia somma soldi quattro secondo l'ordine sopradetto.

Per lettere remissorie tanto in cause civili come in criminali soldi otto.

Per accomodatione delli articoli, ò far interrogatorij soldi quattro, e l'officiale sia tenuto recomodare l'originale.

Per ciascuna citatione da farsi in scriptis per guarantigia da mettersi al libro soldi dui, quando si cita un solo, e da uno in su soldi uno per ciascun citato.

Per ciascheduna comparitione, et atto, ò vero petitione soldi due.

Per ciascheduno giuramento de testimonij, ò della parte o rispondere alle positioni, ò articoli, ò simili soldi quattro per ciascheduno giuramento

Per

Per ciascheduno bando di tenuta da mettersi al libro soldi dui agl'Officiale, e soldi dui per il Balio.

Per risposta di ciascheduna positione non si paghi cosa alcuna, ne da chi risponde ne dal ponente.

Per il giuramento delli Estimatori della tenuta soldi dui.

Per ciasched.a adiudicat.ne da 50. lire in giu soldi cinque, e da cinquanta lire in su soldi dieci.

Per il giuram.to di calunnia soldi uno per ciasched.a parte.

It. che li Officiali dove hanno la rata delle pene tanto criminali che de danni dati non debbino havere essecut.ne alcuna e la rata delle pene le toccassero s'intenda della quantità che sarà redetta per Signatura, e non altrim.te la qual rata detta pigliaro di mano del Camerlengo, ò deposit.o di d.e pene e non altrim.te e non debbino cassare le condennat.ni o processo se prima non registraranno la gratia, ò colletta dove sia il ricevuto del deposit.o del pagam.to integro di detta pena, e se il reo fosse totalm.te gratiato non debba pagare se non la cassatura e registro della gratia, e non l'essecutione et se fosse fatta.

It. che l'Officiali non habbino havere per essecut.ne cosa alcuna, se prima effettualm.te non harao fatto l'essecut.ne reale, o personale, della quale ne sia fatta mentione in scritti nelli libri del Sindicato con annotarvi anco li pegni fatti e qualità di essi, delli quali debbino havere bona custodia e perdendosi siano obligati pagarli al Sindicato.

It. che li Officiali per cattura de forastieri non habitanti in d.a Terra in casi che li venisse applicata alcuna rata di pene, non possino dimandare cosa alcuna, et se fosse al tutto gratiato, ma se venisse il

Cattura Reo forastiero non habitante in detta Terra assoluto debbino nella relassat.ne di d.o prigione forastiero per cattura essendo preso

dentro

dentro la Terra per imputatione capitale havere giulij cinque, e di fuori scudi uno, e nelli altri casi citra mortem dentro la Terra giulij dui, e di fuori il doppio, et essendo preso in Palazzo, habbino solo la quarta parte.

Item che li Offitiali possino pigliare da forastieri carcerati per causa criminale non habitanti in detta Terra soldi quattro il giorno di prigionia non facendoli le spese, e facendoli le spese soldi quindici in tutto il giorno e non più e li carcerati non siano sforzati a pigliare spese dalli Offitiali, se non a comodo loro, e se alcun forastiero non habitante in detta Terra si costituisse spontaneamente prigione per causa criminale non debba pagare prigionia alcuna, ma solo all'uscire di prigione paghi soldi dieci per la relassatione.

Item che li Offitiali per cattura de sospetti di fuga per qualsivoglia somma debba havere baiocchi dieci, e non più.

Item che li Offitiali siano tenuti a custodir le prigioni, et haverne cura a lor risico e fortuna.

Item che li debitori forastieri per cause civili presi, o carcerati non debbino pagare altra prigionia, se non all'uscire dieci soldi per relassatione, e non altro alli Offitiali.

Item che li Offitiali per essecutioni simili debbino havere per mercede loro dentro la Terra per ciascheduno fiorino un soldo, e di fuora il doppio e non più, purchè non possino passare scudi dui per lor mercede.

Item che li Balij siano tenuti ad osservare li Statuti e reformationi, e consuetudini di detta Terra in tutti, e per tutto sotto pena della perdita del lor salario per un mese per ciascuna volta che

con-

contrafacessent.

Suprascripta omnia et singula mandamus inviolabiliter observari ut supra.

Nos Iulius Corneus Cardinalis Perusinus Ill.mi D. Ferrantis Vitellij Comitis Montoni Curator a S. D. N. Pio PP. V.° deputatus, visis supradictis reformationibus, ordinationibus, decretis, et taxis, ea omnia tamquam necessaria, iusta, honesta et legitima approbamus, confirmamus, et inviolabiliter observari mandamus.

Iulius Cardinalis Perusinus Curator.

Ferrantes Vitellius Montoni Comes. +

Datum Montoni die 29. Ianuarij 1570.

* Nos Cesar Albitinus Ill.morum DD. Pauli, et Chiappini de Vitellis Comitum Terrae Montoni Locumtenens auctoritate qua fungimur iuxta litterarum patentium penes nos existentium formam et continentiam praedictas reformationes, ordinamenta, decreta, et taxas confirmamus, approbamus, et inviolabiliter observari mandamus.

Cesar Albitinus Lnt. +

Nos Io. Vincentius Vitellius Comes Montoni praedicta decreta, et taxas confirmamus, approbamus et inviolabiliter observari mandamus. Datum Tiferni 1576. Io. Vincentius Vitellius.

Ant.s Gall.s mand.to

Capitul.

Capitoli

Capitoli fatti sopra la Depositaria delli pegni, che siano per entrare, e farsi nella Terra, e Territorio di Montone.

Vedendosi, che il non haver Depositario sopra di ciò vengono molti pegni persi, e frustrati, perciò si è provisto per generale Consiglio di fare un Dep.o per servitio della Giust.a et utile delli Poveri con gl'infrascritti Capitoli sotto il dì 6. Giugno. 1599.

In p.a che il Dep.o sia obligato pigliare tutti li pegni, che si faranno dalli Essecutori e notarli in un libro sopra di ciò fatto con il giorno, il Prone delli pegni ad istanza di chi si fanno, e quanto paga per l'essecutore di tia sciun pegno.

It. che d.o libro sia cartolato, e di anno in anno secondo s'affittarà.

It. che d.o Dep.o non sia astretto a prender pegno se non gli parerà che ui sia il valsente almeno per l'essecuz.e del doppio di quello pagasse il detto Dep.o

It. che d.o Dep.o debba havere per sua mercede, se il pegno sarà per essecuz.ne d'un giulio in sù sei dinari, e fino ad un giulio un soldo per ciascheduno pegno.

It. che il d.o Dep.o sia obligato tener d.i pegni giorni vinti dapoi che li saranno stati consegnati, e se li Proni non li recoglieranno in d.o tempo li possa far vendere con un bando solo a suono di Tromba in giorno di mercato, e festa

It. venendo e questo s'intenda fatto per evitare, e levare la spesa del debitore.

It. fatto che haverà il bando, e non si venda esso Dep.o possa mandare a vendere dove li parerà come sua robba spett.e ad esso Dep.o rimasta.

It. che se il pegno fosse venduto di più di quello che deve, si debba restituire dal d.o Dep.o alli Proni de pegni venduti.

It. che li SS.ri Sei Anteposti Camerlengo et altri Off.li ne meno il S.r Podestà possa pigliare Off.le se p.a non gli faranno giurare, oltre il Sindicato et altre cose ordinarie che è obligato di portare tutti li pegni al Dep.o e pigliare per sua mercede solo quello li viene giustam.te secondo lo statuto, e pigliando più sia obligato restituire indietro tutta l'essecutione.

It. che il d.o Essecutore sia obligato farsene fare ricevuto di detti pegni dal Dep.o e quanto riceve per sua mercede.

It.

It. che il detto essecut.re non possa pigliare l'essecut.ne sua come di sopra, se il pegno non sarà valiente per il creditore, ad istanza del quale sarà stato tolto d.o pegno, e per il detto Depositario. Virginia Savello Vitelli. Lo Jans. [illegible]

Nove dichiarationi, e reformationi sopra le mercedi del Dep.o fatte per ordine del general Consiglio adunato sotto li 21 ottobre 1607.

In p.a che se saranno consegnate al Dep.o de pegni dalli essecut.ri o da altre persone per qualsisia causa, e somma, bestie grosse, cioè Vaccine, Cavalline Asinine, e Muline per il primo giorno il Prone di dd.i Animali o altri per lui debba pagare al Dep.o una grazia se fosse una bestia sola, e se saranno più d'una quattrini quattro per ciascun capo di dd.e bestie e se saranno minute, cioè Pecorine Caprine, e porcine debba pagarli quattrini dui per ciascun capo di dette bestie minute.

It. per il 2.o giorno et altri susseguenti che dette bestie staranno in dep.ria il Prone pred.o debba pagare al d.o Dep.o la metà cioè quattrini dui per ciascun capo di bestia grossa, e quattrini uno per capo di bestia minuta il giorno

It. che doppo la consegnatione fatta venendo li Proni o altri per loro che riulessero d.e bestie, in quel caso che si possa il detto Dep.o sia obligato rendergliele con idonea sicurtà di rimetterle nel giorno che occorresse subastarle et in quel caso al d.o Prone delle bestie li corra spesa di pagare al d.o Dep.o il quarto, cioè quattrini uno per capo di bestia grossa, e mezzo quatt.no per capo di bestia minuta il giorno, e se la causa per la quale si sono state levate dette bestie durasse più d'un mese che da detto mese in là, il d.o Prone non sia obligato pagare cosa alcuna al d.o Dep.o, stando però ferma in suo robore la fideiussione predetta.

It. che il giorno s'intenda di 24 hore, et il giorno cominciato s'habbia per finito.

It. che fatta la consegnatione delle bestie al d.o Dep.o ancor che egli sub.to le restituisse debba havere nondimeno l'intera mercede del primo giorno.

It. ~~che se il detto~~ Dep.o governarà dd.e bestie con strami oltre le pred.e mercedi deputateli debba havere bb.i tre per capo di bestia grossa, e che per governo d'alcuni di dd.e bestie fino a sei mesi non si pagli cosa alcuna, ma da sei mesi fino all'anno si pagli la metà, e da quello in su tutta la spesa intiera.

It. che se governarà bestie minute come di sopra debba havere detto Dep.o un baiocco fra il giorno, e la notte per capo di dd.e bestie intendendosi il giorno come di sopra, e nascendo differenza fra il d.o Dep.o et il Prone di

d'esse circa la d.ª governa d'haverghela data, o no, s'habbia da credere al d.º Dep.º con il suo giuramento.

It. che portandosi d.ª governa dal Prone p. d.e Bestie e volendo del suo governarle il d.º Dep.º sia tenuto governarle e p. la governa non debba haver niente.

It. che havendosi da fare subbastazioni d'alcuni pegni il d.º Dep.º sia tenuto ricercare il Camerlengo, o Sindico, & Canc.re della Città ad intervenire a d.e subbastaz.ni e senza intervento o presenza d'uno di quelli, egli non possa fare dette subbastat.ni altrim.te la vendita sia nulla, e di nessun valore.

It. che quando l'essecut.re andarà a fare li pegni potendo esseguire sopra li mobili ad equivalenza del debito, non debba esseguire sopra li semovent, cioè sopra gl'Animali.

It. che essendo moroso il Prone delle Bestie a rimenarle, e riconsegnarle in mani del d.º Dep.º al tempo lecito, sia lecito al d.º Dep.º e fideius.re rimandar di novo l'essecut.re che habbia a ricondurre le d.e Bestie in mani del d.º Dep.º senz'altra citat.ne e in tal caso l'essecut.re debba havere la sua mercede secondo le Tasse fino alla somma di cinque scudi, e da quello in sù non possa havere, ne tirare più d'un giulio p. qualsivo.a somma si sia, havendo già hauta la prima volta l'intera mercede.

e Mercedi e Sportule del Banco Civile.

Se si pilasse il M.to p. estratto fino alla somma di f.ni dui, e mezzo, purche la somma non giunga a f.ni tre, si deve pagare il M.to et Atti un quatt.no p. grosso, e Nal[?]

Se la somma arrivi a f.ni tre in tal caso oltre al q.no p. ciascun grosso si deve pagare la Bolletta a ragg.e di quatt.ni otto p. ciascun fior.no ne si paga mandato.

Se poi la somma passerà f.ni quattro si devono pagar li q.ni otto p. f.no di Bolletta grossi tre p. il Dec.to e bb. cinque p. il M.to cioe il terzo delle sportule o Dec.ti e altri atti da pagarsi una grattia p. qualsivo.a atto. Q.sto s'intenda quando la somma passi da' f.ni quattro, e giunga fino a' f.ni venticinque.

Se la somma passi f.ni venticinq. oltre li q.ni otto p. fior.no di Bolletta si pagherà p. dec.to sino à f.ni cento, carlini cinque, e p. M.to il terzo di d.o Dec.to o sportule, et altri atti come sopra.

Se la somma ascende più oltre, Vide Statut. de Taxatione expensar. a 152.

Index rerum memorabilium, quae in hoc volumine Statuti continentur.

Liber primus Statutorum Montoni

De Electione DD. Sex. Rubr.a 2. pag. 1.
De Officio, et Arbitrio DD. Sex. Rubr.a 3. pag. 2.
Quod Propositae fiant per Cancellarium. Rubr.a 4 pag. 3.
Qualiter Propositae deliberentur. Rubr.a 5. pag. 3.
Qualiter Partita mittantur. Rubr.a 6. pag. 3.
De electione Consiliariorum. Rubr.a 7. pag. 4.
De Cera habentium in Festo S. Johis Bapt.e Rubr.a 8. pag. 4.
De Hijs, qui esse non possunt de Consilio, nec habere Consilium. Rubr.a 9. pag. 5. –
De Hijs, qui ad Officium Consiliariorum elegi non possunt. Rubr.a 10. pag. 5. –
De Electione Cancellarij. Rubr.a 11. pag. 5. –
De Electione Camerarij. Rubr.a 12. pag. 5. t. –
De Officio dicti Camerarij. Rubr.a 13. pag. 6. –
Quod Camerarij expendi non possint sine Licentia DD. Sex. Rubr.a 14. pag. 6. –
De Electione Sindicis Generalis. Rubr.a 15. pag. 6. t. –
De Electione Trium Sindicatorum Generalium. Rubr.a 16. pag. 7. t. –
De Hijs, qui non possunt esse Sindici, nec DD. Sex. Rubr.a 17. pag. 8. –
De Consilio Sindico Generali et Duodecim de majori Librà congregandis, ad Instantiam DD. Sex. Rubr.a 18. pag. 8. –
De Fontibus, et Vijs actandis. Rubr.a 19. pag. 8. t. –
De Electione Officialium Abundantie. Rubr.a 20. pag. 8. t. –
De Electione Vialium, et Eorum Officio. Rubr.a 21. pag. 9. –
De Electione Registrariorum, et Eorum Officio. Rubr.a 22. pag. 9. t. –
De Petitionibus dandis Coram Officialibus, et super Registris. Rubr.a 23. pag. 10. –
De Electione Duodecim de majori Librà, et Eorum Officio. Rubr.a 24 pag. 11. –
De Electione Bajulorum. Rubr.a 25. pag. 11. t. –
Quod Nullus possit renuere Officium sibi datum. Rubr.a 26. pag. 11. t.
De Cereo portando in Festo S. Johis Bapt.e ad Eccl.m Plebis. Rubr. 27. pag. 12. –
De Cereo dando Fratribus S. Francisci, in Festo S. Mariae. Rubr.a 28. pag. 12. t. –
De Elemosina Fratrum S. Francisci. Rubr.a 29. pag. 12. t. –

Qualiter servire teneantur habentes possessiones in Terrà Montonii. Rubr.a 30. pag. 12. t. —
De Assignatione Librorum in fine Officij Potestatis. Rubr.a 31. pag. 13. —
De Salario Ambasiatorum. Rubr.a 32. pag. 13. —
De Sindicatu Potestatis, et Baliste Communi relaxando. Rubr.a 33. pag. 13. t. —
De Plateà purganda per Bajulos. Rubr.a 34. pag. 14. —
De exemptione, et Franchisia, atque Permissione Forensium. Rubr.a 35. pag. 14. t. —
De Mensuris Bancorum Artificum. Rubr.a 36. pag. 14. t. —
De Lavantibus in Foveis Communibus. Rubr.a 37. pag. 15. —
De Possessionibus non alibratis, alibrandis. Rubr.a 38. pag. 15. —
De His, qui non possunt habere aliquod Officium in Communi. Rubr.a 39. pag. 15. t. —
De Credentijs non manifestandis per Officiales. Rubr.a 40. pag. 15. t. —
De Mensuri ...... et ponderibus adjustandis. Rubr.a 41. pag. 16. —
De Mensuris, et ponderibus in Communi habentibus. Rubr.a 42. pag. 16. t. —
Quod Nullus condemnatus pro Fisco, possit habere Officium. Rubr.a 43. pag. 17. —
Qualiter fiant in Civilibus Causis, et de Contumacia Reorum, et de modo Subastandi. Rubr.a 1. pag. 18. = Secundi Libri =
De Comparitionibus in Libellis dandis. Rubr.a 2. pag. 20. t. —
De Libellis dandis. Rubr.a 3. pag. 22. —
De Citatione Heredum alicujus Defuncti. Rubr.a 4. pag. 22. t. —
De Jure jurando. Rubr.a 5. pag. 22. t. —
De Confitentibus aliquam Rem in Judicio. Rubr.a 6. pag. 23. —
De Responsionibus faciendis super Oppositionibus. Rubr.a 7. pag. 24. —
De Instantià Causarum. Rubr.a 8. pag. 24. t. —
De executione Instrumentorum, et Sententiarum. Rubr.a 9. pag. 25. —
De Executione Testamentorum, et ultimarum Voluntatum. Rubr.a 10. pag. 27. —
De Venditionibus, et Donationibus inter Vivos. Rubr.a 11. pag. 27. —
Quod Nullus contrahat cum aliquo Filio Familias. Rubr.a 12. pag. 27. t. —
De Fidejussoribus à Forensibus sine damno conservandis. Rubr.a 13. pag. 27. t. —
Quod jus reddatur Forensibus. Rubr.a 14. pag. 28. —
De Represalijs contrà Forenses concedendis. Rubr.a 15. pag. 28. t. —
De Penis imponendis in Civilibus Causis. Rubr.a 16. pag. 29. t. —
De Debitoribus Suspectis. Rubr.a 17. pag. 30. —
Quod tertia pars Dotis remaneat apud Virum. Rubr.a 18. pag. 30. t. —
Qualiter Consanguinei Discordes, ad Concordiam reducantur. Rub.a 19. pag. 31. —

Quod Nullus capiatur in Domo propria, vel Conducta. Rubr.ª 20. pag. 31. —
Quod qui possiderit aliquam rem per decem annos sit verus Dñus Rubr.ª 21. pag. 31. t. —
Quod Potestas teneatur dare Consilium Sapientis. Rubr.ª 22. — pag. 32. —
De Legitibus Notariorum defunctorum, et Assimiliatione Scripturarum. Rubr.ª 23. pag. 32. t. —
Qualiter detur Copia Instrumenti, sive Protocolli. Rubr.ª 24. pag. 33. —
De rebus venditis, depositis mutuatis, et prommissis. Rubr.ª 25. pag. 33. t. —
Quod nulla Mulier possit in Palatio pro debito detineri. Rubr.ª 26. pag. 33. t. —
De non cogendis Fidejussoribus. Rubr.ª 27. pag. 34. —
De cogendo Principales ad petitionem Fidejussorum. Rubr.ª 28. — pag. 34 —
De Sequestrationibus. Rubr.ª 29. pag. 34. t. —
Qualiter cogantur Creditores ad faciend. Refutationem Debitoribus. Rubr.ª 30. pag. 34. t. —
De Instrumentis, et prommissionibus, occasione Ludi. Rubr.ª 31. pag. 35. —
Quod Exbanniti non audiantur in Civilibus, nec in Criminalibus. Rubr.ª 32. pag. 35. —
De Causis Summarijs, et Extraordinarijs. Rubr.ª 33. pag. 35. t. —
De Ferijs. Rubr.ª 34. pag. 36. —
De petito Consilio Sapientis. Rubr.ª 35. pag. 38. —
De Procuratoribus dandis, petentibus. Rubr.ª 36. pag. 38. t. —
Quod non reddatur Ius non solventibus Datia. Rubr.ª 37. pag. 38. t. —
De Exbannitis pro Debito, Rebamniendis. Rubr.ª 38. pag. 39.
De Tutoribus, et Curatoribus dandis. Rubr.ª 39. pag. 39. t. —
Quod Tutores, et Curatores reddant administrationem. Rubr.ª 40. pag. 39. t. —
De Responsione facienda Positionibus. Rubr.ª 41. pag. 42. t. —
De Testibus cogendis. Rubr.ª 42. pag. 41. t. —
Quod non producantur ultra decem Testes. Rubr.ª 43. pag. 42. —
De Ætate Filiorum probanda. Rubr.ª 44. pag. 42. t. —
De novo opere faciendo. Rubr.ª 45. pag. 42. t. —
De Præceptis, Sententijs, Pronunciationibus exequendis. Rubr.ª 46. pag. 43 —

De Precepto Quarentigiae. Rubr.ª 47. pag. 43. t.
De Arbitrijs, et Laudis. Rubr.ª 48. pag. 46. t.
De Executione Sententiarum, et Laudorum. Rubr.ª 49. pag. 48. t.
De Mercedibus Scripturarum Bandi. Rubr.ª 50. pag. 49.
Quod alienator alicuius Rei, teneatur ad deffensionem rei alienatae. Rubr.ª 51. pag. 50. t.
Quod Uxor non possit se obligare sine consensu Viri, et Consanguineorum. Rubr.ª 52. pag. 52.
Quod Alimenta prestentur per Filios Parentibus. Rubr.ª 53. pag. 52. t.
Quod se Obligantes, et fidejubentes conserventur Indemnes. Rubr.ª 54. t pag. 54. t.
De Alimentis prestandis Mulieribus. Rubr.ª 55. pag. 52. t.
De Successionibus ab Intestato. Rubr.ª 56. pag. 54. t.
De Habente Arbores super Terreno Alterius. Rubr.ª 57. pag. 55.
De Instrumentis reficiendis. Rubr.ª 58. pag. 55.
Qui comederit, et biberit optime; solvat. Rubr.ª 59. pag. 56
Ubi, ad Quem, et infra quantum tempus Liceat appellare. Rubr.ª 60. pag. 56. t.
A quibus Causis appellari non possit. Rubr.ª 61. pag. 58.
De Requirendis in Mandatis Procuratorum. Rubr.ª 62. pag. 58.
De Prescriptionibus. Rubr.ª 63. pag. 58. t.
Quod Testamenta Instituentium usque in quartum gradum insinuentur. Rubr.ª 64. pag. 59. t.
De Divisionibus faciendis. Rubr.ª 65. pag. 61. t.
De Executionibus Condemnationum. Rubr.ª 66. pag. 64.
De Executionibus, et Solutionibus faciendis per Libram. Rubr.ª 67. pag. 64. t.
De Solutionibus faciendis per Libram de quibuscumque quantitatibus in Iudicio petitis. Rubr.ª 68. pag. 64. t.

Incipit Liber tertius Super Maleficijs puniendis.

De Officio, et Arbitrio D.ni Potestatis Montoni Super Maleficijs. Rubr.ª prima. Pag. 66.
De modo, et Ordine procedendi in Maleficijs, et de Citationibus fiendis. Rubr.ª 2.ª pag. 66. t.
Qualiter procedatur contra Inquisitos, Denunciatos, et Accusatos. Rubr.ª 3.ª pag. 68.
Infra quantum tempus debeat expediri Processus, et de Modo sententiandi. Rubr.ª 4.ª pag. 68. t.
Infra quantum tempus possit de Maleficio cognosci. Rubr.ª 5.ª pag. 69.

De Probationibus, quæ sufficiant in Maleficijs. Rubr.ª 6.ª pag. 69. t. —
De Pœnis imponendis per Potestatem, et eius Vicarium. Rubr.ª 7.ª pag. 70. —
De Pœnis Infamantium. Rubr.ª 8.ª pag. 70. t. —
Quæ Personae accusare possunt in Maleficijs, et infra quantum tempus. Rubr.ª 9.ª pag. 71. —
Quod Quilibet teneatur probare, et prosequi accusationem suam. Rubr.ª 10.ª pag. 71. t. —
Quod Nulla Mulier detineatur in Palatio. Rubr.ª 11.ª pag. 71. t. —
De Negantibus Maleficia, in posterum non audiendis. Rubr.ª 12.ª pag. 72. —
De pœna Facientium injuriam Parentibus. Rubr.ª 13.ª pag. 72. t. —
Quod contra Habitantes in una Familia, non possit procedi, nisi per Accusam. Rubr.ª 14.ª pag. 73. —
De pœna Insultantium cum Armis, vel sine. Rubr.ª 15.ª pag. 73. t. —
De pœna Dicentium verba injuriosa, et improperantium aliquam injuriam. Rubr.ª 16.ª pag. 74 —
De pœna Admenantium, vel Percutientium aliquem cum Armis, vel sine. Rubr.ª 17.ª pag. 74. t.
De pœna Spingentis, vel Capientis. Rubr.ª 18.ª pag. 76. t. —
De pœna Portantium Arma per Terram Montoni. Rubr.ª 19.ª pag. 77. —
De pœna Auxiliantium Malefactores. Rubr.ª 20.ª pag. 78. —
De pœna Intrantium, vel exeuntium aliunde, quam per Portas. Rubr.ª 21.ª pag. 78. t. —
De pœna Exterminantium Terras. Rubr.ª 22.ª pag. 79. —
De pœna Occidentium, vel Debilitantium Animalia aliena. Rubr.ª 23.ª pag. 79. —
De pœna Vetantium, et acceptantium Pignus, vel Tenutam. Rubr.ª 24.ª pag. 79. t. —
De pœna Extrahentium Aliquem de Possessione. Rubr.ª 25.ª pag. 80 —
De pœna Mittentium ignem in aliqua possessione. Rubr.ª 26.ª pag. 80. t. —
De pœna Falsi. Rubr.ª 27.ª pag. 81. —
De pœna Facientium Robbarias, vel Furta. Rubr.ª 28.ª pag. 81. t. —
Quod de Maleficijs, de quibus non esset pœna determinata, super quibus procedatur de similibus ad similia. Rubr.ª 29. pag. 83 —
De Mitigationibus pœnarum. Rubr.ª 30.ª pag. 83. t. —
De Maleficijs, in quibus Pax facta non prosit. Rubr.ª 31.ª pag. 84 —
De Duplicatione pœnarum. Rubr.ª 32.ª pag. 84 —
Quod nulla Conjura, vel Conventicula fiat. Rubr.ª 33.ª pag. 84. t. —
De pœna Committentium Maleficium, per quod Rumor esset in Terra. Rubr.ª 34.ª pag. 85. —

De pęnâ Frangentis Loca Religiosa. Rubr.ª 35.ª pag. 85. t.
De pęnâ Euntium ad Domum Alterius Violenter. Rubr.ª 36.ª pag. 85. t.
De Vitio Sodomitico. Rubr.ª 37.ª pag. 86. t.
De pęnâ Adulterij, Stupri, Incestus, et Violentię Mulierum. Rubr.ª 38.ª pag. 86. t.
De pęnâ Committentis Homicidium. Rubr.ª 39.ª pag. 88.
De pęnâ Maledicentis Deum, et Sanctos, vel Iurantis. Rubr.ª 40.ª pag. 88. t.
De pęnâ Offendentium Potestatem, vel eius Vicarium. Rubr.ª 41.ª pag. 89. t.
De pęnâ Rumpentium pacem. Rubr.ª 42.ª pag. 90.
De pęnâ Incipientium Rixas. Rubr.ª 43.ª pag. 90. t.
De pęnâ Contrahentium Matrimonium cum aliquâ Muliere, contrà voluntatem Patris, vel Suorum. Rubr.ª 45.ª pag. 92.
De pęnâ Recipientium Exbannitos, et Auxilium pręstantium. Rubr.ª 46.ª pag. 91. t.
De pęnâ Corrumpentium Officiales. Rubr.ª 47.ª pag. 92.
De pęnâ Transeuntis ante Domum Interfecti. Rubr.ª 48.ª pag. 92.
De pęnâ Proponentium, Arrengantium, et Scribentium, ut Potestas, vel Vicarius Refirmetur. Rubr.ª 44.ª pag. 90. t.
De pęnâ Minorum XIV. Annorum mitiganda. Rubr.ª 49.ª pag. 93.
Quod Nullus Laborator possit extrahere Bladum de Possess.ᵉ, seu Mustum de Vineâ. Rubr.ª 50. pag. 92. t.
Quod Ius Laboratorum sit Salvum. Rubr.ª 51.ª pag. 93.
Quod Nullus recipiat Ius cessum contrà Commune, vel alias Speciales Personas. Rubr.ª 52.ª pag. 93. t.
De pęnâ Petentium debitum jam Solutum. Rubr.ª 53.ª pag. 93. t.
Quod Nullus Forensis Male Famę moretur in d.ª Terra. Rubr.ª 54.ª pag. 94.
Quod Nullus frangat Clausuram, seu formulam Molendini. Rubr.ª 55.ª pag. 94.
Qualitèr dentur Fidejussores de non offendendo. Rubr.ª 56.ª pag. 94. t.
De pęnâ Scrottantium Terram alienam. Rubr.ª 57.ª pag. 95.
Quod Nullus derivet Aquam per Terram Alienam. Rubr.ª 58.ª pag. 95.
De Homine, vel Cane occidente Bestiam Alienam. Rubr.ª 59. pag. 95. t.
Quod Processus valeat pleno Iure. Rubr.ª 60.ª pag. 95. t.
Quod Filius Familias admittatur ad accusandum. Rubr.ª 61.ª pag. 95. t.
Quod Bona Exbannitorum vendantur. Rubr.ª 62.ª pag. 96.
De Opponentibus se Familię Potestatis. Rubr.ª 63.ª pag. 96.
Quod Devastans Vias, et Pontes, reficere teneatur. Rubr.ª 64.ª pag. 96. t.
De pęnâ Capientis, seu Interficientis aliquem Gattum. Rubr.ª 65. pag. 96. t.
Quod Condemnationes Ferantur quolibet mense, vel saltem infrà duos Menses. Rubr.ª 66. pag. 97.

161

De pęnâ Frangentis Carceres. Rubr.ª 67.ª pag. 97. t. —
De Inquisitionibus faciendis ad petitionem cuiuscunque Promoris. Rubr.ª 68.ª pag. 98. —
De pęnâ percutientis se ipsum. Rubr.ª 69.ª pag. 98. t. —
De pęnâ spuentium in faciem, vel Sordidum projcientium. Rubr.ª 70.ª pag. 98. t. —
De Extrahentibus, et Derivantibus Aquam à suo solito Cursu. Rubr.ª 71.ª pag. 98. t. —
De Arboribus pendentibus super Rem sui Vicini. Rubr.ª 72. pag. 99. —
De Macellatoribus, seu Carnificibus. Rubr.ª 73.ª pag. 99. t. —
De Cavantibus in Vijs, et Occupantibus Vias. Rubr.ª 74.ª pag. 101. t.
Quod Nullus possit retinère, nisi duos Porcos. Rubr.ª 75. pag. 101. t. —
De Custodibus Celàtis. Rubr.ª 76.ª pag. 102. —
Quod Potestas possit compellere Partes inimicantes ad pacem, vel ad fidejubend. Rubr.ª 77.ª pag. 103.
De modo restituendi Res derobatas, vel furatas. Rubr.ª 78.ª pag. 103. t. —
De Euntibus per Terram post tertium sonum Campanae. Rubr.ª 79.ª pag. 104. —
De pęnâ Tenentium Ostium apertum. Rubr.ª 80.ª pag. 104.
De pęnâ Capientis Columbas, vel Columbaria Offendentis. Rubr.ª 81.ª pag. 104. t. —
De pęnâ Exmellantium Cippum, vel Capsam Apium. Rubr.ª 82.ª pag. 104. t. —
Quod Nulla Persona Montonensis vendat aliquam possessionem Personę non subjectę. Rubr.ª 83.ª pag. 105. —
De pęnâ Discapsellantium dictam Terram, vel Eius Curiam. Rubr.ª 84.ª pag. 105. t. —
Quod Nullus remittat Linum non incilliatum. Rubr.ª 85.ª pag. 105. t. —
Quod Quilibet de Terra habeat Hortum. Rubr.ª 86.ª pag. 106.
De Fornarijs. Rubr.ª 87.ª pag. 106. —
De pęnis summariè solvendis. Rubr.ª 88.ª pag. 106. t. —
De pęnâ privati Carceris. Rubr.ª 89.ª pag. 107. —
De pęnâ Prohibentium volentes emere, vel vendere. Rubr.ª 90.ª pag. 107. —
De pęnâ Aucupantium pro Qualeijs, seu Starnis. Rubr.ª 91.ª pag. 108. —
De pęnâ Venantium pro Leporibus, seu Capriolis. Rubr.ª 92.ª pag. 108. t. —

De pęnà Piscantium ad Ragiajas. Rubr.a 93.a pag. 108. t. —
De pęnà Arantium, seu Ligonizzantium juxtà Grippam Murorum dictę Terrę. Rubr.a 94.a pag. 109.
De pęnà Projecentium aliquid suprà Tectum Alicujus. Rubr.a 95.a pag. 109. —
De pęna Ementium Pullos, et Ova causà revendendi. Rubr.a 96.a pag. 109. t.
Quod pęnę determinatę a Statutis ampliari non possint; sed tantum minui. Rubr.a 97.a pag. 109. t. —

Incipit Liber quartus super Extraordinarijs =*=*=

De Mensuris, et Ponderibus in Communi habendis. Rubr.a I.a pag. 111.
Quod Euntes in Officium extrà Terram, non teneantur facere Custodiam. Rubr.a II.a pag. 111. —
De Ronzinis dandis ad Vecturam. Rubr.a III.a pag. 111. t. —
Quod Qui non faciat Custodiam per se, non faciat pro Altero. Rubr.a IV. pag. 112. —
De Volentibus ędificare propè vias. Rubr.a V. pag. 112. —
Qualiter assignentur Condemnationes, et ponantur ad introitum Rubr.a VI. pag. 112. —
Quod fiat, et habeatur in Communi una Capsa, in quà serventur Jura, et Libri d.i Communis. Rubr.a VII. pag. 113. —
Quod Potestas fieri faciat Libros Causarum Civilium, et Maleficiorum. Rubr.a VIII. pag. 113. —
De Festivitatibus custodiendis. Rubr.a IX. pag. 113. t. —
De pęnà Ludentium ad Ludum Tassillorum. Rubr.a X. pag. 114 —
De Animalibus mortuis projciendis extrà Terram. Rubr.a XI. pag. 115. t. —
De Corijs in Stationibus non ponendis. Rubr.a XII. pag. 115. t. —
De pęnà Projcentium turpitudinem infrà Muros Terrę, seu propè. Rubr.a XIII. pag. 116. —
De pęnà Ascendentium supèr Domum Alicuius. Rubr.a XIV. pag. 116 —
Qualiter succurratur ad ignem. Rubr.a XV. pag. 116. t. —
De pęnà non restituentis Scripturas Communis. Rubr. XVI. pag. 116. t.
Quod Nullus ponat Letamen in Stratis publicis. Rubr. XVII. pag. 117 —
De Tabernarijs et Vinum vendentibus. Rubr.a XVIII. pag. 117. t. —
Qualiter Vię, et Stratę remoliantur, et Spazzentur. Die Sabbati. Rubr.a XIX. pag. 117. t. —
De Cavinis, et Neccessarijs murandis. Rubr.a XX. pag. 118 —
De Facientibus turpitudinem in Fontibus, Puteis, et Cisternis. Rubr.a XXI pag. 118. —
Quod Mulieres non vadant post Cadaver, nec post id exclametur. Rubr.a XXII. pag. 118. t. —
Quod Nullus portet ignem descopertum per Terram. Rubr. XXIII. pag. 119. —

De Vendentibus Vinum die Veneris Sancti. Rubr.ª XXIV. pag. 119. —
De Punctaturis contra Innobedientes. Rubr.ª XXV. pag. 119. —
De pena Projcientis Aquam a Fenestris. Rubr.ª XXVI. pag. 119. t. —

Incipit Liber Quintus, in quo continentur Ordinationes super Damnis datis.

De Cognitionibus Damnorum datorum. Rubr.ª I. pag. 120. —
De modo, et Ordine procedendi super Damnis datis. Rubr.ª II. pag. 120. t. —
De Personis, que possint accusari, et accusare in damnis datis. Rubr.ª III. pag. 121. —
De Officio Custodum Celatorum. Rubr.ª IIII. pag. 121. t. —
De Termino accusandi, et Accusationes retrahendi. Rubr.ª V. pag. 121. t.
De Damnum dantibus in Vineis. Rubr.ª VI. pag. 122. —
Quod Potestas, vel eius Vicarius possint rimare pro damnis datis. Rubr.ª VII. pag. 122. t. —
Quod Laboratores conducti ad laborandum, non possint portare de Bonis Conductoris. Rubr.ª VIII. pag. 122. t. —
Que intelligantur Bestie grosse, et que Minute. Rubr.ª IX. pag. 123. —
De Damnis datis in Canneto, Salceto, Arborato, vel Horto. Rubr.ª X. pag. 123. —
De Damnum dantibus in Terris Bladatis, et Pratis. Rubr.ª XI. pag. 123. t. —
De Damnum dantibus in Metis, Cavis, vel Bladis trituratis. Rubr.ª XII. pag. 124. —
De Damnum dantibus in Arboribus Domesticis. Rubr.ª XIII. pag. 124. —
De Damnum dantibus in Sylvis, et Nemoribus. Rubr.ª XIIII. pag. 124. t. —
De Damnum dantibus in Magiaticis, Stipulis, vel Sodis. Rubr.ª XV. pag. 125. —
De Damnum dantibus in Sepibus, vel Chiusuris. Rubr.ª XVI. pag. 125. —
De Incendijs, et Vastamentis. Rubr.ª XVII. pag. 125. t. —
De Canibus Ligandis. Rubr.ª XVIII. pag. 126. —
De Probationibus que sufficiant in Damnis datis, et de Sacramento Accusatoris. Rubr.ª XIX. pag. 126. —
De Emendatione Damnorum Datorum. Rubr.ª XX. pag. 126. t.
De Duplicatione penarum. Rubr.ª XXI. pag. 127. —
De Unis non portandis sine Licentia, et quando sit licitum vendemiare. Rubr.ª XXII. pag. 127. —
Quod Bestiae inventae dare Damnum, possint impune Capi. Rubr.ª XXIII. pag. 127. t. —

De capiendo damnum dantes, vel res eorum retinendo. Rubr.ª XXIV. pag. 128. —
De fugientibus, et non permittantibus se rimari, et non dicentibus verum nomen. Rubr.ª XXV. pag. 128. t. —
Quod surripientes Uvas, Poma, et Paleas non possint accusari pro furto. Rubr.ª XXVI. pag. 128. t. —
De Aucupantibus, et Venantibus. Rubr.ª XXVII. pag. 128. t. —
De Penis, et condemnationibus exigendis. Rubr.ª XXVIII. pag. 129.
Quod Quilibet possit defferre Domum Fructus, vel Ligna de suis Possessionibus. Rubr.ª XXIX. pag. 129. —
De Licentia non concedenda sine Licentia Officialis. Rubr.ª XXX. pag. 129. t. —
De Hortis habendis. Rubr.ª XXXI. pag. 129. t. —
De Capris non tenendis infra infrascriptos Confines. Rubr.ª XXXII. pag. 130. —
De Porcis non tenendis in dicta Terra, vel extra Domum, sine Anulo. Rubr.ª XXXIII. pag. 130. t. —
De Vijs et Stratis ampliandis, manutenendis, et scopandis. Rubr.ª XXXIV. pag. 131. —
De pena Bestiarum Lactantium. Rubr.ª XXXV. pag. 131. —
De penis non determinatis per Statuta Damnorum datorum. Rubr.ª XXXVI. pag. 131. t. —
De Porcis, et Canibus damnum dantibus intus in Terra. Rubr.ª XXXVII. pag. 131. t. —
De Auferentibus, et portantibus Ligna aliena. Rubr.ª XXXVIII. pag. 132. —
De pena damnum dantibus in Zaffaramine. Rubr.ª XXXIX. pag. 132. —
De pena damnum Dantium in Fabis. Rubr.ª XXXX. pag. 132.
De Lamine in Macello non ponendo. Rubr.ª XLI. pag. 132. t.
De Butolis non mittendis in Fontibus. Rubr.ª XLII. pag. 132. t.
De Inquisitionibus faciendis super Damnis datis ocultis. Rubr.ª XLIII. pag. 133. —
De Exparantibus, et Devastantibus Vadum alicuius Vinee. Rubr.ª XLIV. pag. 133. —
Quod Liceat Unicuique ire ad suam possessionem per Locum minus Dannosum. Rubr.ª XLV. pag. 133. t. —
Quod ubi devastata fuerit Via, possit iri per possessionem impune. Rubr.ª XLVI. pag. 133. t. —

Consilium Super Corre[c]t. Statuti. Lib. 2º Rubr.ª 64. pag. 135. —
= De Testamentis insinuandis infra decem dies. =
Cedole della Gabella del Vino, e del Bestiame, e Mercato, altro della Terra e Ville, e Distretto di Montone. pag. 135. —
[illegible] pag. 139. —

Capitulum de Exemptionibus Forensium. ---- Pag. 139.
De Libertate Mercati Montoni. ---- Pag. 140.
De pena non retinentium Sal. ---- Pag. 140.
De Arbitrio Directorum super Questionibus. --- Pag. 141.
Penarum, et Condemnationum Exactio applicetur Camerae. ---- Pag. 142 et 143
Quod dicte pene et Condemnationes non possint minui; nisi per Consilium. ---- Pag. 143.
Informationes super Maleficijs, et damnis datis, factis, De Copijs mittendis ad Cameram. ---- Pag. 144.
Quod de Accusationibus, Denuntij et Querelis. ---- Pag. 144 t.
Quod Commune habeat quartam partem tertiae partis, quando renuntiaretur accusationibus &. Pag. 145.
De Fide adhibenda Testibus. ---- Pag. 145. t.
Quod Officiales accusare non possint sine Licentia Dominorum ex Officio, seu per ejus inventionem procedere contra Damnum dantes cum Animalibus in Ripulis, et Magiaticis neque in Terris sodivis; nisi expressam Commissionem habuerint à Dñis DD. Terrarum. Pag. 146.
Quedam Ordinamenta super Transitum ---- Pag. 146
Circa Illos, qui Fraudarent Transitum ---- Pag. 147.
De Bonis asignandis Potestati per Inventarium. ---- Pag. 147. t.
Quod Sex teneantur facere fieri Monstram Armorum. Pag. 148.
Quod DD. Sex non possint constringi, nec teneantur ad Custodiam ---- Pag. 148.
De Modo, et Ordine Sindicandi Potestatem. ---- Pag. 148. t.
Ordine di far venire Le Bestie alla Fiera. ---- Pag. 148. t.
Decretum Nundinarum. ---- Pag. 149.
Quod Potestas non possit ejus ratam exigere, nisi prius Illam, quae ad Communitatem spectat, exegerit. ---- Pag. 149
Che non sia Lecito tirare alle Palombe. ---- Pag. 150. 105.
Che chi hà Terre, Le debba fare allibrare al Libro del Commune. ---- Pag. 106
Tassa delle Sportule del Podestà in Civile, e Criminale. Pag. 151. ----
Delle Mercedi del Banco in Criminale. ---- Pag. 152.
Delle Mercedi del Banco Civile ---- Pag. 154.
(Sieguono Le Tasse degl' Esecutori.)
Capitoli della Depositaria de Pegni ---- Pag. 156
Mercedi del Depositario. Nova dichiaraz. ---- Pag. 157.
Mercedi e Sportule del Banco Civile ---- Pag. 157
Statuta Montoni Confirmata fuerunt per Innocentium Papam VIII.

Bolla di Alesandro Sesto Pontefice = Che il Podestà, e Castellano debba essere Lontano venti miglia, e sopra l'Applicazione, e Conces.ne delle Pene e Malifizj, fatta alla Communità di Montone, con l'obligo del mantenimento delli Muri Castellani, e Rocca, e delli Capisol.i di. Pag.na prima.

Mercedi, e Sportule del Banco Civile della Terra di Montone.

Se la Somma non arriva a trè Fiorini, si deve pagare il Mandato, ed Atti, un quattrino per Grosso, ò sia Baj. quattro per Scudo.

Fiorini	Scudi	Bai	Quattrini	Decreto	Bolletta	Mandato	Atti
Fiorino 1	—	62	2½	—	—	—	—
Fior. 2	1	25	—	—	—	—	—
Fior. 3	1	87	2½	~~7.2½~~	~~44~~	—	—
Fior. 4	2	50	—	10	6:2	—	—
Fior. 5	3	12½	2½	15	8	5	1=1
F. 6	3	75	—	15	9-3	5	1=1
Fior. 7	4	37½	2½	15	11-1	5	1=1
Fior 8	5	—	—	15	12=4	5	1=1
F. 9	5	62	2½	15	14-2	5	1-1
F. 10	6	25	—	15	16	5	1-1
F. 11	6	87	2½	15	17-3	5	1-1
F. 12	7	50	—	15	19-1	5	1-1
F. 13	8	12	2½	15	20-4	5	1-1
F. 14	8	75	—	15	22-2	5	1-1
F. 25	15	62	2½	15	40	5	1-1
F. 26	16	25	—	37½	41-3	12½	1=1
F. 30	18	75	—	37½	48	12½	1-1
F. 40	25	00	0:½	37½	64	12½	1-1
F. 50	31	25	—	37½	80	12½	1-1
F. 60	37	50	—	37½	96	12½	1-1
F. 70	43	75	—	37½	1-12	12½	1-1
F. 80	50	—	—	37½	1-28	12½	1-1
F. 90	56	25	—	37½	1-44	12½	1-1
F. 100	62	50	—	37½	1-60	12½	1-1
F. 101	63	12	2½	52½	1:61-3	12½	1-1
F. 200	125	—	—	52½	3.20	17½	1-1
F. 201	125	62	2½	75	3-21-3	25	1-1
F. 300	187	50	—	75	4:80	25	1-1
F. 301	188	12	2½	75	4:81-3	15	1-1
F. 400	250	—	—	60	6.40	20	1-1
F. 401	250	62	2½	60	6.41-3	20	1-1
F. 500	312	50	—	75	8	25	1-1
F. 501	313	12	2½	75	8-~~12~~-3	25	1-1
F. 600	375	—	—	90	9-60	30	1-1
F. 601	375	62	2½	90	9-61-3	30	1-1

Fior.	Scudi	Taſ. quatt.	Decreto	Bolletta	Mandato	Atti
F. 700	437:50		σ 1-5	σ 11-20	σ - -35	1:1
701	438:12 ½		σ 1-5	σ 11-21-3	σ - -35	1 1
800	500		σ 1-20	σ 12-80	σ - -40	1:1
801	500:62 ½		σ 1-20	σ 12-81-3	σ - -40	1:1
900	562:50		σ 1-35	σ 14-40	σ - -45	1:1
901	563:12 ½		σ 1-35	σ 14-41-3	σ - -45	1:1
1000	625		σ 1-50	σ 16	σ - -50	1:1

Nota: Il Decreto è taſſato nello Statuto un quattrino per groſſo, fino alla ſomma di trè Fiorini incluſive.
Da Fiorini quattro fino alli Fiorini =25= incluſive è taſſato trè groſſi =
Da Fiorini =26: alli =100: è taſſato =5: Carlini
Da Fior: 100: alli =200: incluſive =7: Carlini
Da Fior 201: alli 300: incluſive: 10 = Carlini
Da Fior: 300: a qualunque ſomma è taſſato per il tanto =2: Carlini per ogni Centinaro
La Bolletta è taſſata otto quattrini per ciaſcun Fiorino.
Il Mandato è taſſato il terzo del Decreto.
Gli Atti poi del mandato per qualunque ſomma ſono taſſati quattrini: 6: come pienamente ſi rileva dal preſente Foglio.

Capitulum de Executionibus Forensium. Pag. 139. —
De Libertate Mercati Mentonio. Pag. 140. —
De pegnis non retinentium Cal. Pag. 140.
De Protestis Directorum super Quaestionibus. Pag. 141 —
Poenarum et Condemnationum Exactio applicatur Communitati. Pag. 142. et 143 —
Quod dictae poenae, et condemnationes non possint remitti, nisi per Consilium. Pag. [illegible] —
Informationes super Maleficijs, et damnis datis faciendis; de Copijs mittendis ad [illegible] Pag. [illegible] —
Quod de [illegible], [illegible], [illegible]

NB. gl fiorino è baj: 62:2¼ —
La Libbra di danari è baj: 12:2¼ —
gl soldo è quattrini tre.

Tassa di Mercedi per i Balivi, o Cursori della Terra di Montone, e
Tariffa di Spese di esecuzione per gli Esecutori della Medesima

Indicazione del Governo.	Qualità d'atti.	Gita, o distanza	Quantitativo di mercede. Scudi	Baj.	quat.	Osservazioni.
Montone	Per esecuzione di Citazioni, intimazioni, Precetti, o Sequestri	Entro la Terra	〃	02	2½	Per Citazioni Camerali, Monitorj, Inibizioni ed esecuzioni di Cre, procedenti dai Tribunali Forestieri il doppio delle presenti Tasse, colla stessa proporzione, e distinzione della Terra, e distanza di Territorio.
Territorio	Idem	Per mezzo miglio	〃	5		
Idem	Idem	Per il primo miglio	〃	10		
Idem	Idem	Ogni miglio di più di distanza viene accresciuto di	〃	5		
Montone	Per assistenza alle esecuzioni Civili per qualunque somma si reale, che pers.le	Entro la Terra	〃	5		Nelle Cause Criminali il doppio di queste due Tasse
Territorio	Idem	Per qualunque distanza	〃	10		
Montone	Per affissione di Editti ad istanza della Parte	Entro la Terra	〃	5		Se procedono da Tribunali Forastieri il doppio della presente Tassa
Territorio	Idem	Per qualunque distanza	〃	10		
Montone	Per assistenza alle Cancellaz.i Criminali	Entro la Terra	〃	10		Se derivano da Trib.li Forastieri il doppio
Territorio	Idem	Per qualunque distanza	〃	20		
Montone	Per ostendatur dei Mandati	Entro la Terra	〃	5		Se derivano da Tribunali Forastieri il doppio
Territorio	Idem	Per qualunque distanza	〃	10		

Tariffa di Spese di esecuzione
per gli Esecutori

	Scudi	Baj.	quat.
Da un bajocco fino ad uno scudo	〃	9	
Sopra uno scudo fino a scudi dieci	〃	18	
Sopra scudi dieci fino a trenta	〃	36	
Sopra scudi trenta fino a qualunque somma un bajocco per scudo, purchè l'emolumento non passi 75.			
Per il trasporto de' Pegni morti per ogni Pegno	〃	2	2½
Per il trasporto di Pegni vivi per un' intiera esecuzione	〃	10	

NB. Questi trasporti verranno soltanto pagati nel caso, che il Pignorato ricusi di far da se stesso il trasporto del Pegno in Depositeria

Annotazione speciale

Le antiche sudd.e Tasse della Terra di Montone derivavano dallo Statuto municipale formato fino dal 1570. Non essendo però tali Tasse più conformi all'uso de' pnti tempi; perciò il Consiglio Generale tenuto sotto il dì 20. Gennajo 1815. in seguela della ripristinazione del Governo Pontificio ne eseguì, ed approvò la presente Riforma

Montone questo dì 20. Gennajo 1815.

Pandacci [illegible]

Gio: Battista Pellicini Seg.rio

NB. [illegible] è Baj: 62:2¼

165